

**ESTUDI DE LES POLÍTIQUES D'INTEGRACIÓ
DELS IMMIGRANTS A PARTIR DEL DISSENY
DELS PLANS COMARCALS**

***ENFOCAMENT COMARCAL PER A LA GESTIÓ LOCAL DE
LA IMMIGRACIÓ***

Informe Final

Director Responsable
Ricard ZAPATA I BARRERO

Departament de Ciències Polítiques i Socials
Grup de Recerca sobre Immigració i Innovació Política

Equip Investigador
Ferran REQUEJO
David SANCHO
Borja RIUS

Universitat Pompeu Fabra
Octubre 2002- Juny 2003

CONTINGUT

Introducció General: la comarca com a unitat bàsica per a un enfocament català de la immigració	4
--	----------

PART 1 LA COMARCA COM A EIX VERTEBRADOR DEL PLA INTERDEPARTAMENTAL D'IMMIGRACIÓ

0. Introducció	9
I. El context comarcal	10
1. <i>Mapa comarcal de Catalunya: els Plans d'Immigració Comarcals</i>	10
2. <i>Fitxes socioeconòmiques</i>	11
3. <i>Indicadors demogràfics</i>	17
II. El marc legal de les comarques: funcions, competències i relacions amb altres administracions.....	26
III. El marc d'acció estratègica dels Plans comarcals d'integració dels immigrants.....	31
1. <i>La territorialització del Pla Interdepartamental d'Immigració</i>	31
2. <i>Eixos bàsics del Document de presentació dels Plans Comarcals</i>	37

PART 2 MARC TEÒRIC: ELEMENTS BÀSICS D'UN ENFOCAMENT COMARCAL DE LA IMMIGRACIÓ

0. <i>Introducció</i>	42
1. <i>Metodologies i Dimensions de l'estudi: Necessitats, Estructures, Accions i Percepcions</i>	43
2. <i>Premisses bàsiques d'un enfocament comarcal: la integració institucional</i>	44
3. <i>Enfocaments bàsics: enfocament territorial, sectorial i social</i>	45
4. <i>Tipologies bàsiques: conflictes, accions i sectors</i>	47
5. <i>Models de Planificació i Gestió</i>	50

PART 3 ANÀLISI DELS INFORMES DIAGNOSI COMARCALS: NECESSITATS I ESTRUCTURES

0. Introducció.....	53
I. Anàlisi de les <i>Necessitats</i> : enfocament sectorial i territorial.....	54
0. <i>Introducció</i>	54
1. <i>Enfocament Sectorial</i>	55
2. <i>Enfocament Territorial</i>	57
3. <i>Enfocament Comarcal per a dissenyar polítiques d'integració</i>	61
II. Anàlisi de les <i>Estructures</i> : Planificació institucional i gestió administrativa.....	65
0. <i>Introducció</i>	65
1. <i>Les propostes d'actuació i el disseny institucional a cada comarca</i>	67
2. <i>Els escenaris de gestió als que apunten els Informes Diagnosi comarcals</i>	72

PART 4

AVALUACIÓ DE LA IMPLEMENTACIÓ DELS PLANS COMARCALS: ACCIONS I PERCEPCIONS

0.	Introducció.....	76
I.	Implicacions als Plans Comarcals.....	77
0.	Introducció.....	77
1.	Implicació Institucional.....	78
2.	Implicació Social.....	79
3.	Implicació Administrativa.....	81
4.	Balanç general.....	82
II.	Avaluació de les accions desenvolupades.....	83
0.	Introducció.....	83
1.	Enfocament territorial de les accions.....	84
2.	L'enfocament Comarcal de les accions.....	88
3.	Balanç general.....	91
III.	Avaluació del desenvolupament dels Plans.....	94
0.	Introducció.....	95
1.	Informes Diagnosi.....	96
2.	Plans Comarcals.....	100
3.	Balanç general.....	110

Balanç Final: Línies bàsiques d'un enfocament comarcal per a la gestió local de la immigració.....	111
---	------------

Referències bibliogràfiques i documentals.....	125
---	------------

Annexos

I.	Legislació de l'àmbit comarcal.....	128
II.	Guió de Treball	140
III.	Índex de Taules.....	148
IV.	Relació d'assistents a la Jornada.....	218
V.	Agraïments.....	218

INTRODUCCIÓ GENERAL: LA COMARCA COM A UNITAT TERRITORIAL BÀSICA PER A UN ENFOCAMENT CATALÀ DE LA INTEGRACIÓ

En el procés de definició d'un marc institucional per a dissenyar polítiques d'integració gairebé totes les administracions de Catalunya han creat uns primers plans d'intervenció i xarxa d'accions estratègiques. Aquest procés requereix també obrir una etapa de reflexió sobre quins han de ser els enfocaments que han de caracteritzar les diferents administracions de Catalunya, per a poder tenir una lògica de corresponsabilitat entre elles en les seves actuacions, i contribuir entre totes a la integració dels immigrants.

Si tots estem d'acord que estem a l'inici d'un procés, i que per tant no tenim una experiència prèvia, hem d'assumir també dues característiques pròpies d'aquest procés: la demanda urgent d'actuacions degut al increment ràpid d'immigrants, i que estem davant d'un tema que desperta moltes emocions. Davant de fets que es caracteritzen per ser processos, és normal que es tingui la sensació de que manquen directrius generals que es puguin concretar al territori, de que es produeixin continus canvis de direcció en funció de necessitats puntuals que requereixen una resposta ràpida. Tot inici d'un procés implica necessàriament haver de gestionar desorientacions, incerteses, dubtes, i amb la immigració, també suposa gestionar emocions. Entra dintre del que podríem dir la "normalitat" que existeixi la sensació que hi ha una manca de planificació, de que no es té un "model" clar d'integració. Tenir-ho clar d'un dia per l'altra seria il·lusori. Sobretot perquè com tot inici d'un procés, estem davant situacions tan noves i inesperades que la tasca conceptual sobre com abordar aquests nous contextos es torna un imperatiu que requereix innovacions polítiques. La immigració constitueix sense dubte el principal factor avui en dia de transformació institucional, i per tant l'anàlisi de les primeres actuacions es converteix en una oportunitat per a analitzar un dels principals factors d'innovació de les administracions públiques avui en dia. El cert és que cada vegada més es té la convicció de que les decisions polítiques que es preguin aquí y ara tenen una importància vital, ja que el que estem dissenyant és la societat catalana del futur.

El nostre punt de partida és que les administracions comarcals estan participant en aquest procés en tant que la presència de la immigració afecta també la realitat comarcal. La premissa que ens guiarà és que un immigrant, quan arriba a Catalunya, no arriba a un territori indeterminat, sinó a una comarca. Des del primer Informe Diagnosi del Vallès Oriental (1997) fins a l'últim del Baix Llobregat (2003), hi ha en aquests moments un 70% de les comarques de Catalunya amb Plans Comarcals (29 comarques). És un fet que, des d'aquest punt de vista, Catalunya té un clar enfocament territorial per a integrar als immigrants. Els seus dos Plans Interdepartamentals

d'Immigració ho destaquen servint d'eix vertebrador per el seu desenvolupament. Les comarques estan constituint cada vegada amb més claredat la unitat territorial bàsica per a implementar les polítiques d'integració a Catalunya.

En aquest context, l'estudi té una doble finalitat: fer un **primer balanç** d'aquestes primeres actuacions que ens permeti definir, en un segon moment, les línies bàsiques d'un **enfocament comarcal per a la gestió local de la immigració**. Des del punt del sistema polític considerarem les comarques com un nivell d'entrada ja que proporcionen una informació directe sobre la realitat territorial de la immigració i també com un nivell de sortida perquè actuen com a mediadores per a posar en pràctica els principis rectors del Pla Interdepartamental d'Immigració. Per iniciar aquest procés de reflexió hem considerat com a unitat d'anàlisi onze Plans Comarcals: Alt Empordà (1999), Bages (2000), Baix Ebre (2001), Baix Empordà (1999), Garraf (2000), Garrotxa (2000), La Selva (2000), Montsià (2000), Pla de l'Estany (1999), Segarra (2001) i Vallès Oriental (1997).

Quan parlem *d'enfocament comarcal* ens referim als elements que conformen la percepció institucional i el principal marc de referència per a dissenyar plans d'accions estratègiques i fonamentar les polítiques d'integració que s'implementin en el context comarcal. Considerem que les administracions comarcals posseeixen dues característiques que justifiquen el paper que poden jugar en la *integració institucional* dels immigrants: tenen una visió territorial, transversal i integral per a la gestió local de les polítiques, i constitueixen un observatori idoni per a identificar les necessitats i definir els problemes de la seva població. En aquest marc, la nostra intenció és iniciar una discussió sobre *quin enfocament per a la integració podria distingir l'administració comarcal de les altres administracions i, complementàriament, contribuir a la plena integració dels immigrants a Catalunya*.

Apliquem un procediment metodològic específic: la inferència tenint el territori com a unitat d'anàlisi. Aquesta via d'accés a la informació té com a rerafons teòric la convicció que no es possible crear un enfocament Català universalista per a integrar als immigrants. de dalt cap a baix (i diem enfocament i no "model"), sinó més bé en la direcció contrària. Catalunya està en el procés de definició de recerca d'un enfocament propi per a integrar als immigrants. Les primeres actuacions fetes i les primeres experiències adquirides ens poden servir de base per identificar les seves primeres tendències i a conformar al mateix temps un enfocament propi basat en el territori. Solament podem buscar els elements per a construir "la nostra via" des de les nostres pròpies experiències i no sortint del nostre context i buscar suposats "models ideals" externs amb noms d'altres països i ciutats. Aquest estudi aspira a ser un primer document que fa un primer balanç. Partint doncs de la convicció epistemològica que és solament a partir d'aquesta

primera pràctica que es pot començar a definir l'enfocament comarcal. Metodològicament abastarà tant l'anàlisi quantitativa com qualitativa. Vincularà cinc dimensions bàsiques: la del **Context** socioeconòmic, demogràfic legal i administratiu de les comarques, la de les **Necessitats** identificades en els Informes Diagnosi, les **Estructures** creades per a planificar i gestionar els Plans comarcals, les **Accions** desenvolupades fins avui en dia, i les **Percepcions** que tenen els responsables de desenvolupar els Plans des de les comarques i els municipis. Aquestes cinc dimensions de l'estudi ens ajudaran a articular els resultats.

* * * * *

L'estudi té **cinc parts**. En la **Part 1** introduïm a *la comarca com a eix vertebrador del Pla Interdepartamental d'Immigració*. El nostre objectiu és presentar les principals dimensions que conformen el context de cada comarca des d'un punt de vista socioeconòmic, demogràfic i legal, així com el marc d'acció estratègic en el que es situen els Plans Comarcals. En la **Part 2** presentem el *marc teòric de l'estudi*, centrant-nos en els principals elements per a definir un enfocament comarcal de la immigració. En la **Part 3** comencem pròpiament a presentar els resultats de les anàlisis tenint com a unitat d'informació els Informes Diagnosi comarcals. En la **Part 4** canvien de font d'informació i ens centrem en les implicacions institucionals, social i administratives que tenen els Plans comarcals, avaluem les accions portades a terme fins avui en dia i el desenvolupament dels Plans. Encara que en les anàlisis que fem vinculem totes les dimensions, cada una de les parts desenvolupa una dimensió particular. En la Part 1, la dimensió Contextual, en la Part 3 les dimensions de les Necessitats i de la Estructura, i en la Part 4 les dimensions de les Accions i de les Percepcions.

En la **Part 5** elaborem, sota forma de protocol, un balanç final seguint les cinc dimensions que han orientat l'estudi. Al final, també incloem les principals **Referències Bibliogràfiques** que s'han utilitzat per a fer els Informes Diagnosi. Per últim, en els **Annexos**, presentem la legislació existent que delimita l'espai d'acció de l'administració comarcal, i el Guió de Treball per a preparar la Jornada del 27 de març de 2003 que vam lliurar als responsables comarcals per a desenvolupar els Plans. Finalment, oferim l'índex de Taules on recollim els principals resultats una vegada seleccionada i organitzada la informació obtinguda en el Guió de Treball. Advertim, però, que si bé la majoria d'aquesta informació ha estat utilitzada per a l'anàlisi, existeix també una altra que detalla el contingut dels resultats i que ajuda a completar i precisar alguns arguments.

Esperem que aquest estudi també suposi una primera oportunitat de recull i organització d'informació per a posteriors anàlisis que tinguin a la comarca com a unitat territorial. *Forma*

part també de la nostra voluntat que contribueixi igualment a iniciar un debat entre totes les administracions de Catalunya per a que defineixin les seves actuacions i els aspectes distintius i complementaris dels seus enfocaments. Es l'hora d'elaborar un enfocament català per a la integració dels immigrants, començant a fer els primers balanços de les nostres primeres actuacions. L'anàlisi de la nostra curta però intensa experiència ens pot proporcionar els primers elements per a conformar el **nostre** enfocament, sense necessitat de sortir fora del nostre marc contextual. Aquest estudi forma part d'aquest procés de reflexió tenint com a unitat d'anàlisi el territori comarcal.

PART 1

LA COMARCA COM A EIX VERTEBRADOR DEL PLA INTERDEPARTAMENTAL D'IMMIGRACIÓ

0. INTRODUCCIÓ

L'objectiu d'aquesta primera part és situar les comarques que analitzarem en general, i el seu paper dins del marc d'acció estratègica dels Plans Interdepartamentals d'Immigració en particular.

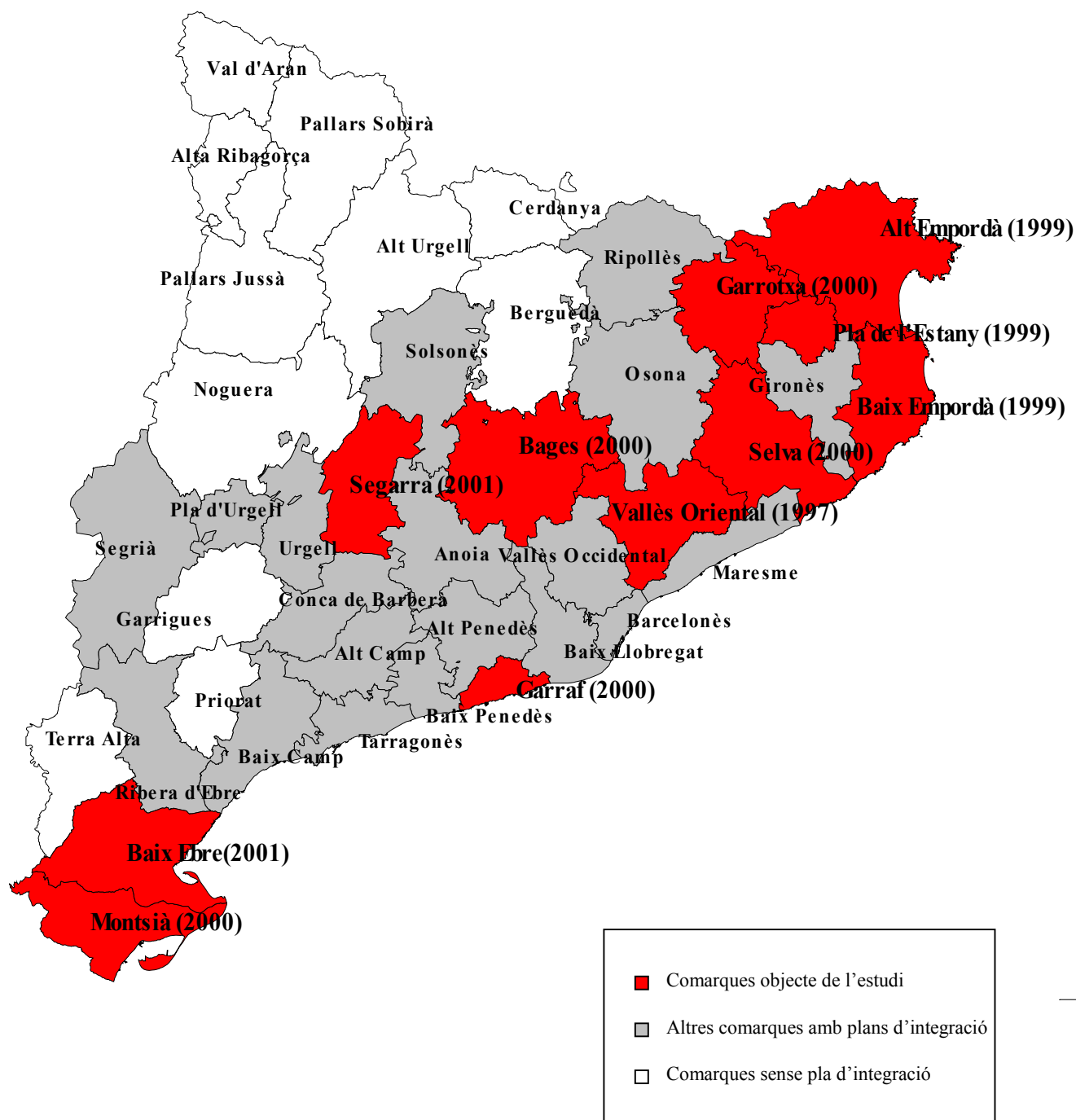
En el *primer capítol*, analitzem les comarques seguint tres dimensions: física, socioeconòmica, demogràfica. Dins la dimensió física presentem un mapa de Catalunya en el que destaquem les comarques que analitzarem, la resta de comarques que compten amb Plans d'Integració i les comarques que encara no n'han engegat un (el 70 % de les comarques compten ja amb un Pla Comarcal). En el segon apartat hem realitzat unes fitxes que ens donen una informació socioeconòmica de les comarques i també de Catalunya (la població, els sectors d'ocupació, la renda disponible o el nivell d'instrucció). Seguidament hem definit uns Indicadors demogràfics, que pretenen donar una primera informació de la situació de la immigració en els territoris analitzats.

El *segon capítol* presenta els límits del marc legal de les comarques. Els temes bàsics que abordem són les funcions, les competències i les relacions que les comarques estableixen amb la resta d'administracions. Per últim, en un *tercer capítol* ens ocupem del marc d'acció estratègica dels Plans. L'objectiu bàsic és destacar que els Plans d'Integració Comarcals constitueixen una unitat de referència central per a territorialitzar el Pla Interdepartamental. Després de realitzar un breu seguiment del procés que ha fet possible la creació dels Plans Interdepartamentals i consegüentment dels Plans Comarcals d'Immigració, destaquem les idees bàsiques del Document de Presentació que va ser lliurat als responsables de dissenyar l'Informe previ com a instrument de referència comú per a la posada en funcionament dels Plans.¹

¹ En el primer apartat de les Conclusions Generals (Part 5) hem realitzat un breu resum que recull les idees i resultats bàsics d'aquesta primera part

I. EL CONTEXT COMARCAL

1. Mapa comarcal de Catalunya: els Plans Comarcals d'Immigració



2. Fitxes Socioeconòmiques²

	Catalunya
Superfície (km2)	31900
Habitants	6343110
Densitat (hab/km2)	198.84
Capital	Barcelona
Renda familiar disponible per habitant (milers d'euros)*	9.4
Atur	7.08%
Sectors d'Ocupació*	
Agricultura	3.19%
Indústria	32.10%
Construcció	6.96%
Serveis	57.75%
Nivell d'Instrucció (població de 10 anys i més) *	
No sap llegir o escriure	1.74%
Primària Incompleta	15.97%
Primària	51.55%
FP	10.70%
Secundària	10.02%
Universitari	10.02%
Govern de la Generalitat	CIU

Comarca	Alt Empordà
Superfície (km2)	1338.98
Habitants	101652
Densitat (hab/km2)	75.91
Nombre de Municipis	68
Capital	Figueres
Província	Girona
Renda familiar disponible per habitant (milers d'euros)*	10.8
Atur	7.53 %
Sectors d'Ocupació *	
Agricultura	8.39%
Indústria	19.08%
Construcció	11.41%
Serveis	61.12%
Nivell d'Instrucció (població de 10 anys i més) *	
No sap llegir o escriure	1.11%
Primària Incompleta	58.35%
Primària	16.62%
FP	7.39%
Secundària	8.92%
Universitari	7.61%
Govern del Consell Comarcal	CIU

² darreres dades oficials del 1996

Font: totes les fitxes han sigut elaborades a partir de les dades de l'IDESCAT i del Departament de Treball

Comarca	Bages
Superfície (km2)	1295.17
Habitants	153850
Densitat (hab/km2)	118.78
Nombre de Municipis	35
Capital	Manresa
Província	Barcelona
Renda familiar disponible per habitant (milers d'euros)*	9.1
Atur	7.46%
Sectors d'Ocupació *	
Agricultura	2.63%
Indústria	48.05%
Construcció	7.42%
Serveis	48.90%
Nivell d'Instrucció (població de 10 anys i més) *	
No sap llegir o escriure	1.43%
Primària Incompleta	56.79%
Primària	15.66%
FP	10.62%
Secundària	7.86%
Universitari	7.64%
Govern del Consell Comarcal	ERC-AM

Comarca	Baix Ebre
Superfície (km2)	987.90
Habitants	67579
Densitat (hab/km2)	68.40
Nombre de Municipis	14
Capital	Tortosa
Província	Tarragona
Renda familiar disponible per habitant (milers d'euros)*	8.8
Atur	7.28%
Sectors d'Ocupació*	
Agricultura	14.39%
Indústria	23.12%
Construcció	11.69%
Serveis	50.80%
Nivell d'Instrucció (població de 10 anys i més)*	
No sap llegir o escriure	1.96%
Primària Incompleta	60.82%
Primària	16.13%
FP	7.76%
Secundària	7%
Universitari	6.33%
Govern del Consell Comarcal	PP

Comarca	Baix Empordà
Superfície (km2)	700.47
Habitants	105905
Densitat (hab/km2)	151.19
Nombre de Municipis	36
Capital	La Bisbal d'Empordà
Província	Girona
Renda familiar disponible per habitant (milers d'euros)*	10.3
Atur	8.91%
Sectors d'Ocupació*	
Agricultura	6.21%
Indústria	22.32%
Construcció	14.32%
Serveis	57.15%
Nivell d'Instrucció (població de 10 anys i més)*	
No sap llegir o escriure	2%
Primària Incompleta	53.37%
Primària	19.93%
FP	8.48%
Secundària	8.64%
Universitari	7.58%
Govern del Consell Comarcal	CIU

Comarca	Garraf
Superfície (km2)	184.08
Habitants	105454
Densitat (hab/km2)	572.87
Nombre de Municipis	6
Capital	Vilanova i la Geltrú
Província	Barcelona
Renda familiar disponible per habitant (milers d'euros)*	10
Atur	8.45%
Sectors d'Ocupació*	
Agricultura	2.31%
Indústria	25.40%
Construcció	9.93%
Serveis	62.35%
Nivell d'Instrucció (població de 10 anys i més)*	
No sap llegir o escriure	1.65%
Primària Incompleta	52.78%
Primària	16.90%
FP	8.34%
Secundària	10.07%
Universitari	10.26%
Govern del Consell Comarcal	IC-V-EPM

Comarca	Garrotxa
Superfície (km2)	734.18
Habitants	47458
Densitat (hab/km2)	64.64
Nombre de Municipis	21
Capital	Olot
Província	Girona
Renda familiar disponible per habitant (milers d'euros)*	9.7
Atur	5.07%
Sectors d'Ocupació*	
Agricultura	4.93%
Indústria	46.66%
Construcció	7.71%
Serveis	40.70%
Nivell d'Instrucció (població de 10 anys i més)*	
No sap llegir o escriure	1.22%
Primària Incompleta	62.79%
Primària	12.88%
FP	8.67%
Secundària	7.12%
Universitari	7.32%
Govern del Consell Comarcal	CIU

Comarca	La Selva
Superfície (km2)	995.50
Habitants	117952
Densitat (hab/km2)	123.44
Nombre de Municipis	26
Capital	Sta. Coloma de Farners
Província	Girona
Renda familiar disponible per habitant (milers d'euros)*	10.4
Atur	8.79%
Sectors d'Ocupació*	
Agricultura	4.03%
Indústria	31.67%
Construcció	8.44%
Serveis	55.86%
Nivell d'Instrucció (població de 10 anys i més)*	
No sap llegir o escriure	1.51%
Primària Incompleta	59.54%
Primària	16.64%
FP	8.15%
Secundària	7.97%
Universitari	6.19%
Govern del Consell Comarcal	ERC

Comarca	Montsià
Superfície (km2)	708.68
Habitants	56875
Densitat (hab/km2)	80.48
Nombre de Municipis	12
Capital	Amposta
Província	Tarragona
Renda familiar disponible per habitant (milers d'euros)*	8.8
Atur	4.49%
Sectors d'Ocupació*	
Agricultura	21.28%
Indústria	27.60%
Construcció	9.17%
Serveis	41.95%
Nivell d'Instrucció (població de 10 anys i més)*	
No sap llegir o escriure	1.87%
Primària Incompleta	63.11%
Primària	16.45%
FP	7.13%
Secundària	6.46%
Universitari	4.99%
Govern del Consell Comarcal	CIU

Comarca	Pla de l'Estany
Superfície (km2)	262.73
Habitants	25383
Densitat (hab/km2)	96.61
Nombre de Municipis	11
Capital	Banyoles
Província	Girona
Renda familiar disponible per habitant (milers d'euros)*	10
Atur	4.72%
Sectors d'Ocupació*	
Agricultura	8%
Indústria	37.44%
Construcció	9.10%
Serveis	45.45%
Nivell d'Instrucció (població de 10 anys i més)*	
No sap llegir o escriure	0.78%
Primària Incompleta	48.65%
Primària	23.49%
FP	9.39%
Secundària	8.31%
Universitari	9.38%
Govern del Consell Comarcal	CIU

Comarca	Segarra
Superfície (km2)	721.23
Habitants	17893
Densitat (hab/km2)	24.81
Nombre de Municipis	21
Capital	Cervera
Província	Lleida
Renda familiar disponible per habitant (milers d'euros)*	10.2
Atur	3.18%
Sectors d'Ocupació*	
Agricultura	18.62%
Indústria	38.58%
Construcció	7.59%
Serveis	35.21%
Nivell d'Instrucció (població de 10 anys i més)*	
No sap llegir o escriure	0.64%
Primària Incompleta	48.75%
Primària	25.31%
FP	9.34%
Secundària	8.19%
Universitari	7.76%
Govern del Consell Comarcal	CIU

Comarca	Vallès Oriental
Superfície (km2)	813.57
Habitants	315935
Densitat (hab/km2)	388.33
Nombre de Municipis	41
Capital	Granollers
Província	Barcelona
Renda familiar disponible per habitant (milers d'euros)*	9.3
Atur	7.50%
Sectors d'Ocupació*	
Agricultura	1.79%
Indústria	44.47%
Construcció	7.35%
Serveis	46.39%
Nivell d'Instrucció (població de 10 anys i més)*	
No sap llegir o escriure	1.88%
Primària Incompleta	54.08%
Primària	16.20%
FP	11.64%
Secundària	8.90%
Universitari	7.31%
Govern del Consell Comarcal	PSC-PMC

3. Indicadors Demogràfics

L'objectiu d'aquest apartat és reflectir la realitat demogràfica dels immigrants a Catalunya l'any 2001. A continuació presentarem un conjunt d'indicadors que ens permetin descriure la situació i que també podrien servir de factor explicatiu per a entendre les necessitats identificades i accions desenvolupades.

Llistat dels Indicadors Demogràfics

Indicador 1	Nombre i percentatge d'immigrants de Catalunya respecte als d'Espanya
Indicador 2	Nombre i percentatge d'immigrants de Catalunya respecte la població total de Catalunya
Indicador 3	Nombre i percentatge d'immigrants d'Espanya respecte la població total d'Espanya
Indicador 4	Nombre d'immigrants per comarca
Indicador 5	Percentatge d'immigrants per comarca i per àmbit de procedència
Indicador 6	Percentatge d'immigrants de la comarca respecte el total d'immigrants de Catalunya
Indicador 7	Percentatge d'immigrants de la comarca respecte la població total de la comarca
Indicador 8	Nacionalitats més nombroses dels immigrants en cadascuna de les comarques
Indicador 9	Concentració Comarcal de la immigració

Per a poder diferenciar bé la procedència en els Indicadors 4, 5, 6 i 7 hem seguit dos categories d'immigrants. L'instrument que hem utilitzat per establir aquesta divisió és l'Índex de Desenvolupament Humà (IDH), que elabora anualment el PNUD a través del seu informe. Hem diferenciat doncs, la procedència dels immigrants establerts a Catalunya en el grup d'aquells països amb un **IDH alt** i el grup dels països amb un **IDH mig o baix**. El col·lectiu que més ens interessarà en aquest estudi és el d'immigrants procedents de països en vies de desenvolupament (IDH mig o baix). L'Indicador 9, *Concentració Comarcal de la immigració*, s'obté destacant els cinc municipis que concentren més immigrants dins de la comarca. Aquest indicador pretén reflectir la distribució territorial dels immigrants que es dona a l'interior de les comarques.

Partint de la base que la font de l'empadronament dona una visió més propera a la realitat demogràfica, ens hem basat principalment en les dades del 2001, complementant-les amb les del Anuario Estadístico de Extranjería per establir els percentatges.

Cadascun dels indicadors anirà seguit d'un breu comentari descriptiu en el que es contrastaran i combinaran bàsicament dos eixos d'anàlisi. Primer, les diferències entre els immigrants

procedents de països amb IDH alt i els de països amb IDH mig o baix, i en segon lloc les diferències territorials entre comarques.

INDICADOR 1: Nombre i percentatge d'immigrants de Catalunya respecte als d'Espanya

Nombre d'immigrants a Catalunya	280.019
Nombre d'immigrants a Espanya	1.109.060
% d'immigrants de Catalunya respecte els immigrants d'Espanya	25,24 %

Font: Elaboració pròpia a través de dades del Anuario Estadístico de Extranjería 2001 i del padró d'habitants a 31 de desembre de 2001

Comentaris: tenint en compte que el total de població de Catalunya representa aproximadament entre el 15% i el 16% de la població espanyola observem, que a l'any 2001, el percentatge d'immigrants residents a Catalunya és proporcionalment més gran en relació amb l'Estat espanyol ja que sobrepassa en poc el 25%.

INDICADOR 2: Nombre i percentatge d'immigrants de Catalunya respecte la població total de Catalunya

Nombre d'immigrants a Catalunya	280.019
Població Total de Catalunya	6.294.104
% d'immigrants de Catalunya respecte la població total de Catalunya	4,45 %

Font: Elaboració pròpia a través de dades del Anuario Estadístico de Extranjería 2001 i del padró d'habitants a 31 de desembre de 2001

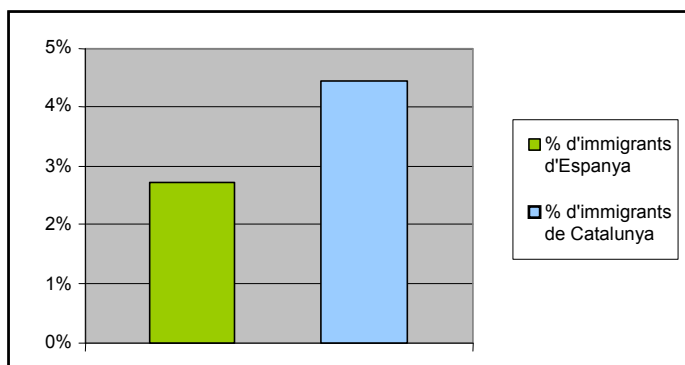
Comentaris: a l'any 2001 el nombre d'immigrants establerts a Catalunya es troba ja a prop d'arribar al 5 % de la població. A Espanya, en canvi, com veurem en la taula següent, aquesta xifra representa poc més de la meitat, 2.71 %. En el Gràfic 1 comparem els Indicadors 2 i 3.

INDICADOR 3: Nombre i percentatge d'immigrants d'Espanya respecte la població total d'Espanya

Nombre d'immigrants a Espanya	1.109.060
Població Total d'Espanya	40.847.371
% d'immigrants d'Espanya respecte la població total d'Espanya	2.71 %

Font: Elaboració pròpia a través de dades del Anuario Estadístico de Extranjería 2001

Gràfic 1: % d'immigrants a Catalunya i % d'immigrants a Espanya



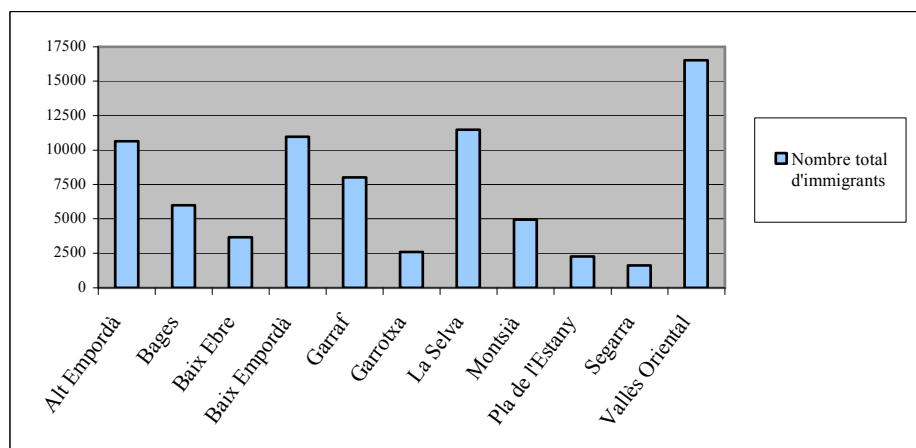
Font: Elaboració pròpia a través de dades del Anuario Estadístico de Extranjería 2001 i del padró d'habitants a 31 de desembre de 2001

INDICADOR 4: Nombre d'immigrants per comarca

	Països amb un IDH alt	Països amb un IDH mig o baix	Total
Alt Empordà	4639	5989	10628
Bages	840	5143	5983
Baix Ebre	1189	2472	3661
Baix Empordà	3072	7880	10977
Garraf	4137	3879	8016
Garrotxa	292	2312	2604
La Selva	4418	7041	11459
Montsià	1050	3886	4936
Pla de l'Estany	361	1893	2254
Segarra	84	1547	1631
Vallès Oriental	3098	13427	16526
Catalunya	70122	209897	280019

Font: Elaboració pròpia a través de dades del padró d'habitants a 31 de desembre de 2001

Gràfic 2: Nombre total d'immigrants a les comarques analitzades



Font: Elaboració pròpia a través de dades del padró d'habitants a 31 de desembre de 2001

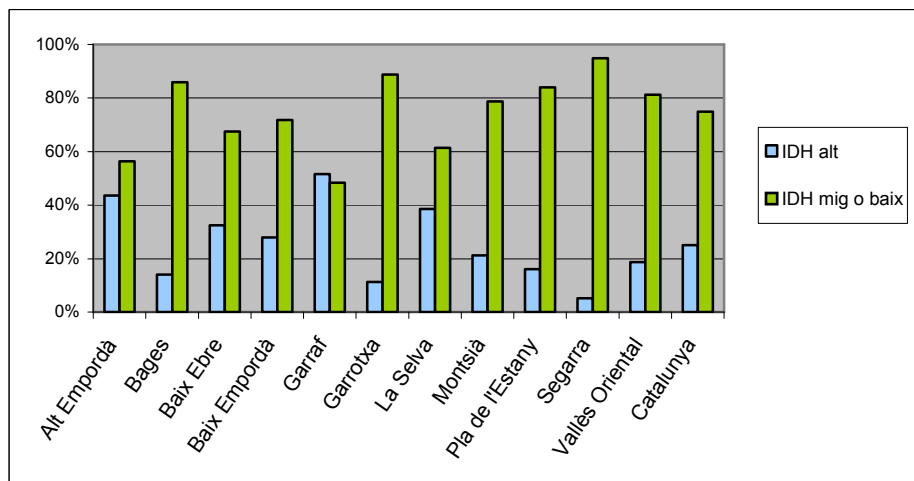
Comentaris: a través d'aquest Indicador observem quines són les comarques amb menys i més immigració en números absoluts. Les que tenen més immigrants són el Vallès Oriental (16526), La Selva (11459) i el Baix Empordà (10977) i les que en tenen menys la Segarra (1631) i el Pla de l'Estany (2254). En tots els casos, excepte el Garraf, el que cal destacar és que el nombre d'immigrants procedents de països amb IDH mig o baix supera als procedents de països amb un IDH alt. A través del següent Indicador veurem més clara la distribució entre els diferents col·lectius.

INDICADOR 5: Percentatge d'immigrants per comarca i per àmbit de procedència

	Països amb un IDH alt	Països amb un IDH mig o baix
Alt Empordà	43.65 %	56.35 %
Bages	14.03 %	85.96 %
Baix Ebre	32.48 %	67.52 %
Baix Empordà	27.99 %	71.79 %
Garraf	51.60 %	48.39 %
Garrotxa	11.21 %	88.78 %
La Selva	38.55 %	61.45 %
Montsià	21.27 %	78.73 %
Pla de l'Estany	16.02 %	83.98 %
Segarra	5.15 %	94.84 %
Vallès Oriental	18.75 %	81.25 %
Catalunya	25.04 %	74.96 %

Font: Elaboració pròpia a través de dades del padró d'habitants a 31 de desembre de 2001

Gràfic 3: Percentatge d'immigrants agrupats per àmbit de procedència



Font: Elaboració pròpia a través de dades del padró d'habitants a 31 de desembre de 2001

Comentaris: els percentatges deixen molt més clar el que comentàvem en la taula anterior: el desequilibri existent en la procedència dels immigrants dins de cada comarca. Els casos més significatius són els de la Segarra i de la Garrotxa en els quals els immigrants procedents de països amb IDH mig o baix es troben al voltant del 90%. A la majoria d'altres comarques però, les diferències són també bastant grans. Ara bé, en els cas del Garraf observem que els immigrants procedents de països amb un IDH Alt encara són majoria, tot i així els dos col·lectius d'immigrants es troben bastant igualats. Pel que fa al global de Catalunya veiem que tan sols una quarta part dels immigrants prové de països amb IDH alt.

INDICADOR 6: Percentatge d'immigrants de la comarca respecte el total d'immigrants de Catalunya.

	Països amb un IDH alt	Països amb un IDH mig o baix	Total
Alt Empordà	6.62 %	2.85 %	3.80 %
Bages	1.19 %	2.45 %	2.13 %
Baix Ebre	1.70 %	1.18 %	1.31 %
Baix Empordà	4.38 %	3.75 %	3.92 %
Garraf	5.89 %	1.84 %	2.86 %
Garrotxa	0.41 %	1.10 %	0.92 %
La Selva	6.30 %	3.35 %	4.09 %
Montsià	1.50 %	1.85 %	1.76 %
Pla de l'Estany	0.51 %	0.90 %	0.80 %
Segarra	0.11 %	0.73 %	0.58 %
Vallès Oriental	4.42 %	6.40 %	5.90 %

Font: Elaboració pròpia a través de dades del padró d'habitants a 31 de desembre de 2001

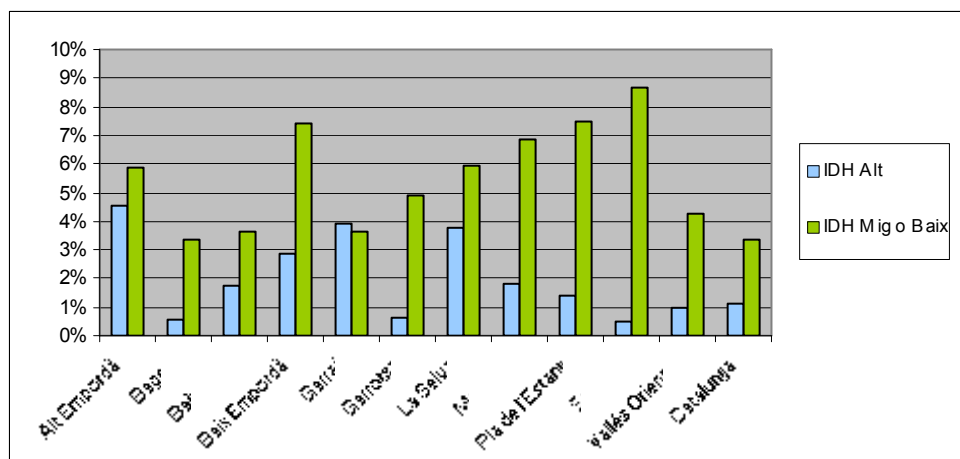
Comentaris: aquest indicador ens mostra quines comarques són més representatives pel que fa al col·lectiu immigrant en relació al total de Catalunya. Les dades destaquen el pes específic de cada comarca dins el territori. Les que representen un percentatge total més elevat són el Vallès Oriental i també La Selva. Entre les dues, i tenint en compte el total d'immigrants, arriben al 10% del total de Catalunya. Per una altra banda, les comarques amb menys pes a nivell territorial són la Segarra, el Pla de l'Estany i la Garrotxa. Cap d'elles arriba a representar l'1% dels immigrants de Catalunya. Queda ben clar que existeix una relació entre aquest indicador i la població de la comarca. A més població, més immigrants.

INDICADOR 7: Percentatge d'immigrants de la comarca respecte la població total de la comarca.

	Població de la comarca	Països amb un IDH alt	Països amb un IDH mig o baix	Total
Alt Empordà	101652	4.56 %	5.89 %	10.46 %
Bages	153850	0.54 %	3.34 %	3.88 %
Baix Ebre	67579	1.76 %	3.66 %	5.42 %
Baix Empordà	105905	2.90 %	7.44 %	10.36 %
Garraf	105454	3.92 %	3.67 %	7.60 %
Garrotxa	47458	0.61 %	4.87 %	5.48 %
La Selva	117952	3.75 %	5.97 %	9.71 %
Montsià	56875	1.85 %	6.83 %	8.68 %
Pla de l'Estany	25383	1.42 %	7.46 %	8.88 %
Segarra	17893	0.46 %	8.64 %	9.11 %
Vallès Oriental	315935	0.98 %	4.25 %	5.23 %
Catalunya	6294104	1.11 %	3.33 %	4.45 %

Font: Elaboració pròpia a través de dades del padró d'habitants a 31 de desembre de 2001

Gràfic 4: Percentatge total d'immigrants respecte la població de la comarca



Font: Elaboració pròpia a través de dades del padró d'habitants a 31 de desembre de 2001

Comentaris: les dades que apareixen en aquesta taula són d'especial importància ja que reflecteixen el pes real dels immigrants dins de la comarca. En altres indicadors parlàvem de números absoluts, percentatges o relació amb el total d'immigrants de Catalunya, en canvi aquest indicador ens mostra la relació entre la població comarcal i el nombre d'immigrants. La Selva i l'Alt i el Baix Empordà continuen tenint un paper rellevant però ara altres comarques adquireixen importància. El Pla de l'Estany o la Segarra que en altres indicadors no tenien tant de pes veiem que ara si que el tenen ja que els immigrants representen un percentatge important de la seva població, exactament un 8.9% i un 9.1% respectivament. Si ho comparem amb les xifres totals de Catalunya observem que és gairebé el doble. Aquestes dues comarques també destaquen per ser aquelles en les que el immigrants procedents de països amb IDH mig o baix representen un percentatge més elevat. Els casos més significatius, però, són els de l'Alt i el Baix Empordà ja que en ambdues comarques els immigrants totals superen el 10%. Cal destacar sobretot el cas del Baix Empordà ja que allí els immigrants procedents de països amb IDH mig o baix arriben al 7.44%.

INDICADOR 8: Nacionalitats més nombroses dels immigrants en cadascuna de les comarques

	1ª Nacionalitat	2ª Nacionalitat	3ª Nacionalitat	4ª Nacionalitat	5ª Nacionalitat
Alt Empordà	Marroc 36.33 %	França 14.72 %	Alemanya 13.14 %	Bèlgica 2.70 %	Colòmbia 2.70 %
Bages	Marroc 54.57%	Equador 7.29 %	Colòmbia 4.09 %	Argentina 2.81 %	França 2.66 %
Baix Ebre	Marroc 28.95 %	Romania 7.10 %	Suïssa 6.77 %	Equador 6.72 %	Colòmbia 5.46 %
Baix Empordà	Marroc 51.12 %	Regne Unit 5.08 %	França 4.47 %	Holanda 3.63 %	Gàmbia 3.50 %
Garraf	Marroc 20.25 %	Alemanya 7.71 %	Regne Unit 7.47 %	França 7.44 %	Argentina 7.02 %
Garrotxa	Gàmbia 34.06 %	Marroc 23.50 %	Índia 6.68 %	Colòmbia 6.22 %	Mauritània 5.34 %
La Selva	Marroc 17.47 %	Gàmbia 10.40 %	Alemanya 5.42 %	Regne Unit 4.80 %	Argentina 4.55 %
Montsià	Romania 21.56 %	Marroc 18.44 %	Equador 10.90 %	Colòmbia 9.62 %	Alemanya 4.80 %
Pla de l'Estany	Gàmbia 36.47 %	Marroc 23.29 %	Colòmbia 6.34 %	Argentina 3.46 %	Mauritània 3.33 %
Segarra	Marroc 30.22 %	Ucraïna 13.42 %	Bulgària 8.27 %	Egipte 7.84 %	Senegal 5.51 %
Vallès Oriental	Marroc 34.75 %	Equador 11.77 %	Senegal 4.21 %	Gàmbia 3.96 %	Colòmbia 3.94 %
Catalunya	Marroc 31.66 %	Equador 5.42 %	Perú 4.42 %	Xina 4.25 %	França 4.24 %

Font: Elaboració pròpia a través de dades del padró d'habitants a 31 de desembre de 2001

Comentaris: queda ben clar que la nacionalitat marroquina és la més nombrosa dins els immigrants residents a Catalunya. En vuit comarques el Marroc es troba en el primer lloc del rànking i en la resta està sempre en segon lloc. A més, en el conjunt de Catalunya els marroquins representen el 31.66% dels immigrants, molt per sobre de la resta de nacionalitats. A nivell comarcal Gàmbia també té un cert protagonisme. Ara bé, el col·lectiu gambià es troba molt concentrat territorialment ja que ocupa la primera plaça del rànking tant a la Garrotxa com al Pla de l'Estany (tal com es va destacar en els respectius Informes Diagnosi). Pel que fa a la resta de les comarques en canvi, només té representació en dues més (la Selva i Vallès Oriental). Constatem també que els països de la Unió Europea es troben

encara molt representats en la taula però cal dir, com ens indiquen altres fonts, que han perdut presència respecte ara fa uns anys. Comencen a aparèixer també països de l'Europa de l'Est en alguna comarca, el cas més significatiu és el del Montsià on els romanesos són la nacionalitat més representada amb un 21.56%. Per últim, la segona, tercera i quarta posicions a Catalunya són respectivament Equador, Perú i Xina.

INDICADOR 9: Concentració comarcal dels immigrants (cinc primers municipis en els que es concentra el major nombre d'immigrants)

Comarca (Nº de Municipis)	1er Municipi	2on Municipi	3er Municipi	4rt Municipi	5e Municipi
Alt Empordà (68)	Figueres 29.66 %	Roses 28.50 %	Castelló d'Empúries 28.40 %	La Jonquera 4.25 %	Llançà 4.19 %
Bages (35)	Manresa 66.02 %	St. Fruitós de Bages 4.53 %	St. Joan de Vila Torrada 4.06 %	Moià 3.61 %	St. Vicenç de Castellet 3.13 %
Baix Ebre (14)	Tortosa 45.15 %	L'Ametlla 22.31 %	Roquetes 8.33 %	Deltebre 7.62 %	Camarles 5.76 %
Baix Empordà (36)	Palafrugell 22.02 %	Torroella de Montgrí 13.17 %	St. Feliu de Guíxols 12.21 %	Castell d'Aro 12.11 %	Palamós 10.40 %
Garraf (6)	Vilanova i la Geltrú 34.89 %	Sitges 34.81 %	St. Pere de Ribes 21.28 %	Cubelles 6.82 %	Olivella 1.81 %
Garrotxa (21)	Olot 83.18 %	Castellfollit de la Roca 3.53 %	Les Planes 3.26 %	Les Preses 2.61 %	St. Jaume de Llierca 1.65 %
La Selva (26)	Lloret de Mar 40.73 %	Blanes 28.77 %	Farners 5.15 %	Arbúcies 4.80 %	Tossa de Mar 3.99 %
Montsià (12)	Ampostà 23.36 %	Alcanar 18.94 %	Ulldecona 18.45 %	La Sénia 14.54 %	St. Carles de la Ràpita
Pla de l'Estany (11)	Banyoles 90.99 %	Vilademuls 2.44 %	Serinyà 1.90 %	Cornellà 1.15 %	Porqueres 0.75 %
Segarra (21)	Cervera 57.26 %	Guissona 29.73 %	Torà 4.65 %	St. Guim de Freixenet 4.53 %	Torrefeta 1.10 %
Vallès Oriental (43)	Granollers 25.39 %	Mollet del Vallès 15.60 %	Canovelles 6.54 %	Montornès del Vallès 5.44 %	Les Franqueses del Vallès 5.22 %

Font: Elaboració pròpia a través de dades del padró d'habitants a 31 de desembre de 2001

Comentaris: a totes les comarques excepte en dos, el municipi amb un percentatge més elevat d'immigrants és la capital de comarca. Les dues excepcions són La Selva i el Baix Empordà on les capitals de província, Santa Coloma de Farners i la Bisbal d'Empordà respectivament, no apareixen entre els cinc municipis amb més immigrants. Ara bé, hem de tenir en compte en aquests casos que la capital de comarca no és la localitat amb més població. A Palafrugell per exemple viuen més del doble de persones que a la Bisbal d'Empordà i a Lloret de Mar tres vegades més que a Santa Coloma de Farners. Per fixar-nos en la desigual distribució que es dona dins de les comarques analitzades no hem de tenir en compte només els percentatges que apareixen a la taula sinó també el nombre de municipis. Al Garraf, per exemple, veiem que només hi ha sis municipis. Els immigrants, per tant, no es troben tan concentrats com passa en canvi a l'Alt Empordà. En aquesta comarca hi ha 68 municipis però en canvi el 95% dels immigrants es troben concentrats tan sols en els 5 que apareixen a la taula.

A la taula següent i seguint el mateix ordre dels indicadors, presentem unes conclusions generals que expressen la realitat demogràfica a l'any 2001.

	Definició dels Indicadors	Conclusions Generals
Indicador 1	Nombre i percentatge d'immigrants de Catalunya respecte als d'Espanya	<ul style="list-style-type: none"> El percentatge d'immigrants de Catalunya respecte a Espanya és de 25.24%
Indicador 2	Nombre i percentatge d'immigrants de Catalunya respecte la població total de Catalunya	<ul style="list-style-type: none"> El percentatge d'immigrants de Catalunya respecte la població total de Catalunya és de 4.45%
Indicador 3	Nombre i percentatge d'immigrants d'Espanya respecte la població total d'Espanya	<ul style="list-style-type: none"> El percentatge d'immigrants d'Espanya respecte la població total de d'Espanya és de 2.71%
Indicador 4	Nombre d'immigrants per comarca	<ul style="list-style-type: none"> Les comarques amb més immigrants són el Vallès Oriental, la Selva i el Baix Empordà Les comarques amb menys immigrants són la Segarra, el Pla de l'Estany i la Garrotxa
Indicador 5	Percentatge dels immigrants per comarca i per àmbit de procedència	<ul style="list-style-type: none"> A totes les comarques, amb excepció del Garraf, el % d'immigrants procedents de països amb IDH mig o baix és superior als d'IDH alt Les comarques en les que existeix una major diferència entre els dos col·lectius és a la Segarra i a la Garrotxa
Indicador 6	Percentatge d'immigrants de la comarca respecte el total d'immigrants de Catalunya.	<ul style="list-style-type: none"> La conclusió bàsica d'aquest indicador és que a més població més immigrants hi ha a la comarca Les comarques amb un % més elevat respecte el total d'immigrants de Catalunya són el Vallès Oriental i la Selva
Indicador 7	Percentatge d'immigrants de la comarca respecte la població total de la comarca	<ul style="list-style-type: none"> Totes les comarques excepte el Bages superen en percentatge la mitjana de Catalunya (4.45%) Les comarques amb major percentatge d'immigrants són l'Alt i el Baix Empordà
Indicador 8	Les cinc primeres nacionalitats dels immigrants en cadascuna de les comarques	<ul style="list-style-type: none"> La nacionalitat dominant tant a nivell comarcal com en l'àmbit català és la marroquina Els països de la UE són encara presents entre les primeres posicions del rànking Països Sud-americans i de l'Europa de l'Est també hi són presents
Indicador 9	Concentració Comarcal de la immigració	<ul style="list-style-type: none"> La concentració comarcal és dona en les capitals de comarca o bé en aquells municipis que comptin amb un gran nombre d'habitants. A més pes demogràfic del municipi més concentració d'immigrants

II. EL MARC LEGAL DE LES COMARQUES: FUNCIONS, COMPETÈNCIES I RELACIONS AMB ALTRES ADMINISTRACIONS

La intenció d'aquest capítol és la de destacar el marc legal que té la comarca dins el territori català. Exposant les seves funcions de la comarca, les seves competències bàsiques i les seves relacions amb altres entitats territorials (municipis i Generalitat). Abans però cal fer una breu contextualització per tal d'emmarcar l'organització comarcal dins la regulació del règim local tant de l'Estat Espanyol com de Catalunya.

La Constitució, l'Estatut i l'organització comarcal

L'aspecte més rellevant de la Constitució espanyola en referència a la regulació del règim local és l'article 137, en el que s'afirma que els municipis, les províncies i les comunitats autònomes gaudiran d'autonomia per la gestió dels seus interessos. Aquest principi d'autonomia, omplert de contingut i matisat al llarg dels anys tant per la jurisprudència constitucional com pel legislador, compte amb certes limitacions, sobretot pel que fa als aspectes d'increment competencial i financer per part dels ens locals. Tot i aquestes limitacions, l'autonomia local s'ha vist complementada a través d'altres principis com el de subsidiarietat o el de descentralització.

Aquest principi comporta l'exclusió de possibles controls d'altres nivells de govern sobre les administracions locals. Malgrat tot existeixen algunes excepcions que han anat sent exposades per la jurisprudència del Tribunal Constitucional. Aquestes igualment han de ser sempre molt limitades i justificades.

Quan es va aprovar la Constitució a l'any 1978, a Catalunya existia l'experiència de la divisió comarcal aprovada per la Generalitat republicana. Ara bé, aquesta divisió no havia considerat la comarca com a ens local ni tampoc havia arribat mai a funcionar administrativament. En el text constitucional la referència a la creació d'altres ens territorials diferents als municipis, províncies o comunitats autònomes era molt poc concreta, però en cap moment s'explicitava la prohibició per fer-ho, ben al contrari. L'article 152.3 i el 141.3 feien menció a la possibilitat d'institució d'altres àmbits d'agrupació territorial diferents als ja esmentats. El primer d'aquests articles diu que els estatuts d'autonomia poden establir circumscripcions territorials pròpies mitjançant l'agrupació de municipis i el 141.3 admet l'existència d'agrupacions de municipis diferents a la província. Així doncs, en base a aquests articles, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix al seu article 5.1 que la Generalitat de Catalunya estructura la seva

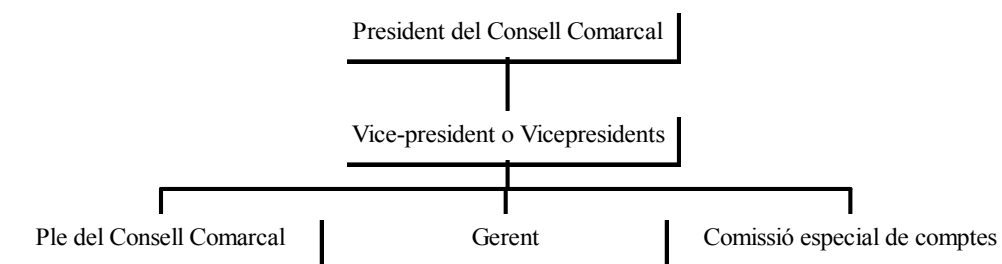
organització territorial en municipis i comarques. A través de l'Estatut, es formalitza així, l'existència de la comarca com a ens local i s'aconsegueix que l'organització comarcal abraci el conjunt del territori català.

Les funcions i l'organització comarcal

Una vegada situada la comarca cal definir el seu paper. L'any 1987 s'aproven les lleis de règim local i organització territorial de Catalunya (LOCC) (veure Annex I). Aquestes opten per atribuir-li a l'ens comarcal funcions fonamentalment relacionades amb el suport als municipis. La intencionalitat d'aquesta decisió es basava en la voluntat de mantenir l'elevat grau de fragmentació del mapa municipal català. A Catalunya, tenint en compte l'extensió del seu territori, hi ha una gran quantitat de municipis, bastants d'aquests de molt petites dimensions, els quals en ocasions no són capaços d'assumir amb garanties totes les funcions municipals que tenen atribuïdes. D'aquesta manera el paper de les comarques va ser pensat fonamentalment en funció de la petita dimensió de les administracions municipals i com a complement de les seves funcions. En aquest marc, les comarques assumeixen funcions de *coordinació*, *cooperació* i *suplència* respecte als serveis municipals. Posteriorment a través de l'exposició de les competències comarcals veurem com es desenvolupen aquestes funcionalitats.

L'estructura organitzativa i de govern de les comarques són els *Consells Comarcals*. De la mateixa manera que succeeix amb les administracions municipals i provincials, existeix una estructura bàsica d'aquestes institucions que ve establerta per la llei. Els òrgans dels consells comarcals definits a la llei poden ser de dos tipus, els de caràcter representatiu i els de caràcter executiu. Dins dels primers trobem el Ple i la Comissió Especial de Comptes. Pel que fa als òrgans executius, s'hi troben el president, el vice-president o vice-presidents i el gerent (Gràfic 5). L'única novetat que presenten en l'àmbit organitzatiu les comarques respecte els municipis i les províncies és la figura del gerent, la resta d'òrgans es reproduïxen en altres nivells administratius. Cal destacar també que la llei confereix autonomia als Consells Comarcals per complementar aquesta estructura bàsica.

Gràfic 5: Organigrama del Consell Comarcal



Les relacions amb les altres administracions

Les relacions amb els municipis i la Generalitat són importants alhora de comprendre la identitat comarcal. *Amb els municipis*, les relacions són molt intenses i al mateix temps tenses. Aquestes tensions tenen a veure normalment amb qüestions de naturalesa competencial, institucional i/o de protagonisme polític. El règim electoral a través del qual s'escullen els consellers comarcals també és una qüestió de debat. Sense entrar en detall podem dir que en els consells no sempre es troben representats membres de tots els municipis de la comarca. Com a solució provisional a aquest problema en alguns consells comarcals trobem la figura del Consell d'alcaldes en el qual, com indica el seu propi nom, es troben representats tots els alcaldes dels municipis de la comarca. Tot i així aquesta solució no ha comptat a la pràctica amb molt de suport.

Les relacions *amb la Generalitat* s'estableixen bàsicament a través de la delegació de competències que aquesta fa en favor de les entitats comarcals. Els primers anys de funcionament dels consells comarcals van ser quan es van delegar més competències per part de la Generalitat. Aquestes delegacions van ser principalment en matèries de cultura, ensenyament, serveis socials, activitats classificades i instal·lacions juvenils i infantils. La instrumentalització d'aquestes delegacions es fa a través de decrets en els quals s'especifiquen a través de conveni les condicions en que es durà a terme la delegació. Dins d'aquestes delegacions podríem encabir també la gestió i execució del PUOSC (Pla únic d'obres i serveis de Catalunya).

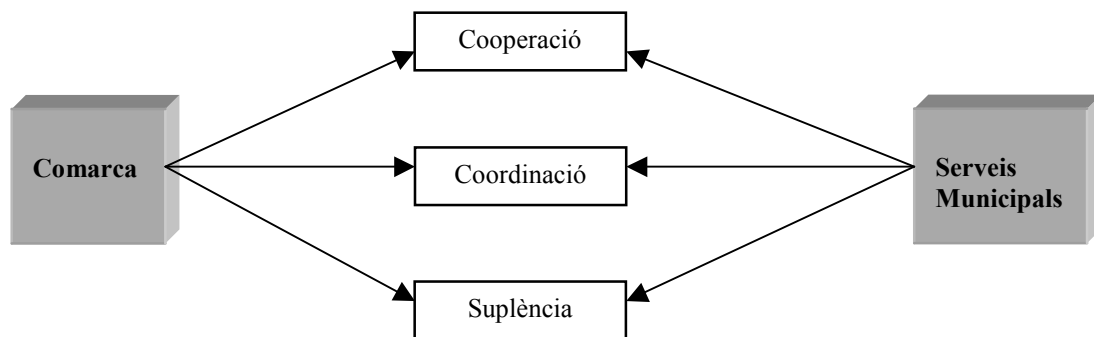
A través de les lleis sectorials també s'estableixen certes relacions entre la Generalitat i les comarques. Les competències que s'atorguen a través d'aquestes lleis no suposen una descentralització de competències autonòmiques envers les comarques, sinó que aquestes competències són pròpies de l'àmbit local. Ara bé, es tracta de competències de nova creació o de competències que exercien els municipis i que ara passen a mans de les comarques.

Les competències comarcals

Existeixen tres grans grups de competències comarcals, les de supramunicipalitat, les pròpies i les de col·laboració amb la Generalitat.

a) Competències de supramunicipalitat

Aquestes són les competències de cooperació, coordinació i suplència dels serveis municipals que ja hem esmentat. L'objectiu d'aquestes competències és el de mantenir el mapa municipal existent ja que molts municipis, degut a les seves dimensions, no són capaços de gestionar els serveis que tenen assignats.



L'article 26 de la LOCC (veure Annex I) les regula i les classifica amb molt de detall. A continuació en destaquem les més rellevants:

- Exercir funcions de suplència i col·laboració respecte els serveis i altres funcions mínimes municipals. Entre aquests serveis i funcions trobem, els serveis municipals mínims i les funcions públiques de fe pública, tresoreria i intervenció
- Exercir competències municipals per delegació o per conveni
- Establir o prestar obres o serveis de caràcter supramunicipal
- Convertir competències municipals en comarcals
- Coordinar els serveis comarcals entre ells
- Exercir funcions d'assessorament i cooperació als municipis

b) Competències sectorials o pròpies

A l'article 25 de la LOCC es disposa que les comarques tindran competències pròpies en determinats temes d'activitat administrativa. Segons aquest article les lleis sectorials han d'atribuir competències a les comarques en les matèries següents: ordenació del territori,

urbanisme, sanitat, serveis socials, cultura, esport, ensenyament, salubritat pública i medi ambient. Aquesta atribució no comporta en cap cas una cessió de competències per part de la Generalitat cap a les comarques ja que aquestes o bé són de nova creació o bé corresponen al nivell municipal de govern. Fins ara aquesta atribució no ha sigut molt homogènia ni tampoc ha incidit sobre àmbits importants de la vida local. Els sectors en el quals s'han atribuït més competències han sigut serveis socials i medi ambient. Per una altra banda i a través del seu article 36, la llei de règim local catalana confereix també a les comarques competències d'iniciativa i execució en relació amb els plans territorials parcials.

c) Competències atribuïdes per la col·laboració amb l'administració de la Generalitat

La Generalitat pot delegar cap a les comarques competències que li són pròpies. Si bé a l'article 25.3 de la LOCC es preveu que el mecanisme a través del qual es durà a terme aquesta delegació serà la tècnica de l'assignació i de la delegació, a la pràctica l'instrument que més s'ha utilitzat és el de les subvencions condicionades. Aquest instrument es basa en la convocatòria de subvencions les quals obliguen, als consells comarcals que les obtinguin, a dur a terme unes activitats determinades. A través d'aquest tipus de competències els consells reben la major part dels seus recursos econòmics. També gràcies a les subvencions condicionades i les delegacions els consells comarcals s'han consolidat administrativament.

d) El programa d'actuació comarcal (PAC)

La comarca està obligada per llei (art.27 de la LOCC) a elaborar i aprovar un programa d'actuació. A la pràctica, però, poques comarques l'han dut a terme. En el PAC la comarca ha d'establir una enumeració de l'exercici de les seves competències i dels serveis que durà a terme. Els objectius bàsics de la creació d'aquest document són dos. En primer lloc, la intenció de racionalitzar l'activitat comarcal, ja que el programa obliga al consell a meditar sobre la seva pròpia activitat i funcions. Per una altra banda, el PAC pretén ser un instrument de diàleg i debat entre els ajuntaments i les comarques. Una altra de les característiques que identifiquen els PAC és la seva capacitat d'adaptació a les necessitats municipals concretes. Aquests programes es configuren com a instruments flexibles capaços d'adaptar-se a les diferents necessitats existents en els municipis.

La taula següent resumeix el conjunt de competències comarcals.

	Competències comarcals	
Competències de supramunicipalitat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exercir funcions de suplència i col·laboració respecte els serveis i altres funcions mínimes municipals. Entre aquests serveis i funcions trobem, els serveis municipals mínims i les funcions públiques de fe pública, tresoreria i intervenció. ▪ Exercir competències municipals per delegació o per conveni. ▪ Establir o prestar obres o serveis de caràcter supramunicipal ▪ Convertir competències municipals en comarcals ▪ Coordinar els serveis comarcals entre ells ▪ Exercir funcions d'assessorament i cooperació als municipis 	
Competències sectorials	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ordenació del territori ▪ Urbanisme ▪ Sanitat ▪ Serveis socials ▪ Cultura 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Esport ▪ Medi ambient ▪ Ensenyament ▪ Salubritat pública
Competències atribuïdes per la col·laboració amb l'administració de la Generalitat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cessió de competències per part de la Generalitat a través de tres instruments: la delegació, l'assignació i les subvencions condicionades 	
PAC	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Enumeració per part de la comarca de l'exercici de les seves competències i dels serveis que durà a terme a través d'un programa d'acció 	

III. EL MARC D'ACCIÓ ESTRATÈGICA DELS PLANS COMARCALS D'INTEGRACIÓ DELS IMMIGRANTS

1. La Territorialització del Pla Interdepartamental d'Immigració

Introducció

L'objectiu d'aquest capítol és definir el marc estratègic en el que han nascut els Plans Comarcals d'Integració dels Immigrants. Aquests Plans, com veurem, representen la *territorialització* de les directrius que s'han anat marcant a través dels Plans Interdepartamentals d'Immigració elaborats pel Govern de la Generalitat. A continuació contextualitzarem el sorgiment d'aquestes polítiques.

La mobilització de la societat civil i el Pla Interdepartamental d'Immigració (1993-2000)

Catalunya ha sigut i continua sent un país en el que s'han produït i es produeixen corrents migratoris. En altres paraules, podríem dir que s'han viscut èpoques en les quals la població catalana s'ha vist obligada a emigrar i altres en les quals el país a rebut immigrants. Ara fa uns quaranta anys aproximadament que Catalunya s'ha convertit principalment en un país d'acollida. El tipus d'immigrants que han anat arribant ha canviat, però el saldo migratori sempre ha sigut positiu.

A principis dels anys 90 es va iniciar des de Catalunya un debat sobre les competències en matèria d'immigració. En aquells moments es va començar a preveure la importància que podia adquirir aquest tema en els anys vinents i tant el Govern com la societat catalana van actuar per tal d'afrontar el nou fenomen migratori que s'estava començant a produir. El debat que es va plantejar estava basat en qui tenia les competències en matèria d'atenció i integració dels immigrants. La Constitució espanyola a través del seu article 149.1.2 atribueix competències exclusives al Govern de l'Estat en matèria de nacionalitat, immigració, emigració, estrangeria i dret d'asil. Per una altra banda, però, els governs autonòmics i locals tenen també atribuïdes, a través de la mateixa Constitució i dels estatuts autonòmics, competències en diversos sectors com els serveis socials o l'educació que impliquen directament l'atenció a la població en el territori. El progressiu increment d'immigrants en terres catalanes va activar aquest debat i des dels diferents nivells d'administració es van començar a donar respostes. En aquest procés la societat civil catalana ha estat reconeguda com un actor decisiu.

En efecte, la situació que s'estava creant va fer reaccionar a una part important de la societat civil catalana. Abans, però, cal entendre la mobilització del món associatiu també, sota el context de la llei d'estrangeria vigent en aquells moments. L'any 1985, en un moment de crisis econòmica i quan el fenomen de la immigració encara no havia adquirit la importància ni el ressò que va començar a tenir a partir de la dècada dels noranta, el govern espanyol va aprovar una llei d'immigració molt polèmica i controvertida que va ser durament criticada en el si de la societat. En aquell any el món de les ONG i de les associacions encara no era prou fort ni tenia la capacitat suficient per pressionar l'aprovació d'aquella nova llei. A principis dels noranta, però, i especialment a Catalunya, aquest sector associatiu ja havia començat a madurar i es trobava en una situació adient per tal de reivindicar la situació i el tracte al que estaven sotmesos els immigrants per part de les diferents administracions. El document més influent d'aquesta iniciativa va ser *l'Informe Girona: 50 propostes sobre immigració*. En aquest text, publicat el juliol del 1992, es recullen les reivindicacions i propostes elaborades per la Comissió d'Associacions i ONG de les comarques de Girona.

La Generalitat de Catalunya, tot i que ja havia començat a donar algunes respostes concretes sobre aquest tema des d'alguns departaments, va ser l'administració que va saber recollir amb més força molts dels eixos i idees de *l'Informe Girona*. Així doncs, pocs mesos més tard i amb la intenció de fer un seguiment i una anàlisi de la matèria en qüestió, la Generalitat va crear la *Comissió Interdepartamental per el seguiment i la coordinació de les actuacions en matèria d'immigració*, que estava formada per vuit departaments del Govern. Fruit del treball d'aquesta Comissió va sorgir un document que recollia entre d'altres aspectes la situació de la immigració a Catalunya i un conjunt de propostes possibles a realitzar. Un any més tard, més exactament el 28 de setembre del 1993, la Generalitat va aprovar el primer *Pla Interdepartamental d'Immigració*, al mateix temps va aprovar també la creació de la Comissió Interdepartamental d'Immigració, composta pels mateixos vuit departaments que havien format la Comissió anterior. El que està clar és que la Generalitat va saber reaccionar estructuralment a temps, sensible a la mobilització de la seva societat civil.

L'objectiu últim del Pla Interdepartamental 1993 era el d'aconseguir la plena integració de les persones immigrades a Catalunya. Aquesta integració es defineix en el Pla com l'assoliment per part de les persones immigrants de les condicions adients pel seu desenvolupament personal i social en plenitud de drets i deures. El Pla s'estructura en cinc parts. En la darrera, s'enumeren i defineixen els gairebé 40 programes d'actuació que es proposen des dels diferents departaments de la Generalitat. D'acord amb els objectius d'aquest estudi, dins el cinquè bloc i lligat directament amb l'objectiu d'aquest apartat, destaca el punt 12, on es fa referència a la cooperació amb els ens locals. En aquest punt es posa de manifest la necessitat de cooperació

amb administracions més properes al ciutadà per tal de dotar d'eficàcia real les mesures i programes definits en el Pla. Tot i així, no es concreta *com ni a través de quins mecanismes* s'ha d'articular i posar en pràctica aquesta cooperació. El Pla no proposa cap *model concret* per a territorialitzar els objectius marcats, per tal d'implementar d'una forma més eficient els seus continguts arreu del territori³.

El segon Pla Interdepartamental (2001-2004)

Aproximadament vuit anys més tard i amb un context diferent respecte a la realitat de la immigració a Catalunya és va aprovar el segon Pla Interdepartamental de la Generalitat. Aquest abasta el període 2001-2004 i en certs aspectes representa una certa continuació del Pla Interdepartamental anterior (objectius generals, els principis bàsics o els criteris operatius (veure Taula I)). Cal tenir en compte també que en el moment de l'aprovació d'aquest alguns Plans Comarcals començaven ja a ser operatius i molts d'altres es trobaven en fase de gestació.

Un dels aspectes que cal destacar i que representa a més a més una innovació respecte el Pla del 1993-2000 és la voluntat del Govern de Catalunya d'articular una “via catalana d'integració”. El nou escenari de la immigració fa necessària la definició d'un enfocament català per a integrar els immigrants. Aquest consisteix en aconseguir el màxim equilibri entre el respecte a la diversitat i el sentiment de pertànyer a una sola comunitat. El model català, en paraules del mateix Pla “*té com a fonament aconseguir que els immigrants assumeixin la importància de respectar la convivència democràtica, la llengua, i la cultura catalanes, (...) tot respectant i valorant alhora, el seu propi origen i la seva identitat. Al mateix temps el Pla implica un compromís de la Generalitat de Catalunya d'oferir els instruments bàsics que comporten el procés d'integració: sanitat, ensenyament, serveis socials, incorporació al mercat de treball, etc*” (Pla Interdepartamental d'Immigració 2001-2004, pag. 7).

El Pla s'estructura, també com el del 1993, en cinc parts. A la quarta d'aquestes s'enumeren i s'expliquen breument els 133 programes previstos des dels departaments els quals conformen el Pla. Els diferents programes es classifiquen en funció de l'àmbit prioritari d'acció en quinze matèries o eixos. Cal destacar que en aquesta secció es fa menció concreta als Plans d'Integració Comarcals. A la taula següent indiquem els elements comuns dels dos Plans Interdepartamentals.

³ Solé, Montserrat. *Els Plans Territorials d'Integració dels Immigrants: una estratègia per promoure la participació, la coordinació i el consens*.

Taula I. Elements comuns dels dos Plans Interdepartamentals

Objectius	Principis Generals	Principis Operatius
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promoure una política global d'integració dels immigrants estrangers a Catalunya ▪ Establir i dur a terme un seguit de programes de recursos i serveis coherents i coordinats ▪ Potenciar la participació dels immigrants ▪ Promoure la informació i sensibilització sobre la realitat de la immigració estrangera a Catalunya ▪ Lluitar contra l'exclusió social, política i econòmica com a element bàsic per a la convivència i la cohesió social ▪ Promoure la igualtat d'oportunitats de totes les persones per poder exercir els drets de ciutadania ▪ Promoure la reflexió i el debat nacional per aconseguir, mitjançant el consens, un pacte global sobre immigració 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Principi d'equiparació en drets i deures ▪ Principi de normalització o universalitat dels serveis ▪ Principi de col·laboració i participació social ▪ Principi de cooperació i coordinació dels poders públics ▪ Principi d'integració 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prevenció ▪ Transversalitat ▪ Coordinació ▪ Cooperació Interadministrativa ▪ Corresponsabilitat amb el agents socials

La territorialització dels Plans Interdepartamentals: els Plans Comarcals d'Integració dels Immigrants

En els anys posteriors a l'aprovació del Pla 1993-2000 es va començar a fer patent la necessitat de trobar instruments que permetessin implementar les polítiques i els programes en el territori. Existeixen al menys tres factors que van afavorir la territorialització. En primer lloc, les polítiques globals proposades pel Pla representaven una bona línia estratègica, però estaven mancades de la concreció necessària pel seu bon funcionament en el territori. Un altre factor que va afavorir la territorialització del primer Pla Interdepartamental va ser el dèficit formatiu que existia en aquell moment entre els professionals de les administracions locals. La manca d'un model o un patró a seguir i el desconeixement a com actuar davant d'aquell nou fenomen van ser raons importants a l'hora d'apostar per una intervenció de caire més local. L'última raó de pes que es va tenir en compte alhora d'apostar per aquest tipus d'intervenció, va ser deguda a que els nous immigrants que arribaven a Catalunya es dedicaven a feines del sector agrícola i del sector serveis. Això implicava que s'instal·lessin en zones rurals i, per tant, en comunitats més petites a les que tradicionalment ho havien estat fent. La convivència en aquestes comunitats podia ser positiva, però també negativa per la integració dels immigrants. És a dir, en no estar acostumats a rebre persones foranes existia el risc de que l'aparició d'actituds segregadores fos més fàcil en aquestes comunitats que en les ciutats.

Una vegada valorats aquests aspectes es va apostar definitivament per la creació dels *Plans Comarcals d'Integració dels Immigrants* com a instrument per articular i implementar les polítiques dirigides als immigrants en el territori català. Es va escollir la comarca com a unitat

territorial d'acció ja que es va considerar que degut a la seva dimensió supramunicipal i també per la seva proximitat amb els ciutadans, era l'ens més adequat per gestionar l'elaboració i aplicació dels Plans.

La flexibilitat i la participació com a elements fonamentals dels Plans Comarcals d'Integració

Aquest nou model es fonamenta en dos elements bàsics. En primer lloc, la flexibilitat. Es vol aconseguir un instrument flexible i capaç d'adaptar-se a les exigències i al context de cadascuna de les comarques catalanes. Per una altra banda, la participació. Els Plans volen fomentar i promoure la participació de tots els agents socials, tan autòctons com immigrants. En l'elaboració de les propostes havien d'intervenir des de les diferents administracions fins a la multiplicitat d'agents de la societat civil implicats. L'objectiu de la participació és el de vèncer les reticències i les desconfiances existents habitualment entre les parts. A més, la participació permet també corresponsabilitzar a tots els participants en la definició de prioritats i de solucions generant la sensació de que les solucions obtingudes són fruit del consens i de l'esforç de tots. Aquest és l'enfocament social que està present en els Plans

Així doncs, l'any 1997, la comarca del Vallès Oriental va ser pionera en posar en funcionament un pla territorial d'integració dels immigrants. Un any més tard la va seguir el Baix Camp i posteriorment ho van fer l'Alt Empordà, el Baix Empordà i el Pla de l'Estany. En l'actualitat són ja una vint-i-nou comarques les que han elaborat i estan implementant plans d'integració dels immigrants. Aquest estudi és un dels primers balanços i tot just comencem a percebre i observar els primers resultats.

El Departament de Benestar Social de la Generalitat, a través de l'Òrgan Tècnic d'Immigració, va elaborar un *document de presentació* en el qual s'especificaven a més de les diferents fases d'acció, unes línies generals sobre els objectius, metodologia, àmbits d'intervenció i altres elements que havien d'orientar la posada en funcionament dels plans comarcals. A continuació farem una anàlisi específica dels continguts d'aquest document, un dels referents per a articular els Plans.

2. Eixos Bàsics del Document de Presentació dels Plans Comarcals

L'Òrgan Tècnic d'Immigració va elaborar un document de presentació sobre els Plans Comarcals d'Integració dels Immigrants. La intenció d'aquest document és la de servir de marc de referència a les comarques per l'elaboració dels seus respectius plans d'integració. L'objectiu d'aquest capítol és el de descriure i analitzar els continguts del document extraient aquelles idees que siguin més rellevants.

El document s'estructura bàsicament en sis parts: Introducció, Objectius, Metodologia, Àmbits d'Intervenció, Implementació, Visualització. A través d'aquests apartats i també després d'una lectura general s'observa que el document té tres eixos bàsics que responen a tres preguntes: *Quins objectius? Com aconseguir-los? Amb qui portar-los a terme?*. A continuació exposarem els elements bàsics del document seguint la seva estructura.

De la *introducció* del Document se n'extreuen dues idees bàsiques. En primer lloc, s'estableixen dues de les principals raons per les quals els immigrants venen i probablement continuaran venint a Catalunya. Aquestes són el desenvolupament econòmic i la distribució territorial del treball existents en el nostre país. L'altra idea fa referència a les possibles dificultats amb les que es poden trobar els immigrants. Aquestes, segons paraules del text, poden generar "processos negatius d'incorporació a la societat". La legislació i el desconeixement (costums, llengua, recursos...) són els factors principals que poden generar aquests *processos negatius d'integració*. Per últim es conclou amb la finalitat bàsica que han de perseguir els plans. Aquests han de contribuir a la plena integració del col·lectiu immigrant a través de la convivència, la cohesió de la comunitat, i la igualtat, tant en les oportunitats com en l'accés als recursos. Hem organitzat el contingut dels objectius específics seguint 5 categories: finalitats, procediments, identificació actors, participació i socialització. A la taula següent s'exposen els *objectius generals i els específics*:

Objectius Generals				
Convivència Cohesió comunitària Lluita contra exclusió social. Igualtat d'oportunitats Accés als recursos				
Objectius Específics				
Finalitats	Procediments	Identificació d'actors	Participació	Socialització
<ul style="list-style-type: none"> Identificar necessitats (connexió amb el corrent principal de la societat) Implicar a les diferents administracions 	<ul style="list-style-type: none"> Coordinació interinstitucional. Creació de canals de comunicació estables i periòdics (consell rector, comissions tècniques i de participació). Cooperació (treball conjunt per assegurar l'eficiència i eficàcia en l'ús dels recursos) Consens (treball comunitari a través de la comissió tècnica i els grups de treball) 	<ul style="list-style-type: none"> Definir el camp de treball (xarxa d'actors) Implicar els immigrants (comissió de participació) 	<ul style="list-style-type: none"> Promoure la participació de tots els actors en el disseny i l'execució d'actuacions i programes 	<ul style="list-style-type: none"> Implementar mesures per promoure la interacció, el coneixement mutu i la superació d'estereotips

El mètode que s'ha utilitzat per l'elaboració dels Informes Diagnosi és el de la investigació-acció-participació i respon a una sensibilitat de la Generalitat de seguir un enfocament social per a identificar Necessitats. És un mètode qualitatiu que busca obtenir resultat fiables i útils per millorar situacions col·lectives. Basa l'accés a la informació en la participació dels col·lectius implicats i busca en última instància, introduir processo de canvi en les relacions existents. A continuació en el document s'especifiquen aquells *àmbits d'intervenció* prioritaris i que han de ser abordats pels plans. També s'indica que la seva materialització en el territori és durà a terme a través de la creació de grups de treball en els quals participaren els diferents nivells de govern i la resta d'agents implicats. Són els següents:

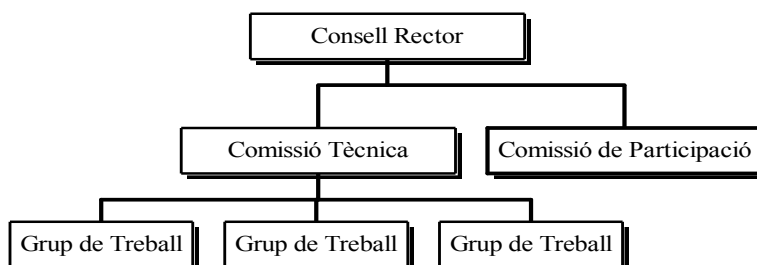
Àmbits d'Intervenció
▪ Mediació Intercultural
▪ Acollida
▪ Formació i inserció sociolaboral
▪ Promoció de la dona immigrant
▪ Ensenyament
▪ Salut
▪ Participació i diversitat cultural

El cinquè punt és el de la *implementació*. Aquest es divideix en dos subapartats. En el primer s'enumeren les diferents fases i accions a implementar i s'especifica també que la durada del Pla serà d'entre 2 i 3 anys. A continuació n'exposarem les més rellevants:

Fases de la Implementació	
▪	Elecció del territori d'actuació
▪	Signatura d'un protocol de col·laboració entre les diferents administracions
▪	Elecció per part d'aquestes de l'entitat gestora del Pla (aquesta haurà de ser aliena al territori i haurà de comptar amb experiència demostrada en actuacions similars o en el camp del treball amb immigrants)
▪	Elaboració de l'Informe-Diagnosi
▪	Campanya d'empadronament dels immigrants
▪	Aplicació del qüestionari OPI per mesurar el grau d'integració dels immigrants ⁴
▪	Aprovació de l'Informe per part de les administracions
▪	Posada en funcionament dels òrgans establerts en el Pla
▪	Execució de les accions acordades
▪	Avaluació (aquesta es realitzarà al finalitzar el projecte encara que també al llarg de tota la durada del Pla)

En el segon subapartat es descriu l'estructura institucional que es crearà per la implementació i gestió del Pla. Es preveu la creació de tres òrgans que tenen com objectiu garantir el funcionament, la coordinació i la participació de les actuacions. Aquests són el **Consell Rector**, la **Comissió Tècnica** i la **Comissió de Participació**. A més, també es preveu, com ja hem comentat, la creació de diferents grups de treball en funció de cadascun dels àmbits d'intervenció. A continuació us presentem l'organigrama que s'infereix a partir de l'anàlisi del document i una taula on figuren la composició i les funcions bàsiques d'aquests tres òrgans principals.

Gràfic 6: Organigrama Institucional dels Plans



⁴ Aquest qüestionari es pot consultar al Departament de Benestar Social

Òrgan	Composició	Estructura
Consell Rector	<ul style="list-style-type: none"> Representant del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya Representant del Consell Comarcal Designat pel President del Consell rector Representants dels municipis adherits al Pla Representant de la Comissió tècnica Representant de la Comissió de participació Delegats territorials de la Generalitat de Catalunya 	<ul style="list-style-type: none"> Dirigir i supervisar l'aplicació del Pla comarcal d'integració dels immigrants. Establir les relacions institucionals necessàries per a la coordinació de les diverses actuacions. Analitzar periòdicament la situació dels immigrants i les repercussions de la realitat de la immigració en la comarca. Aprovar el diagnòstic, el Pla de treball de les actuacions a fer i el calendari d'execució. Aprovar l'informe-memòria de les activitats realitzades. Aprovar la pròrroga, si cal, del termini d'implementació del Pla. Aprovar el Reglament de règim intern. Aprovar la visualització i difusió del Pla.
Comissió Tècnica	<ul style="list-style-type: none"> Òrgan Tècnic del Pla Interdepartamental d'Immigració Representant del Consell Comarcal Representant dels ajuntaments de més de 20.000 habitants Representant de la Comissió de participació 	<ul style="list-style-type: none"> Coordinar el Pla comarcal d'integració dels immigrants. Informar al Consell rector de les activitats i acords dels grups de treball. Cercar fonts de finançament per les actuacions del Pla. Analitzar periòdicament la situació dels immigrants i les repercussions de la realitat de la immigració en la comarca. Analitzar el diagnòstic, i proposar el Pla de treball de les actuacions a fer i el calendari d'execució. Analitzar l'informe-memòria de les activitats realitzades. Proposar la pròrroga, si cal, del termini del termini d'implementació del Pla.
Comissió de Participació	<ul style="list-style-type: none"> Mediador intercultural Entitats de col·lectius d'immigrants Entitats d'ajuda a immigrants Altres entitats del teixit associatiu Membres de xarxes informals 	<ul style="list-style-type: none"> Analitzar les problemàtiques dels immigrants estrangers Proposar actuacions a realitzar Participar en els grups de treball Col·laborar en aquelles actuacions de difusió, informació i formació tant als col·lectius d'immigrants com a la població d'acollida. Col·laborar en l'elaboració de propostes d'activitats. Participar en l'elaboració dels qüestionaris de l'OPI. Participar en l'elaboració i difusió de la guia d'acollida municipal

PART 2

MARC TEÒRIC: ELEMENTS BÀSICS D'UN ENFOCAMENT COMARCAL DE LA IMMIGRACIÓ

0. Introducció

L'objectiu d'aquest capítol és presentar els principals elements (indicadors, tipologies, dimensions) que ens serviran de marc de referència per a articular un *enfocament comarcal de la immigració*. Seguirem quatre passes. En un *primer moment*, presentem les metodologies i dimensions que ens permetran realitzar diferents tipus d'anàlisi. En un *segon moment*, ens ocupem de les premisses que s'han de tenir en compte en dissenyar polítiques d'integració. En un *tercer moment*, desenvoluparem els tres enfocaments bàsics que seguirem: a saber, un enfocament territorial, sectorial, i social. En un *quart moment* ens endinsarem en les tipologies bàsiques que ens servirà d'orientació per a l'anàlisi quantitativa i qualitativa que farem dels Informes comarcals, les accions portades a terme fins avui i les percepcions dels principals responsables comarcals. Finalment, en un *cinquè moment* examinem el model d'anàlisi de la planificació institucional i la gestió administrativa, així com de l'avaluació del desenvolupament de la implementació dels plans comarcals, resultant quatre categories analítiques.

1. Metodologies i Dimensions	<ul style="list-style-type: none">▪ Necessitats per a integrar als immigrants▪ Accions portades a terme per a desenvolupar polítiques d'integració▪ Planificació institucional i gestió administrativa▪ Percepcions dels responsables comarcals sobre les necessitats i les accions
2. Premisses	<ul style="list-style-type: none">▪ En parlar d'integració suposem que els immigrants es queden▪ La integració és un assumpte d'informació i coneixement.▪ Concepció finalista (quines finalitats?) i procedimental (quins recursos?) de la integració▪ La integració suposa satisfacció de necessitats inicials per a la inclusió
3. Enfocaments bàsics	<ul style="list-style-type: none">▪ Enfocament territorial▪ Enfocament sectorial▪ Enfocament social
4. Tipologies bàsiques	<ul style="list-style-type: none">▪ Tipologia de conflicte a resoldre▪ Tipologia d'accions per a desenvolupar polítiques d'integració▪ Tipologia de sectors públics
5. Escenaris de Planificació i gestió	<ul style="list-style-type: none">▪ Escenari 1. Facilitació de la planificació i la implementació▪ Escenari 2. Facilitació de la planificació▪ Escenari 3. Facilitació de la implementació▪ Escenari 4. Poca facilitació de la planificació i la implementació

1. Metodologies i Dimensions de l'estudi: Necessitats, Estructures, Accions i Percepcions

Aquest estudi combina diferents tipus de metodologies i aborda diferents dimensions. El que interessa per a l'anàlisi dels resultats es combinar aquests metodologies i vincular les diferents dimensions.

Des d'un punt de vista metodològic hem combinat diverses tècniques d'investigació qualitativa:

Tipus de tècnica d'anàlisi	Font d'informació
Anàlisi de contingut dels Informes Diagnosi: Anàlisi descriptiva. Enfocament qualitatiu i quantitatiu tenint com a unitat bàsica d'anàlisi la <i>identificació de Necessitats</i>	11 Informes Diagnosi comarcals. Parts corresponents a la identificació de les necessitats (d'acord amb els quatre sectors de l'estudi Habitatge, Educació, Treball i Sanitat)
Anàlisi <i>Estructural</i> de la planificació institucional i gestió administrativa per a desenvolupar els Plans comarcals	11 Informes Diagnosi comarcals. Parts corresponents a la definició de la Planificació de les propostes d'actuació, l'estructura organitzativa d'implementació i la temporalització operativa de les iniciatives. Guió de treball entregat als responsables comarcals i les valoracions plantejades per aquests en la Jornada del 27 de març
Anàlisi avaluativa de les <i>Accions</i> estratègiques portades a terme per a desenvolupar els Plans comarcals	Relació de les accions portades a terme segons els informes anuals de cada comarca Guió de treball lliurat als responsables comarcals (vegeu Annex II)
Grup de Treball	Jornada realitzada el dia 27 de març de 2003 amb els responsables comarcals per a desenvolupar els plans

Cada una d'aquestes metodologies i tècniques d'anàlisi ens permet cobrir les quatre dimensions de l'estudi.

Dimensió 1	Necessitats	Necessitats identificades en els Informes Diagnosi per a integrar als immigrants
Dimensió 2	Estructures	Planificació i Gestió administrativa per a desenvolupar els Plans comarcals
Dimensió 3	Accions	Accions estratègiques portades a terme per a desenvolupar polítiques d'integració
Dimensió 4	Percepcions	Percepció dels responsables comarcals sobre les necessitats, les estructures i les accions

Per a l'anàlisi dels resultats el que ens interessarà no seran solament els resultats de cada dimensió, sinó més bé els vincles entre les dimensions. D'aquesta manera podrem identificar millor les dificultats que existeixen per a definir un marc institucional per a elaborar polítiques

d'integració en l'àmbit comarcal. L'anàlisi de les relacions entre identificació de necessitats, estructures administratives creades, accions desenvolupades i percepcions dels responsables per desenvolupar-los, ens permetrà per exemple identificar coherències i incoherències amb l'objectiu bàsic de reduir distàncies entre cada dimensió. Lluny de ser un aspecte negatiu, aquestes incoherències denoten que estem en primeres fases del procés de construcció d'un marc institucional, i ens permetrà, per tant, formular els arguments que formen part de les Conclusions Generals de l'estudi per a definir *un enfocament comarcal per a la integració dels immigrants*.

2. Premisses bàsiques d'un enfocament comarcal: la *integració institucional*

La constatació bàsica sobre la que es basa l'enfocament comarcal és que un immigrant quan arriba a Catalunya, arriba a una Comarca. És en aquest marc territorial on es poden desenvolupar unes línies d'acció estratègiques per a contribuir a la seva plena integració dins de les principals institucions públiques. Aquest vincle és el que nomenarem com a *integració institucional*. A partir d'aquesta base s'han de tenir en compte quatre premisses bàsiques en el moment de dissenyar polítiques. Aquestes premisses no procedeixen de l'exterior, sinó que són el resultat de l'anàlisi de contingut efectuat al Document de Presentació elaborat per l'Òrgan Tècnic d'immigració, el qual, com ja l'hem dit, va servir de referència per a elaborar els Informes comarcals. Del que es tracta es de definir els eixos bàsics de la *integració institucional*.

Primera Premissa Bàsica

En parlar de integració institucional estem suposant que els immigrants es queden

Aquesta premissa no per evident manca d'importància. Solament quan la societat d'acollida en general, les institucions polítiques en particular, reconeixen que dins de les expectatives dels immigrants està el quedar-se per a un període de temps indefinit, que parlar d'integració cobra sentit. L'immigrant solament començarà a reivindicar igualtat i drets quan pensi quedar-se. Hi ha doncs un component temporal a tenir en compte en el moment de dissenyar polítiques. Algunes polítiques d'integració poden no tenir èxit perquè la població immigrant no té la intenció d'establir-se a la comarca, o bé és una població immigrant "nòmada" més que sedentària.

Segona Premissa Bàsica

La integració institucional és un assumpte d'informació i coneixement

A partir de l'anàlisi dels Informes es pot inferir una concepció determinada de la integració. El procés d'integració es percep com a un procés d'adquisició de coneixements sobre el funcionament de la societat i la relació que tenen les persones amb les institucions. Seguint el Document de presentació, l'enfocament comarcal defineix la integració en termes d'informació / desinformació. Els principals criteris de coneixement són la llengua, les costums i pràctiques de la societat, el sistema administratiu i la xarxa de serveis públics. Aquesta informació en cap cas suposa conflicte amb les pràctiques que tenen els immigrants, sinó solament un intercanvi d'informació per a que es produeixi l'*acomodació dels immigrants i dels ciutadans*.

Tercera Premissa Bàsica

Concepció finalista (quins objectius?) i procedimental (quins recursos?) de la integració institucional

Estem parlant sobretot d'**integració institucional**. És a dir, de posada en contacte dels immigrants amb les principals institucions. En aquest marc, és important la doble concepció de la integració que es desprèn del Document de presentació. Dues preguntes serveixen de base: quines finalitats per a la integració?, quins recursos per a aconseguir aquestes finalitats? Això implica una **concepció finalista** (quins objectius?) que es centra en els resultats finals, i una **concepció procedimental** (quins recursos?) centrada en els instruments per a aconseguir el resultat final. L'enfocament comarcal per a la integració ha d'expressar una coherència entre les dues concepcions. *Gestionar el vincle entre finalitats i recursos es una de les principals i constants preocupacions a resoldre.*

Des d'un punt de vista dels objectius, els pilars bàsics de l'integració institucional són: convivència, cohesió, lluita contra l'exclusió social, igualtat d'oportunitats, accés als recursos públics. El llenguatge que prima és el de la unió, el de generar confiança i evitar divisions i fractures socials i polítiques. Des d'aquesta perspectiva es pensa sempre en termes de límits per a la acció. La integració suposa trencar barreres: prevenció de l'exclusió social, evitar el risc social i l'aïllament cultural, impulsar la participació social dels immigrants, fomentar la convivència entre immigrants i societat acollida.

Des d'un punt de vista procedimental, la integració institucional significa accés als sectors públics i poder beneficiar-se dels bens que es distribueixen com qualsevol ciutadà. Això significa principalment connexió de l'immigrant al corrent principal de la societat en igualtat de condicions. Aquesta concepció és el que ocupa majoritàriament els Informes Diagnosi. S'expressa una forta concepció de que es tracta de nous vinguts i que l'objectiu prioritat és el de connectar-los amb les esferes institucionals. Invertint l'argument, *que el problema bàsic que cal evitar és la desconexió dels immigrants amb les principals institucions de la societat.*

Quarta Premissa Bàsica

La integració institucional suposa satisfacció de necessitats inicials

Seguin el Document de presentació, quan es parla d'identificar "necessitats", es pressuposa que es parla dels elements requerits per a que es produeixi la connexió de l'immigrant amb el corrent principal de la societat. L'enfocament comarcal dóna, doncs, per implícita l'equació "*Integració = satisfacció de necessitats*", on 'necessitat' significa "*recursos per a connectar-se amb les principals institucions públiques*". La integració suposa, doncs, gestió dels diferents espais públics i polítiques d'inclusió. La *integració institucional* es pot definir com a *resultat d'un procés d'inclusió en totes les institucions públiques de la societat en igualtat de condicions*. En termes negatius, una política d'integració institucional és una *política desegregacionista*, en el sentit que el que busca és evitar la separació de l'immigrant amb el corrent principal de la societat.

3. Enfocaments bàsics: enfocament territorial, sectorial, i social

El marc de referència per a elaborar polítiques d'integració està basat en tres dimensions: territori, sectors públics i ciutadania. Cada una d'aquestes dimensions estan a la base d'un enfocament diferent per a la integració institucional: enfocament territorial, sectorial i social

Enfocament territorial Integració i Territori

L'*enfocament territorial* parteix de la premissa de que la integració depèn del context territorial on l'immigrant s'instal·la. En el marc d'aquest estudi aquest context és Catalunya, des del punt de vista de l'Estat Espanyol, i les comarques, des del punt de vista de Catalunya. *L'enfocament territorial emfatitza, doncs, que la integració dels immigrants depèn d'en quina comarca l'immigrant ha decidit instal·lar-se.* Per a l'enfocament comarcal, la perspectiva territorial de la integració és una de les condicions necessàries que s'ha de tenir en compte per a elaborar polítiques.

Enfocament sectorial Integració i Sectors Públics

L'*enfocament sectorial* parteix de la premissa que els immigrants, “quan arriben”, estan mancats dels béns públics que les institucions distribueixen als seus ciutadans. La intenció prioritària de l'enfocament comarcal és que els immigrants es beneficiïn també d'aquesta distribució. Es suposa doncs que tota política d'integració depèn de l'esfera pública on es vulgui implementar. Per exemple, no pot ser la mateixa política d'integració la que s'aplica a l'esfera de la educació que a l'esfera de la sanitat. Cada esfera pública presenta bens públics diferents (educació, salut, treball, habitatge, etc.) els quals poden originar necessitats diferents. Per tant no és possible defensar una política d'integració universal i transversal, aplicable a qualsevol esfera pública. Aquest enfocament també implica que en discutir sobre la integració estem establint una relació entre els immigrants i les institucions públiques. La *integració institucional* suposa la inclusió dels immigrants dins de les esferes públiques.⁵

Enfocament social Integració i ciutadania

L'*enfocament social* parteix de la premissa que la integració no és un assumpte que solament ha d'estar destinat als immigrants, sinó a la societat en general, a la ciutadania en particular. La ciutadania està acostumada a percebre les polítiques d'integració, com un tema que no els hi afecta directament. L'enfocament social insisteix en que tota política d'integració ha d'aconseguir implicar a la ciutadania, és a dir, que la ciutadania es senti “còmplice” de les polítiques que es fan i que no solament es preocupin per elles quan sentin que els hi afecta negativament.⁶

Segons el Document de presentació, la integració no és solament un assumpte de l'immigrant sinó també de la societat d'acollida. En aquest sentit, la identificació de les necessitats i dels problemes per a la integració té també com a referent els recursos que necessiten les institucions públiques, les quals també es veuen limitades per a integrar als immigrants. Aquest tema és important ja que sempre es parla d'identificar necessitats dels immigrants, però també estan les necessitats dels agents que actuen en la integració (institucions, associacions, ong, etc..)

En aquest sentit les institucions han de generar confiança i sensibilitat davant d'actes racistes o problemes que afecten directament als immigrants. L'immigrant tindrà predisposició a integrar-se si no té elements de rebuig i de sospita, d'inseguretat institucional. La capacitat de reacció de les institucions davant de fets imprevistos és també un signe de confiança per part de l'immigrant.

⁵ Una aplicació d'aquest enfocament sectorial tenint com a cas d'estudi la ciutat de Barcelona es pot trobar a R. Zapata *L'hora dels immigrants: esferes de justícia i polítiques d'acomodació* (Barcelona: Proa, 2002).

⁶ Aquesta és una de les principals dimensions de les polítiques d'acomodació defensades en R. Zapata, *L'hora dels immigrants*,

4. Tipologies bàsiques: conflictes, accions, sectors

Les següents tipologies tenen un doble ús: d'una banda, un ús metodològic, en tant que serveixen de categories bàsiques per a discriminar els diferents tipus d'informació analitzats; d'una altra banda, un ús pràctic, en tant que constitueixen les bases per a formar arguments, legitimar accions portades a terme i percepcions en torn a temes bàsics.

Tractarem tres tipologies bàsiques: (4.1) Tipus de conflicte a resoldre, (4.2) Tipus d'acció per a desenvolupar polítiques d'integració, (4.3) Sectors Públics considerats.

4.1. Tipologia de conflicte a resoldre

La *identificació del conflicte a resoldre* és important ja que la consciència d'haver identificat el conflicte conté la majoria de les vegades les claus de la seva solució. Partim de la base que la majoria de les vegades un mateix conflicte pràctic entre immigrants i institucions públiques dins d'un sector determinat no s'identifica en els mateixos termes. Sense identificació clara del conflicte, no hi haurà definició clara, i per tant, la política que es segueixi mancarà del marc necessari per a poder justificar-se.

En aquesta línia existeixen tres formes diferents d'identificar els conflictes. A saber, conflicte degut a Recursos administratius i legals (RAL), conflicte Socioeconòmic (SOCECO), i conflicte Cultural (CUL). Cada un d'aquests tipus de conflicte requereix polítiques diferents. Si considerem que en un mateix conflicte pràctic es poden donar més d'una tipologia, una política global (un enfocament comarcal) requereix també articular bé aquests tres tipus de conflictes i establir termes de prioritat entre ells.

La importància d'identificar un conflicte és fonamental, ja que les polítiques que es facin per a resoldre'l (o anticipar-se) són diferents. Solament quan s'identifica un conflicte com estrictament socioeconòmic, queda legitimada una *política genèrica*. En els altres dos casos, quan el conflicte a resoldre s'identifica com de recursos administratius i legals o cultural, queden legitimades les *polítiques d'acció específiques* o *estrictament específiques*, respectivament.

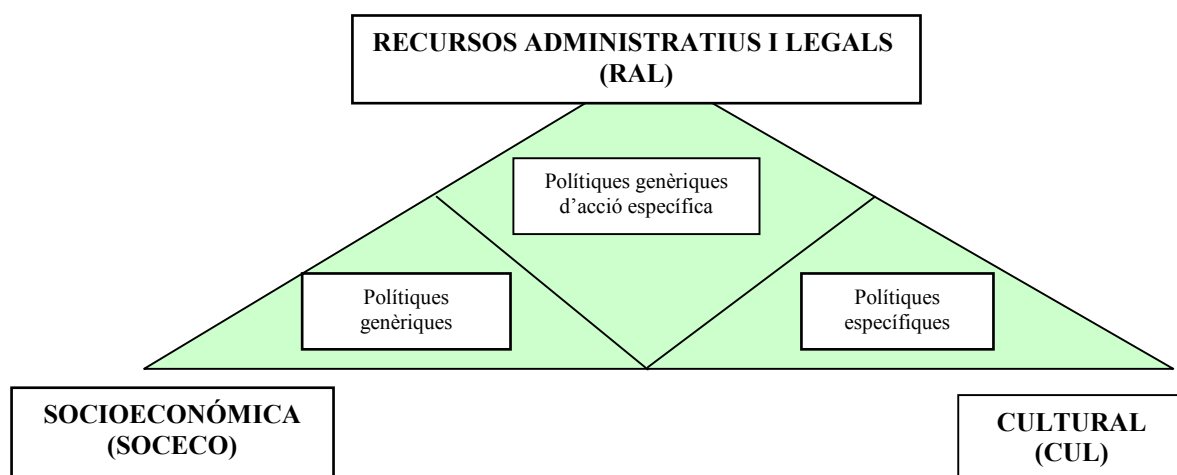
La diferencia entre aquests tipus de polítiques són importants.⁷ Les *polítiques específiques* tindrien com a principals receptors únicament els immigrants en virtut dels seus problemes específics. Les *polítiques genèriques* tractarien els immigrants com la resta de la població

⁷ Vegeu R. Zapata, *L'hora dels immigrants*.

ciutadana, sense considerar com a criteris d'orientació problemes específics. Entre ambdós extrems existeixen el que nomenem *polítiques genèriques d'acció específica*. Aquest tipus de polítiques incorporaria dins d'una lògica genèrica l'especificitat dels immigrants, per a poder incloure'ls com a potencials receptors i evitar, així, els *efectes potencials d'exclusió* de les polítiques específiques. Es a dir, s'incorpora com a criteri per a destinar polítiques genèriques elements propis que afecten als immigrants.

Darrera cada forma de concebre un conflicte y les polítiques corresponents per a resoldre'ls hi ha una concepció determinada de la immigració. La *percepció cultural* del conflicte que està a la base de *polítiques específiques*, parteix de la premissa que la presència d'immigrants crea nous problemes que no afecten als ciutadans. La *percepció socioeconòmica* que està a la base de la defensa de *polítiques genèriques*, tot al contrari, assumeix que la immigració en tot cas agreuja o "des-tapa" problemes ja existents que afecten també als ciutadans. La *percepció de recursos administratius i legals* del conflicte a resoldre que està a la base per a legitimar *polítiques genèriques d'acció específica*, el que implica és que estem davant de conflictes nous estructurals: de recursos (econòmics, humans, materials, informatius, formatius), de competències, legals, de cultura transversal y de cooperació, etc., i que per tant, el millor és incorporar aquesta nova realitat dins de les polítiques genèriques ja existents, en lloc de crear unes de paral·leles (*polítiques específiques*) o simplement ignorar-les o considerar-les com a també afectant als ciutadans (*polítiques genèriques*).

Esquemàticament:



4.2. Tipologia d'accions per a desenvolupar polítiques

Per l'anàlisi de les accions portades a terme per a desenvolupar els Plans Comarcals podem fer una tipologia diferenciant bé quatre tipus d'acció possibles.

Tipus d'acció	
Tipus A	Creació de nous serveis (punts informatius, Oficina d'atenció, mediació, etc.)
Tipus B	Informes, estudis, protocols, documentació, elaboració de projectes, reunions de treball i coordinacions de <i>caràcter intern</i>
Tipus C	Cursos, jornades, taules rodones, tallers, participació mitjans comunicació i altres activitats de <i>caràcter divulgatiu, formatiu i informatiu</i>
Tipus D	Assessoraments, guies, suport a iniciatives socials, campanyes, programes i altres activitats de <i>caràcter extern</i>

4.3. Sectors Públics

Després d'una primera comparació dels sectors tractats en cada un dels Informes Diagnosi , hem considerat que hi han quatre bàsics: Habitatge, Educació, Treball i Sanitat. La taula següent mostra quins sectors han estat contemplats en cada comarca.

Taula II: Comarques i sectors considerats en els 11 Informes Diagnosi

Comarques / Sectors	Serveis Socials	Habitatge	Sanitat	Educació	Treball	Seguretat Ciutadana	Cultura	Altres temes ⁱ
Alt Empordà								
Bages								
Baix Ebre								
Baix Empordà								
Garraf								
Garrotxa								
La Selva								
Montsià								
Pla de l'Estanty								
Segarra								
Vallès Oriental								

Per fer l'anàlisi de les *Necessitats* i de les *Accions* desenvolupades, ens interessa sobretot aquests quatre sectors. Es diferenciarà, doncs, aquests sectors d'altres sectors o bé a accions que no són estrictament sectorials. La tipologia que farem serà la següent:

Sector
Acció No orientada cap a un sector (No)
Habitatge
Educació
Treball
Sanitat
Altres: Seguretat (Guardia Urbana, Mossos de Esquadra, etc.) , Empadronament, Cultura, etc.

5. Models de planificació i gestió

Un dels objectius del present treball és avançar un anàlisi de la gestió dels Plans Comarcals, tant a partir dels Informes Diagnosi, com des de les valoracions dels propis responsables sobre el desenvolupament de la planificació, la implementació de les accions que s'han posat en marxa, així com del grau d'assoliment dels objectius d'actuació.

Per aprofundir en aquest estudi, proposem dos conjunts de criteris analítics, corresponents a l'estudi de la planificació institucional i la gestió administrativa. En primer lloc, els relatius a la valoració de la capacitat dels Informes de facilitar la planificació de l'actuació pública. En segon lloc, els vinculats amb el disseny institucional d'implementació dels programes sobre immigració. Resultat d'això, categoritzarem els diferents Informes en quatre grups, definidors cada un d'ells d'un conjunt de caràcters que influeixen de forma clara en la generació d'incentius institucionals per a la concreció dels processos de planificació i implementació de les actuacions públiques en matèria d'immigració. La síntesi d'aquests dos eixos permetrà identificar quatre escenaris de desenvolupament de la política comarcal sobre immigració, escenaris que veurem que es configuren en la realitat a partir de les valoracions que els responsables comarcals tenen sobre la utilitat dels Informes i sobre la tasca que s'ha desenvolupat en aquests darrers anys. En concret, els quatre escenaris als que ens referirem són els següents:

Tipus d'Escenari	
1. Escenari facilitador de la planificació i implementació.	Aquí situarem els casos on es produeix una autèntica articulació de les propostes d'actuació, en base a una visió global, cosa que facilitarà la configuració en el futur de les línies estratègiques d'un pla d'actuació. Per altra banda, en aquest escenari es promou la coordinació operativa de l'actuació pública, el que millora les possibilitats d'èxit de la implementació.
2. Escenari facilitador de la planificació,	Promou les propostes d'actuació d'una forma articulada estratègicament en vers una planificació global, però no es fan previsions sobre l'estructura institucional d'implementació.
3. Escenari facilitador de la implementació	Promou l'actuació operativa de les propostes plantejades en els Informes, però a la vegada, es presenten de forma desarticulada. Això implicarà la necessitat de la seva reconfiguració posterior per a propiciar una veritable acció estratègica comarcal.
4. Escenari poc facilitador de la planificació i la implementació	Es detecta la falta d'articulació de les propostes d'actuació de forma estructurada envers una futura configuració d'un pla d'actuació estratègica comarcal. Tampoc es defineix de forma clara la responsabilitat operativa d'una o unes organitzacions concretes.

Com veurem, les previsions referides a cada un d'aquest quatre escenaris es confirmaran en gran mesura a partir de les valoracions dels responsables de la planificació i la gestió de la política local sobre immigració. L'anàlisi d'aquestes valoracions l'estructurarem a partir de les següents Categories:

Categories Valoratives de les Estructures (planificació i implementació)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valoració sobre la utilitat dels Informes Diagnosi i sobre el seu grau de debat i discussió a partir de jornades específiques. ▪ Valoració sobre la utilitat de vertebrar Plans Comarcals sobre immigració. ▪ Valoració sobre el grau de coneixement i satisfacció de la població immigrant sobre les mesures d'actuació pública. ▪ Valoració sobre els elements clau per assegurar l'èxit de les accions desenvolupades. ▪ Valoració sobre la coordinació de l'acció pública amb els agents socials i institucionals. ▪ Valoració sobre els recursos i el suport necessari per a la implementació de les accions. ▪ Valoració dels punts forts i febles de la implementació.

PART 3

ANÀLISI DELS INFORMES DIAGNOSI COMARCALS: NECESSITATS I ESTRUCTURES

0. INTRODUCCIÓ

L'objectiu d'aquesta tercera part és analitzar el contingut dels Informes Diagnosi realitzats a cadascuna de les comarques. Lligat amb el marc teòric que presentàvem en la part segona, aquest capítol respon a la dimensió de les *Necessitats* (necessitats identificades en els Informes Diagnosi per a integrar els immigrants) i també a la de les *Estructures* (Planificació i Gestió administrativa per desenvolupar a terme els plans comarcals)

El *primer capítol* presenta els resultats de l'anàlisi de les *Necessitats* que s'infereixen dels Informes. Aquest s'estructura en tres apartats. El primer respon a l'enfocament sectorial (específicament: habitatge, educació, sanitat i treball); a continuació s'aplica l'enfocament territorial; al tercer apartat i d'acord amb els resultats dels dos enfocaments anteriors, elaborem l'enfocament comarcal per a dissenyar polítiques d'integració institucional dels immigrants.

El *segon capítol* fa referència a les *Estructures* i s'analitza la planificació institucional i la gestió administrativa proposada als Informes Diagnosi. D'acord amb el marc teòric (especialment les tipologies dels Escenaris de planificació i gestió) les dues preguntes bàsiques que s'articulen en els quatre apartats del capítol són, en primer lloc, en quina mesura els Informes són un instrument facilitador de la planificació, i quin disseny institucional es preveu per la futura posada en marxa del Pla.⁸

⁸ Dins del Balanç Final hem exposat de forma resumida totes les conclusions i resultats que es desprenen d'aquesta part de l'Informe.

I. ANÀLISI DE LES NECESSITATS: ENFOCAMENT SECTORIAL I TERRITORIAL

0. Introducció

La unitat d'anàlisi d'aquesta primera anàlisi dels Informes comarcals són les *Necessitats* per aconseguir la integració institucional. L'objectiu bàsic es realitzar una anàlisi de contingut vinculant els diferents sectors amb les comarques. D'acord amb el marc teòric, ens hem centrat en com cada Informe identifica les *Necessitats* i les hem categoritzat seguint la tipologia de *Tipus de conflicte* (Recursos Administratius i Legals, Socioeconòmics, Culturals) i *Tipus de sectors*. D'acord amb els enfocaments bàsics, hem seguit un triple procediment:

Secció 1: Enfocament sectorial (Sectors/Necessitat): Destaquem els criteris bàsics utilitzats per a identificar les *necessitats* existents en cada un dels sectors. Seguirem la tipologia de conflictes descrits en el marc teòric: els que estan relacionats amb els Recursos Administratius i Legals (RAL), els relacionats amb temes socioeconòmics (SOCECO), i, per últim, els conflictes relacionats amb temes culturals (CUL). Per cada tipus de necessitat hem identificat també *criteris bàsics*. El número de cada casella indica les vegades que apareix com a criteri aquesta categoria bàsica (el màxim de vegades és 11, corresponent als 11 Informes Diagnosi comarcals).

Secció 2: Enfocament territorial (Territori/Sector/Necessitat): Destaquem com cada comarca identifica les necessitats. Suposem que cada comarca presenta necessitats diferents i, per tant, s'ha de fer, d'acord amb l'enfocament territorial, polítiques diferents segons el context territorial.

Secció 3: Enfocament comarcal per a dissenyar polítiques d'integració: D'acord amb els resultats anteriors destaquem els objectius bàsics i el marc estratègic per a dissenyar polítiques per sectors i en general. En aquesta secció utilitzarem també, per completar la informació, dades corresponents a les percepcions expressades per els diferents responsables comarcals, d'acord amb un Guió de Treball transcrit a l'Annex.

1. Enfocament sectorial

Taula III: Enfocament sectorial: Sectors / Necessitat / conflicte

Tipus Conflicte	Criteris (necessitats)	SECTORS			
		Habitatge	Educació	Treball	Sanitat
Recursos administratius i legals	Avaladors	1			
	Recursos humans		4		1
	Recursos materials	1	4		
	Recursos informatius		5	1	1
	Recolzament institucional	1	3	3	
	Homologació permís de conduir			4	
	Indefensa legal			3	
	Manca servei atenció (informació i assessorament)			3	
	Distorsió notícies			1	
	Cooperació actors			1	
	Coordinació entre administracions		1	3	3
	Mediadors				3
	Manca dades sobre entorn immigrants				2
	Lentitud administrativa en obtenció documentació			4	2
	Tractament paternalista				1
	Manca previsió en distribució del bé			4	
	Desconeixement del sistema (xarxa administrativa)	1	3	1	6
	Desconeixement dels drets i deures	2	2	4	3
Socioeconòmic	Temps arribada (nouvinguts)	1	6	1	1
	Absentisme		3		
	Gènere		2	3	6
	Edat	1	1	1	2
	Nens carrer		1		
	Participació en activitats extra ofertes		4		
	Participació en programes específics		2	4	
	Inestabilitat econòmica	5	2	1	1
	Formació professional			10	
	Mobilitat			2	
	Precarietat	10		3	
	Preus	10			
	Escassetat	1			
	Control privat en distribució	4	1	2	
	Rebuig social	4	1		
	Concentració urbana	9			
	Concentració comarcal	1			
Cultural	Origen nacional	9	3	8	3
	Cultura	2	3	4	1
	Color de la pell	2		1	
	Desconeixement mutu	3	3	2	6
	Presència diversitat cultural		9	1	3
	Llengua		8	3	8
	Interrelació immigrants i professionals		6		7
	Interrelació entre immigrants i autòctons	1	3		
	Precaució en discriminació positiva		2		
	Concentració comunitària	1	4	1	
	Formació de grups basats en origen		2		

Una primera observació a destacar és que hi ha pocs conflictes estrictament transversals, és a dir, que apareixen en tots els sectors. *Aquesta observació pot servir de contra-argument a la idea rebuda dels discursos entorn a la immigració: a saber, aquells que emfatitzen que una de les característiques de la gestió de la integració és que és un tema transversal.* Aquesta taula ens permet precisar que la gestió de la immigració és un tema transversal perquè afecta a tots els sectors públics, però ***l'enfocament sectorial ens diu que no afecta de la mateixa manera a tots els sectors.*** L'anàlisi qualitativa següent ens permetrà concretar millor el contingut d'aquest enfocament sectorial.

1. *Cada tipus de conflicte té un tema transversal important.*

Tipus de conflicte	Identificació necessitat transversal
Recursos administratius i legals	Desconeixement del sistema Desconeixement de drets i deures
Socioeconòmic	Temps arribada (nouvinguts) Inestabilitat econòmica Edat
Cultural	Origen nacional Cultura Desconeixement mutu

Això implica que els pilars bàsics d'un enfocament comarcal han de seguir aquests tres objectius.

2. *Hi ha conflictes que són específics d'un sector, ja que no apareixen en altres.*

Tipus de conflicte	Habitatge	Educació	Treball	Sanitat
Recursos administratius i legals	Avaladors	[No tractat]	Permís de conduir Indefensa legal Manca servei atenció Distorsió notícies Cooperació actors Coordinació administracions Manca previsió	Mediadors Manca dades entorn Tractament paternalista
Socioeconòmic	Preus Escassetat Concentració urbana Concentració comarcal	Absentisme Participació en activitats extra ofertes Nens carrer	Formació professional Mobilitat en distribució	[No tractat]
Cultural	[No tractat]	Presència diversitat cultural Precaució en discriminació positiva Formació grups basats en origen	[No tractat]	[No tractat]

3. Quantitativament, podem considerar el *Grau de Conflictivitat* que té cada sector segons el tipus de conflicte. La fórmula seria: *Número de criteris per sectors / Número total de criteris (necessitats) segons tipus de conflicte x 100 = Grau de*

conflictivitat. Per fer el total, considerem el número total de criteris (46) com a referència. Els resultats obtinguts són:

Tipus de conflicte	Habitatge	Educació	Treball	Sanitat
Recursos administratius i legals	27,8 %	38,9%	66,7%	50%
Socioeconòmic	58,8%	58,8%	52,9%	23,5%
Cultural	54,5%	90,9%	63,6%	54,5%
Total	45,7%	58,7%	60,9%	41,3%

- Per sectors:
 - *Habitatge* casi no presenta conflictes de tipus recursos administratius i legals, la majoria de conflictes són socioeconòmics i culturals.
 - *Educació* destaca el número de conflictes relacionats amb cultura.
 - *Treball* destaca la seva fragmentació en tipus de conflicte, encara que despunta els relacionats amb recursos administratius i legals
 - *Sanitat* destaca que el conflictes no són socioeconòmics, sinó culturals i de recursos.
- Si considerem el percentatge més elevat en cada tipus de conflicte per sector observem el tipus de conflicte característic de cada sector:

Sector	Tipus de conflicte prioritari
Habitatge	Socioeconòmic
Educació	Cultural
Treball	Recursos administratius i legals
Sanitat	Cultural

- Per últim, si ens fixem en els totals, podem establir una relació de prioritat per sectors per a orientar un enfocament comarcal: Treball, Educació, Habitatge, Sanitat.

1. Enfocament territorial

Per il·lustrar l'anàlisi de contingut anterior desglossem a continuació la presència dels *criteris bàsics* (les necessitats) en cada territori i sector.

Conf.	Sect.	Alt Empordà	Bages	Baix Ebre	Baix Empordà	Garraf	Garrotxa	La Selva	Montsia	Pla de L'Estany	Segarra	Vallès Oriental
Recursos administratius i legals	Habitatge		Avaladors			Recolzament institucional		Desc. sistema Desc. drts / dres		Desc. drts / dres		R. material
	Educació	Desc. sistema R. humans R. informatius	R. humans R. materials Desc. drts / dres R. informatius	R. materials R. humans R. informatius Desc. sistema	Recolzament institucional	Recolzament institucional	Desc. drts / dres	Desc. sistema Recolzament institucional	Coordinació administracions R. informatius	R. humans R. materials	R. materials R. informatius	
	Treball		Lentitud adm. Indefensa legal Desc. sistema Recolzament institucional R. Informatiu	Desc. drts / dres Lentitud adm. Permís conduir	Indefesa legal Manca previsió Lentitud adm.	Indefesa legal Recolzament institucional Coordinació administració Permís conduir Manca servei atenció	Manca previsió	Permís conduir Lentitud adm. Desc. de drts / dres	Manca servei atenció Desc. drts / dres Permís conduir Manca previsió Coordinació administracions Cooperació actors Distorsió notícies		Desc. de drts / dres Coordinació administracions	Recolzament institucional Manca previsió Manca servei atenció
	Sanitat	Mediadors R. informatius Desc. sistema		Desc. sistema Coordinació administracions Manca dades	Desc. sistema	Coordinació administracions	Mediadors, Desc. sistema Lentitud adm.	Desc. sistema Manca dades Lentitud adm. R. humans Tractament paternalista Desc. drts / dres	Desc. sistema Desc. drts / dres Mediadors	Desc. drts / dres Coordinació administracions		

Conf.	Sect.	Alt Empordà	Bages	Baix Ebre	Baix Empordà	Garraf	Garrotxa	La Selva	Montsia	Pla de L'Estany	Segarra	Vallès Oriental
Socioeconòmic	Habitatge	Preus Control privat Conc. urbana	Preus Escassetat Conc. urbana Precarietat Rebuig social Control privat	Preus Precarietat Conc. urbana Conc. comarcal Rebuig social Control privat	Control privat Precarietat Preus Conc. urbana Conc. comarcal Rebuig social Inestabilitat econòmica	Preus Edat Conc. urbana Precarietat	Precarietat Preus Conc. urbana	Inestabilitat econòmica Precarietat Preus	Preus Precarietat	Preus Conc. urbana Inestabilitat econòmica Precarietat Rebuig social	Inestabilitat econòmica Preus Precarietat Temps arribada Conc. urbana	Conc. urbana Precarietat Inestabilitat econòmica
	Educació	Participació activitats	Temps arribada Absentisme	Temps arribada Rebuig social Inestabilitat econòmica Participació activitats	Absentisme Inestabilitat econòmica Participació activitats Gènere Edat Nens carrer	Partic. Progrs. Control privat	Temps arribada Partic. Progrs.	Participació activitats Temps arribada Gènere	Absentisme		Temps arribada	Temps arribada
	Treball	Formació professional	Formació professional Control privat	Formació professional	Precarietat Inestabilitat econòmica Mobilitat Formació professional	Formació professional Partic. Progrs.	Formació professional Gènere Partic. Progrs.	Formació professional Control privat Mobilitat Precarietat Gènere Partic. Progrs.	Formació professional	Precarietat Gènere Edat	Temps arribada Formació professional	Formació professional Partic. Progrs.
	Sanitat			Gènere	Gènere, Edat Inestabilitat econòmica Temps arribada	Gènere		Gènere		Edat	Gènere	Gènere

Conf.	Sect.	Alt Empordà	Bages	Baix Ebre	Baix Empordà	Garraf	Garrotxa	La Selva	Montsia	Pla de L'Estany	Segarra	Vallès Oriental
Cultural	Habitatge		Origen nacional Cultura	Origen nacional Cultura Color de pell	Origen nacional	Origen nacional	Origen nacional	Desc. mutu Origen nacional	Desc. mutu Origen nacional	Desc. mutu, Conc. comunitària Origen nacional	Origen nacional Color de la pell, Interrelació immigrants i autòctons	Color de la pell
	Educació	Presència diversitat cultural Interrelació immigrants i professionals Conc. Comunitària	Llengua Cultura Presència diversitat cultural	Llengua Conc. Comunitària Interrelació immigrants i professionals	Desc. mutu Pres. diversitat cultural Llengua Conc. Comunitària Interrelació immigrants i professionals Interrelació immigrants i autòctons Formació grups basats origen	Llengua Presència diversitat	Llengua Desc. mutu Interrelació immigrants professionals Presència diversitat cultural	Cultura Llengua Desc. mutu Presència diversitat cultural Interrelació immigrants i professionals	Inter. Immigs. i professionals Inter. immigs. i autòctons Formació grups basats origen Origen nacional Precaució en discriminació positiva Pres. diversitat cultural Llengua	Precaució en discriminació positiva Origen nacional Conc. Comunitària	Presència diversitat cultural Origen nacional Cultura Interrelació immigrants i autòctons	Llengua Presència diversitat cultural
	Treball		Presència diversitat cultural	Origen nacional Desc. mutu	Conc. comunitària Origen nacional Color de la pell	Llengua Origen nacional Cultura	Origen nacional Cultural	Origen nacional Cultura	Llengua Desc. mutu Origen nacional Cultura	Origen nacional	Origen nacional Llengua	
	Sanitat		Interrelació immigrants i professionals Llengua Desc. mutu	Llengua Desc. mutu Interrelació immigrants i professionals	Origen nacional, Llengua Desc. mutu Interrelació immigrants i professionals Presència diversitat cultural	Desc. mutu Interrelació immigrants i professionals	Llengua Interrelació immigrants i professionals, Desc. mutu	Llengua	Llengua Interrelació immigrant i professionals Presència diversitat cultural	Llengua Origen nacional Cultura Interrelació immigrants i professionals	Llengua Presència diversitat cultural Desc. mutu Origen nacional	

3. Enfocament comarcal per a dissenyar polítiques d'integració

D'acord amb les anàlisis anteriors podem establir les bases de l'enfocament comarcal per a dissenyar polítiques d'integració. Seguirem per sectors els objectius bàsics que s'infereixen de l'anàlisi qualitativa i el marc estratègic que ha de limitar les polítiques d'acord amb els conflictes més rellevants. Considerarem també els resultats de l'anàlisi efectuada la pregunta 1 (Taula 16. Objectius Bàsics) del Guió de Treball (Vegeu Annex) que vam entregar als responsables dels Plans.

3.1 Identificació del conflicte a resoldre

Per identificar el conflicte a resoldre tornem a la Taula C i ens fixem en els números de les caselles, que indiquen la freqüència d'aparició del criteri (no poden superar l'11, d'acord amb el número d'Informes comarcals que analitzem).

Podem fer dues Lectures:

- **Lectura 1:** Ens fixem per sector i tipus de conflicte, la freqüència que supera a 5. El fet que un criteri aparegui igual o més de 5 vegades és símptoma de la seva importància, i per tant, indicador vàlid per a considerar-ho com a criteri rellevant que ha de formar part dels objectius generals d'un enfocament comarcal. Si hi ha més d'un criteri per sector que iguala o supera a cinc, posem els criteris per ordre decreixent. Els resultats són els següents:

Tipus de conflicte	Habitatge	Educació	Treball	Sanitat
Recursos administratius i legals	[No tractat]	Recursos informatius	[No tractat]	Desconeixement del sistema
Socioeconòmic	Precarietat Preus Concentració urbana Inestabilitat econòmica	Tems arribada (novinguts)	Formació professional	Gènere
Cultural	Origen nacional	Presència diversitat cultural Llengua Interrelació immigrants i professionals	Origen nacional	Llengua Interrelació immigrants i professionals Desconeixement mutu

- **Lectura 2:** Independentment dels sectors, comptem el número total de vegades que apareix el criteri. Considerem els que apareguin amb un coeficient superior a 11 (sumant el número de vegades possible per cada sector, donaria 44. Essent el quart 11). Amb aquesta lectura destaquem les necessitats més rellevants que han de constituir les prioritats d'un enfocament

comarcal. Els criteris que apareixen igual o més de 11 vegades són (posem entre parèntesis la freqüència)

Tipus de conflicte	Necessitats prioritàries
Recursos administratius i legals	Desconeixement del sistema (11) Desconeixement dels drets i deures (11)
Socioeconòmic	Precarietat (13) Gènere (11)
Cultural	Origen nacional (23) Llengua (19) Desconeixement mutu (14) Presència diversitat cultural (13) Interrelació immigrants i professionals (13)

Podem observar que *en contra de l'argument que es dona per pressuposat, l'anàlisi de la freqüència ens indica clarament que el tipus de conflictes prioritaris són de caràcter cultural, essent els temes de discriminació (origen nacional) els més rellevants. La política contra la discriminació ha de ser una de les prioritats.* La immigració és un tema que presenta més conflictes de tipus culturals que socioeconòmics.

Vinculant aquesta dimensió de les *Necessitats* amb les *Percepcions*, aquest primer resultat contrasta directament amb els resultats de la pregunta que vam plantejar als responsables dels Plans sobre quins eren els objectius bàsics per a aconseguir la plena integració dels immigrants. L'anàlisi de la Taula 16 del Annex III (Taula 16: Objectius Bàsics) ens mostra que la majoria dels objectius que es marquen són de tipus de Recursos Administratius i Legals (RAL). La taula següent (obtinguda a partir de la Taula 16 del Annex) resumeix l'enfocament comarcal des del punt de vista dels objectius prioritaris.

Taula II. Objectius bàsics

	%
Cultural	27%
Socioeconòmic	27%
Recursos Administratius i Legals	46%

Del total d'objectius prioritaris assenyalats, casi el 50% són de tipus RAL, quedant els de tipus Cultural i Socioeconòmic en un mateix percentatge (27%).

Aquesta diferència pot tenir al menys dues possibles interpretacions que en lloc de veure'ls com a enfrontades, es millor considerar-les com a complementàries. D'una banda, destaca la fase tant preliminar en la que ens trobem, amb falta de recursos per a portar a terme accions. Encara que s'identifiquin necessitats de tipus cultural i socioeconòmiques des del punt de vista dels

immigrants, les necessitats dels que han de portar a terme accions i polítiques d'immigració són bàsicament de recursos. Aquests recursos no s'han de considerar com a simplement monetaris, humans i materials, encara que també, sinó també informatius, legals, així com tenir un marc de relacions transversals i canals de participació (vegeu els detalls en la Taula 16 del Annex). *D'una altra banda*, el fet que la percepció que predomina per els gestors i administradors dels Plans es bàsicament una visió on prevalen més els temes instrumentals per a aconseguir la integració. Aquest fet no necessàriament es conflictiu amb la realitat diferent que mostra l'anàlisi qualitatiu de les necessitats que hem fet, però podria ser-ho si aquest fet domina els criteris per a fer polítiques concretes.

La taula 16 del Annex que comentem també destaca una informació que es tornarà a reproduir en l'anàlisi de les accions. El fet que la majoria dels objectius prioritaris que es contemplen no són estrictament sectorials, sobretot els sectors que estem considerant (Habitatge, Educació, Treball, Sanitat). La Taula següent recull la totalitat dels objectius assenyalats en percentatge per sectors.

Taula III. % per sectors

	%
Habitatge	16.2%
Educació	5.4%
Treball	10.8%
Sanitat	-
Altres (Cultura)	13.5%
No sector	54.1%

Constatem clarament que la majoria dels objectius prioritaris no corresponen a un sector determinat (54,1%), i dins dels sectors, Habitatge (16,2%) i Treball (10,8%), són els únics que sobrepassen el 10% (juntament amb un sector no considerat, Cultura, amb un 13,5%). Sanitat es l'únic sector que no ha estat considerat cap objectiu prioritari.

Combinant l'anàlisi de les necessitats dels Informes i les percepcions dels responsables del plans, podem establir els **objectius bàsics** i el **marc estratègic** que es segueix per a conformar un enfocament comarcal. Donarem els resultats per sectors i tipologia de conflictes.

- **Objectius Bàsics:** indica els principals criteris que han d'orientar les polítiques d'integració.
- **Marc estratègic comú:** indiquem les principals línies d'acció estratègiques a seguir

Sector	Tipus de conflicte	Objectius Bàsics	Marc Estratègic
Habitatge	RAL	[Cap conflicte rellevant]	[Cap política rellevant]
	SOCECO	Precarietat Preus Concentració urbana Inestabilitat econòmica	<ul style="list-style-type: none"> • Polítiques contra la precarietat dels habitatges i els preus • Polítiques d'igualtat de tractament per evitar concentracions urbanes • Polítiques que afavoreixen la estabilitat econòmica dels immigrants
	CUL	Origen nacional	<ul style="list-style-type: none"> • Polítiques contra la discriminació per raons d'origen nacional
Educació	RAL	Recursos informatius	<ul style="list-style-type: none"> • Polítiques d'informació destinades als professionals sectorials
	SOCECO	Tems arribada (nouvinguts)	<ul style="list-style-type: none"> • Polítiques d'acolliment per als nouvinguts
	CUL	Presencia diversitat cultural Llengua Interrelació immigrants i professionals	<ul style="list-style-type: none"> • Polítiques d'ensenyament de la llengua • Polítiques de inclusió de la diversitat cultural en la forma d'organitzar i de distribuir els bens sectorials • Polítiques que afavoreixin interrelació immigrants i professionals sectorials
Treball	RAL	[No tractat]	[Cap política rellevant]
	SOCECO	Formació professional	<ul style="list-style-type: none"> • Polítiques de formació per els treballadors immigrants
	CUL	Origen nacional	<ul style="list-style-type: none"> • Polítiques contra la discriminació per raons d'origen
Sanitat	RAL	Desconeixement del sistema	<ul style="list-style-type: none"> • Polítiques d'informació sobre funcionament de les xarxes sanitàries
	SOCECO	Gènere	<ul style="list-style-type: none"> • Polítiques destinades a les dones i als professionals sanitàries sobre pràctiques culturals per raons de gènere
	CUL	Llengua Interrelació immigrants i professionals Desconeixement mutu	<ul style="list-style-type: none"> • Polítiques d'ensenyament de la llengua • Polítiques que afavoreixin interrelació d'immigrants i professionals sanitaris. • Polítiques de divulgació sobre realitats culturals mútues

II. ANÀLISI DE LES ESTRUCTURES: PLANIFICACIÓ INSTITUCIONAL I GESTIÓ ADMINISTRATIVA

0. Introducció

A continuació s'analitzen els elements bàsics de les propostes de Planificació Institucional i Gestió Administrativa que es desenvolupen en els Informes Diagnosi comarcals estudiats. Concretament es valoren els següents aspectes:

- *Els Informes com elements facilitadors de la Planificació (la sistematització de propostes d'actuació, així com la definició de la responsabilitat operativa dels diferents actors implicats)*
- *El disseny institucional (la previsió del disseny institucional encarregat de coordinar la implementació de les futures actuacions, així com la temporalització de la seva posada en marxa)*

Els Informes com elements facilitadors de la Planificació estratègica

Tots els Informes comarcals recullen en major o menor mesura un acurat estudi de detecció de necessitats d'actuació pública sectorial. L'anàlisi de demandes i necessitats és un pas previ, ineludible per a fonamentar tant la presa de decisions sobre la política pública, com la posterior implementació de les alternatives d'actuació. Podem observar a més que tots els Informes han comptat amb participació externa a l'hora de la configuració de l'anàlisi de les necessitats d'acord amb la metodologia investigació-acció-participació. Això mostra la voluntat de propiciar que l'avaluació de la situació de cada comarca sigui permeable a les sensibilitats existents en el context social. Es tracta d'incorporar visions externes més enllà de l'anàlisi intern de l'equip de gestió de cada comarca. Un segon ítem informatiu que trobem a tots els Informes és una avaluació general sobre l'adequació dels recursos existents respecte a la cobertura de les necessitats que es detecten. En aquest sentit s'analitzen els principals equipaments, programes d'actuació vigents i en menor mesura els recursos humans destinats a aquestes tasques. Aquesta informació es complementa amb una introducció a l'estudi del volum de serveis que actualment es presten dirigits al col·lectiu immigrant.

A partir de la detecció de demandes i necessitats d'actuació pública en els Informes es plantegen tot un seguit de propostes d'actuació. La possibilitat d'articular les propostes d'actuació a través d'un procés de planificació estratègica es un element clau per considerar la plausibilitat o les

possibilitats d'èxit de la futura implementació dels programes concrets d'actuació. La integració de les iniciatives d'acció pública en un procés de planificació incentiva la generació de consens per part de les institucions Públiques vinculades, així com per part dels actors socials. Aquest es un factor d'èxit clau, ja que es a través del consens i de la implicació de tots els actors de la xarxa local com es pot aconseguir la superació dels problemes i limitacions tècniques, polítiques i materials que es donen en tot procés de gestió pública. Per això creiem important intentar avaluar si els Informes Diagnosi, tal com han estat elaborats, poden afavorir la generació d'un procés d'acció planificat estratègicament. Com més endavant apuntem, ens trobarem en alguns Informes Diagnosi amb propostes d'actuació que són en sí mateixes un recull de mesures disperses, no articulades, lo que dificulta un futur procés de planificació. Per d'altra banda, en d'altres casos, els Informes Diagnosi incorporen una aposta per incentivar la acció coordinada i planificada entre els responsables de la intervenció pública. En aquest sentit, creiem que una planificació estratègica de les mesures d'actuació en front els problemes que planteja el fenomen de la immigració pot facilitar l'èxit pràctic de l'acció administrativa, ja que d'aquesta forma es promouen sinergies positives en la gestió que d'altra manera serien inexistents. La definició de propostes d'actuació puntuals, sense ser integrades en un projecte d'acció conjunta, d'acció planificada estratègicament, pot motivar l'aparició de problemes de solapament competencial i de descoordinació administrativa, el que dificulta en el futur la viabilitat de les actuacions promogudes públicament.

El disseny institucional d'implementació de les propostes d'actuació

Un segon element d'anàlisi que intentarem avaluar en aquest apartat es refereix al disseny institucional d'implementació al que apunten els Informes Diagnosi. En aquest tema, ens trobem amb casos en que aquest disseny és inexistent, és a dir, Informes en els que no s'apunten quines poden ser les característiques del sistema de gestió de les propostes d'actuació que es plantegen. En canvi, en altres casos es defineix el model institucional (estretament vinculat en el que es dissenya en el document de presentació de l'Òrgan Tècnic d'Immigració) i també s'incorporen l'abast de les responsabilitats que tenen associades cadascun dels òrgans. Es important anticipar l'estructura institucional d'implementació de les propostes de gestió, ja que això suposa un factor de previsió institucional necessari per afavorir l'èxit de l'acció administrativa.

Per altre costat, la identificació institucional, quan apareix en els Informes, en cap cas es vincula a aspectes econòmics i financers, és a dir, la formulació d'alternatives d'actuació i l'articulació organitzativa no es acompanyada d'una reflexió sobre els recursos econòmics necessaris per desenvolupar les propostes d'actuació, ni de les fonts de finançament d'aquestes. Aquest factor es un punt feble del procés d'articulació de la futura acció administrativa, dons limita la seva

plausibilitat i no promou l'articulació d'una xarxa de responsabilització financera dels agents socials i institucionals vinculats en cada un dels programes d'actuació.

A continuació analitzem aquests dos elements, planificació i disseny institucional, en cada un dels Informes Diagnosi.

1. Les propostes d'actuació i el disseny institucional en cada comarca

En la següent taula podem visualitzar per cada un dels Informes comarcals la situació relativa a com s'articulen les propostes d'actuació i com es configura el disseny institucional d'implementació. La classificació s'organitza en funció de quatre indicadors:

Articulació de les propostes d'actuació en vers a facilitat una planificació estratègica.

Aquesta relació pot ser *Alta*, en el cas de que els Informes plantegin les iniciatives d'actuació de forma articulada, apuntant cap un futur Pla d'acció conjunta. Contràriament, considerem que la relació es *Baixa*, si els Informes presenten un seguit de propostes d'acció que difícilment poden sistematitzar-se en un pla d'acció.

Assignació de responsabilitats d'implementació

En aquest indicador avaluem si en els Informes hi ha assignació de funcions, competències o responsabilitats en la implementació de les propostes d'actuació, ja sigui una assignació vinculada a una o més organitzacions, i aquestes puguin ser Administracions Públiques o entitats de caire associatiu. En aquest cas l'assignació de responsabilitats pot ser *Alta* o *Baixa*.

Previsió d'Òrgans de Gestió i Coordinació

Aquest indicador es refereix a si els Informes incorporen o no la previsió d'una estructura institucional encarregada de la coordinació de les futures actuacions, i en especial, la definició dels components d'aquesta estructura. En aquest cas indiquem *Prevista* o *No prevista*.

Temporalització de les primeres accions

Aquest indicador ens indica l'existència o no de previsions sobre la constitució i posada en marxa dels òrgans de coordinació i de les primeres accions proposades. En aquest cas indiquem *Prevista* o *No prevista*.

Indicadors de Planificació institucional i Gestió Administrativa											
Indicadors	Alt Empordà	Bages	Baix Ebre	Baix Empordà	Garraf	Garrotxa	La Selva	Montsia	Pla de L'Estany	Segarra	Vallès Oriental
Articulació d'un futur Pla	alta	baixa	alta	baixa	alta	baixa	alta	alta	baixa	alta	baixa
Assignació de responsabilitats d'implementació	baixa	baixa	alta	baixa	alta	alta	baixa	alta	alta	alta	alta
Previsió d'Òrgans de Gestió i Coordinació	prevista	no prevista	no prevista	prevista	no prevista	prevista	no prevista	no prevista	prevista	prevista	no prevista
Temporalització primeres actuacions	no prevista	no prevista	no prevista	prevista	no prevista	prevista	no prevista	no prevista	prevista	prevista	no prevista

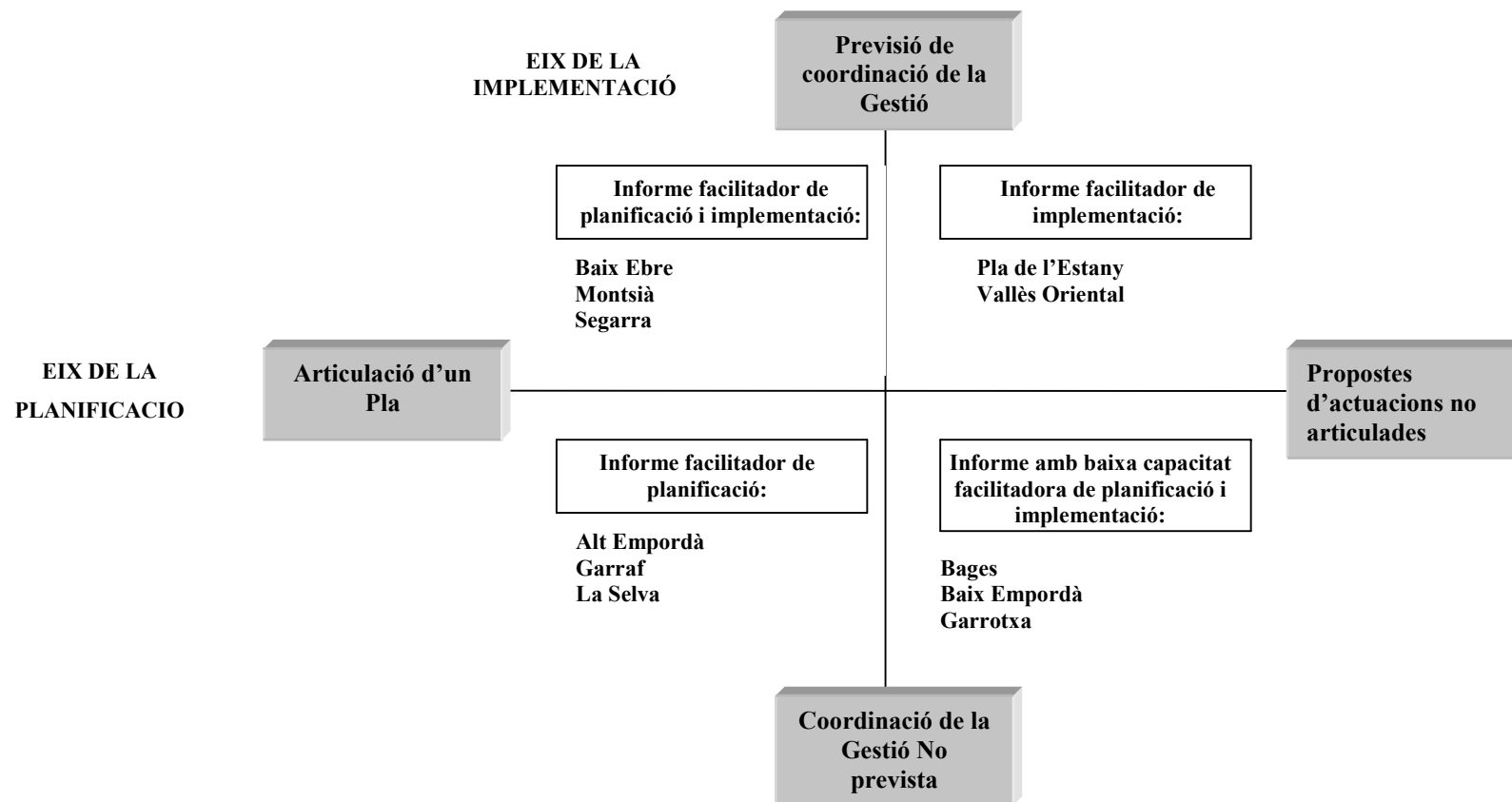
Podem intentar sintetitzar la informació del quadre anterior en la propera figura (Figura 1) on es recullen les posicions dels diferents Informes Diagnosi en les dos dimensions bàsiques de la nostre anàlisi: si l'Informe és un element facilitador de la configuració d'una planificació i actuació estratègica comarcal, i si l'Informe és un bon instrument vertebrador de la futura implementació de les iniciatives d'acció considerades. La síntesi d'aquests dilemes en dos eixos permet d'identificar **quatre escenaris** de desenvolupament, a partir dels quals podem aproximar-nos a la relació existent entre els Informes Diagnosi i la seva utilitat per els responsables de les polítiques d'integració.

Els dos eixos dicotòmics que recullen les dimensions considerades són:

L'eix referit a la Planificació, es a dir, articulació de les propostes d'actuació contingudes en els Informes Diagnosi en base o no a una visió coordinada, que faciliti una futura planificació de l'acció administrativa, en base a línies estratègiques i programes operatius d'actuació, així com en la previsió o no de la responsabilitat d'una o més organitzacions en la gestió operativa dels projectes. Aquest eix distingeix aquells Informes que faciliten la configuració posterior d'una acció estratègica, d'aquells que presenten les iniciatives d'acció proposades de forma desarticulada, cosa que pot dificultar el posterior desenvolupament d'un procés de planificació estratègica on es prevegi l'assignació de responsabilitats institucionals en portar a terme les diferents propostes d'actuació plantejades.

L'eix referit a la Implementació ens informa sobre les previsions d'estructuració del sistema institucional encarregat de portar endavant l'actuació pública en matèria d'immigració. En aquest cas, l'eix separa aquells Informes Diagnosi que han desenvolupat la previsió de l'estructura orgànica de direcció i coordinació operativa, així com la seva posada en marxa, a diferència d'aquells Informes en els que no es preveuen aquest conceptes.

Figura 1: del creuament d'ambdós eixos se'n desprenen quatre models de configuració, tal i com queda reflectit en el següent gràfic.



D'acord amb el marc teòric seguim quatre tipus d'escenaris. A la figura anterior podem veure que en el quadrant superior esquerra (**Informe facilitador de planificació i implementació**) situem als Informes de les comarques *Baix Ebre, Montsià i Segarra*. En aquests, la forma d'articulació de les propostes d'actuació, en base a una visió coordinada y global, facilita la configuració en el futur de les línies estratègiques d'un Pla d'actuació. A més, hi trobem una proposta de definició de les organitzacions que han de ser les responsables de portar endavant els diferents programes. Això es complementa amb la previsió de l'estructura institucional dels òrgans encarregats de coordinar la futura implementació de les actuacions. Aquesta estructura està basada, en tots els casos, en les propostes de l'Òrgan tècnic d'immigració del Departament de Benestar Social: un Consell Rector, una Comissió Tècnica, una Comissió de Participació i un conjunt de Grups de Treball sectorials (vegeu Part 1 Cap. 2 de l'estudi). Per últim, es fan referències a la temporalització de la posada en marxa d'aquesta estructura institucional, això és un indicador de la voluntat política i compromís en el funcionament del sistema.

En el quadrant inferior dret (**Informe amb baixa capacitat facilitadora de planificació i implementació**) trobem els Informes de les comarques del *Bages, Baix Empordà i Garrotxa*. En aquests treballs, no s'articulen les propostes d'actuació de forma que facilitin una futura configuració d'un Pla d'actuació estratègica comarcal, el que implica la necessitat d'un treball posterior de coordinació conjunta de les diferents categories i iniciatives d'actuació pública. Tampoc es defineix de forma clara la responsabilització operativa d'una o unes organitzacions concretes. Això és indicador d'un menor grau d'elaboració de les previsions sobre necessitats d'implicació de la xarxa d'actors vinculats en la política d'immigració comarcal. Per altra banda, no es preveu la configuració de l'estructura institucional de coordinació de les futures actuacions, ni dels actors que han d'integrar aquests òrgans, en especial els referits als grups de treball operatius.

Per últim, tenim dos situacions intermèdies: la primera (**Informe facilitador de implementació**) és la que engloba els Informes de les comarques del Pla de l'Estany i el Vallès Oriental (quadrant superior dret) en el quals, s'articula la previsió de l'estructura orgànica que ha de coordinar l'actuació operativa de les propostes plantejades en els Informes, però a la vegada, aquestes es presenten de forma desarticulada, el que implica la necessitat de la seva reconfiguració posterior de forma més elaborada, per a que pugui propiciar una veritable acció estratègica comarcal. La segona situació intermèdia (**Informe facilitador de la planificació**), representada en el quadrant inferior esquerra, engloba els Informes de l'Alt Empordà, el Garraf i la Selva, en el quals, contràriament al cas anterior, es presenten les propostes d'actuació d'una forma articulada, però no es fan previsions sobre l'estructura institucional d'implementació

2. Els escenaris de gestió als que apunten els Informes Diagnosi comarcals

A partir d'aquesta primera definició dels quatre escenaris vinculats als Informes comarcals sobre immigració, i per tal d'orientar la reflexió sobre la seva orientació, podem intentar caracteritzar el seu hipotètic impacte sobre la configuració de la futura estratègia d'acció comarcal sobre immigració. Els elements configuradors de cada un dels escenaris són un seguit de caràcters que ens permeten definir i tipificar els trets substantius d'orientació de la futura planificació que es desprenen del escenaris. Finalment comparem aquests escenaris amb la percepció expressada pels responsables comarcals com a eines per facilitar el desenvolupament d'una política comarcal en matèria d'immigració.

Els elements configuradors dels escenaris que considerem són:

1. **Estratègia:** fa referència a la orientació de canvi que suposa l'escenari de gestió al que apunta l'Informe Diagnosi.
2. **Estil:** fa referència a les característiques concretes de la modalitat de desenvolupament de la planificació.
3. **Xarxa d'actors:** en referència a les relacions interadministratives que es poden establir i a les relacions entre poder públic i els agents externs a l'administració.
4. **Procediment:** en relació als processos i dinàmiques de treball que suposaria l'escenari.

A continuació es desenvolupen els elements característics de cada un dels quatre escenaris.

Elements Configuradors	1. Escenari amb l'Informe facilitador de planificació i implementació	2. Escenari amb l'Informe facilitador de la implementació	3. Escenari amb l'Informe facilitador de la planificació	4. Escenari amb l'Informe poc facilitador de planificació i implementació
Estratègia	La planificació estratègica suposa una evolució natural del programa de propostes plantejat en l'Informe, ja que aquest preveu una prèvia articulació coordinada de les iniciatives d'actuació.	L'articulació de la planificació estratègica ha de partir de la reconsideració del conjunt d'accions proposades, analitzant problemes d'incompatibilitats entre iniciatives i descoordinació entre institucions.	La planificació estratègica esdevé una evolució natural del programa de propostes plantejat en l'Informe, ja que aquest preveu una prèvia articulació coordinada de les iniciatives d'actuació.	L'articulació de la planificació estratègica ha de partir de la reconsideració del conjunt d'accions proposades, analitzant problemes d'incompatibilitats entre iniciatives i descoordinació entre institucions.
Estil	Proactiu en la Diagnosi de necessitats. Socialització, implicació i generació de consens entre els agents vinculats al Pla d'actuació.	Cerca del procés d'articulació de la planificació estratègica. Necessitat de generar processos de negociació per la recerca de consens entre els agents vinculats al Pla d'actuació.	Proactiu en la Diagnosi de necessitats. Socialització, implicació i generació de consens entre els agents vinculats al Pla d'actuació.	Reactiu en la Diagnosi de necessitats, a l'espera de la consolidació del sistema institucional. Necessitat de generar processos de negociació per la recerca de consens entre els agents vinculats al Pla d'actuació.
Xarxa d'actors	Les responsabilitats són ben definides i assumides pels actors. Consens en les actuacions.	Les responsabilitats s'han de definir, encara que hi ha bona predisposició pels actors. Cerca de consens en les actuacions.	Les responsabilitats no estan definides i assumides pels actors. Cal articular l'estructura organitzativa i de gestió	Les responsabilitats s'ha de definir i ser assumides pels actors. Negociació en vers la prioritització d'actuacions.
Procediment	Gestió fàcilment articulable en funció de l'estructura institucional creada.	Gestió articulable en funció de l'estructura institucional creada.	Gestió no definida	Gestió no definida.

Com es pot apreciar en la taula anterior, els quatre escenaris als que ens condueixen els diferents grups d'Informe Diagnosi són força diferents. L'escenari amb els Informes **facilitadors de la planificació i implementació**, es clarament positiu. Considerem especialment la seva capacitat de mostrar-se com a entorn propiciador de l'acció conjunta entre Consell Comarcal i ens locals. Per d'altra banda, en aquest entorn es promou la transversalitat del treball dels professionals implicats en tots els àmbits d'actuació, al proveir informació qualitativa i quantitativa de la realitat de la problemàtica comarcal. Els escenaris amb els Informes **facilitadors de la planificació**, i amb els Informes **facilitadors de la implementació**, suposen una situació intermitja. Es mostren com a punt de partida per a la reflexió sobre la immigració i sobre la configuració d'una estructura d'acció pública coordinada. Però per un altre costat, mostren les seves mancances per a fonamentar una autèntica generació de consens institucional que faciliti en endegà una estratègia d'acció pública plenament coordinada. Per últim, en l'escenari amb els Informes **poc facilitadors de la planificació i la implementació**, es fa palesa la seva poca capacitat per incentivar la generació d'implicació social, la qual cosa pot comportar problemes de "burocratització" de l'acció pública, ja que aquesta centra les seves percepcions primordialment en la pròpia dinàmica organitzativa. Això pot comportar la generació d'expectatives que no es tradueixen en resultats. En la Part 4 de l'estudi, en el moment d'avaluar el desenvolupament dels plans d'actuació comarcal, veurem com les situacions a les que apunten aquests escenaris s'apropen a la realitat.

PART 4

AVALUACIÓ DE LA IMPLEMENTACIÓ DELS PLANS COMARCALS: ACCIONS I PERCEPCIONS

0. INTRODUCCIÓ

En aquesta quarta part les dimensions que s'aborden amb més detall són les de les *Accions* i les *Percepcions*. Canviem les fonts d'informació. Enlloc dels Informes Diagnosi, utilitzarem les respostes al Guió de Treball i també la informació que vam obtenir durant la Jornada a la que van assistir els responsables de Serveis Socials de les comarques.

El *primer capítol* es centra en les Implicacions, seguint tres dimensions: la institucional, la social i l'administrativa. Seguidament, al *capítol segon*, durem a terme una anàlisi de les accions realitzades per les comarques. A partir dels resultats obtinguts presentarem un enfocament comarcal de les accions que recull les tendències bàsiques observades.

En el *capítol tercer* realitzem una avaluació del desenvolupament dels Plans. Per dur a terme aquesta anàlisi ens basarem en els quatre escenaris que establim en el capítol Anàlisi de les *Estructures*: Planificació institucional i gestió administrativa de la Part 2. A través de les percepcions dels responsables comarcals analitzarem la valoració sobre els Informes Diagnosi, el desenvolupament de la planificació, la implementació de les accions que s'han posat en marxa i el grau d'assoliment dels objectius d'actuació⁹.

⁹ En el Balanç Final es recullen les principals idees que hem extret de l'anàlisi de les accions i les percepcions dels responsables de les comarques.

I. IMPLICACIONS ALS PLANS COMARCALS

0. Introducció

En aquest capítol analitzarem una part de la informació procedent del Guió de Treball (vegeu Annex III). Especialment tres indicadors importants. *El grau d'implicació institucional, social i administratiu per la posada en funcionament dels Plans*. Seguint la orientació general de l'estudi, considerarem tant els resultats comarca per comarca (enfocament territorial), com també els resultats generals (enfocament comarcal). Abans de passar als resultats presentem els indicadors:

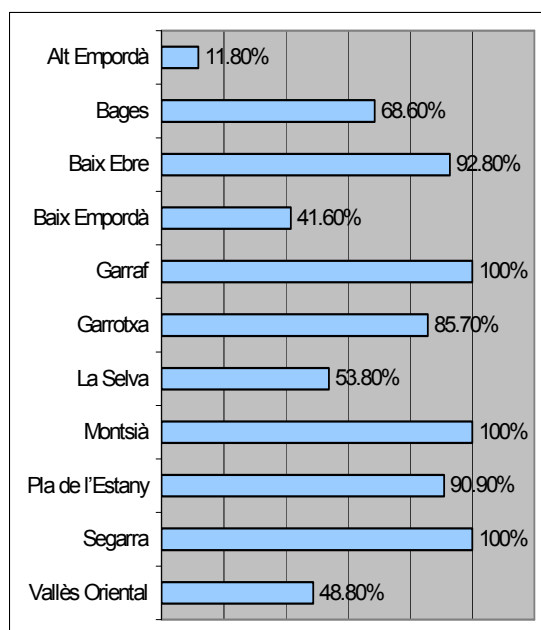
Implicació	Contingut	Taules (vegeu Annex III)
Institucional	Ajuntaments adherits al Pla	Taula 2
Social	Tipologia d'actors implicats en el desenvolupament dels Plans Percepció sobre el paper de les associacions	Taules 4.2 i 10
Administrativa	Taules de Treball creades per a desenvolupar els Plans segons els sectors	Taula 5.2

Detallem ara els resultats seguint l'ordre de les implicacions.

1. Implicació institucional

Reproduint la Taula 12 de l'Annex sota forma de barres horitzontals, els resultats són bastant clars

Gràfic 7: Implicació Institucional

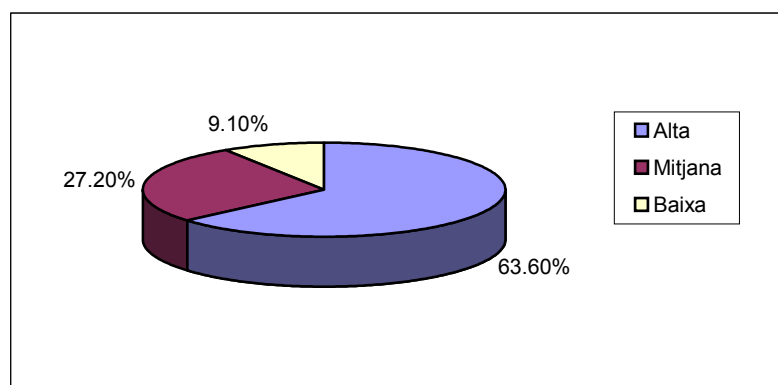


A partir d'aquests resultats podem tenir tres escales de grau d'implicacions, resultat de dividir 100 per 3. Obtenim això un grau d'implicació Baix (de 0 a 33,3%), Mitja (de 33,3% a 66,6%) i Alt (de 66,6% fins 100%). Els resultats són molt clars.

Taula IV. Grau d'Implicació Institucional

Grau implicació	Total Comarques	%
Alta	7	<div>Bages</div> <div>Baix Ebre</div> <div>Garraf</div> <div>Garrotxa</div> <div>Montsià</div> <div>Pla de l'Estany</div> <div>Segarra</div> 63.6 %
Mitjana	3	<div>Baix Empordà</div> <div>La Selva</div> <div>Vallès Oriental</div> 27.2%
Baixa	1	<div>Alt Empordà</div> 9.1%

Gràfic 8: Grau d'Implicació Institucional

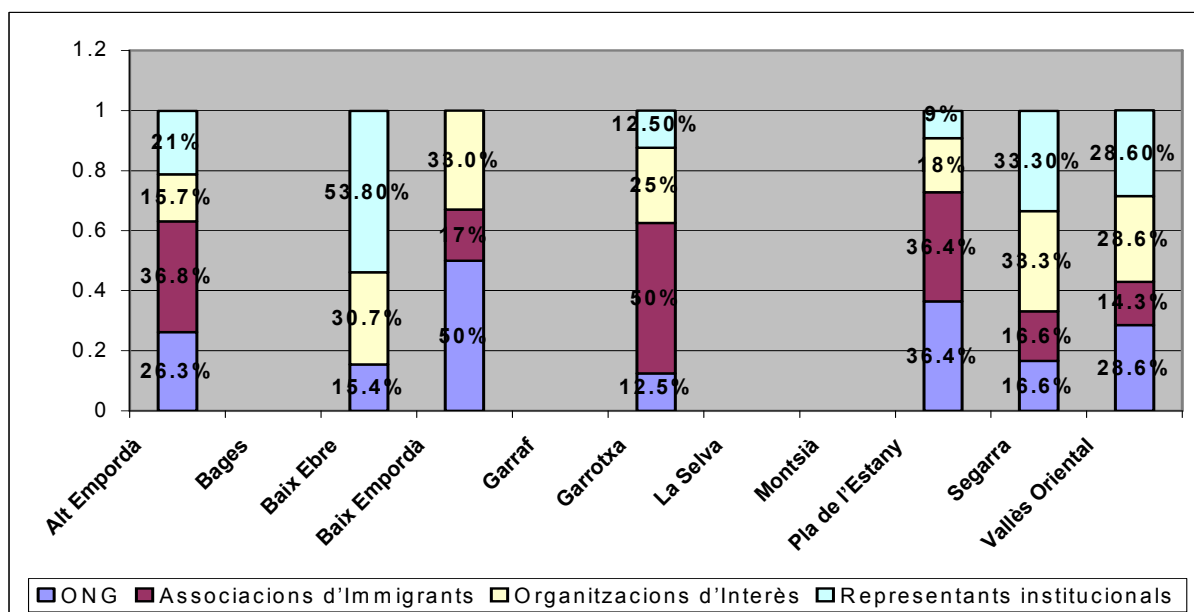


Els resultats, en aquest aspecte, són molt positius. La gran majoria tenen un grau d'implicació institucional Alt (63,6%). Solament 3 comarques (el 27,2%) tenen un grau Mitjà, i solament una (Alt Empordà) presenta una molt baixa implicació institucional. Destaquem, igualment, que dels graus Alts, El Garraf i Segarra tenen un 100% d'implicació institucional (vegeu els detalls per comarca a la Taula 12).

2. Implicació Social

Tenint la composició de la Comissió de Participació per a desenvolupar el Pla com a referència, podem fer una tipologia d'actors implicats. Aquest indicador presenta uns percentatges bastant il·lustratius. Seguint els resultats de la Taula 14 de l'Annex, podem obtenir la taula següent:

Gràfic 9: tipologia d'actors



El primer argument que ens permet fer el gràfic és que si bé la *implicació institucional* era bastant positiva, la *implicació social* tendeix a ser negativa. Podem dir que, en general, no hi ha una implicació social als Plans. Destaquem les principals tendències:

- Hi ha, d'entrada, quatre comarques que no tenen implicació d'actors: *Bages, Garraf, La Selva, Montsià*.
- Dels que tenen implicació d'actors, el Baix Ebre destaca per ser l'única comarca amb un percentatge superior de representants institucionals amb més de la meitat (un 53,8%). És, a més, la comarca que no té cap associació d'immigrant.
- De les comarques amb més actors procedents de les ONG i Associacions d'immigrants, destaca l'equilibri del Pla de l'Estant (36,4%) i l'alta presència d'ONG al Baix Empordà (50%).
- Sembla també significatiu que la comarca que precisament tenia el més baix percentatge d'implicació institucional (Alt Empordà) és la que presenta més presència d'actors implicats, amb un equilibri bastant notable. L'Alt Empordà té aquest tema social resolt, però li falta resoldre el de la implicació institucional.
- Podríem prosseguir els comentaris dels resultats, però la realitat ens mostra que aquest és un dels temes pendents de resoldre per part de les comarques. *Al menys iniciar una reflexió seria sobre com implicar socialment per a desenvolupar els Plans Comarcals.*

Per a poder contrastar aquests resultats, i completar l'indicador d'implicació social, ens sembla molt pertinent comentar els resultats de la Pregunta 4 de la Part II del Guió de Treball (vegeu Annex III Taula 20). La relativa a un dels arguments que cada vegada està prenent més espai en

l'agenda del debat sobre la immigració. La percepció que es té de la mateixa presència d'associacions d'immigrants.

“L’ideal seria que les associacions d’immigrants desapareguessin i que els immigrants s’incorporessin a la xarxa d’associacions existents a la comarca”	
<i>SI</i>	<i>NO</i>
55.5%	45.5%

Davant dels comentaris fets (reproduïts a l'Annex) a la frase: "*L'ideal seria que les associacions d'immigrants desapareguessin i que els immigrants s'incorporessin a la xarxa d'associacions existents a la comarca*", els resultats estan molt fraccionats. Això ens mostra que aquest és un tema no resolt que mereixeria una atenció especial per a poder definir un enfocament comarcal. Un debat profund i responsable sobre aquesta qüestió és necessari. Això obligaria tant als representants institucionals com a les Associacions d'immigrants a definir millor els seus objectius, les seves relacions, i el sentit mateix de les seves accions. Una Jornada al respecte podria ajudar a iniciar aquests processos. No es tractaria de fer una Jornada per a incrementar tensions, sinó per a ajudar a definir millor els resultats fraccionats que hi ha, els quals sense dubte, estan a la base de la desorientació expressada en la composició de la Comissió de participació on l'implicació és clarament una assignatura pendent.

3. Implicació Administrativa

En general, podem argumentar que hi ha una bona implicació administrativa si considerem les taules de treball segons els quatre sectors. Per a extreure la informació necessària per comentar aquest indicador, podem resumir els resultats de la Taula 15 de l'Annex III de la forma següent

Taula V. Grau d'Implicació Administrativa

Comarca	Habitatge	Educació	Treball	Sanitat
Alt Empordà	✓	✓	✓	
Bages	✓	✓	✓	✓
Baix Ebre			✓	✓
Baix Empordà	✓		✓	✓
Garraf		✓		✓
Garrotxa		✓		✓

La Selva	✓	✓	✓	✓
Montsià	✓	✓	✓	✓
Pla de l'Estany	✓			
Segarra		✓		✓
Vallès Oriental		✓		✓
Total per Sector (% en relació a les comarques)	(54.5%)	(72.7%)	(54.5%)	(81.8%)

Considerant l'enfocament territorial (per comarques), els principals comentaris són els següents:

- Des del punt de vista del número de taules obertes:
 - D'entrada, hi ha solament dues comarques que han obert taules de treball per els quatre sectors: Bages, La Selva i Montsià
 - Amb solament una taula de treball oberta està el Pla de l'Estany (Habitatge).
 - La majoria estan entre dues o tres taules obertes. (amb dos taules: Baix Ebre, Garraf, Garrotxa, Segarra, Vallès Oriental; amb tres taules: Alt i Baix Empordà)
- Des del punt de vista dels sectors amb taules obertes i tenint el conjunt de comarques com a referència
 - Tots els sectors tenen més del 50% de taules ja obertes en el conjunt de les comarques
 - Sanitat és el sector amb més taules obertes (81,8%)

4. Balanç general

Encara que els resultats són desiguals, si ens centrem en cada una de les comarques, l'enfocament comarcal marca en aquests moments una clara tendència a tenir una *implicació institucional* clara. Amb més variacions comarca per comarca, però amb tendència positiva està la *implicació administrativa*. La gran assignatura pendent és, considerats els resultats globalment, la *implicació social*. Hi ha massa contrastos comarca per comarca, a més d'una clara divisió d'opinió sobre quin és el paper que ha de jugar l'associacionisme immigrant i si la seva simple presència és un element positiu o no per a la integració dels immigrants. En aquest sentit, una de les més necessàries mides seria la d'iniciar un procés de reflexió sobre la percepció mútua i relació entre administracions i associacions d'immigrants en general, el sentit de la seva participació en espais oberts per la mateixa administració comarcal, en particular. Iniciar un procés de reflexió per a definir clarament aquestes relacions seria, sense dubte, una de les primeres iniciatives que sota forma de Jornada es podria portar a terme. No es tracta d'obrir

un procés per a incrementar les tensions i crear un ambient de "mútues acusacions", sinó més bé el contrari, demostrar que es pot parlar amb claredat d'aquest tema en una atmosfera compartida de col·laboració mútua i de recerca de co-responsabilitat. La Jornada també permetria fer conèixer a les associacions la realitat comarcal.

II. AVALUACIÓ DE LES ACCIONS DESENVOLUPADES

0. Introducció

En aquesta *segon capítol* ens endinsarem en l'anàlisi de les *Accions*. El nostre objectiu és fer una anàlisi descriptiva de les accions dutes a terme per els Consells Comarcals per a desenvolupar els Plans durant els anys 2000-2002. Estructurarem aquesta anàlisi seguint la mateixa lògica que per les anteriors. En un primera apartat, presentem els resultats seguint un enfocament territorial. En un segon apartat, extraurem les principals línies de l'enfocament comarcal. En un darrer apartat farem un balança final de les *Accions*.

D'acord amb el marc teòric de l'informe (Part 2, vegeu secció "Tipologies bàsiques"), utilitzarem tres tipus d'indicadors: Tipus d'acció (tipus A, B, C, D), Tipologia del conflicte a resoldre (Recursos Administratius i Legals-RAL, Socioeconòmic-SOCECO, Cultural-CUL), Tipus de Sectors (Habitatge, Educació, Treball, Sanitat).

1. Enfocament territorial de les accions

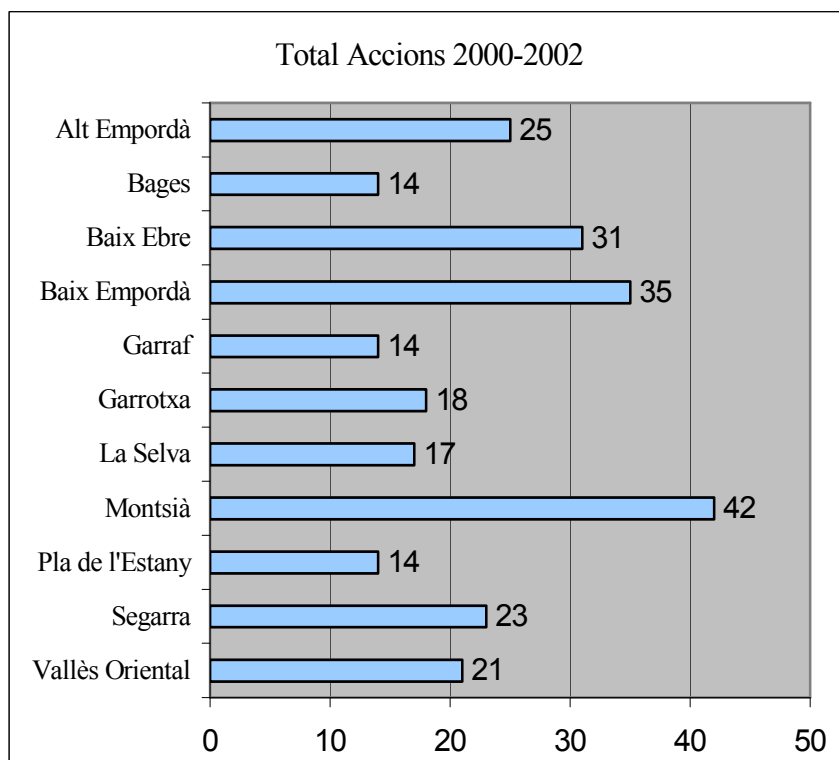
Per l'anàlisi dels resultats ens basarem en la taula següent:¹⁰

¹⁰ Presentem els resultats en percentatge. Per tenir la informació en número absoluts, vegeu el final de l'Annex III Taula 1.12. Donem els resultats solament en número absoluts en el total de les accions (vegeu Gràfic 10).

		Alt Empordà	Bages	Baix Ebre	Baix Empordà	Garraf	Garrotxa	La Selva	Montsia	Pla de L'Estany	Segarra	Vallès Oriental
TOTAL ACCIONS 2000-02		25	14	31	35	14	18	17	42	14	23	21
TIPUS ACCIÓ	<i>Tipus A</i>	8%	14%	0%	3%	14%	6%	6%	2%	7%	4%	10%
	<i>Tipus B</i>	36%	14%	29%	26%	14%	17%	47%	31%	21%	26%	5%
	<i>Tipus C</i>	28%	57%	52%	69%	57%	61%	24%	55%	64%	43%	62%
	<i>Tipus D</i>	28%	14%	19%	3%	14%	17%	24%	12%	7%	26%	24%
TIPUS DE CONFLICTE	<i>RAL</i>	56%	64%	58%	63%	79%	67%	53%	81%	57%	57%	71%
	<i>SOCECO</i>	20%	0%	13%	3%	7%	6%	24%	0%	14%	9%	14%
	<i>CUL</i>	24%	36%	29%	34%	14%	28%	24%	19%	29%	35%	14%
SECTOR	<i>No</i>	76%	64%	81%	83%	79%	89%	59%	93%	71%	52%	81%
	<i>Habitatge</i>	0%	7%	0%	0%	7%	6%	6%	0%	7%	0%	10%
	<i>Educació</i>	12%	14%	6%	6%	7%	0%	12%	2%	7%	39%	10%
	<i>Treball</i>	8%	0%	6%	0%	0%	6%	12%	0%	14%	0%	0%
	<i>Sanitat</i>	0%	7%	6%	3%	7%	0%	6%	5%	0%	9%	0%
	<i>Altres Sectors</i>	4%	7%	0%	9%	0%	0%	6%	0%	0%	0%	0%

Seguint aquests resultats podem fer les següents constatacions generals, les quals defineixen tendències clares. Anem per indicador.

Gràfic 10: Total accions desenvolupades per comarca



Les tres comarques que han dut a terme més accions són, i per ordre, el Montsià (42 accions), el Baix Empordà (35 accions) y el Baix Ebre (31 accions). Les tres comarques amb menys accions són: Pla de L'Estany, Garraf, Bages (amb 14 accions cada una).

Si considerem el total de les accions de cada comarca com a marc de referència, podem destacar les següents tendències generals, seguint respectivament cada indicador del Gràfic 10:

1. Tipus acció

1.1 Tipus A: Creació de nous serveis

Com hi ha molt poques accions de Tipus A (com a màxim 2 per Comarca),¹¹ i considerant la seva importància, ja que es tracta de creació de noves unitats administratives o de nous serveis, podem fer la taula següent, concretant el tipus de nous serveis:

¹¹ Vegeu el números absoluts al final de l'Annex III Taula 1.12

Taula VI. Accions de Tipus A: creació de nous serveis

Comarca	Nº	Tipus de nou servei
Alt Empordà	2	Servei de mediació - Servei d'orientació i informació per treballadors temporers
Bages	2	Servei de mediació - Punt informació Habitatge
Baix Ebre	0	[No tractat]
Baix Empordà	1	Servei de mediació
Garraf	2	Servei de mediació - Punt informació Habitatge
Garrotxa	1	Oficina de rehabilitació del barri vell d'Olot
La Selva	1	Servei de mediació
Montsià	1	Oficina Atenció i Informació a l'immigrant
Pla de l'Estany	1	Servei de mediació
Segarra	1	Servei de mediació
Vallès Oriental	2	Servei de mediació - Punt informatiu i de suport a la recerca d'habitatge

Podem fer les constatacions següents:

- El Baix Ebre és l'única comarca que no ha creat nou servei
- La majoria dels nous serveis que s'han obert són de mediadors (hi ha 8). Les úniques que *no* han obert aquest servei són Baix Ebre, Garrotxa, Montsià.
- Els altres serveis oberts superiors a dos són Punts d'Informació per l'Habitatge (hi ha 3).
- El Montsià és l'única comarca que ha obert una *Oficina Atenció i Informació a l'immigrant*

1.2 Vincle Tipus Acció amb Comarca

Vinculant el Tipus acció per cada comarca, podem fer les següents constatacions:

- *Tipus d'accions majoritàries:* La majoria són de tipus B i C, es a dir, i respectivament, de tipus Informes interns i jornades, etc.
- *Tipus d'accions minoritàries:* a part de les de tipus A ja indicat, les accions de Tipus D (Assessoraments, Guies, i altres activitats de caràcter extern) són minoritàries.
- *Concentració del Tipus accions:* Si destaquem solament les accions concentrades en un tipus d'activitat (superen el 50%), podem constatar que casi totes són de tipus C (Cursos, Jornades, etc), excepte Alt Empordà, La Selva i Segarra (que presenten concentració en tipus acció B). Destaquen les comarques següents: Baix Empordà (69%), Pla de l'Estany (64%), Vallès Oriental (62%) i Garrotxa (61%).
- *Variació del Tipus accions:* la comarca que tenen més repartida els tipus d'accions es Alt Empordà (Tipus B: 36%, Tipus C: 28%, Tipus D: 28%).

2 Categoria de les accions

Si ens concentrem ara en el segon indicador, en el de la categoria de les accions, podem fer realitzar els següents comentaris.

- Els resultats mostren que l'aspecte territorial gairebé no té un valor variable explicatiu, ja que les tendències són casi unànimes.
- *Concentració de la categoria de les accions*: els percentatges mostren una clara tendència que les accions desenvolupades són bàsicament de *Recursos Administratius i legals* (sobretot de caire informatiu i formatiu). Destaquen per sobre del 70% les comarques següents: Montsià (81%), Garraf (79%), Vallès Oriental (71%).
- Inactivitat en les accions destinades a conflictes socio-econòmics. Destaquen per no haver fet cap tipus d'acció d'aquesta categoria Bages, Montsià.

3 Sector

Des del punta de vista sectorial , el resultat de l'anàlisi de les accions són clares i d'entrada, sorprenents.

- *Concentració de resultats*: Existeix pràcticament unanimitat en que les accions dutes a termes **no** són sectorials. Aquest fet es confirma també en la pregunta sobre els objectius bàsics per aconseguir la plena integració dels immigrants on més del 50% de les respostes eren no sectorials (vegeu Taula 6 al Annex III).
- Destaca Segarra i La Selva com a comarques que han portat a terme més accions sectorials. Del conjunt d'accions de cada comarca, Segarra ha destinat el 39% a accions cap al sector Educatiu, La Selva ha repartit les seves accions sectorials de la forma següent: Educació i Treball (12% cada sector), Habitatge i Sanitat (6% cada sector).

2. L'enfocament comarcal de les accions

Seguint les accions desenvolupades durant 2000-2002, l'anàlisi de resultats per comarques mostra unes tendències molt clares, que gairebé no donen lloc a la interpretació. En el quadre següent recollim les línies bàsiques de l'enfocament comarcal.

Enfocament comarcal segons les accions desenvolupades	
TIPUS ACCIÓ	Tipus A Servei de mediació
	Tipus C Cursos, jornades, taules rodones, tallers, participació mitjans comunicació i altres activitats de caràcter divulgatiu, formatiu i informatiu
CATEGORIA ACTIVITAT	Accions destinades a recursos administratius i legals
SECTOR	Accions no sectorials

La fotografia de les accions d'un enfocament comarcal són de tipus cursos i jornades, que busquen solucionar conflictes de tipus de Recursos administratius i legals, i que no són sectorials. Destaquem també que la pràctica d'un servei de mediació és una de les constants de l'enfocament comarcal.

Aquests resultats sobre les *Accions desenvolupades* es veuen confirmats per les *percepcions que tenen els principals responsables* en desenvolupar els Plans. Hi ha unanimitat de respostes negatives davant la pregunta si pensen que els immigrants coneixen la realitat comarcal (vegeu Taula 7, Annex III, corresponen a la pregunta 7, part II del Guió de treball). Tanmateix, si ens centrem en els tipus d'acció prioritaris per a que els immigrants coneguin la realitat comarcal, pràcticament casi totes les respostes es concentren en tipus acció C (cursos, jornades, i activitats de caràcter divulgatiu, etc.) i tipus D (guies, campanyes, programes, etc.). La taula següent sintetitza els resultats obtinguts (desglossats en Taula 7, Annex III):

Taula VII. Accions a desenvolupar per a que els immigrants coneguin la realitat comarcal

Tipus Acció	% respecte del total
Tipus A	9,5%
Tipus B	4,7%
Tipus C	47,6%
Tipus D	38,1%

Seguint amb les respostes de les percepcions del Guió de Treball (vegeu Annex III), existeixen quatre respostes que completen l'anàlisi de les accions.

1. La pregunta sobre si pensen que la immigració agreuja problemes ja existents o en planteja de nous (Pregunta 8, Part II del Guió de Treball, vegeu Annex III Taula 8), la resposta té una clara

tendència a considerar que en crea de nous o bé els dos per igual (sumen un 80%) i no agreuja problemes ja existents (20%)

Taula VIII. Percepció dels efectes socials de la immigració

	%
Agreuja problemes ja existents	20%
Crea nous problemes	50%
Ambdues	30%

2. Aquest fet ens podria indicar que s'haurien de fer "polítiques noves per a afrontar nous problemes". Però el contrast amb la resposta a la pregunta sobre el tipus de política que ha d'orientar l'enfocament comarcal (si genèrica o específica) és evident. La taula següent recull els resultats de la pregunta 12 del Guió de Treball (vegeu Annex III, Taula 12).

Taula IX. Tipus de polítiques per a un enfocament comarcal

	%
Genèriques	81,8%
Específiques	-
Ambdues	18,2%

En efecte, existeix unanimitat en que l'enfocament comarcal no ha d'orientar-se cap a polítiques específiques, sinó genèriques. Però aquest resultat és aparentment contradictori amb els resultats de la pregunta sobre si la immigració crea nous problemes o agreuja problemes existents. Una de les possibles interpretacions que es poden donar vinculant aquestes dues respostes és la desorientació existent o també que hi ha una certa resistència a defensar polítiques específiques malgrat reconèixer que estem davant d'un tema que crea nous problemes. Aquesta interpretació es veu també confirmada amb la percepció que es té del tipus de conflicte que genera la immigració a les comarques.

3. En efecte, la resposta a la pregunta sobre tipus de conflictes indica que la percepció que es té és clarament de tipus Socioeconòmic (60%) i de Recursos Administratius i Legals (40%). Cap resposta donada reconeix que els conflictes són de tipus Cultural. Aquest fet contrasta amb

l'anàlisi de les *Necessitats*, que eren de tipus cultural. La Taula següent sintetitza els resultats de la pregunta 6 del *Guió de Treball* (vegeu Annex, així com la Taula 6 del Annex III):

Taula XI. Percepció sobre el tipus de conflicte conflictos a la comarca per a integrar als immigrants són de tipus

	Cultural	Socioeconòmic	Recursos Administratius i Legals
Tipus de conflicte	-	60%	40%

4. Per acabar, seguint els resultats de la Taula 12 del Annex III, el tema dels destinataris de les polítiques d'integració té una resposta casi unànime: les polítiques d'integració han de se un assumpte destinat tant als immigrants com als ciutadans (81,8%). Aquest fet confirma la insistència que en lloc de parlar d'integració, s'utilitzi un altra terme que especifiqui precisament que les polítiques que es facin tinguin en compte a dos destinataris i no solament a un. Es precisament aquesta bidireccionalitat una de les claus del que es nomenen com a *polítiques d'acomodació*.¹²

Taula XII. Destinataris de les polítiques d'integració

	als immigrants	als ciutadans	als dos per igual
Destinataris	-	18,2%	81,8%

3. Balanç general

Si comparem els resultats de l'anàlisi de les *Necessitats* dels Informes, amb les accions desenvolupades i les percepcions que tenen els responsables comarcals, podem destacar una aparent incoherència. *Aquestes contradiccions són sense dubte un dels principals temes que s'han de discutir amb profunditat per a definir un enfocament comarcal.*

¹² La primera vegada que s'introdueix el terme "acomodació" per a designar un tipus de política destinada tant als immigrants com als ciutadans va ser a *L'hora dels immigrants: esferes de justícia i polítiques d'acomodació* (Barcelona: Proa). També es va fer referència en una amplia nota en el capítol del llibre dirigit per G. Aubarell (R. Zapata-Barrero, "Cambio estructural y redes de actores en las políticas de acomodación de los inmigrantes en España: una perspectiva desde el territorio", en G. Aubarell (dir) (2003) *Perspectivas de la inmigración en España: una aproximación desde el territorio*, Barcelona: Icaria; 327-348). Igualment vaig intentar recullir una part del seu significat en un article de difusió ("Políticas de acomodación", *La Vanguardia*, 25 febrero, 2003), i en un article d'una Revista espacialitzada titulada *Gestión y Análisis de Políticas Públicas* ("¿De qué modo las instituciones públicas deberían acomodar a los inmigrantes?", *Gestión y Análisis de Políticas Públicas (INAP)*, núm. 20; 23-36).

Aquesta constatació no s'ha d'interpretar solament com a resultat d'una desorientació, d'una improvisació, i/o d'una falta de coherència, sinó també s'explica per la falta de competències de les comarques, que identifiquen necessitats però no tenen mitjans ni espais legals per a poder dissenyar accions estratègiques. En efecte, el fet és que es detecten problemes i conflictes però no es tenen els mitjans administratius per a gestionar-los. És un fet no sempre reconegut que si bé els immigrants tenen límits legals per portar a terme accions, les administracions en general, els Consells Comarcals en particular, també tenen restricció de les seves activitats per motius legals. La asimetria entre identificació de *Necessitat* i *Accions* desenvolupades es deu sense dubte a aquests límits competencials. Això explicaria que quan l'Administració comarcal no té competències per a gestionar directament una *Necessitat*, en lloc d'inactivitat, adopta l'actitud d'actuar allà on té marge, com organitzar jornades, cursos formatius, de crear serveis de mediació, i tot tipus d'accions formatives, informatives i d'orientació cap als immigrants.

El tema de la falta de competències és un argument que ja va aparèixer en les conclusions de les Jornades (vegeu Part 4). Davant d'aquest fet, ens podem preguntar quines alternatives es poden contemplar. Pensem que al menys hi ha tres models d'accions que es podrien tenir en compte per a reduir la distancia entre identificació de Necessitats i marge d'acció competent.

Model d'acció	Model 1 (model actual)	Model 2	Model 3
Enfocament comarcal	La Comarca com a centre de serveis on es distribueix informació i formació	La Comarca com a canal d'informació d'un futur Observatori	La Comarca com a canal de pressió cap a les administracions competents
Descripció	Centre d'acció del Serveis de mediació, de formació i informació de professionals, d'organització de jornades i cursos, però sense cap acció sectorial.	Centre de dades. Les comarques són la referència i el marc per a canalitzar la informació i identificar necessitats en un futur Observatori. En aquest cas, seria un canal d'informació més que d'acció, sobre la realitat de la immigració, les seves necessitats.	Les comarques són un centre on es canalitzen les reivindicacions i els problemes que troben les ciutats per a respondre a les necessitats dels immigrants i traslladen aquestes peticions a les autoritats competents.

Si bé el Model 1 és el que existeix actualment, es tractaria d'anar, sense negar l'anterior, cap a un model 2 i 3. Aquest dos models no són excloents, sinó complementaris. D'ací, que malgrat estar separats, per que impliquen tasques molt diferents, podrien englobar-se en un Model 2-3 d'enfocament comarcal, les principals línies de les quals seria tant un Canal d'informació de dades sobre la realitat de la immigració, com un Canal per a reivindicar competències, sobretot de tipus sectorials, o al menys participació en centres de decisió sectorials.

Insistim en que aquests tres models han de ser concebuts com a complementaris, de fet podria tractar-se d'un sol model amb tres pilars bàsics: centre on es canalitza i es distribueix informació i on també es canalitzen els principals problemes que troben els governs locals. En aquest sentit, té un significat central el fet que segons l'anàlisi de les accions portades a terme, la categoria de l'activitat sigui prioritàriament de Recursos administratius i legals, i que les esmentades accions no són sectorials. Aquests resultats no són negatius, sinó que mostren precisament que l'espai d'acció integral que tenen les comarques són bàsicament de recursos i instruments de caràcter transversal, és a dir, distribuir recursos que tots els sectors necessiten (informació, formació, cursos, jornades, i altres activitats de caràcter divulgatiu que entren en el tipus d'acció C). Això també explicaria que la majoria de les comarques hagin obert un servei de mediació com un dels principals canals que permeti la comunicació entre els immigrants i les institucions. *L'enfocament comarcal per a integrar als immigrants és doncs de tipus instrumental i de recursos comuns independentment dels sectors afectats.*

III. AVALUACIÓ DEL DESENVOLUPAMENT DELS PLANS

0. Introducció

En aquest capítol analitzem les valoracions dels responsables de la gestió dels Plans Comarcals sobre els Informes Diagnosi, el desenvolupament de la planificació, de la implementació de les accions que s'han posat en marxa, així com del grau d'assoliment dels objectius d'actuació.

D'acord amb el marc teòric i resumint el plantejament metodològic proposat, reprenem els criteris de classificació utilitzats prèviament en la Part 3 d'aquest treball (en capítol de l'estudi de la planificació institucional i la gestió administrativa), on analitzàvem les característiques dels Informes Diagnosi com elements incentivadors de la vertebració del procés de planificació i implementació de la política d'immigració. En aquest apartat previ categoritzàvem els diferents Informes en quatre grups, definidors cada un d'ells d'un conjunt de caràcters que podien influir de forma clara en la generació d'incentius institucionals per a la concreció dels processos de planificació i implementació de les actuacions. Aquesta classificació en quatre grups, valorava els següents aspectes:

- *En primer lloc els Informes com elements facilitadors de la Planificació (la sistematització de propostes d'actuació, així com la definició de la responsabilitat operativa dels diferents actors implicats).*
- *En segon lloc, el disseny institucional (la previsió del disseny institucional encarregat de coordinar la implementació de les futures actuacions, així com la temporalització de la seva posada en marxa).*

A partir d'aquest dos criteris, es sintetitzava la valoració dels diferents Informes Diagnosi en les dos dimensions bàsiques: si l'Informe era un element facilitador de la configuració d'una planificació i actuació estratègica comarcal, i si l'Informe era un bon instrument vertebrador de la futura implementació de les iniciatives d'acció considerades. La síntesi d'aquests dos eixos permetia identificar els quatre escenaris de desenvolupament, que ara reprenem per estructurar les valoracions que els responsables comarcals tenen sobre la utilitat dels Informes i sobre la tasca que s'ha desenvolupat en aquests darrers anys. En concret, els quatre grups als que ens referim eren els següents:

a) Informes que consideràvem **facilitadors de la planificació i implementació**. Aquí situàvem els Informes de les comarques Baix Ebre, Montsià i Segarra. En aquests, hipotetitzàvem que la forma d'articulació de les propostes d'actuació, en base a una visió coordinada y global, facilitava la configuració en el futur de les línies estratègiques d'un Pla d'actuació. A més, hi detectàvem una proposta de definició de les organitzacions que havien de ser les responsables de portar endavant els diferents programes. Això es complementava amb la previsió de l'estructura institucional dels òrgans encarregats de coordinar la futura implementació de les actuacions.

b) Informes considerats **facilitadors de la planificació**, representats pels casos de les comarques de l'Alt Empordà, el Garraf i la Selva, en el quals es presentàvem les propostes d'actuació d'una forma articulada estratègicament en vers una planificació global, però en els que no es feien previsions sobre l'estructura institucional d'implementació.

c) Informes considerats **facilitadors de la implementació**, que engloben les situacions de les comarques del Pla de l'Estany i el Vallés Oriental. En aquests s'articulava la previsió de l'estructura orgànica que havia de coordinar l'actuació operativa de les propostes plantejades en els Informes, però a la vegada, aquestes es presentaven de forma desarticulada, el que implicava la necessitat de la seva reconfiguració posterior de forma més elaborada, per a que pugues propiciar una veritable acció estratègica comarcal

d) Informes que consideràvem **poc facilitadors de la planificació i la implementació**, on trobàvem els de les comarques del Bages, Baix Empordà i Garrotxa. En aquests treballs, detectàvem al falta d'articulació de les propostes d'actuació de forma estructurada en vers una futura configuració d'un Pla d'actuació estratègica comarcal, el que feia patent que era necessari un treball posterior de coordinació conjunta de les diferents iniciatives d'actuació pública. Tampoc es definia de forma clara en aquests Informes, la responsabilització operativa d'una o unes organitzacions concretes. Per altra banda, no es preveia la configuració de l'estructura institucional de coordinació de les futures actuacions, ni dels actors que havien d'integrar aquests òrgans, en especial els referits als grups de treball operatius.

Com veurem a continuació, les previsions referides a cada un d'aquest quatre grups d'Informes Diagnosi es confirmen en gran mesura a partir de les valoracions que sobre aquests tenen els responsables de la planificació i la gestió de la política local sobre immigració. L'anàlisi d'aquestes valoracions l'estructurem a partir dels següents elements d'anàlisi:

Element d'anàlisi	Descripció
1. Informes Diagnosi	Valoració sobre la utilitat dels Informes Diagnosi sobre el seu grau de debat i discussió a partir de jornades específiques.
2. Plans comarcals	Valoració sobre la utilitat de vertebrar Plans Comarcals sobre immigració.
2.2 Recepció de l'actuació pública	Valoració sobre el grau de coneixement i satisfacció de la població immigrant sobre les mesures d'actuació pública.
2.3 Factors d'èxit	Valoració sobre els elements clau per assegurar d'èxit de les accions desenvolupades.
2.4 Gestió de la xarxa	Valoració sobre la coordinació de l'acció pública amb els agents socials i institucionals.
2.5 Recursos	Valoració sobre els recursos i el suport necessari per a la implementació de les accions.
2.6 Caràcters de la implementació	Valoració dels punts forts i febles de la implementació.

La nostra anàlisi el clourem amb una síntesi on estructurarem la posició en termes de planificació i implementació de cada un dels casos estudiats.

Finalment els resultats que presentem procedeixen prioritàriament de tres fonts d'informació:

- Fonts secundàries a partir de l'anàlisi dels Informes Diagnosi i de la documentació relativa a cada una de les comarques.
- Opinió i valoracions dels responsables d'immigració plantejades en la Jornada presencial d'avaluació dels Informes realitzada a la seu del Departament de Benestar i família de la Generalitat de Catalunya (27 de maig 2003).
- Valoracions dels responsables d'immigració resultants del Guió de Treball escrit complementat per aquest projecte d'estudi (el contingut d'aquestes respostes el podeu consultar en l'Annex III)

1. Informes Diagnosi

Com es pot apreciar en la figura següent, en els casos del Baix Ebre, Montsià i la Segarra, Informes **facilitadors de la planificació i implementació**, la valoració de la Diagnosi es clarament positiva. Es considera especialment la seva capacitat de mostrar-se com a referent per propiciar l'acció conjunta entre Consell Comarcal i ens locals. Per altra banda, la Diagnosi facilita la transversalitat del treball dels professionals implicats en tots els àmbits d'actuació, al proveir informació qualitativa i quantitativa de la realitat de la problemàtica comarcal. La Diagnosi posa en evidència la falta de competències de l'Administració local per afrontar molts dels problemes generats pel fenomen de la immigració. Per últim cal destacar la percepció

de la necessitat de actualitzar permanentment les dades de la Diagnosi, donada la ràpida evolució que les circumstàncies socials plantegen. En el cas del Montsià hi ha hagut una clara aposta per a presentar, difondre i debatre l'Informe Diagnosi, mentre que en el cas de la Segarra, aquesta difusió s'ha realitzat a través de la feina dels grups de treball. Per últim, en el Baix Ebre no es van preveure accions específiques de difusió i discussió de l'Informe diagnòstic (vegeu annex). Tot això ens indica una relativa vinculació entre la valoració positiva dels Informes i la voluntat de difusió i discussió d'aquests.

Els casos de l'Alt Empordà, Garrotxa i la Selva, Informes **facilitadors de la planificació**, i en els de el Pla de l'Estany i el Vallès Oriental, Informes **facilitadors de la implementació**, les valoracions per part dels responsables respecte la Diagnosi es situen en un punt intermedi. Per un costat es reconeix la seva importància com a font d'informació sobre la realitat de la comarca, com a element de promoció de la transversalitat i la participació, o com a punts de partida per a la reflexió sobre el tema de la immigració. Però per un altre costat, es reconeix que plantegen uns objectius molt amplis i amb poca concreció, generant moltes expectatives que després no són assolides. També es critiquen per deixar de costat a part dels representants dels agents socials i institucional, el que denota la falta de consens que en alguns casos caracteritzava els Informes. En quant a les activitats de difusió dels Informes, en la majoria dels casos no va haver una estratègia clara de discussió i debat, i en el cas de organitzar-se jornades de reflexió, aquestes varen ser considerades poc útils (vegeu annex).

El darrer grup de valoracions, relativa als Informes **poc facilitadors de la planificació i la implementació**, format pels casos del Bages, Baix Empordà i Garrotxa, és on trobem percepcions més negatives. Encara que genèricament se'ls hi reconeix la seva virtualitat com elements d'observació de la realitat comarcal o de promotors del compromís de les institucions, es fa palesa la poca implicació social que hi va haver en la confecció dels Informes, la seva "burocratització" ja que endarrerien la posada en pràctica de certes iniciatives, la poca iniciativa i originalitat en les propostes, així com per la generació d'expectatives que no es tradueixen en resultats. Aquesta visió negativa es correspon a l'hora amb poques iniciatives de discussió i debat, o amb una valoració negativa del resultat d'aquestes (vegeu annex).

La següent figura resumeix aquestes posicions:

Informes	Comarca	Diagnosi, punts forts	Diagnosi, punts febles
Facilitadors de la planificació i la implementació	Baix Ebre	1. Aprofundeix en la realitat	1. Poca difusió 2. No s'han tractat tots els temes per igual
	Montsià	1. Disposar de la Diagnosi com a punt de partida, com a referent per poder portar a terme les accions adients. 2. Per a caminar. 3. Eina de treball molt important. 4. Establiment d'una col·laboració més estreta amb el ajuntaments. 5. Participació dels immigrants	1. Es tindria que actualitzar permanentment.
	Segarra	1. Transversalitat dels professionals implicats en els diversos àmbits de treball 2. Introducció de la figura dels mediadors en tots els àmbits d'actuació. 3. Introducció de la necessitat d'elaborar eines i crear serveis d'acolliment. 4. Obtenció de dades quantitatives i qualitatives de la realitat de la comarca en l'àmbit de la immigració. 5. Presa de contacte amb professionals, població immigrant i població autòctona.	1. Dificultats per cercar recursos econòmics per implementar accions. 2. Manca de competències de l'administració local en les lleis que regeixen el fenomen de la immigració. 3. Discurs políticament correcte d'alguna de les persones entrevistades. 4. Necessitat de renovació de les dades quantitatives davant un fenomen de transformació. 5. Necessitat d'introduir el mediador en la fase de Diagnosi.

Facilitadors de la planificació	Alt Empordà	<ol style="list-style-type: none"> 1. Coneixement exhaustiu de la situació de la immigració a la comarca 2. Transversalitat de les propostes 3. Detecció de les necessitats 4. Implicació dels agents socials 5. Dinamització de la comunitat 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objectius molt amplis i poca concreció en el territori 2. Grans expectatives i pocs resultats 3. Poca implicació de les institucions i dels responsables polítics 4. Ubicació del Pla als serveis socials 5. Manca de finançament. Es detecten les necessitats però no és possible fer-hi front
	Garraf	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tocar tots els àmbits 2. la participació de la gent entrevistada en tot el procés d'elaboració 3. estudiar els discursos existents a la comarca respecte l'immigració 4. profunditzar en les dificultats i demandes 5. establir propostes concretes d'actuació 	<ol style="list-style-type: none"> 1. No estan representats tots els àmbits d'actuació de la mateixa manera. 2. Poques entitats contactades. 3. els mapes de relacions socials no van ser entesos i per tant útils.
	La Selva	<ol style="list-style-type: none"> 1. Va servir per apropar-nos les necessitats dels immigrants Va servir escoltar als agents socials locals 2. Va ser un punt d'inici per connectar amb els municipis en relació al tema 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Va crear expectatives en alguns aspectes.
Facilitadors de la implementació	Pla de l'Estanty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fer participar la majoria dels agents socials de la comarca en l'elaboració de l'Informe 2. Posar el problema de l'habitatge com un dels objectius prioritaris 3. Innovacions en l'àmbit de l'habitatge, al incloure els API 4. Exhaustiva anàlisi del camp d'ensenyament 	<ol style="list-style-type: none"> 1. No tornar a consensuar-ho, una vegada fetes les entrevistes. 2. Posar el problema de l'habitatge com un dels objectius prioritaris, encara que la competència local en aquest camp és molt poca 3. Incloure unes estadístiques irrellevants (poc representatives)
	Vallès Oriental	<ol style="list-style-type: none"> 1. Punt de partida, inici de reflexió en temes d'immigració. Consolidació de projectes comarcals. 2. S'inicia un procés de canvi de visió dels immigrants, com una part més de la ciutadania. 3. Accessibilitat a tenir informació d'altres experiències i projectes a Catalunya i fora de Catalunya. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. No actualitzat, no es va fer a tota la comarca, primària sensació de ser xuclats per la gent del pla. 2. Dificultats per entendre el pla com un projecte municipal, que va més enllà d'una regidoria. 3. Dificultats en l'entitat gestora a situar-se com a part de l'administració.
Poc facilitadors	Bages	<ol style="list-style-type: none"> 1. Permet observar el treball a realitzar, d'una manera global. 2. Ordenació de recursos. 3. Facilita l'estructuració del treball a realitzar. 4. Esdevenir un recurs per altres temàtiques. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Factor temps. La planificació pot quedar inutilitzada per la realitat. 2. Poca implicació de certs sectors de la societat, acostumats a treballar en la quotidianitat. 3. Endarrerir la posada en pràctica de certes iniciatives.
	Baix Empordà	<ol style="list-style-type: none"> 1. Descripció quantitativa de la població immigrant 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Descripció qualitativa població immigrant.
	Garrotxa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Compromís de les institucions del territori 2. Xarxa professional compromesa 3. Plantejament transversal 4. Recollida d'informació 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poca participació de la població immigrada 2. Millorar les conclusions d'habitatge 3. Millorar l'estudi del món laboral 4. Poca iniciativa i originalitat en les propostes 5. Moltes expectatives i pocs resultats

2. Plans Comarcals

A diferencia de les valoracions analitzades en el punt anterior, existeix un clar consens entre els responsables locals de política d'immigració en relació a la necessitat de vertebrar Plans Comarcals sobre immigració. La planificació estratègica en aquest àmbit es considera especialment positiva per diversos factors:

En primer lloc, perquè es una bona eina que dona suport i directrius a les administracions locals, perquè promouen la implantació de noves infraestructures per fer front a les noves demandes que comporta la presència de la immigració. En segon lloc, perquè la participació dels Ajuntaments junt amb el Consell Comarcal es considera element indispensable per engegar iniciatives en aquest àmbit, i aquesta participació conjunta es promou per un procés de planificació estratègica. Per últim, perquè permeten enllaçar les polítiques locals amb les de la Comunitat Autònoma, potenciant així l'impacte en el territori.

Juntament a aquesta visió positiva apareix també la percepció de la necessitat de dotar de recursos econòmics i materials als Plans Comarcal, per tal d'afavorir el seu impacte real. *Com veurem dos dels principals problemes que es detecten per a la implementació d'iniciatives en matèria d'immigració són la manca de recursos i de competències en l'àmbit local.*

En la figura següent es sintetitzen les valoracions en referència a la utilitat dels Plans Comarcals.

Característiques dels Informes Diagnosi	Comarca	Síntesi de la valoració sobre la utilitat dels Plans Comarcals com instrument per a desenvolupar les polítiques públiques d'immigració
Facilitadors de la planificació i la implementació	Baix Ebre	<ul style="list-style-type: none"> - Són una bona eina, ja que donen suport i directrius a les administracions locals. - Han de ser les administracions comarcals les que assumeixin plenament els plans.
	Montsià	<ul style="list-style-type: none"> - Va ser una bona iniciativa per poder implantar noves infraestructures per fer front a les noves demandes que comporta la presència de la immigració, així com de poder tenir el pla comarcal com a punt de referència per poder donar resposta als ajuntaments de la comarca. - Els plans comarcals són molt satisfactoris, encara que moltes vegades voldríem que anessin més ràpid en la consecució dels seus objectius. - La participació dels ajuntaments en el pla comarcal és molt satisfactòria, així com de les entitats de la comarca que treballen en aquest tema.
	Segarra	<ul style="list-style-type: none"> - Els plans comarcal d'integració responen a la necessitat d'enllaçar les bases polítiques d'immigració a nivell autonòmic amb les polítiques de l'administració local. - Esdevé una eina eficaç, que en la mesura del possible, intenta donar respostes focalitzades als diversos àmbits d'actuació i potenciar les actuacions que es duen a terme dins d'aquests. - Cal tenir en compte que els Plans comarcals no es creen amb la idea de ésser l'únic mecanisme per donar resposta al fenomen de la immigració sinó que es planteja com un instrument dinamitzador dels serveis i recursos existents.
Facilitadors de la planificació	Alt Empordà	<ul style="list-style-type: none"> - Són una bona eina, i haurien de poder crear discurs sobre el tema i afavorir la reflexió constant. - S'haurien de repensar: Parteixen d'un model de participació poc eficaç i no disposa de cap recurs per tirar endavant iniciatives, cosa que dificulta tot tipus de feina.
	Garraf	<ul style="list-style-type: none"> - Poden ser útils si a mida que es va avançant en el Pla comarcal es poden anar ampliant els recursos per tal de donar continuïtat i reforçar les accions iniciades. - Es plans comarcals poden dispersar-se molt en moltes temàtiques i no aprofundir massa en cap. - Per altra banda els municipis a on s'intervé tenen realitats molt significatives de manca de recursos. - Un factor interessant crec el la creació d'espais de coordinació que abans no existien, tant en un mateix àmbit, com de forma transversal. L'altra part satisfactòria es poder treballar amb una inèrcia participativa.
	La Selva	<ul style="list-style-type: none"> - Són el marc de referència de la política de la Generalitat. - En relació als pressupostos s'ha de tenir en compte la realitat de la comarca, ja que les necessitats de cada una són molt diferents.
Facilitadors de la implementació	Pla de l'Estany	<ul style="list-style-type: none"> - Són útils, en la mesura en la que les condicions reals i les necessitat permeten l'actuació pública local .
	Vallès Oriental	<ul style="list-style-type: none"> - El pla comarcal va ajudar a reflexionar sobre el fenomen migratori incipient des de l'any 1998. - A partir d'aquí s'han iniciat processos de treball amb els diferents municipis de la comarca.

Poc facilitadors de la planificació i la implementació	Bages	<ul style="list-style-type: none"> - Els plans són útils, ja que donen coherència a les polítiques del territori. - A la comarca del Bages la implantació del Pla és relativament recent, data del 2000-2001. En aquest temps, bàsicament es va elaborar la Diagnosi, que no aprofundeix prou en l'estudi de les necessitats reals.
	Baix Empordà	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració negativa de l'Informe Diagnosi, molt quantitatiu, així com crítiques a l'entitat externa a la comarca la gestora del pla comarcal. - El canvi de la gestió, ara en mans del Consell Comarcal, ofereix noves perspectives de millora.
	Garrotxa	<ul style="list-style-type: none"> - Haurien de ser una eina eficaç en quan a la suma d'esforços i el treball conjunt de les diferents administracions i agents socials d'un territori, però precisament, en aquest punt que pot ser el més engrescador del Pla, és on més falla. - Els plans haurien de ser transversals i no dependents dels departaments de benestar social, el que comporta ja unes connotacions molt clares.

2.1 Recepció de l'actuació pública

Respecte el grau de coneixement i satisfacció de la població immigrant sobre les mesures d'actuació pública hi ha una coincidència entre els responsables de gestió de la política sobre immigració. El públic objectiu d'aquesta té un escàs grau de coneixement dels plans d'actuació que sobre aquest àmbit s'impulsen des de la Comarca. Aquesta consideració té la excepció dels col·lectius que varen participar i participen en els diferents grups de treball i que en l'actualitat funcionen com instruments de coordinació. En aquest darrer cas també hi ha coincidència en la dificultat de donar resposta a les expectatives que es generen en els processos de participació.

Per d'altra banda, hi ha la percepció de que la població immigrant sols té una visió parcial de l'actuació pública en aquest camp, estretament vinculada a aquelles accions que per a cada cas incideixen directament en la seva experiència. Per això es difícil de poder avaluar el grau de satisfacció d'aquest col·lectiu immigrant respecte les iniciatives d'actuació pública, donada la seva visió parcial dels programes d'acció. Tot i així, es reconeix, per part dels responsables de la política local d'immigració, la necessitat d'aprofundir en el grau de difusió i de coneixement de l'abast d'actuació pública que sobre aquest àmbit s'està generant a escala local. El coneixement i la informació són dos requisits previs a la fonamentació de la participació i de l'èxit de la intervenció pública (vegeu el recull de les valoracions dels responsables a l'annex).

2.2 Factors d'èxit

En un altre apartat hem considerat l'anàlisi de les iniciatives desenvolupades. Aquí ens referirem a les percepcions que els responsables de política d'immigració tenen en relació als factors d'èxit de la intervenció pública en aquest sector. Podem sintetitzar en tres grans apartats els principis clau considerats com factors d'èxit: en *primer lloc*, trobem les referències a la receptivitat del poder públic. Aquí podem parlar d'adaptació al territori i a les demandes concretes per part de la població i a la necessària sensibilització política, que es manifesta en un recolzament de l'acció administrativa en aquest àmbit. En *segon lloc*, destaca la necessitat d'actuar coordinadament, unint els esforços de totes les institucions públiques vinculades i dels agents socials. En relació amb aquest punt, podem destacar la voluntat de generar consensos més enllà dels colors o diferències partidistes. *Per últim*, hem de considerar de forma especial la importància dels professionals de la gestió. La seva formació, la seva implicació i la seva professionalitat es mostren de nou com elements clau per entendre perquè unes iniciatives funcionen i unes altres no. En la següent taula sintetitzem els factors claus d'èxit considerats pels diferents responsables comarcals.

Comarca	Factors d'èxit
Alt Empordà	La transversalitat, per exemple el servei de mediació intercultural La formació dels agents socials
Bages	Adaptació a la necessitat concreta dels nous vinguts
Baix Ebre	Professionalitat
Baix Empordà	Col·laboració dels professionals
Garraf	Actituds i coneixements adequats
Garrotxa	Coordinació d'actuacions
La Selva	La formació per a professionals de serveis socials, sanitat, ensenyament i traducció mediador
Montsià	La formació dels professionals de serveis socials Sensibilització del fet migratori a la comarca La bona predisposició i interès per part dels professionals de serveis socials La bona relació amb les entitats que treballen a la comarca amb immigració Bona predisposició per part del Departament d'Ensenyament, el Departament de Benestar i Família, els IES de la comarca i els ajuntaments El bon servei que està prestant l'Oficina d'Informació i Atenció a l'immigrant, ja que cada vegada són més les persones que venen a efectuar algun tipus de consulta. La bona predisposició dels professionals que formen part de les taules o grups de treball que hi ha constituïts des del Pla comarcal
Pla de l'Estany	El consens social (administracions + entitats cíviques o associacions)
Segarra	La implicació conjunta d'immigrants i professionals
Vallès Oriental	Sensibilització i participació comunitària Lideratge polític

2.3 Gestió de la xarxa

Excepte en el cas del Baix Empordà, en la resta de comarques es fa un especial esment de la tasca de participació i coordinació amb els agents socials. Aquest és un element considerat especialment important pel que suposa d'implicació dels col·lectius als quals van dirigides moltes de les propostes d'actuació. La valoració d'aquesta participació, que és molt positiva, contrasta amb la falta de coordinació que entre els consells comarcals s'ha donat en política d'immigració. *El fet de que no hi hagi hagut coordinació entre els consells comarcals comporta la falta de transferència de coneixements i de que no es generi un clima de col·laboració entre els diferents plans, cosa que hagués sigut, sense dubte, un enriquiment per a tots ells.* El que si que es detecta són col·laboracions puntuals en determinades activitats entre comarques, així com l'establiment d'alguna iniciativa de comunicació directa entre responsables comarcals.

2.4 Recursos

Un indicador de la possibilitat de desenvolupar una autèntica política d'immigració des de l'esfera comarcal, és el que ens mesura la disponibilitat de recursos tant econòmics, materials com en personal, per a portar endavant les iniciatives estratègiques plantejades en el Pla d'actuació. En aquest àmbit de nou trobem un clar consens entre els responsables de gestió comarcal de les polítiques d'immigració: es detecta una evident manca de recursos enfront els reptes que es volen afrontar. Això posa en evidència les dificultats que des de la comarca es tenen per desenvolupar una estratègia d'acció pública que presenti un impacte real en el territori.

En la següent taula es recullen les percepcions dels responsables comarcals en relació a la disponibilitat de recursos materials i personals.

Comarca	Percepció sobre la disponibilitat de recursos materials i personals
Alt Empordà	No hi ha hagut recursos suficients
Bages	En la realitat concreta del Pla, a la comarca del Bages, podem manifestar que ha mancat recursos personals, aspecte que en l'actualitat ja ha quedat solventat.
Baix Ebre	No hi ha hagut recursos suficients
Baix Empordà	No hi ha hagut recursos suficients
Garraf	No hi ha hagut recursos suficients
Garrotxa	[Cap Informació]
La Selva	Els recursos bàsicament són l'aportació econòmica que dona la Generalitat perquè es desenvolupin el Pla i amb la contractació de l'entitat gestora ja queden gastats.
Montsià	Sí. En quant als recursos personals la comunicació interdepartamental tant dins com fora del Consell Comarcal és molt important per portar a terme un bon treball, així com la derivació als propis departaments de la Generalitat de Catalunya. La xarxa d'Atenció Primària amb que contenen els Consells Comarcals també juga un paper essencial.
Pla de l'Estany	No hi ha hagut recursos suficients

Segarra	Pocs recursos econòmics per endegar accions i dificultats d'implicació per part dels diferents Departaments. Alguns professionals desconeixien les línies econòmiques del propi Departament.
Vallès Oriental	No, es van crear unes expectatives de tenir professionals de suport i referència i el que es va obtenir, és més feina sense contrapartida. Fet que dificulta la consolidació dels projectes.

2.5 Caràcter de la Implementació

Com es pot apreciar en la figura següent, en els casos del Baix Ebre, Montsià i la Segarra, Informes **facilitadors de la planificació i implementació**, la valoració de la implementació és positiva, destacant-se com a elements clau la implicació dels diferents agents, la sensibilització de la població que la implementació suposa i la normalització que amb el temps acaben caracteritzant a les iniciatives. Per d'altra banda, com a punts foscos del procés implementador, en aquests tres casos es detecta la manca de suport polític, especialment en el Baix Ebre, i les dificultats de delegar responsabilitats i generar accions en els petits municipis. La transversalitat es de nou un objectiu difícil d'assolir en implementar programes d'acció pública, però a l'hora es considerada molt positiva.

En els casos de l'Alt Empordà, Garrotxa i la Selva, Informes **facilitadors de la planificació**, i en els de el Pla de l'Estany i el Vallès Oriental, Informes **facilitadors de la implementació**, les valoracions per part dels responsables respecte la implementació són relativament positius. Es ressalten com a punts forts d'aquesta, la creació d'espais comuns de coordinació que puguin facilitar l'adopció de programes conjunts entre diferents institucions administratives i el desenvolupament d'una metodologia participativa d'acció que obre els processos d'acció pública als principals agents de la xarxa social. Ara bé, a diferència del cas anterior, en aquests dos grups de comarques es detecta una menor implicació dels ajuntaments, així com més problemes per obtenir un suport en forma de recursos i un lideratge polític que impulsi les iniciatives d'actuació.

El darrer grup de valoracions, relativa als Informes **poc facilitadors de la planificació i la implementació**, format pels casos del Bages, Baix Empordà i Garrotxa, es on trobem percepcions més negatives en vers la implementació. Aquí hi trobem un decalaix entre els objectius d'actuació i els resultats de la implementació, degut a la poca implicació col·lectiva, la manca de recursos, i el suport tant polític com institucional. Tot i així, es manifesten també en els responsables d'aquestes comarques, elements que reforcen la implementació. En concret la

col·laboració que es genera entre els professionals, la seva bona predisposició i el clima positiu que això genera.

Podem resumir aquestes posicions en la següent taula:

Informes	Comarca	Implementació, punts forts	Implementació, punts febles
Facilitadors de la planificació i la implementació	Baix Ebre	1. Implicació diferents agents	1. Poc suport polític
	Montsià	<ol style="list-style-type: none"> 1. El Pla comarcal d'integració dels immigrants del Montsià 2. L'Oficina d'Informació i Atenció a l'immigrant 3. La sensibilització a la població autòctona sobre el fenomen de la immigració 4. La col·laboració, participació i bona predisposició dels ajuntaments 5. Edició de material en diferents llengües i idiomes 6. Formació als professionals que treballen directament amb el col·lectiu immigrant. 7. Participació dels immigrants 	<ol style="list-style-type: none"> 1. L'Oficina d'Atenció i informació a l'immigrant tindria que oferir un servei itinerant, establint un horari i uns dies d'atenció al públic a aquells municipis del Montsià on es cregui convenient la seva presència, per a així apropar més el servei i tenir una major accessibilitat per a l'usuari. 2. Més formació ocupacional i idiomàtica dirigida al col·lectiu immigrant. 3. Més sensibilització a la població autòctona sobre el fenomen de la immigració 4. Constitució de la taula de sanitat (es constituirà el dia 1 d'abril). Encara que no s'ha constituït s'ha treballat en aquest àmbit: elaborant uns díptics informatius en diferents idiomes per a informar al col·lectiu immigrant sobre: com funcionen els centres de salut, passos a seguir per fer-se la targeta sanitària, serveis que presten els centres de salut... S'han donat xerrades i cursos sobre les Característiques sociodemogràfiques dels Immigrants del Montsià al personal sanitari de la comarca, ... 5. La taula d'Ensenyament i de dona necessita reconduir-se, fomentar l'interès dels professionals que les constitueixen, proposar noves iniciatives i idees.
	Segarra	<ol style="list-style-type: none"> 1. Implicació professional per àmbits. 2. Les accions transversals. 3. Implicació dels immigrants en les accions. 4. Futura previsió de pressupost de les diferents administracions en accions integradores. 5. Accions que amb el temps acaben essent normalitzadores. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Delegació de responsabilitats a la responsable del Pla. 2. Dificultats per fer accions en els municipis petits. 3. Accions en l'àmbit d'habitatge i de treball no efectuades per manca de línies d'actuació. 4. La situació legal no acompanya algunes de les accions. 5. Les Administracions no adopten polítiques transversals.

Facilitadors de la planificació	Alt Empordà	<ol style="list-style-type: none"> 1. Coneixement dels recursos i ordenació 2. El funcionament del servei de mediació intercultural 3. Detecció de les necessitats i coneixement de la situació de la immigració a la comarca 4. Implicació dels agents socials 5. Transversalitat 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poca implicació dels ajuntaments de la comarca 2. Ubicació als serveis socials 3. Creació de falses expectatives 4. Manca de finançament 5. Manca de definició de polítiques locals en l'àmbit de la immigració
	Garraf	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predisposició per part de molts professionals en treballar una temàtica que preocupa. 2. Creació d'espais de coordinació 3. comptar amb una experiència notable en plans d'aquest tipus per part de l'entitat gestora Desenvolupament comunitari 4. Poder treballar amb metodologies participatives i de xarxa social 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Manca de predisposició per part d'altres professionals. 2. Dificultat d'intervenir més properament a tots els municipis de la comarca. 3. Dificultats de que la informació arribi de baix a d'alt i a d'alt a baix. 4. Manca de recursos alhora d'implementar actuacions.
	La Selva		
Facilitadors de la implementació	Pla de l'Estany	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vincular la majoria de les entitats cíviques de la comarca amb el Pla 2. Posar en marxa el Servei de Mediació Intercultural 3. Col·laborar estretament amb els centres escolars de la comarca 4. "Sacrificar" formalismes per tal d'agilitar el funcionament del Pla 	
	Vallès Oriental	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interès, motivació dels tècnics 2. Creació d'espais de reflexió 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lideratge, projecte extern que no es viu com a propi. Manca de recursos.
Poc facilitadors	Bages	<ol style="list-style-type: none"> 1. La necessitat que presenta actualment la nostra societat d'actuar davant del fet migratori. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desajustament que és produeix de la "teoria" a la pràctica.
	Baix Empordà	<ol style="list-style-type: none"> 1. Col·laboració professionals 	Pocs recursos econòmics
	Garrotxa	<ol style="list-style-type: none"> 1 Bona predisposició dels 2. Professionals de serveis personals: sanitat, ensenyament,... 3. Implicació de les institucions locals 4. Treball transversal 5. Bon clima de convivència 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poca implicació dels serveis que no són serveis a les persones : habitatge, promoció econòmica, 2. Poca implicació del col·lectiu 3. Immigrant 4. L' administració autonòmica, amb els seus diferents departament no han assumit el compromís de les accions que planteja el pla. 5. El consell rector hauria de ser l' òrgan a on s' assumissin els compromisos tant per part dels diferents departament de la Generalitat com de les administracions locals, i no es fa.

3. Balanç general

En aquest apartat hem analitzat les valoracions dels responsables de la gestió dels Plans Comarcals sobre els Informes Diagnosi, el desenvolupament de la planificació, de la implementació de les accions que s'han posat en marxa, així com del grau d'assoliment dels objectius d'actuació. Hem vist que els criteris de classificació utilitzats prèviament en el capítol 2 de la Part 3 d'aquest treball (estudi de la planificació institucional i la gestió administrativa), ens han estat útils per a classificar les situacions que podem detectar entre les diferents experiències dels consells comarcals en matèria d'immigració.

Podem sintetitzar la valoració de les diferents situacions comarcals en un quadre resum, on es recullen els aspectes relatius a la planificació, la implementació i la valoració dels Informes Diagnosi desenvolupats. A continuació presentem aquesta taula:

Informes	Comarca	VALORACIÓ PLANIFICACIÓ		VALORACIÓ IMPLEMENTACIÓ		OBSERVACIONS	
		Punts forts i	Punts febles	Punts forts	Punts febles	Avaluació Informe Diagnosi	Altres
Facilitadors de la planificació i la implementació	Baix Ebre	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració Positiva del Pla com instrument útil - Es feien coses abans del Pla (coordinadora d'entitats a Tortosa) Això va fer que no es generessin gaires expectatives, ja que es tenia un coneixement real de la problemàtica - Participació de tots els ajuntaments (menys un per raons polítiques) 	<ul style="list-style-type: none"> - Falta recolzament polític - No hi ha suficient immigració com per a identificar-ho com a problema. Es comença ara a visualitzar el tema com a problema a afrontar 	<ul style="list-style-type: none"> - No hi ha pressions polítiques (es pot treballar més lliurement) però es nota la manca de lideratge i suport polític - Ara es vol gestionar directament des del Consell - Bona relació consell comarcal - ajuntaments - El pla ajuda a planificar la feina - Valoració molt positiva del responsable del Pla se'l vol contractar al Consell 	<ul style="list-style-type: none"> - Es qüestiona que la coordinació la faci serveis socials 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració Positiva del Pla - Valoració positiva de l'entitat gestora i de la persona responsable 	<ul style="list-style-type: none"> - Fenomen de la immigració relativament nou a la comarca. - La transversalitat és una utopia. Dificultats de pensar transversalment.
Facilitadors de la planificació i la implementació	Montsià	<ul style="list-style-type: none"> - El Pla és iniciativa d'una comissió d'alcaldes el que facilita el recolzament dels municipis des del principi - La promoció de la transversalitat per la coordinadora de serveis socials (joventut, ajuts, informació) 	<ul style="list-style-type: none"> - Els municipis volien actuacions ràpides (va costar entendre que calia la Diagnosi per saber cap a on anar) 	<ul style="list-style-type: none"> - En el 1989 el Consell comarcal va establir la xarxa de serveis socials (assistència primària de serveis socials als municipis i els coordina) - Hi ha un gran bagatge d'experiència en implementació d'accions en aquest àmbit 	<ul style="list-style-type: none"> - Es fan petits programes, però els temes importants com acolliment, habitatge, permisos de residència, no són competències locals - Manca de coordinació entre Generalitat, Estat i Administracions locals. - Servei de Mediació: el primer mediador magrebí no s'entenia amb altres nacionalitats. Ara hi ha una persona identificada para cada col·lectius 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració positiva de la Diagnosi (va ser útil, bona tant quantitativament com qualitativament) - Diagnosi realitzada per una associació del territori, amb un bon tècnic (El tècnic passa a ser contractat després per benestar social) 	<ul style="list-style-type: none"> - Els Plans necessiten continuïtat però al mateix temps més capacitat i recursos (poder d'acció)

Facilitadors de la planificació i la implementació	Segarra	<ul style="list-style-type: none"> - Bona relació del Consell comarcal amb els ajuntaments grans: Cervera, Guissona i Segarra - Transversalitat impulsada des del Consell (estan acostumats a treballar d'aquesta forma) - Es generen dinàmiques de consens 	<ul style="list-style-type: none"> - Habitatge i treball que són molt importants i no es poden afrontar - La situació legal dels immigrants no es competència local 	<ul style="list-style-type: none"> - Implicació professional per àmbits - Resultat positiu d'accions transversals - Els mediadors participen en reunions de treball - Els municipis inclouen en pressupostos accions per immigració que es consoliden 	<ul style="list-style-type: none"> - Els municipis petits no poden assumir certes accions - Hi ha dificultats d'arribar a municipis petits - Les comissions deleguen massa al responsable del pla 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració Positiva de la Diagnosi bona (no hi havia pressió política) - Valoració Positiva de l'Empresa i persona encarregada del Pla 	<ul style="list-style-type: none"> - Les administracions no adopten accions transversals i això es reflexa en el territori
Facilitadors de la planificació	Alt Empordà	<ul style="list-style-type: none"> - A partir del treball desenvolupat s'està en una bona situació per a replantejar les línies d'actuació d'una forma positiva 	<ul style="list-style-type: none"> - Es van generar expectatives no assolides: desencant dels polítics i de les entitats - Dificultats per a que els ajuntaments sentin a prop el Pla Comarcal - Els grups de participació no acaben de funcionar be - Moltes iniciatives que es proposaven no es poden dur a terme per falta de competències 	<ul style="list-style-type: none"> - L'Ajuntament de Figueres i el Consell comarcal volen gestionar directament el Pla, això implica una forta voluntat d'actuació - Actualment s'està en un moment de canvi, s'espera que la gestió directa sigui més profitosa 	<ul style="list-style-type: none"> - El Pla no ha funcionat del tot en el desenvolupament d'algunes iniciatives - La empresa que va iniciar la implementació del Pla te interessos al territori, cosa que fa que les associacions desconfiïn - Canvi de persones responsables per part de l'empresa 	<ul style="list-style-type: none"> - Bona Diagnosi inicial 	<ul style="list-style-type: none"> - La transversalitat es un objectiu difícil - Hi ha consciència que s'està en un moment molt inicial en aquest tipus d'actuacions públiques
Facilitadors de la planificació	Garraf	<ul style="list-style-type: none"> - Sensibilització dels municipis - Informació que s'ha generat es molt útil per programar actuacions - Positiu: visió comarcal de la immigració 	<ul style="list-style-type: none"> - Els ajuntaments no se senten vinculats per que no senten que han participat ni el Pla reflexa el que han estat fent. - El Pla incorpora molts temes que no són de competència local, ni comarcal - Cal connectar el Pla a les necessitats reals dels immigrants (molts temes no són competència local). 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració Positiva del servei de mediació - Gestió directa del Pla per part del Consell - Ara hi ha sensibilitat per preguntar als municipis que necessiten 	<ul style="list-style-type: none"> - Ajuntaments demanen recursos i competències que no tenen - Cal diàleg i coordinació entre ajuntaments i òrgans del Pla - Calen fórmules per implicar més als ajuntaments, - El Consell no pot assumir tant volum de feina en aquest àmbit. 	<ul style="list-style-type: none"> - La Diagnosi va potenciar molt la implicació de la xarxa associativa - La Diagnosi va comportar poca vinculació dels ajuntaments, veuen que el pla presenta un disseny no adaptat a les competències que tenen els ajuntaments 	<ul style="list-style-type: none"> - Hi ha la percepció de que el Pla no te incidència en la política real d'acció en els diferents departaments de la Generalitat. Aquesta no actua transversalment - Es qüestiona que aquest tipus de polítiques es puguin dissenyar des del Consell Comarcal per la manca de competencies

Facilitadors de la planificació	La Selva	<ul style="list-style-type: none"> - Es plantegen les necessitats bàsiques d'actuació - Blanes es un municipi amb el que es col·labora d'una forma intensa 	<ul style="list-style-type: none"> - Moltes necessitats no es resolten localment (treball, residència...) - Molts problemes detectats són temes estructurals - Consell comarcal no es un referent pels municipis de la comarca - Hi ha sensació de lentitud - Conflicte de competències entre ajuntaments i generalitat. Per exemple en polítiques d'acolliment 	<ul style="list-style-type: none"> - La voluntat i professionalitat de les persones incentiven un bon funcionament de les iniciatives d'actuació 	<ul style="list-style-type: none"> - Implicació molt baixa dels polítics, poca participació en el Consell rector - Els protocols d'acollida van funcionar, però la Generalitat treu els seus i es paralitza el treball - Sobre els temes importants no es fa res per manca de competència 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració positiva entitat externa, va potenciar les taules de participació dels Municipis 	<ul style="list-style-type: none"> - La immigració augmenta i no apareixen respostes clares
Facilitadors de la implementació	Pla de l'Estany	<ul style="list-style-type: none"> - La promoció econòmica, inserció laboral de la dona gambiana, temes de joventut o l'escolarització extensiva són experiències que fonamenten com a recurs el Pla - Hi ha una aposta per l'àmbit comarcal - En el 1999 hi es donen plans d'immigració municipals, el que facilita el procés de reflexió - L'Ajuntament engloba els temes d'immigració en els plans de desenvolupament comunitari a nivell de barri, treballant-se per model de convivència, amb resultats més positius 	<ul style="list-style-type: none"> - Falta coherència en tant que es detecta que és un problema transversal però depèn d'un àrea no transversal - no ha de dependre de Benestar - La coordinació es sempre problemàtica amb ajuntaments, pels diferents colors polítics - Funcionament en paral·lel dels Plans municipals i comarcals - Es trenquen expectatives 	<ul style="list-style-type: none"> - Es treballa en equip - A desembre es va decidir fer un consorci entre ajuntament de Banyoles i consell comarcal, que es materialitzarà després de les eleccions - Participació 	<ul style="list-style-type: none"> - Manca de voluntat política i finançament - No existeix coordinació entre Secretaria de la Immigració i Dep. Benestar (no ajunten esforços) - Manquen de competències 	<ul style="list-style-type: none"> - Diagnosi feta des de la distància per empresa externa i que no coneixia el territori. Tot i així hi ha una valoració positiva de la Diagnosi - Bon funcionament de l'empresa externa 	<ul style="list-style-type: none"> - Immigració centrada a Banyoles amb 15 % immigrants (Gàmbia i Marroc) - Es treballa sempre en incertesa - Es planteja si el Pla s'hauria de trobar a l'ajuntament degut al seu pes a la comarca

Facilitadors de la implementació	Vallès Oriental	<ul style="list-style-type: none"> - En el Consell comarcal hi ha consens polític i per això han participat els municipis - Al any 1998 es va començar la reflexió i el treball - A Granollers hi ha un Pla d'acollida del municipi: participació de les entitats i associacions en temes immigració - Diagnosi del Pla d'acollida municipal: es va convocar a tot els serveis de l'ajuntament, des d'alcaldia - Es busca la coordinació municipis Consell comarcal - Es vol reconstituir comissions tècniques per planificar accions operatives 	<ul style="list-style-type: none"> - Al principi s'adhereixen 15 municipis de 43 i la Diagnosi es va fer sobre 10, per lo que els altres s'han sentit desplaçats - Tècnics de serveis socials se'ls hi agafa la informació per fer la Diagnosi, expectatives posteriorment no complertes - 2003 situació diferent, cal definir el que ara es vol 	<ul style="list-style-type: none"> - Consell comarcal assumeix la gestió del pla. - Acord amb els ajuntaments grans i es passen a les reunions de regidors. Marc de treball amb els ajuntaments - Hi ha un pressupost propi al municipi de Granollers 	<ul style="list-style-type: none"> - Dificultats arribar acords entre comarca i ajuntaments. - No ha de dependre de serveis socials, limitació (transversalitat es l'assignatura pendent per tothom) 	- Valoració positiva de l'Informe Diagnosi	<ul style="list-style-type: none"> - Transversalitat es vol aconseguir però a la pràctica no es du a terme. No hi ha cultura transversal ni global d'ajuntament - Potenciar accions municipals i integrar-les en Pla comarcal (sobretot municipis grans) - El municipi i comarca són processos paral·lels, cal més treball per donar unitat territorial
Poc facilitadors de la planificació i la implementació	Bages	<ul style="list-style-type: none"> - La planificació ha permès reordenar recursos, reordenar el treball - La planificació es també un recurs per a les entitats - L'Ajuntament de Manresa va fer un pla previ, cosa que facilita l'anàlisi de les alternatives d'actuació 	<ul style="list-style-type: none"> - El Pla està impregnat d'una visió massa de Serveis Socials i falta ampliar el component transversal - La planificació endarrerix el treball, ja que es dedica molta energia a burocràcia - Falta d'implicació de molts ajuntaments de la Comarca - Dificultat de els plans municipals i comarcal 	<ul style="list-style-type: none"> - Una nova coordinadora del Pla incorpora noves energies i visions - La planificació facilita la implementació de les accions 	<ul style="list-style-type: none"> - L'empresa que va començar a gestionar el pla no funcionava.(No fomentava la participació, i tenia interessos propis, per lo que les entitats es van sentir manipulades - S'han donat canvis de persones responsables coordinadors dels Pla, contractes a temps parcial (poca implicació) - Existeixen àmbits en els que no s'avança (residència, papers...) - Relació no del tot coherent entre recursos humans / gestió i implementació 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració negativa de la Diagnosi: poc profunda - L'estudi es del 2001, actualment existeixen diferències en l'entorn, com l'origen dels immigrants - Hi van haver sectors que no es van implicar, com el empresarial 	<ul style="list-style-type: none"> - No han d'haver coordinadors de serveis socials comarcals. (visió del passat) - Seria positiva l'existència de responsables polítics en per sobre dels serveis socials. - Aquest tema hauria de dependre de presidència (la immigració es cosa de tots) - La gestió ideal hauria de ser Polítics Responsables + Tècnics experts i no deixar tota la responsabilitat a associacions - Manca de Coordinació entre comarques (manca d'informació, factors d'èxit i fracàs)

Poc facilitadors de la planificació i la implementació	Baix Empordà	<ul style="list-style-type: none"> - A partir de l'experiència del Pla, es donen unes bones condicions per afrontar el futur de forma realista i positiva 	<ul style="list-style-type: none"> - La Diagnosi que es va fer es molt quantitativa i poc útil en aspectes qualitatius - Dificultats d'implicar als ajuntaments - Ajuntaments que no s'impliquen (Palafrugell o Sant Feliu), no fan seus els Plans 	<ul style="list-style-type: none"> - La gestió passa ara a mans del Consell (esperen canvis positius) - Sectors que millor han funcionat (benestar i salut) - Es vol contractar a un coordinador del Pla (des del Consell) 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració negativa de la gestió del Pla per part de l'empresa externa - Les taules de treball van crear expectatives (no s'han complert, desencís) 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració negativa de l'estudi i la gestió del Pla per part de l'empresa externa - Diagnosi molt quantitativa 	
Poc facilitadors de la planificació i la implementació	Garrotxa	<ul style="list-style-type: none"> - La existència d'una Coordinadora abans de la configuració del Pla facilita recursos d'informació i de gestió 	<ul style="list-style-type: none"> - Hi ha dubtes de que el Pla tingui una incidència real en les polítiques que es fan. - Es qüestiona si les polítiques que es fan es farien igualment sense existència del Pla. 	<ul style="list-style-type: none"> - L'existència d'un consorci que aglutina ajuntament i consell - La gestió directa, que se l'estan plantejant pot ajudar a la implementació de les iniciatives d'actuació 	<ul style="list-style-type: none"> - El Consell rector del Pla crea expectatives que no es compleixen, i no dona resposta a les demandes del territori - Valoració molt negativa de la gestió de l'empresa responsable (interessos, rotacions de personal) - Massa mobilitat de persona tècnic 	<ul style="list-style-type: none"> - Diagnosi de baixa qualitat encara que es positiu el fet d'haver-la realitzat 	<ul style="list-style-type: none"> - El Pla no hauria de dependre de Benestar Social a la Generalitat, si no tenir un abast més transversal

En aquest capítol hem pogut examinar la valoració dels responsables de la gestió dels plans comarcals d'immigració en relació a les dinàmiques de planificació i implementació dels programes d'actuació pública. Creiem que és oportú sintetitzar algunes de les idees clau que repetidament apareixen com a opinió compartida per part d'aquest col·lectiu professional.

1. En primer lloc, es valora de forma positiva la iniciativa de realitzar Diagnòsis sobre la problemàtica de la immigració dins de cada territori, atenent a les seves peculiaritats. Això suposa proveir informació rellevant sobre demandes i necessitats d'actuació pública. Tot i així, les Diagnòsis tenen que readaptar-se a la realitat canviant, el que fa que es percebi la necessitat d'una constant avaluació del desenvolupament del fenomen de la immigració en cada un dels territoris.
2. La planificació conjunta amb els agents socials i la coordinació de l'actuació administrativa són dos punts forts que afavoreixen l'èxit de l'actuació pública, ja que fomenten una estratègia de gestió transversal tant a escala sectorial com interadministrativa. Tot i així, es evident que aquest és un punt sobre el qual s'ha de fer un major esforç, donades les dificultats que les dinàmiques d'acció transversal generen per a dur-se a terme.
3. La implementació d'iniciatives públiques en el camp de la immigració ha de venir sustentada per un fort recolzament polític, que proveeixi suficient marge d'acció als responsables professionals. Aquest recolzament s'ha de traduir amb recursos materials i humans, i sobre tot amb impuls i lideratge per a superar tota mena de resistències que l'acció pública ha d'afrontar, obstacles tant socials com institucionals.
4. Es important consensuar un model comú per afrontar el fet de la immigració, cosa que facilitarà el desenvolupament de sinergies comuns entre institucions, i una major coordinació en la gestió.
5. Per últim, és important no generar expectatives que després no es puguin dur a terme. S'ha de ser conscient de les limitacions que suposa afrontar el fenomen de la immigració des de la perspectiva local, especialment en relació al tema competencial.

BALANÇ FINAL: LÍNIES BÀSIQUES D'UN ENFOCAMENT COMARCAL PER A LA GESTIÓ LOCAL DE LA IMMIGRACIÓ

Els Plans comarcals d'integració són Plans territorials directament vinculats al marc estratègic de desenvolupament del Pla Interdepartamental d'Immigració de la Generalitat. D'una primera fase de diagnosi del territori i dels seus primers desenvolupaments, aquest estudi pretén servir de punt de reflexió per a iniciar la segona fase, la de la seva definitiva territorialització. Això significa que *la Comarca és l'Administració responsable encarregada d'aplicar les línies bàsiques del Pla Interdepartamental*. En aquest marc és important no perdre el sentit de que estem davant d'un doble procés: el de la posada en marxa dels Plans Comarcals i el de la pròpia arribada i assentament de la població immigrant. El vincle d'aquest doble procés implica que els immigrants, quan arriben a Catalunya, arriben a unes comarques determinades, i que és aquest marc territorial que ha de servir d'unitat bàsica d'informació per a dissenyar polítiques d'integració.

Per a determinar les *línies bàsiques d'un enfocament comarcal per a la gestió local de la immigració* hem de tenir present que es produeix una continua interacció que influeix en els dos processos: el de la creació i primer desenvolupament dels Plans i el de les necessitats i demandes que implica l'arribada i permanència dels immigrants.

Tenint com a unitat d'anàlisi aquest doble procés, l'estudi ha defensat la importància de la inferència i d'un enfocament contextual. Aquest recurs metodològic té com a rerafons teòric la convicció que no és possible conformar un enfocament Català per a integrar als immigrants de dalt cap a baix (i diem "enfocament" i no "model"), sinó més bé en la direcció contrària. *Catalunya està en el procés de definició d'un enfocament propi per a integrar als immigrants. Les primeres actuacions fetes i les primeres experiències adquirides ens poden servir de base per a conformar al mateix temps un enfocament propi basat en el territori. Solament podem buscar els elements per a construir "la via catalana" des de les pròpies experiències i no sortint del context de Catalunya i buscar suposats "models ideals" externs amb noms d'altres països i ciutats*. Aquest estudi aspira a ser un primer document que fa un primer balanç i es solament a partir d'aquesta primera pràctica que es pot començar a definir *l'enfocament comarcal*.

Per a definir el contingut d'aquest enfocament hem vinculat cinc dimensions: la del *Context* propi de cada comarca, la de les *Necessitats* expressades per una metodologia participativa, fruit de la qual van ser els Informes Diagnosi analitzats, la de les *Estructures* o "maquinaria tècnica" per a planificar i gestionar administrativament els Plans, la de les *Accions* desenvolupades per

cada comarca, i la de les *Percepcions* expressades per els responsables comarcals encarregats de portar a terme els Plans Comarcals. Considerant el *Context* demogràfic, socioeconòmic i legal com a rerefons dels diferents tipus d'anàlisi, per a estudiar el procés i que ens proporcioni elements per a conformar les línies bàsiques d'un enfocament comarcal ens hem centrat en analitzar les interaccions entre *Necessitats*, *Estructures*, *Accions* i *Percepcions*. Recordem les dimensions que han articular aquest estudi.

<i>Dimensió 0. Contextual</i>	Context comarcal i Marc Estratègic dels Plans
<i>Dimensió 1. Necessitats</i>	Necessitats i conflictes per a integrar institucionalment als immigrants
<i>Dimensió 2. Estructures</i>	Planificació i Gestió administrativa per a desenvolupar els Plans comarcals
<i>Dimensió 3. Accions</i>	Accions estratègiques portades a terme
<i>Dimensió 4. Percepcions</i>	Percepció dels responsables comarcals

Una de les primeres constatacions en vincular aquestes dimensions és precisament l'aparent *incoherència* existent. Aquestes contradiccions són sense dubte un dels principals temes que s'han de discutir amb profunditat per a definir un enfocament comarcal. Seria massa fàcil, però, interpretar aquest fet solament com a resultat d'una desorientació i improvisació. S'explica més bé per la *falta de competències de les comarques, que identifiquen necessitats però no tenen suficients mitjans ni espais legals per a poder dissenyar accions estratègiques*. Tenir la capacitat de detectar necessitats i demandes, problemes i conflictes, però sense les competències per a resoldre'ls ni vies per a canalitzar la informació és un dels punts més contradictoris que han de gestionar també les comarques. Si bé els immigrants tenen límits legals per poder actuar com a un ciutadà, les administracions en general, els Consells Comarcals en particular, també tenen restricció de les seves activitats i falta d'autonomia per motius legals. La asimetria entre identificació de conflicte i accions desenvolupades es deu sense dubte en part a aquests límits competencials. Això explicaria que quan l'Administració comarcal no té competències per a gestionar directament un conflicte, en lloc d'inactivitat, adopta l'actitud d'actuar allà on té marge d'acció, com organitzar jornades, cursos formatius, de crear serveis de mediació, i tot tipus d'accions formatives, informatives i d'orientació cap als immigrants, ciutadans i professionals sectorials. Però tampoc podem obviar, tal com l'hem assenyalat al llarg d'aquest estudi, que aquesta predisposició (i obsessió) per la informació és símptoma de les primeres fases del procés de definició d'un marc institucional per a integrar als immigrants.

A partir dels resultats de les diferents anàlisis d'aquest estudi podem inferir unes línies bàsiques d'un enfocament comarcal seguint les dimensions de les *Necessitats*, les *Estructures*, les *Accions* i les *Percepcions*.

Dimensió 1: Necessitats

1. **La presència i permanència d'immigrants afecta a tots els sectors públics i per tant és un tema transversal, però no afecta a tots els sectors de la mateixa manera.** En efecte, una primera anàlisi de les necessitats expressades per sectors (*Habitatge, Educació, Treball i Sanitat*) ens indica que hi ha temes estrictament transversals (afecten a tots els sectors), però que la majoria no ho són, sinó que afecten a un sectors però no a altres. Seguint els tipus de conflicte analitzats, el quadre següent ens indica quines són les necessitats estrictament transversals:

Tipus de conflicte	Identificació necessitat transversal
Recursos administratius i legals	Desconeixement del sistema Desconeixement de drets i deures
Socioeconòmic	Necessitats relacionades amb el temps d'arribada (novinguts) Inestabilitat econòmica Edat
Cultural	Origen nacional Cultura Desconeixement mutu

2. **Encara que en cada sector públic es produeixen molts tipus de conflictes, hi ha tipus de conflicte més freqüents en un sector que en un altre.** La majoria dels conflictes en el sector de l'*Habitatge* són de tipus socioeconòmic, al sector de l'*Educació* i de la *Sanitat* els conflictes més freqüents són de tipus cultural, i al sector del *Treball* són sobre tot de tipus de recursos administratius i legals. Aquesta constatació indica que no es poden fer mateixes polítiques independentment dels sectors. Per el sector de la *Educació* i la *Sanitat*, un dels criteris constants és la llengua, la interrelació entre immigrants i responsables (professors o metges). Especialment en *Sanitat*, el desconeixement mutu, i la falta de previsió per a gestionar la diversitat cultural al sector de la *Educació*. Per el sector de l'*Habitatge*, el tipus de conflicte prioritari és socioeconòmic encara que a molt poca distància de considerar-lo com a conflicte cultural. Això significa que si bé prioritàriament les polítiques que s'han de fer han de ser polítiques genèriques, en altres casos on intervenen temes culturals (origen nacional), s'han d'aplicar polítiques específiques. Per últim, per el sector del *Treball*, el tipus de conflicte prioritari són de recursos administratius i legals, especialment temes que semblen tant evidents per a nosaltres però que es poden convertir en un dels principals motius de manca de treball, el recurs instrumental de la homologació del permís de conduir, i d'altres que acostumen a aparèixer de forma reiterada com a la lentitud administrativa en la concessió de permisos. En aquest cas, i d'acord amb el nostre marc teòric, per el sector del *Treball* les polítiques han de ser majoritàriament genèriques però d'acció específica.
3. **La immigració és un tema que presenta més conflictes de tipus cultural que socioeconòmics i de recursos administratius i legals.** En l'anàlisi quantitatiu de la freqüència de les necessitats es constata clarament que l'origen nacional, la llengua, el desconeixement mutu i els problemes d'interrelació entre immigrants i professionals sectorials formen part dels criteris més constants. *La majoria dels conflictes són de caràcter cultural, essent els temes de discriminació (origen nacional) els més rellevants. La política contra la discriminació ha de ser una de les prioritats.* Aquest resultat contrasta amb l'anàlisi de les percepcions on s'indica que la majoria dels objectius prioritaris són de tipus de Recursos Administratius i Legals. Aquesta diferència pot interpretar-se en el marc de la fase preliminar en la que ens trobem. Encara que s'identifiquin necessitats de tipus cultural i socioeconòmiques des del punt de vista dels immigrants, les necessitats dels que han de portar a terme accions i polítiques d'immigració són bàsicament de recursos: monetaris,

humans i materials, informatius, legals, estructurals (necessitats de tenir un marc de relacions transversals i canals de participació).

4. **La majoria de les accions desenvolupades no són estrictament sectorials sinó instrumentals, vàlides per a tots els sectors.** Els objectius bàsics i marc estratègic que conforma un **enfocament comarcal** per a integrar als immigrants, d'acord amb el tipus de conflictes, queda recollit en la taula següent:

Tipus de conflicte	Objectius Bàsics	Marc Estratègic
Recursos administratius i legals	Desconeixement del sistema Desconeixement dels drets i deures	<ul style="list-style-type: none"> Política d'informació sobre sistema de benestar Política d'informació sobre drets i deures
Socioeconòmic	Precarietat Gènere	<ul style="list-style-type: none"> Polítiques contra la precarietat Polítiques contra la discriminació per gènere
Cultural	Origen nacional Llengua Desconeixement mutu Presència diversitat cultural Interrelació immigrants i professionals	<ul style="list-style-type: none"> Polítiques contra la discriminació per origen Polítiques de coneixement de la llengua Polítiques de divulgació sobre realitats culturals mútues Polítiques d'inclusió de la diversitat cultural en la forma d'organitzar i de distribuir els bens públics de cada sector Polítiques que afavoreixin la interrelació entre immigrants i els professionals i treballadors en cada sector

Dimensió 2: Estructures

Quins són els problemes per posar en marxa un Pla Comarcal?, Quines són les majors dificultats per construir un enfocament comarcal per part dels responsables d'implementar els Plans? L'anàlisi de les diferents respostes donades a aquestes preguntes ens permet destacar una sèrie d'objectius bàsics per afavorir un marc propici per a la planificació i la implementació d'iniciatives públiques en l'àmbit de les polítiques d'integració. És un fet que la dispersió de les accions desenvolupades i dels diferents ritmes de les estructures creades per a planificar i gestionar els Plans comarcals es justifiquen amb freqüència per la falta d'un marc de referència que pugui servir d'orientació a les polítiques d'integració. Aquest enfocament contribuiria també a que molts ajuntaments puguin sortir de la situació d'aïllament i soledat en la que es troben.

Destaquem les conclusions més importants de la Jornada amb els principals responsables de desenvolupar els Plans. Aquestes conclusions poden servir de punt de partida per a iniciar una *reflexió per a definir les línies bàsiques d'un enfocament comarcal*

Línies bàsiques d'un enfocament comarcal per a la gestió local de la immigració: temes bàsics de reflexió	
Objectiu bàsic	Descripció de la estratègia
Estructura de l'enfocament català de la immigració	L'estructura que ha de dotar de contingut un enfocament català de la immigració ha de ser un canal permanent de comunicació entre Generalitat - Comarques i Ajuntaments. Aquesta xarxa d'actuació ha de ser d'interacció en totes les direccions.
Crear un marc de diagnosi continuat	Davant del fet que ens trobem en un procés constant d'arribada i de permanència d'immigrants es important establir un marc estructural que permeti un procés continuat de diagnosi de la situació al territori
Crear una cultura comarcal de la immigració	Des del Govern de la Generalitat s'ha de seguir implicant als Consells Comarcals i a través d'ells a la resta d'administracions locals per a coordinar estratègies d'acció conjuntes i intercanviar informació. Els immigrants han de tenir la referència de la Comarca per a dissenyar i desenvolupar les seves estratègies d'acció. Aquesta <i>cultura comarcal</i> ha d'estar basada en el consens, la participació i la coordinació.
Territorialitzar els Plans comarcals	Igual que els Plans comarcals formen part de la territorialització del Pla Interdepartamental d'Immigració, s'ha de territorialitzar els Plans Comarcals cap als ajuntaments. No hem d'oblidar que l'enfocament comarcal ha de servir de marc de referència per a la <i>gestió local de la immigració</i> .
Socialitzar els Plans comarcals	Per "socialitzar" entenem dos significats. Per una banda, fer conèixer la existència i el marc estratègic on es situen els Plans, però també, com s'ha insistit, implicar la societat civil en el disseny i aplicació dels Plans.
Necessitat d'un recolzament polític explícit	Falta lideratge polític de les actuacions públiques. En aquest àmbit existeix un comportament polític retòric que en lloc de motivar, desanimen als tècnics, que veuen com s'incrementa la distància entre la política i la administració quotidiana de la immigració. En aquesta mateixa línia no es transmet un discurs consistent des de les direccions dels partits polítics.
Consolidar tècnics experts en la gestió local dels Plans comarcals	Es té cada vegada més assumit que darrere les polítiques concretes d'integració hi ha noms propis de tècnics. Davant de l'excessiva mobilitat del personal tècnic, es demana un recolzament administratiu i polític per a consolidar persones motivades, autèntics responsables d'immigració que siguin referents en els seus àmbits d'acció, amb l'objectiu de consolidar també línies d'actuació futures.
Conformar la visió político-administrativa de la gestió de la immigració	L'adscripció de la responsabilitat sobre immigració comporta una visió de la immigració. Els serveis socials històricament han adoptat funcions de motor d'aquestes iniciatives, però caldria situar l'àmbit de presa de decisions en un nivell més alt i global, com poden ser les àrees de presidència, per donar a les polítiques d'immigració una visió més "de creació de la societat catalana del futur" i no sols "d'assistencialisme". La visió que es dona de la immigració des dels serveis socials en moltes ocasions contribueix a la creació i consolidació d'estereotips a la ciutadania qui també es beneficia dels serveis.
Condicionaments psicològics per a desenvolupar polítiques d'integració	En iniciar uns plans d'actuació es generen sovint falses expectatives. Els elements psicològics a tenir en compte tenen com a premissa que la gestió de la immigració implica gestionar situacions d'incertesa i gestionar distàncies moltes vegades negatives entre expectatives inicials i resultats reals finals. Tanmateix es creen nombroses situacions conflictives en produir-se grans desequilibris entre necessitats detectades en el territori i límits competencials.

Dimensió 3: Accions

1. Una de les característiques diferenciadores de l'enfocament comarcal és que s'han obert **nous serveis** com són els de la **mediació cultural** i els **Punts d'Informació per els immigrants**. La comarca podria ser el principal proveïdor de mediadors cap aquells ajuntaments que ho necessitin i també transmissor d'informació per permetre la integració institucional del immigrants.
2. Les línies bàsiques de l'enfocament comarcal actual segons **les accions desenvolupades són que la majoria no són específicament sectorials, sinó instrumentals i de gestió de la informació**, que **busquen solucionar conflictes de tipus de Recursos administratius i legals**, i no tant socio-econòmiques i culturals.
3. **L'enfocament comarcal té una concepció instrumental de les seves accions a desenvolupar**. Des del punt de vista de les *percepcions* que tenen els principals responsables en desenvolupar els Plans, hi ha unanimitat de respostes negatives davant la pregunta si pensen que el immigrants coneixen la realitat comarcal Tanmateix, si ens centrem en els tipus d'acció prioritari per a que els immigrants coneguin la realitat comarcal, pràcticament casi totes les respostes es concentren en tipus acció *de caràcter divulgatiu, formatiu i informatiu* i tipus de *caràcter extern* (assessoraments, suport a iniciatives socials, campanyes, programes etc.).
4. **En aquests moments hi ha una clara tendència a tenir una implicació institucional** (Ajuntaments adherits) **amb tendència positiva d'implicació administrativa** (creació de grups de treball sectorials). **La gran assignatura pendent és aconseguir una implicació social** (presència d'actors socials en la Comissió per a desenvolupar els Plans). Aquesta "assignatura pendent" es confirma en l'anàlisi de les percepcions, on es constata una clara divisió d'opinió sobre quin és el paper de l'associacionisme immigrant i si la seva presència és un element positiu per a la integració dels immigrants. Una de les recomanacions seria la de iniciar un procés de reflexió sobre la percepció mútua i relació entre administracions i associacions d'immigrants en general, el sentit de la seva participació en espais oberts per la mateixa administració comarcal, en particular. Una primera iniciativa per a començar el procés seria organitzar una Jornada. Es tracta d'obrir un procés per a parlar amb claredat d'aquest tema en una atmosfera compartida de col·laboració mútua. Aquesta Jornada podria servir també de primera iniciativa per a fer conèixer a les associacions la realitat comarcal. La Jornada podria portar el títol: *enfocament comarcal per a la integració dels immigrants a Catalunya*

Dimensió 4: Percepcions

1. **Existeix unanimitat en que l'enfocament comarcal no ha d'orientar-se cap a polítiques específiques, sinó genèriques. Però aquest resultat es aparentment contradictori amb els resultats de la pregunta sobre si la immigració crea nous problemes o agreuja problemes existents, on la majoria reconeix que l'enfocament comarcal ha de tenir un visió de que la immigració crea nous problemes (i no agreuja problemes ja existents).** Una de les possibles interpretacions que es poden donar vinculant aquestes dues respostes aparentment contradictòries és la desorientació existent fruit de les primeres fases de la definició d'un marc institucional, però també que hi ha una certa resistència a defensar

polítiques específiques per els efectes de creació i consolidació de estereotips negatius i/o les reaccions de la ciutadania en les eleccions.

2. Aquesta interpretació es veu també confirmada amb la percepció que es té del tipus de conflicte que genera la immigració a les comarques, on la majoria són de tipus socio-econòmic i de recursos administratius i legals. **Cap resposta va ser donada que reconegui que els conflictes són de tipus cultural, malgrat que en l'anàlisi de les necessitats, el conflicte més freqüent es de tipus cultural. De nou s'expressen contradiccions entre necessitats detectades i reconeixement públic per a la seva gestió.** Aquest fet es pot interpretar seguint la mateixa línia que l'anterior.
3. **Polítiques d'acomodació:** unanimitat en considerar que els destinataris de les polítiques d'integració han de ser tant els immigrants com els ciutadans, els quals necessiten també socialitzar-se d'aquest nou procés que afecta la realitat comarcal.

Elements estructurals bàsics per a articular un enfocament comarcal de la immigració

Una forma de canalitzar els resultats obtinguts és intentar recollir tots aquells punts que considerem poden ser útils per a descriure la situació actual, però també que puguin servir d'arguments per a defensar orientacions futures en el procés de creació d'un marc institucional. Es tracta d'indicar quins són els *elements estructurals bàsics per a articular un enfocament comarcal de la immigració*.

En aquest marc, les comarques desenvolupen una doble funció: en un *nivell d'entrada* proporcionen una informació directe sobre la realitat territorial de la immigració; en un *nivell sortida* actuen com a mediadores per a posar en pràctica el principis rectors del Pla Interdepartamental d'Immigració. Aquesta posició intermediària entre la Generalitat i els Ajuntaments li atorga un paper mediador clau a l'hora d'analitzar aquest procés institucional.

D'acord amb els principals resultats de l'estudi, i amb l'objectiu de promoure un debat sobre les línies bàsiques que hauria de conformar un enfocament comarcal, proposem una estructura basada en tres pilars bàsics:

Enfocament Comarcal per a la gestió local de la immigració		
Pilar 1 Canal de Servei	Pilar 2 Canal d'informació	Pilar 3 Canal de pressió
Punt d'atenció als immigrants sobre la realitat comarcal i servei de formació i distribució de mediadors culturals cap als ajuntaments	Recollida i disseminació d'informació a tots els ajuntaments comarcals. Producció de dades sobre la realitat de la immigració (d'un futur Observatori)	Cap a les administracions competents sobre els principals conflictes i necessitats dels immigrants i dels governs locals

L'enfocament comarcal és de tipus instrumental i de recursos comuns a tots els sectors afectats. Seria la principal unitat per a gestionar la informació necessària per a orientar polítiques. Produeix i distribueix recursos d'informació, de serveis i és el principal catalitzador dels problemes que troben els ajuntaments per a gestionar localment la immigració. Això també explicaria que la majoria de les comarques hagin obert un servei de mediació com un dels principals canals que permeti la comunicació entre els immigrants i les institucions.

El paper que pot jugar l'administració comarcal per a gestionar localment la immigració ja ha començat. Aquest estudi n'és el primer balanç d'aquest procés. La via catalana de la immigració també té una definició estructural. En aquest marc, el paper de l'administració comarcal constitueix la unitat territorial bàsica.

REFERÈNCIES BIBLIOGRAQUES I DOCUMENTALS

- AUBARELL, G. (dir.) (2003) *Gestionar la Diversitat: reflexions i experiències sobre les polítiques d'immigració a Catalunya*. Institut Europeu de la Mediterrània. Barcelona
- BRUNET, I. I PASTOR, I. (2002) "Racismo e integración social: la perspectiva de los inmigrantes extracomunitarios de la comarca del Maresme" *II Congreso sobre la Inmigración en España: España y las Migraciones Internacionales en el Cambio de Siglo* (<http://www.imsersomigracion.upco.es/otros%20documentos/congreso/datos/CDRom/GRUPOS/Ponencias/InmaPastorIgnasiBrunet.PDF> [set. 2002])
- CASTIÑEIRA, A. "La política d'immigració a Catalunya, una valoració crítica" Barcelona. CETC (Mimemo)
- Documents Rebuts de l'Òrgan Tècnic d'Immigració del Departament de Benestar Social.(2003) Barcelona.
Ajuntaments que participen en els plans comarcals d'integració dels immigrants
Sessions de l'Òrgan Tècnic d'Immigració
Conclusions de les jornades "L'arrelament de la immigració en la societat d'acollida: l'habitatge i la participació
La immigració d'origen estranger a Catalunya
Altres
- Documents trobats a la web d'Immigració del Departament de Benestar Social (<http://www.gencat.es/benestar/immigra> [set. 2002])
- Òrgan Tècnic d'Immigració. *Els Plans Comarcals d'Integració dels Immigrants. Document de Presentació*. Barcelona. Departament de Benestar Social. Generalitat de Catalunya. (Mimemo)
- Equips de Govern dels 11 Consells Comarcals (<http://www.gencat.es/sial> [set. 2002])
- Gabinet d'Estudis de la Diputació de Barcelona. (2001) *Administració local i territori a Catalunya. Nou model d'organització territorial*. Barcelona. Diputació de Barcelona.
- Informe Migració i Ciutadania del Consell Comarcal del Vallès Occidental. (2001) Barcelona. CRID i Fundació CIREM.
- Informe sobre el desenvolupament del Pla Interdepartamental d'Immigració.(2000) Barcelona. Departament de Benestar Social. Generalitat de Catalunya.
- MIR, J. *La legislació d'Estrangeria i l'Administració Local*. (2001) Barcelona. CRID. Diputació de Barcelona.
- Món local i diversitat. Estratègies Polítiques i serveis municipals per la integració de persones immigrants no comunitàries* (2001). Barcelona. CRID. Diputació de Barcelona
- NADAL, M., OLIVERES, R. I ALEGRE, M. (2002). *Les actuacions municipals a Catalunya en l'àmbit de la immigració*. Barcelona. Col·lecció Finestra Oberta núm. 27. Fundació Jaume Bofill.
- NAVARRO, J.M^a, PASCUAL, J.I ROJAS, A. "Los planes de acogida e integración intercultural: un instrumento para la planificación participada de políticas locales de inmigración" *Revista Migraciones*. AEP Desenvolupament Comunitari. (Mimemo)

Pla Interdepartamental d'Immigració 1993-2000. (1993). Barcelona. *Departament de Benestar Social. Generalitat de Catalunya.*

Pla Interdepartamental d'Immigració 2001-2004. (2001). Barcelona. *Departament de Presidència. Generalitat de Catalunya.*

Recull i selecció de totes les iniciatives parlamentàries de les tres últimes legislatures.

Elaboració de tres dossiers amb aquelles iniciatives parlamentàries relacionades amb l'objecte del nostre estudi.

RIGAU, I. "Serveis Socials?" (2002). Barcelona. *I Jornades nacionals sobre noves immigracions. "Drets i deures, com garantir-los"* (<http://www.idfconvergencia.org/cursos/pdf/PonenciaIreneRigau.pdf> [set. 2002])

"Seminari sobre Polítiques Públiques d'Immigració i Convivència Ciutadana. Les experiències municipals". *CRID i Fundació CIDOB.* (<http://www.cidob.org/Castellano/Semi-conferencias/conclusions-immigracio-convivencia.html> [set. 2002])

SOLÉ, M. "Una resposta global, integradora, participativa i innovadora. El Pla Interdepartamental d'Immigració". Barcelona. *Generalitat de Catalunya.* (Mimemo)

SOLÉ, M. "Els Plans territorials d'integració del immigrants: una estratègia per promoure la participació, la coordinació i el consens". Barcelona. *Generalitat de Catalunya.* (Mimemo)

SOLÉ, M. (1991) "Per una Política d'immigració." Barcelona. *Món Laboral.* Num.13 "Treballadors estrangers immigrants a Catalunya"

ANNEXOS

Introducció

A continuació us presentem els Annexos de l'estudi. En primer lloc, la llei 6/1987 sobre l'organització comarcal a la que fèiem referència al capítol segon de la primera part. Seguidament, a l'Annex II, el Guió de Treball que va ser lliurat als responsables comarcals dels Plans. En tercer lloc, us presentem les taules que recullen les respostes al esmentat Guió. Després, una taula amb la relació d'assistents a la Jornada del 27 de març de 2003 i, per últim, els agraïments.

I. LEGISLACIÓ DE L'ÀMBIT COMARCAL

LLEI 6/1987, de 4 d'abril, de l'organització comarcal de Catalunya.

NOTA. En aquest document s'han introduït les esmenes al text que estableixen la Llei 3/1990 i el Decret legislatiu 13/1994.

LLEI

Amb aquesta Llei s'introdueix una important innovació en la nostra Administració local en institucionalitzar la comarca com a entitat territorial dotada d'autonomia i de personalitat jurídica pròpia. Es tracta, per tant, de donar compliment al manament estatutari que atribueix a la comarca el caràcter de peça necessària de l'organització territorial de Catalunya, juntament amb el municipi.

La comarca ha estat un element permanentment lligat a la història recent de Catalunya, els antecedents més rellevants de la qual els podem trobar a les Bases de Manresa i en la divisió decretada l'any 1936, fruit del Decret d'octubre de 1931 del President Francesc Macià que creà la Comissió presidida per un conseller que elaborà la divisió territorial i de la qual formaren part, entre altres, Pau Vila com a vice-president i Josep Iglésies com a secretari. No obstant això, el concepte administratiu de la comarca no ha estat, en tot cas, prou definit. Així, si a les Bases de Manresa s'apunta cap a la naturalesa local del nou ens, aquest no és el cas de la divisió decretada per la Generalitat republicana, en la qual la comarca és tractada com una simple divisió administrativa.

L'Estatut d'Autonomia és explícit sobre aquesta qüestió i s'inclina clarament per la comarca com a ens local. Aquesta precisió és important, ja que només amb la naturalesa local és possible que la comarca serveixi d'element modernitzador de la nostra Administració local, en la mesura que ha de servir d'element potenciador de la capacitat de gestió dels municipis. La comarca es presenta, així, com un element indirecte de reforma de l'estructura municipal del nostre país. Això fa que la comarcalització constitueixi un procés de relació estreta entre els municipis i els nous ens comarcals, procés que s'ha d'articular especialment en la determinació del sistema d'organització i de competències de les futures comarques.

En la determinació de les competències comarcals ha d'ésser decisiu el vessant municipal. Aquest era, sens dubte, un dels aspectes més complexos de la preparació de la Llei, ja que, segons la fórmula que hom hagués adoptat, s'hauria pogut caure en el risc de condicionar fortament l'autonomia municipal. La solució més prudent i alhora respectuosa amb aquesta autonomia ha de partir necessàriament d'un procés de transferència basat en els principis de voluntarietat i de col·laboració entre els municipis i la comarca respectiva. D'aquesta manera, la Llei opta clarament per les tècniques de la delegació i del conveni com a mecanismes ordinaris d'assumpció per la comarca de la gestió de competències municipals. Només de manera excepcional i per a garantir l'interès de la majoria dels municipis de la comarca i de la seva població, s'estableix la conversió obligatòria de les competències municipals en comarcals, llevat sempre de les competències mínimes que la legislació de règim local garanteix.

Ara bé, en la mesura que la comarca ha de tenir uns interessos propis, la Llei determina també els àmbits materials respecte als quals la legislació que dicti la Generalitat en els diferents àmbits de l'actuació pública li ha de reconèixer competències. Des d'aquesta perspectiva, la institucionalització de la comarca ha de significar un aprofundiment del principi de descentralització, i ha de possibilitar l'atribució a aquest nou nivell de competències que normalment s'haurien assignat a les administracions territorials superiors.

En estret lligam amb aquesta qüestió es troba la relació província-comarca. La creació de la comarca ha de repercutir forçosament sobre l'actual contingut de competències de les diputacions, amb independència de la definitiva constitució uniprovincial de Catalunya. Els aspectes més rellevants són la necessitat de replantejar les funcions d'assistència als municipis i de cooperació amb aquests, ja que és evident que la comarca, per raó de la seva més gran proximitat, ha de constituir la primera plataforma d'accés que han de tenir els municipis, i la descentralització en la comarca de serveis que fins ara eren de titularitat de les diputacions, fruit de les modificacions de competències que siguin adoptades d'acord amb la Llei que estableix el règim provisional de les competències de les diputacions provincials.

Pel que fa al govern de la comarca, dos són els aspectes-clau de la Llei: la definició del sistema d'elecció dels consells comarcals i l'organització interna que han de tenir. La naturalesa d'ens territorial que té la comarca no s'adiu amb una fórmula d'elecció que es basi exclusivament en una relació fiduciària amb els seus municipis, que l'assimilaria a una mancomunitat intermunicipal. La Llei ha optat, doncs, per una fórmula indirecta d'elecció, en la qual el criteri seguit per a la provisió dels escons combina la representativitat política dels ajuntaments agrupats en la comarca i la de la població global.

Respecte a l'organització interna del govern de la comarca, al ple i al president com a òrgans bàsics de la comarca, s'hi afegeix la figura del gerent, amb funcions executives. Es tracta així, d'introduir un model adoptat en altres països europeus que permet alliberar l'element representatiu de la càrrega de l'estricta gestió. La designació i la separació del gerent pel ple del consell comarcal i la supeditació d'aquell a les directrius i les instruccions dictades pels òrgans polítics garanteixen en tot moment la primacia del principi representatiu.

L'establiment del mapa comarcal té dos aspectes principals, que són l'adequació dels àmbits territorials resultants a les funcions que ha de desenvolupar el nou ens i el procés que cal seguir per determinar-lo.

El primer d'aquests aspectes condueix a una de les qüestions més polèmiques de l'organització territorial. Sobre la divisió comarcal s'han fet propostes diverses i contraposades. Es tracta, a més, d'una matèria respecte a la qual l'èxit i la viabilitat d'una proposta només es podrà constatar amb l'experiència. Tampoc no podem oblidar que i incideixen factors històrics, culturals i socials que obliguen a considerar el fenomen més enllà de les perspectives exclusivament funcionals. El segon dels aspectes damunt assenyalats planteja la disjuntiva entre una iniciativa comarcalitzadora d'origen netament municipal o, al contrari, adoptada pel Parlament de manera general per a tot el territori de Catalunya.

La definició que fa l'Estatut de la comarca com a ens local territorial bàsic obliga a establir un procés que garanteixi íntegrament la vertebració comarcal de Catalunya Tanmateix, això no ha de significar l'absència del protagonisme municipal en la determinació del mapa comarcal D'aquesta manera, la Llei proposa una solució equilibrada, ja que tot reservant la decisió final al Parlament, obliga a sotmetre a consulta municipal l'establiment del mapa comarcal i reconeix als municipis la iniciativa per a modificar-lo.

Per a la determinació del mapa comarcal es podien utilitzar, essencialment, dues alternatives: o iniciar un procés d'estudi previ per obtenir una proposta d'organització comarcal, o adoptar l'antecedent que constitueix la divisió decretada l'any 1936. Les dues alternatives oferien avantatges i inconvenients que calia valorar acuradament. La primera permetria l'estudi actualitzat del territori, però podria significar, en canvi, un llarg procés d'estudis sense garantia d'obtenir propostes unitàries; tampoc no es podria descartar un rebuig popular per manca d'identificació amb la nova divisió proposada.

La divisió de la Generalitat republicana, que és l'opció que adopta la Llei, permet almenys superar en gran part aquests inconvenients, tot i que en alguns casos pot comportar una manca d'adequació a la realitat actual. No obstant això, aquest últim inconvenient és superable amb mecanismes àgils que permetin procedir a les reformes necessàries a curt termini. Amb aquesta finalitat, la Llei estableix, mitjançant una disposició transitòria, un procediment especial de reforma que ha de permetre les modificacions necessàries a iniciativa dels municipis interessats i amb la participació qualificada de la Comissió de Delimitació Territorial i la Comissió Jurídica Assessoria, com a òrgans de proposta i consulta.

TÍTOL I

Disposicions generals

Article 1

Aquesta Llei té per objecte establir la divisió i l'organització comarcals del territori de Catalunya, d'acord amb el manament fet a la Generalitat per l'article 5 de l'Estatut d'Autonomia i amb les competències que li són atorgades per l'article 9.8 del mateix Estatut.

Article 2

-1 La divisió i l'organització comarcals de Catalunya es regeixen pels criteris següents:

a) Els àmbits territorials resultants han de coincidir amb els espais geogràfics en què s'estructuren les relacions bàsiques de l'activitat econòmica i han d'agrupar municipis amb característiques socials i històriques comunes.

b) Els àmbits territorials resultants han d'ésser els més adequats per a fer efectius els principis d'eficàcia, de descentralització i de participació en la prestació dels serveis públics.

-2 L'organització comarcal s'estén a tot el territori de Catalunya. Cap municipi no en pot restar exclòs ni pot pertànyer a més d'una comarca.

Article 3

-1 La comarca es constitueix com una entitat local de caràcter territorial formada per l'agrupació de municipis contigus, té personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia per al compliment dels seus fins.

-2 El territori de la comarca és l'àmbit en què el consell comarcal exerceix les seves competències i és definit per l'agrupació dels termes municipals que la integren.

TÍTOL II

De la divisió territorial

Capítol I

Establiment de la divisió comarcal

Article 4

-1 El procediment per a establir la divisió comarcal de Catalunya s'ha d'iniciar abans de sis mesos a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

-2 Aquest procediment ha d'incloure necessàriament els requisits següents:

a) La consulta prèvia de tots els municipis de Catalunya.

b) La decisió final mitjançant llei del Parlament.

Article 5

-1 La convocatòria de la consulta s'ha de fer per decret del Govern de la Generalitat, i els ajuntaments han d'adoptar l'acord corresponent dins dos mesos a partir de la publicació del decret en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. L'acord municipal s'ha de comunicar per certificació al Departament de Governació.

-2 La consulta municipal ha de prendre per base la divisió i la denominació comarcals que determinen els Decrets el Govern de la Generalitat del 27 d'agost i del 23 de 1936, actualitzades d'acord amb el que estableix l'Annex d'aquesta Llei.

-3 Els ajuntaments s'han de pronunciar expressament sobre l'acceptació o el rebuig de la proposta de divisió comarcal que resulta de l'apartat 2, mitjançant acord del ple, que s'ha d'adoptar per majoria absoluta. Si l'ajuntament no adopta cap acord o no el comunica en el termini establert per l'apartat 1, s'entén que no té objeccions a fer al mapa comarcal proposat.

Article 6

-1 Un cop feta la consulta, el Govern de la Generalitat ha d'aprovar el projecte de llei corresponent i l'ha de trametre al Parlament en el termini màxim de tres mesos a comptar des que finalitzi el termini a què es refereix l'article 5.1.

-2 Si el resultat de la consulta municipal comporta l'oposició expressa a la creació de la comarca de les dues cinquenes parts o més dels municipis que la constituïrien, sempre que representin, com a mínim, la meitat del cens electoral del territori corresponent, la decisió del Parlament a què es refereix l'article 4.b) s'ha d'adoptar per majoria absoluta respecte a la comarca o a les comarques corresponents, d'acord amb la Disposició Addicional Quarta de la Llei 7/1985, del 2 d'abril.

-3 Si l'oposició a què es refereix l'apartat 2 afecta la meitat o més de les comarques que han d'integrar l'organització comarcal de Catalunya, el Govern de la Generalitat ha de procedir, en el termini màxim de sis mesos, a l'elaboració d'una nova proposta de divisió comarcal, subjecta a una nova consulta municipal i tramitada d'acord amb el que estableixen els apartats 1 i 2.

Capítol II

Modificació de les demarcacions comarcals

Article 7

Un cop establerta la divisió comarcal de Catalunya, qualsevol modificació de les demarcacions comarcals s'ha de fer per llei.

Article 8

-1 La iniciativa per a la modificació de les demarcacions comarcals pot ésser adoptada:

- a) Pel municipi o pels municipis interessats.
- b) Per la comarca o per les comarques interessades.
- c) Pel Govern de la Generalitat.
- d) Pels altres titulars de la iniciativa legislativa.

-2 En els casos dels apartats 1.a) i 1.b), la sol·licitud s'ha d'adreçar al Departament de Governació, el qual l'ha de trametre a la Comissió de Delimitació Territorial, a crear, i a la Comissió Jurídica Assessora perquè elaborin els informes corresponents. El Govern de la Generalitat ha de redactar i aprovar el projecte de llei si la iniciativa de modificació compta amb l'acord favorable dels municipis i les comarques interessats i amb l'informe, també favorable, de les dites comissions.

-3 En el cas de l'apartat 1.c), prèviament a l'elaboració del projecte de llei, s'han de demanar els informes a què es refereix l'apartat 2, els quals s'han de trametre també al Parlament juntament amb el projecte de llei aprovat pel Govern de la Generalitat.

-4 Per a modificar les demarcacions comarcals han d'ésser consultats prèviament tots els ens locals que no han exercit la iniciativa i que poden ésser afectats per la proposició o el projecte de llei.

Capítol III

Creació de comarques

Article 9

-1 Per a crear comarques noves s'ha de seguir el procediment establert per l'article 8.

-2 No es pot crear una comarca nova si s'hi oposen expressament les dues cinques parts dels municipis que la constituïrien, sempre que representin, com a mínim, la meitat del cens electoral del territori corresponent.

Capítol IV

Canvi de denominació i capitalitat

Article 10

-1 La denominació d'una comarca només es pot canviar si ho acorda el ple del consell comarcal amb el vot favorable de les dues tercers parts del nombre de fet i, sempre, de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació.

-2 Abans de l'adopció de l'acord s'ha de donar audiència als municipis i s'ha d'obrir informació pública per un període no inferior a trenta dies. L'acord adoptat s'ha de trametre al Departament de Governació.

-3 Si la nova denominació és susceptible d'ésser confosa amb la d'una altra comarca o un municipi, o bé conté incorreccions lingüístiques o no s'adiu amb la toponímia catalana, correspon al Govern de la Generalitat, a proposta del Departament de Governació, la resolució definitiva sobre el canvi de denominació, amb informe previ de les institucions científiques idònies i amb audiència de la comarca.

-4 Si abans de tres mesos el Govern de la Generalitat no hi formula oposició, l'acord comarcal s'ha de considerar com a definitiu i executiu.

Article 11

-1 Són capitals de comarca els municipis que el Decret del 23 de desembre de 1936 designa com a centres comarcals.

-2 El canvi de la capitalitat de la comarca s'estableix per llei.

TÍTOL III

De l'organització comarcal

Article 12

El govern i l'administració de la comarca corresponen al consell comarcal.

Capítol I

Òrgans del consell comarcal

Article 13

-1 Són òrgans del consell comarcal:

- a) El ple.
- b) El president.
- c) La comissió especial de comptes.

-2 Forma part també de l'organització comarcal el gerent, amb les funcions executives que determina aquesta Llei.

-3 El Consell Comarcal pot complementar aquesta organització bàsica en els termes previstos en la legislació de règim local, ja sigui mitjançant acord del ple o mitjançant l'aprovació del reglament orgànic comarcal corresponent.

-4 Les disposicions establertes per als grups en la legislació de règim local són aplicables també al funcionament dels òrgans de govern de la comarca.

Article 14

-1 El president té les atribucions següents:

- a) Representar el consell comarcal.
- b) Convocar i presidir les sessions del ple i les dels altres òrgans col·legiats.
- c) Supervisar les obres comarcals i els serveis de l'administració de la comarca.
- d) Exercir la direcció superior del personal.
- e) Exercir accions judicials i administratives en cas d'urgència.
- f) Ordenar la publicació dels acords del consell comarcal.
- g) Les altres que li atribueixen les lleis o les que expressament li delega el ple del consell.

-2 El president ha de nomenar, entre els consellers comarcals, un vice-president o més, que l'han de substituir per ordre de nomenament en cas de vacant, absència o impediment, i als quals pot delegar l'exercici de les seves atribucions.

Article 15

-1 El ple del consell comarcal és constituït pel president i els altres consellers comarcals.

-2 Correspon al ple:

- a) Elegir el president del consell comarcal, d'acord amb l'article 22.
- b) Establir l'organització del consell comarcal.
- c) Aprovar el reglament orgànic i les ordenances.
- d) Exercir la iniciativa de modificació dels límits comarcals.
- e) Aprovar i modificar els pressupostos i aprovar els comptes. Autoritzar i disposar despeses, i reconèixer obligacions.
- f) Determinar els recursos propis de caràcter tributari, d'acord amb el que estableix l'article 43.
- g) Aprovar els plans comarcals.
- h) Exercir la potestat expropiatòria.
- i) Controlar i fiscalitzar la gestió dels òrgans de govern.
- j) Aprovar les formes de gestió dels serveis i dels expedients per a l'exercici d'activitats econòmiques.
- k) Delegar competències en els municipis.
- l) Aprovar la plantilla del personal, la relació de llocs de treball, les bases de les proves per a la selecció de personal i per als concursos de provisió de llocs de treball, la fixació de la quantia de les retribucions complementàries dels funcionaris i el nombre i el règim del personal eventual, tot això d'acord amb les normes reguladores de la funció pública local, i també separar del servei els funcionaris de la corporació, llevat del que estableix l'article 99.4 de la Llei de Bases de Règim Local, i ratificar l'acomiadament del personal laboral.
- m) Plantejar conflictes de competències a altres entitats locals i a altres administracions públiques.
- n) Exercir accions administratives i judicials.
- o) Alterar la qualificació jurídica dels béns de domini públic.
- p) Alienar el patrimoni.
- q) Exercir les altres atribucions que expressament li assignen les lleis i aquelles que la legislació assigna a la comarca i no atribueix a altres òrgans comarcals.

-3 Correspon també al ple:

- a) Votar la moció de censura al president, d'acord amb el que estableix la legislació de règim local.
- b) Nomenar i separar el gerent.
- c) Aprovar el programa d'actuació comarcal i adoptar els acords relatius a la creació i l'establiment dels serveis comarcals.
- d) Determinar el nombre de membres de la comissió especial de comptes i atribuir els que corresponen a cada grup polític present en el consell, tenint en compte la representativitat de cadascun d'ells.

Article 16

-1 La comissió especial de comptes és integrada per consellers comarcals, d'acord amb el que estableix l'article 15.3.d), i comprèn almenys un membre de cada grup polític representant en el consell comarcal.

-2 Correspon a la comissió especial de comptes examinar i estudiar els comptes anuals del consell comarcal i emetre'n informe.

Article 17

-1 Correspon al gerent, d'acord amb les directrius del ple i les instruccions del president:

- a) Dirigir l'administració comarcal i executar els acords del ple.
- b) Dirigir, inspeccionar i impulsar les obres i els serveis comarcals.
- c) Autoritzar i disposar despeses, i reconèixer obligacions, en els límits de la delegació que li atorga el ple; ordenar pagaments i retre comptes.
- d) Dirigir el personal de la corporació.

e) Contractar obres i serveis, sempre que la quantia no excedeixi del cinc per cent dels recursos ordinaris del pressupost de la comarca, ni del cinquanta per cent del límit general aplicable a la contractació directa, d'acord amb el procediment establert legalment.

f) Exercir altres funcions que expressament li són delegades i no afecten les atribucions del president i del ple enumerades pels articles 14 i 15.

-2 El càrrec de gerent és incompatible amb el de membre del consell comarcal. Se li apliquen les causes d'incapacitat i d'incompatibilitat establertes per als membres de la corporació i té la condició de funcionari eventual. Si la persona designada és funcionari de la Generalitat o de l'Administració local, ha d'ésser declarada en situació de serveis especials.

Article 18

-1 El ple del consell comarcal determina el nombre i la denominació de les comissions d'estudi, d'informe o de consulta, i també el nombre dels seus membres. Es poden constituir també comissions amb caràcter temporal per a tractar de qüestions específiques.

-2 El president encarrega a les comissions l'estudi i el dictamen previs dels assumptes que s'han de sotmetre a la decisió del ple.

-3 Les comissions són integrades pels membres que designen els diferents grups polítics que formen part de la corporació. El nombre de membres per grup ha d'ésser proporcional a la representativitat del grup en el consell comarcal, o bé igual per a cada grup; en aquest últim cas, s'ha d'aplicar el sistema de vot ponderat.

Article 19

-1 D'acord amb el que estableixi el reglament orgànic de la comarca, el ple del consell comarcal pot convocar els alcaldes dels municipis de la comarca perquè informin de les decisions comarcals d'especial interès municipal, abans de sotmetre-les a l'aprovació del ple.

-2 Si un acord del consell comarcal, a criteri del seu president, afecta de manera molt especial un municipi o més, el consell n'ha de convocar els alcaldes perquè puguin participar, amb veu i sense vot, en el debat de la sessió plenària en què sigui tractat aquest punt.

-3 Amb les finalitats dels apartats 1 i 2, els alcaldes poden delegar en altres membres de la corporació, d'acord amb el que estableix la legislació de règim local.

Capítol II

Elecció del consell comarcal

Article 20

-1 El nombre de membres del consell comarcal es determina en funció dels residents de la comarca, d'acord amb l'escala següent:

Fins a 50.000 residents	19
De 50.001 a 100.000	25
De 100.001 a 500.000	33
De 500.001 en endavant	39

-2 Un cop constituïts tots els ajuntaments de la comarca, la Junta Electoral competent ha de procedir d'immediat a sumar separatament el nombre de regidors i de vots obtinguts en la comarca en les eleccions municipals per cada partit, coalició, federació i agrupació d'electors, d'acord amb les llistes respectives, sempre que hagin obtingut el tres per cent o més de vots en la comarca.

-3 Pel que fa al còmput de vots establert per l'apartat 2, en els municipis de menys de 250 habitants el nombre de vots a tenir en compte per cada candidatura s'obté dividint la suma dels vots obtinguts per cadascun dels seus components entre el nombre de candidats que formaven la llista corresponent fins a un màxim de quatre. Es corregeixen per defecte les fraccions resultants.

-4 A l'efecte d'assignar els llocs del consell comarcal respectiu, les agrupacions d'electors que es presenten a les eleccions municipals només es poden associar quan ho han comunicat per escrit a la Junta Electoral prèviament a la celebració de les eleccions municipals.

-5 La Junta ha d'assignar a cada un dels partits, de les coalicions, de les federacions i de les agrupacions el nombre de llocs que els corresponen, d'acord amb les regles següents:

a) Es calcula el percentatge de regidors que correspon a cada partit, coalició, federació o agrupació sobre el total de regidors de tots els ajuntaments de la comarca.

b) Es calcula el percentatge de vots que correspon a cada partit, coalició, federació o agrupació sobre el total de vots emesos en la comarca.

c) Es multipliquen els percentatges de la lletra a) per la fracció 2/3 i els de la lletra b) per 1/3 i se sumen els resultats.

d) S'ordenen en columna els partits, les coalicions, les federacions i les agrupacions, de més gran a més petit, d'acord amb el percentatge compost definit per la lletra c).

e) Es divideix el percentatge compost de cada partit, coalició, federació i agrupació per un, dos, tres o més, fins al nombre igual al de llocs corresponents al consell comarcal, i es forma un quadre anàleg de l'article 163.1 de la Llei Electoral General. Els llocs s'atribueixen a les llistes a les quals, segons el quadre, corresponen els quocients majors i es procedeix a l'atribució per ordre decreixent d'aquests.

f) Si en la relació de quocients, en coincideixen dos de llistes diferents, la vacant s'atribueix a la llista que tingui el percentatge compost més alt. Si hi ha dues llistes amb el mateix percentatge, el primer empat es resol adjudicant el lloc a la llista que ha obtingut més vots a la comarca, i els successius, alternativament.

Article 21

-1 Un cop feta l'assignació de llocs, la Junta Electoral convoca separatament, dins els cinc dies següents, els representants dels partits polítics, de les coalicions, de les federacions i de les agrupacions que han obtingut llocs en el consell comarcal perquè designin les persones que han d'ésser proclamades membres entre les que gaudeixen de la condició de regidors dels municipis de la comarca i, a més, les suplents que han d'ocupar les vacants eventuais, en nombre mínim de cinc, o igual al nombre de candidats, si els llocs que corresponen no arriben a aquesta xifra.

-2 Cap partit, coalició, federació o agrupació no pot designar més d'un terç dels membres que li corresponen en el consell comarcal, entre regidors que són del mateix municipi, llevat dels casos en què això impedeixi d'ocupar tots els llocs que li corresponen.

-3 Un cop efectuada l'elecció, la Junta Electoral proclama els membres del consell comarcal electes i els suplents, lliura les credencials corresponents i tramet al consell comarcal la certificació acreditativa dels electes i dels suplents. La composició del consell comarcal s'ha de fer pública en els taulers d'anuncis dels municipis de la comarca i en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

-4 En cas de traspàs o d'incapacitat d'un conseller comarcal o de renúncia de la seva condició, la vacant s'ha d'ocupar mitjançant un dels suplents, d'acord amb l'ordre establert entre ells. Si no és possible ocupar alguna vacant perquè els suplents designats ja han passat a ocupar vacants anteriors, s'ha de procedir a una nova elecció de consellers comarcals, d'acord amb el procediment per l'apartat 1.

Article 22

-1 El consell comarcal es constitueix en sessió pública a la capital de la comarca el primer dia hàbil després de transcorreguts quinze dies naturals a comptar de l'endemà de l'acte de proclamació dels membres electes. La sessió constitutiva, reunida per a elegir el president entre els membres que la componen, és presidida per una mesa d'edat, integrada pel conseller de més edat i pel de menys edat presents en l'acte, i hi actua com a secretari el de la corporació comarcal.

-2 Per a ésser elegit president, el candidat ha d'obtenir la majoria absoluta en la primera votació, o la simple en la segona. En cas d'empat, es procedeix a una tercera votació, i si en aquesta es produeix novament empat és elegit el candidat de la llista amb més consellers. Si les llistes tenen el mateix nombre de consellers, és elegit el candidat de la llista amb un nombre més gran de regidors de la comarca.

-3 El president pot ésser destituït del càrrec mitjançant moció de censura, d'acord amb el que estableix la legislació de règim local. Pot ésser candidat al càrrec de president qualsevol dels consellers.

Article 23

Els recursos contenciosos electorals contra els acords de la Junta Electoral sobre proclamació d'electes i sobre l'elecció i la proclamació del president del consell comarcal es regeixen pel que estableix la Secció XVI del Capítol VI del Títol I de la Llei Orgànica del Règim Electoral General.

Article 24

-1 La durada del mandat dels membres del consell comarcal coincideix amb la de les corporacions municipals. Un cop finalitzat el mandat, els membres del consell comarcal continuen en funcions únicament per a l'administració ordinària fins a la presa de possessió de llurs successors. En cap cas no poden adoptar acords per als quals és legalment necessària una majoria qualificada.

-2 La pèrdua de la condició de regidor determina també la pèrdua de la condició de membre del consell comarcal.

-3 Les causes d'inelegibilitat són les que estableixen els articles 6 i 202 de la Llei Electoral General i, si s'escau, les establertes per la Llei Electoral de Catalunya. Les causes d'incompatibilitat són les que estableix la Llei Electoral General per als diputats provincials, sens perjudici del que estableix la Llei Electoral de Catalunya.

TÍTOL IV

De les competències comarcals

Article 25

-1 La comarca exerceix les competències que li atribueixen les lleis del Parlament, les quals, en qualsevol cas, han d'atorgar competències sobre les matèries següents:

- a) L'ordenació del territori i l'urbanisme.
- b) La sanitat.
- c) Els serveis socials.
- d) La cultura.
- e) L'esport.
- f) L'ensenyament.
- g) La salubritat pública i el medi.

-2 En l'àmbit de les seves competències, la comarca pot realitzar obres i prestar serveis en les formes i amb els requisits establerts per aquesta Llei.

-3 La comarca exerceix també les competències que li delega o que li assigna l'Administració de la Generalitat d'acord amb el que estableix la legislació de règim local.

Article 26

-1 En relació amb les activitats i els serveis de competència municipal, correspon a la comarca:

- a) Establir i prestar els serveis públics mínims, en cas de dispensa o en els supòsits especials establerts per la legislació de règim local.
- b) Exercir competències municipals per delegació o per conveni.
- c) Establir i prestar serveis supramunicipals complementaris dels municipals i realitzar obres d'infraestructura general o complementàries per a l'establiment o la prestació dels serveis municipals.
- d) Disposar la conversió de competències municipals en comarcals, en els termes establerts per l'article 30.
- e) Coordinar els serveis municipals entre ells, per raons d'interès comarcal. La coordinació en cap cas no pot implicar la imposició de directrius que vulnerin l'autonomia dels ajuntaments en la gestió de llurs competències.

-2 Si, d'acord amb el que determina l'apartat 26.1, correspon a la comarca d'exercir competències municipals, li correspon també la potestat d'organitzar els serveis corresponents.

-3 En el cas de conversió d'una competència municipal en comarcal i, si s'escau, en el cas de delegació o de conveni, s'han d'establir preceptivament les garanties d'intervenció dels municipis, en relació amb l'activitat o el servei de què es tracta.

Article 27

-1 La comarca ha d'elaborar i aprovar un programa d'actuació que, en funció dels tipus de municipis i de les necessitats específiques de la comarca, ha de determinar:

- a) Els criteris mitjançant els quals els municipis poden sol·licitar la dispensa de la prestació dels serveis mínims, d'acord amb el que en aquest sentit estableixi la Comissió de Govern Local de Catalunya.
- b) Els criteris per a la intervenció comarcal, a fi d'assegurar subsidiàriament la prestació adequada dels serveis mínims obligatoris i les funcions públiques necessàries, d'acord amb el que estableix la legislació de règim local.
- c) Les activitats i els serveis municipals susceptibles d'ésser exercits per la comarca per mitjà de delegació o de conveni.
- d) L'establiment i la prestació dels serveis supramunicipals complementaris dels municipals.
- e) Els serveis municipals susceptibles d'ésser utilitzats per la comarca per mitjà de l'establiment de conveni amb el municipi o els municipis corresponents.
- f) Les obres d'infraestructura general o complementàries per a l'establiment o la prestació de serveis municipals.
- g) Els criteris per a la coordinació dels serveis municipals entre ells.
- h) Les previsions necessàries per a exercir les competències comarcals pròpies i les atribuïdes per delegació de les altres administracions públiques.
- i) Els criteris per a la conversió de serveis municipals en comarcals i els criteris del finançament corresponent, d'acord amb les diferents modalitats d'assumpció.

-2 En els supòsits de les lletres c) i e) es poden incloure també els serveis gestionats mancomunadament o per consorci en l'àmbit de la comarca. En el primer cas, l'acord de delegació o l'aprovació del conveni comporta, quan s'escaigui, l'extinció de l'ens associatiu corresponent que presta el servei.

-3 Perquè la comarca pugui establir o prestar un servei que incideix en un àmbit material sobre el qual els municipis tenen atribuïdes competències, es requereix que estigui expressament previst en el programa d'actuació comarcal. El mateix tràmit s'ha d'aplicar en el cas de l'apartat 1.f).

Article 28

-1 Per a elaborar el programa d'actuació, la comarca ha de consultar prèviament els seus municipis.

-2 Un cop elaborat el programa, i abans d'aprovar-lo, s'ha de sotmetre a consulta dels municipis i a informació pública. El programa té vigència indefinida, sens perjudici de les modificacions que acordi el ple del consell comarcal i de les revisions que prevegi el mateix programa.

-3 L'aprovació del programa d'actuació comporta la declaració implícita d'utilitat pública a l'efecte d'expropiació forçosa.

Article 29

-1 D'acord amb llurs característiques i naturalesa, els serveis comarcals es poden referir a tot l'àmbit territorial de la comarca, a parts diferenciades d'aquest o només a alguns dels municipis. En els dos darrers supòsits, la fórmula de finançament del servei pot fixar les aportacions econòmiques amb les quals han de contribuir els municipis interessats, amb independència de les que els corresponen segons el sistema general de finançament. En aquest cas, els serveis es podran prestar mitjançant organismes descentralitzats o subcomarcals.

-2 La implantació d'un servei comarcal requereix la motivació de la mesura, llevat que ja sigui recollida en el programa d'actuació.

-3 L'establiment i la prestació dels serveis comarcals requereixen l'acord del ple del consell comarcal, el qual ha de determinar, almenys:

- a) Les obres necessàries per a establir el servei.
- b) La forma de gestió i les mesures que s'han d'adoptar per a establir i mantenir el servei.
- c) El cost econòmic de la creació i del funcionament del servei.

- d) Les modalitats d'intervenció municipal, si s'escau.
- e) Els criteris i els sistemes de coordinació amb els serveis municipals de la mateixa naturalesa o de naturalesa anàloga.

Article 30

-1 La conversió de competències municipals en comarcals només es pot fer directament si hi concorren els requisits següents:

- a) Que una llei ho estableixi expressament o atribueixi la competència alternativament al municipi o a la comarca.
- b) Que ho acordi per majoria absoluta el ple del consell comarcal.
- c) Que no hi formulin oposició la majoria dels municipis afectats o un nombre de municipis afectats que representin més de la meitat de la població afectada.
- d) Que es tracti de competències municipals no qualificades de mínimes d'acord amb l'article 26 de la Llei de Bases de Règim Local.

-2 La conversió pot afectar també els serveis mancomunats o gestionats per consorci en l'àmbit de la comarca.

-3 L'aplicació del que disposa aquest article requereix, si s'escau, la fixació de les mesures compensatòries adequades envers els ens afectats.

-4 En qualsevol cas, la Llei ha d'assegurar una intervenció municipal en relació amb l'activitat o el servei quan es tracta de matèries referides a l'apartat 2 de l'article 25 de la Llei de Bases de Règim Local.

Article 31

-1 La conversió de serveis municipals, mancomunats o prestats per consorci, en serveis comarcals comporta la modificació de la naturalesa jurídica de l'òrgan gestor, sense que això comporti alteració del règim estatutari existent amb el concessionari i amb els usuaris.

-2 La conversió de serveis mancomunats o consorciats en els quals estan interessats municipis pertanyents a una altra comarca no altera els termes de la relació associativa preexistent pel que fa als drets i les obligacions d'aquests municipis. En aquest cas, s'ha de donar audiència a les altres comarques afectades. Si en aquest tràmit no hi ha acord entre les entitats interessades sobre la utilització del servei, correspon a la persona titular del Departament de Governació dictar, en el termini de tres mesos, la resolució definitiva sobre la conversió del servei, la qual si no es produeix dins d'aquest termini s'entén emesa amb efectes desestimatoris. Aquesta resolució pot condicionar la conversió a la constitució de consorcis o a l'establiment de convenis entre les comarques afectades.

-3 La conversió del servei comporta, si s'escau, el traspàs dels béns i del personal que hi són adscrits.

Article 32

La comarca pot assumir també les facultats d'intervenció administrativa que corresponen als municipis per a regular i establir el règim d'autoritzacions dels serveis d'interès públic prestats per particulars. En aquest cas, s'ha d'aplicar també, si s'escau, el que disposa l'article 30, a més de la previsió corresponent en el programa d'actuació comarcal.

Article 33

Sens perjudici de les competències que en aquest àmbit corresponen també a les diputacions provincials:

- a) En cada comarca hi pot haver un servei de cooperació i d'assistència municipals encarregat de l'assessorament dels municipis que ho sol·licitin, en àrea jurídica-administrativa, econòmica i financera i d'obres i serveis.
- b) En qualsevol cas, la comarca ha de garantir subsidiàriament l'exercici en les corporacions municipals de les funcions públiques de secretaria i de control i fiscalització reservades als funcionaris amb habilitació de caràcter estatal.

Article 34

La comarca ha d'exercir funcions d'estadística i ha d'establir una base de dades per a integrar la informació d'abast municipal i comarcal, d'acord amb els programes i els plans elaborats per la Generalitat en aquesta matèria.

Article 35

-1 Per mitjà de conveni, el consell comarcal pot utilitzar els serveis i els mitjans propis del municipi capital de comarca per a prestar els seus serveis. Amb la mateixa finalitat, es poden establir també convenis amb altres municipis de la comarca.

-2 L'aplicació del que disposa l'apartat 1 requereix l'acord del ple del consell comarcal i del corresponent ple municipal, adoptats per majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació.

-3 El conveni ha de determinar, si s'escau, els serveis i els mitjans municipals que es posen a disposició de la comarca i les condicions generals i econòmiques que deriven de llur utilització.

Article 36

-1 Correspon a la comarca, en relació amb els plans territorials parcials:

- a) Exercir el dret d'iniciativa per a elaborar-los.
- b) Recollir i coordinar les propostes fetes pels municipis.
- c) Executar-ne les determinacions.

-2 Les funcions establertes per l'apartat 36.1 s'han d'exercir sens perjudici de les que corresponen a la Generalitat en aquesta matèria, d'acord amb el que determina la Llei 23/1983, de 21 de novembre, de Política Territorial, i les disposicions que la desenvolupen.

-3 La comarca ha de participar en la formulació dels altres plans que elabora i aprova l'Administració de la Generalitat i n'ha de desplegar les determinacions. Aquestes funcions s'han d'exercir d'acord amb el que estableix la legislació corresponent.

-4 Sens perjudici del dret d'iniciativa que correspon a les comarques per a elaborar els plans territorials parcials, quan aquesta actuació sigui empresa per l'Administració de la Generalitat, les comarques han de subministrar els elements necessaris per a establir les determinacions del pla, les quals han d'incloure, com a mínim, l'estimació dels recursos disponibles i les necessitats i déficits de l'àmbit territorial corresponent.

Article 37

-1 Les comarques qualificades de muntanya per la Llei 2/1983, del 9 de març, han d'exercir les funcions de planificació i de gestió que els atribueix la legislació específica que les afecta, sens perjudici de les altres competències que resulten del règim general establert per aquesta Llei. D'acord amb el que disposa la damunt dita legislació, els correspon també la funció de programar i gestionar les actuacions especials per a la muntanya establertes per la Comunitat Econòmica Europea.

-2 En la resta de matèries s'han de regir pel règim comarcal general.

Article 38

Les comarques que comprenen zones deprimides, d'acord amb el que estableixen els plans territorials definits per la Llei 23/1983, de 21 de novembre, de Política Territorial, han d'ésser objecte de les actuacions prioritàries específiques fixades en els dits plans sens perjudici dels altres ajuts que estableix també aquella Llei.

Article 39

Les comarques articulen les seves relacions mútues sobre la base de les tècniques de cooperació i de col·laboració amb projectes comuns d'interès llur.

TÍTOL V

De la iniciativa legislativa comarcal

Article 40

-1 D'acord amb el que estableix l'article 32.6 de l'Estatut d'Autonomia, els consells comarcals poden exercir la iniciativa legislativa davant el Parlament de Catalunya mitjançant la presentació de proposicions de llei.

-2 La iniciativa ha d'ésser adoptada per una cinquena part dels consells comarcals, com a mínim. No obstant això, a iniciativa es pot adoptar també per un nombre inferior de consells comarcals si el seu objecte es refereix a una matèria d'interès exclusiu de la comarca o les comarques respectives.

-3 L'exercici d'aquest dret requereix l'acord favorable del ple del consell comarcal adoptat per majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació.

-4 Les proposicions de llei s'han de presentar acompanyades d'una exposició de motius, dels antecedents necessaris per a pronunciar-s'hi i de la certificació acreditativa del acord adoptat.

Article 41

-1 S'exclouen de la iniciativa legislativa les matèries següents:

a) Les que excedeixen l'àmbit de les competències legislatives de la Generalitat.

b) Les de naturalesa tributària o financera.

c) Les relatives a l'organització i les atribucions de les institucions d'autogovern de la Generalitat de Catalunya.

-2 No es pot exercir la iniciativa legislativa si el seu objecte es refereix a una matèria sobre la qual ja es troba en tramitació parlamentària un projecte de llei o una altra proposició de llei.

-3 El dret d'iniciativa comarcal s'entén sens perjudici de l'aplicació de les disposicions reglamentàries relatives a la constitució de ponències conjuntes. En aquest cas, la proposició de llei té la consideració de document de treball a l'efecte de la tramitació subsegüent.

Article 42

-1 Les proposicions de llei són examinades per la Mesa del Parlament, la qual n'ha de decidir l'admissió a tràmit, d'acord amb els requisits establerts per aquesta Llei.

-2 La tramitació de les proposicions de llei s'ha d'ajustar al que disposa amb caràcter general el Reglament del Parlament de Catalunya. Els consells o el consell comarcal poden designar un màxim de tres membres per presentar a proposició de llei en el tràmit de presa en consideració.

TÍTOL VI

Del finançament

Article 43

- 1 Les finances de les comarques es nodreixen dels recursos següents:
- a) Els ingressos de dret privat.
 - b) Les taxes per la prestació de serveis o la realització d'activitats de la seva competència.
 - c) Les contribucions especials per a l'execució d'obres o per a l'establiment, l'ampliació o la millora de serveis de la competència comarcal.
 - d) Les participacions en impostos de l'Estat i de la Generalitat establertes a favor de les comarques.
 - e) Les subvencions i els altres ingressos de dret públic.
 - f) Els procedents d'operacions de crèdit.
 - g) Les multes.
- 2 Corresponen també a les comarques participacions en els ingressos provincials si assumeixen competències de les diputacions en virtut de la redistribució competencial efectuada pel Parlament.

Article 44

La Llei de Pressupost de la Generalitat ha d'establir un percentatge de participació a favor dels consells comarcals en el Fons de Cooperació Local de Catalunya, el qual es nodreix de recursos procedents de l'Estat i de la Generalitat.

Article 45

Les finances comarcals es nodreixen també de les aportacions dels municipis de la comarca. Les comarques, amb consulta prèvia als municipis, han d'establir els criteris de càlcul de les aportacions municipals, en els quals s'han d'incloure necessàriament, com a paràmetres de proporcionalitat, el nombre d'habitants i l'aprofitament dels serveis prestats per la comarca.

Article 46

Els municipis poden delegar en la comarca llurs facultats tributàries de gestió, recaptació, inspecció i revisió, sens perjudici de les delegacions i les altres fórmules de col·laboració que poden també establir amb altres administracions públiques.

Article 47

En tots els altres aspectes relatius al règim de finançament, pressupostari, d'intervenció i de comptabilitat s'apliquen les normes generals de la legislació bàsica de l'Estat i de la legislació de la Generalitat reguladora de les finances locals.

Disposicions addicionals

Primera

En el cas del municipi de Llívia no s'ha d'aplicar el requisit de continuïtat que estableix l'article 3.2.

Segona

Els enclavaments d'un municipi en territori d'un altre municipi pertanyent a una comarca diferent es considera que pertanyen a la comarca on és situada la capital del municipi.

Disposicions transitòries

Primera

El Govern de la Generalitat ha de lliurar a la Comissió de Delimitació Territorial i a la Comissió Jurídica Assessora, perquè la sotmetin a estudi, la documentació relativa a la consulta municipal que determina el Capítol I del Títol II. En el termini màxim d'un any, les dites Comissions han de proposar al Govern de la Generalitat les modificacions territorials que consideren necessàries d'acord amb els principis establerts per l'article 2. El Govern de la Generalitat, en el termini màxim de tres mesos, ha de presentar al Parlament un projecte de llei per a la modificació de la divisió comarcal aprovada inicialment.

Segona

Si la creació o la modificació d'una comarca comporta l'agrupació de municipis de més d'una província, hom ha de demanar informe a les diputacions interessades. L'informe desfavorable no pot impedir que el Parlament de Catalunya exerceixi les atribucions que resulten dels articles 6.2 i 9.2, sempre que s'assoleixi el vot favorable de la majoria absoluta de la Cambra.

Tercera

-1 Mentre no sigui aprovada la Llei Electoral de Catalunya, la Junta Electoral competent, segons el que disposa l'article 20.2, és la provincial.

-2 Si una comarca afecta més d'una província, la Junta Electoral competent és la de la província a la qual correspon la capital de comarca.

Quarta

La constitució dels consells comarcals, segons el que estableix aquesta Llei, comporta l'extinció de ple dret dels consells comarcals de muntanya creats a l'empara de la Llei 2/1983, de 9 de març. Els nous consells subroguen en els drets i les obligacions els consells de muntanya i han d'assumir llurs mitjans materials i personals.

Disposicions finals

Primera

El reconeixement i l'actualització de les peculiaritats històriques de l'organització administrativa interna de la Val d'Aran s'han de regular per llei específica, en el marc dels principis que estableixen les lleis de règim local i d'organització territorial de Catalunya.

Segona

S'autoritza el Govern de la Generalitat perquè dicti les disposicions necessàries per al desplegament, l'execució i el compliment d'aquesta Llei i perquè habiliti els crèdits necessaris per a la implantació dels consells comarcals.

II. GUIÓ DE TREBALL

Estudi de les polítiques d'integració dels immigrants a partir del disseny dels Plans Comarcals

Director responsable
Ricard ZAPATA I BARRERO

Universitat Pompeu Fabra
Departament de Ciències Polítiques i Socials
Ramon Trias Fargas, 25-27
08 005 Barcelona
Tel.: 93.542 23 71/05 - Fax.: 93.542 23 72
A/E: ricard.zapata@cpis.upf.es

Guió de Treball per preparar la Jornada: LÍNIES BÀSIQUES D'UN ENFOCAMENT COMARCAL PER A LA INTEGRACIÓ DELS IMMIGRANTS

DADES BÀSIQUES

Comarca:

.....

Nom del representant:

.....

Càrrec:

.....

Direcció complerta (adjunti targeta si cal):

.....

.....

Telèfon: Fax:

Adreça-E:@.....

Data: / /2003

**DEPARTAMENT DE BENESTAR I FAMÍLIA
GENERALITAT DE CATALUNYA**

BREU PRESENTACIÓ DE L'ESTUDI

Aquest estudi es va iniciar l'octubre de 2002 i té previst finalitzar-se el setembre de 2003. L'equip de treball està format per Ricard Zapata, David Sancho i Borja Rius.

En el procés de construcció d'un marc institucional per a elaborar polítiques d'integració, pràcticament tots els nivells administratius han iniciat accions estratègiques i plans d'intervenció. En aquest context les administracions comarcals han començat a elaborar uns Informes Diagnosi amb l'objectiu d'identificar necessitats i problemes com a pas previ per dissenyar uns Plans Comarcals per a la integració de la immigració. Es preveu igualment l'establiment d'estructures operatives per a posar en funcionament el Pla.

*L'objectiu general de l'estudi és analitzar aquest procés i el contingut bàsic dels Informes que s'han elaborat. En aquest marc es situa aquest guió de treball, destinat als principals responsables comarcals de les polítiques d'integració. La nostra intenció és que serveixi de Guia per a preparar la jornada del dia 27 de abril de 2003, que portarà com a títol: **Línies bàsiques d'un enfocament comarcal per a la integració**. Us demanariem que utilitzéssiu aquest guió com a plantilla per a contestar a les preguntes i adjuntar la documentació que sol·licitem.*

*Aquesta jornada és una etapa intermèdia de l'estudi. L'objectiu específic de la jornada és discutir **quines han de ser les línies estratègiques bàsiques d'un enfocament comarcal per a la integració**. Considerem que les administracions comarcals posseeixen dos característiques que justifiquen el paper que poden jugar en la integració dels immigrants: tenen una visió territorial, transversal i integral local de la seva gestió, i constitueixen un observatori idoni per a identificar necessitats i definir problemes de la seva població.*

La principal qüestió que orientarà la jornada és la de discutir les principals característiques d'un enfocament comarcal per a la integració dels immigrants. La premissa bàsica d'aquest enfocament és que un immigrant quan arriba a Catalunya, arriba a una Comarca. És en aquest marc territorial on es poden desenvolupar unes línies estratègiques per contribuir a la seva plena integració.

CONTINGUT

L'estructura del present document és la següent; en primer lloc un apartat amb la Preparació d'informació i documentació, seguidament unes Orientacions generals de l'enfocament comarcal per a la integració dels immigrants i per últim una secció d'Avaluació dels Informes Diagnosi elaborats.

Agraint d'antuvi la seva col·laboració, quedem plenament disponibles per a qualsevol tipus d'aclariment o consulta en la preparació de la jornada:

Coordinador de l'estudi
Sr. Borja Rius

Tel.: 93 542 27 16 (tardes)
C/E: borja.rius@cpis.upf.es

I. PREPARACIÓ D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ

1. TRAJECTÒRIA DE LA COMARCA EN POLÍTIQUES D'INTEGRACIÓ:

Fer una relació de les accions destinades a la integració dels immigrants.

Data	Acció

2. IMPLICACIÓ INSTITUCIONAL:

Quins ajuntaments estan adherits al Pla?

Ajuntaments Adherits (posar data d'adhesió)

3. COORDINACIÓ:

Llistat dels òrgans de coordinació dels Plans Comarcals: data de creació, estructura i composició, funcions assignades, altres observacions. Suggerim omplir la taula següent.

Òrgan	Data de Creació	Estructura i Composició	Funcions assignades	Reunions realitzades	Altres observacions

4. PARTICIPACIÓ:

Llistat de la comissió de participació dels Plans Comarcals: estructura i composició, funcions assignades, reunions realitzades, acords assolits, recursos assignats. Suggerim omplir la taula següent.

Estructura i Composició de la Comissió	Funcions assignades	Reunions realitzades	Acords assolits	Recursos i altres observacions

5. IMPLICACIÓ ADMINISTRATIVA (TÈCNICA)

Llistat de les taules de treball que s'han creat en el Pla comarcal.

Taules de Treball creades

II. ORIENTACIONS GENERALS PER A L'ENFOCAMENT COMARCAL DE LA INTEGRACIÓ

ENFOCAMENT TERRITORIAL: INTEGRACIÓ I TERRITORI

6. Quins objectius bàsics assenyalaria com a prioritaris per aconseguir la plena integració dels immigrants a la seva comarca? (assenyali un màxim de cinc objectius)
7. Creieu que els immigrants coneixen la realitat comarcal de Catalunya? Quines són les tres accions prioritàries que inclouríeu per a que els immigrants coneguin la comarca on viuen?
8. Segons la vostra administració, la immigració agreuja problemes existents a la comarca o en planteja de nous? Raoni breument la seva resposta

ENFOCAMENT SECTORIAL: INTEGRACIÓ I ESFERES PÚBLIQUES

9. Ara entrarem en el tema dels sectors. Ompli la taula següent:

	Habitatge	Educació	Treball	Sanitat
Quina és la principal problemàtica del sector				
Col·labora amb altres administracions i/o entitats responsables per aconseguir la integració en aquest sector				
Indiqui quin paper específic té la comarca en aquest sector i avaluï les accions que a dut a terme				
Establir una escala de prioritats de l'1 (més important) al 4 (menys important) per a la integració dels immigrants				

ENFOCAMENT SOCIAL: INTEGRACIÓ I CIUTADANIA

10. Participació social dels immigrants:

- Quins són els problemes principals que veu en la relació entre l'associacionisme i l'administració comarcal?
- Comenti la frase següent: "l'ideal seria que les associacions d'immigrants desapareguessin i que els immigrants s'incorporessin a la xarxa d'associacions existents a la Comarca"

11. Temes bàsics per a un enfocament comarcal de la integració (senyali la seva resposta amb un subratllat)

- Les polítiques d'integració són un assumpte que hauria d'estar destinat
 - als immigrants - als ciutadans - als dos per igual
- La majoria dels conflictes a la comarca per a integrar als immigrants són de tipus
 - Socioeconòmic - Recursos administratius i legals - Culturals

12. Creu que un enfocament comarcal de la integració ha de centrar-se en fer polítiques especialment destinades als immigrants? Raoni breument la seva resposta.

III. AVALUACIÓ DELS INFORMES DIAGNOSI ELABORATS I DE LA SEVA IMPLEMENTACIÓ

AVALUACIÓ DE LA PLANIFICACIÓ

13. Considereu els plans comarcals com una eina eficaç a l'hora de desenvolupar les polítiques públiques d'immigració arreu del territori? En quina mesura creieu que els plans comarcals d'integració estan duent a terme d'una forma satisfactòria els objectius pels quals van ser creats?
14. S'ha organitzat alguna jornada de discussió de l'Informe? A quines conclusions es va arribar?
15. Quin grau de satisfacció i de coneixement tenen els immigrants respecte els plans? Quin ha sigut el grau de participació real en l'elaboració i aplicació dels plans? Quin paper han jugat els immigrants en tot el procés?
16. Valoració de l'Informe Diagnosi de la seva comarca: Podria dir quins són els punts forts i febles?

Punts forts	Punts Febles

AVALUACIÓ DE LA IMPLEMENTACIÓ

17. Podeu fer una relació de les propostes plantejades en els Informes que s'estan aplicant en l'actualitat? Hi ha hagut iniciatives d'actuació que no varen estar previstes als Informes?
18. Respecte la implementació administrativa: Hi ha hagut prou recursos materials i personals per endegar iniciatives d'acció?
19. S'han pogut coordinar les actuacions amb els agents socials? Han participat? Amb quines organitzacions tant públiques com privades es pot dir que s'ha cooperat d'una forma especialment positiva i en quins aspectes? Ha existit una coordinació/col·laboració entre els diferents Consells Comarcals durant la posada en funcionament i aplicació dels Plans?
20. En quins àmbits d'intervenció o sectors s'estan obtenint millors resultats? Quins han estat els factors claus d'èxit i fracàs de les iniciatives que s'han portat endavant?
21. Quins han sigut els punts forts i febles de la implementació?

Punts forts	Punts Febles

22. Quin és el tipus de suport que rep dels òrgans comarcals que valora més (polític / tènic / econòmic / altres?)

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for writing. There are no margins, text, or other markings on the page.

III. INDEX DE TAULES

A continuació, les respostes al Guió de Treball de l'annex anterior. Primer, però, hem realitzat un índex de taules. L'estructura d'aquest índex es correspon amb la del Guió tant pel que fa al número de les preguntes com a les tres parts en les que aquest es divideix. Així doncs, el número de les preguntes i de les taules coincideixen. En tres ocasions (Taules 1.12, 4.2 i 5.2) hem realitzat categoritzacions que són resultat de la informació obtinguda dels Guions.

Número de Taula	Nom de la Taula
Taula 1.1	Accions Alt Empordà
Taula 1.2	Accions Bages
Taula 1.3	Accions Baix Ebre
Taula 1.4	Accions Baix Empordà
Taula 1.5	Accions Garraf
Taula 1.6	Accions Garrotxa
Taula 1.7	Accions La Selva
Taula 1.8	Accions Montsià
Taula 1.9	Accions Pla de l'Estany
Taula 1.10	Accions Segarra
Taula 1.11	Accions Vallès Oriental
Taula 1.12	Categorització Accions
Taula 2	Implicació Institucional (ajuntaments adherits al Pla)
Taula 3	Coordinació (òrgans principals)
Taula 4.1	Comissió de Participació
Taula 4.2	Tipologia d'entitats adherides a la Comissió de Participació
Taula 5.1	Implicació Administrativa (Taules de treball creades)
Taula 5.2	Implicació Administrativa (Categorització de les Taules de treball)
Taula 6	Objectius Bàsics per a la integració
Taula 7	Accions Prioritàries per a que els immigrants coneguin la comarca
Taula 8	Immigració: agreuja problemes o en crea de nous?
Taula 9	Anàlisi per Sectors
Taula 10	Participació Social dels Immigrants (l'associacionisme)
Taula 11	Temes Bàsics per un enfocament comarcal de la integració
Taula 12	L'enfocament comarcal ha de centrar-se en polítiques específiques?
Taula 13	Plans Comarcals. Instrument eficaç?
Taula 14	Jornades de discussió de l'Informe Diagnosi
Taula 15	Grau de Participació dels Immigrants
Taula 16	Valoració de l'Informe Diagnosi
Taula 17	Implementació de l'Informe Diagnosi
Taula 18	Recursos Materials i Personals
Taula 19	Coordinació interadministrativa i interorganitzacional
Taula 20	Resultats i factors d'èxit o fracàs de les accions

Taula 21	Valoració de la Implementació
Taula 22	Tipus de Suport rebut pels òrgans comarcals

I. PREPARACIÓ D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ

1. TRAJECTÒRIA DE LA COMARCA EN POLÍTIQUES D'INTEGRACIÓ

En aquest primer punt presentem dos tipus d'informació. Per una banda, unes taules tipus Fitxa que recullen totes les accions desenvolupades per els 11 consells comarcals. Aquesta informació s'organitza seguint tres indicadors (Tipus acció, Categoria acció, Sector, vegeu Marc Teòric Part 2). Per una altra banda, adjuntem al final una taula on presentem els resultats quantitatius en números absoluts (en el text, treballarem amb percentatges).

Totes les accions ocupen espai temporal del 2000-2002, excepte les de la comarca del Vallès Oriental, que en ser la més antiga (1997), presenta accions en 1998 i 1999, encara que en un número molt reduït com per tenir una influència decisiva en la nostra anàlisi

Per les categories de les accions seguirem la tipologia de tipus de conflicte. Precisem que el que ens serveix de referència per a discriminar una categoria és l'acció mateixa y el context on es produeix, i no el tema de la acció. En aquesta línia hem seguit la tipologia de criteris que concretaven els tipus de conflictes per a l'anàlisi sectorial (vegeu Taula C). Per aquesta raó els cursos dirigits a professionals han estat categoritzat com a "Recursos Administratius i Legals", considerats com a un *tema de caràcter tancat* de formació i recursos informatius. Aquells cursos i jornades, exposicions i altres *de caire obert cap a la societat en generat*, dirigit a tota la població, han estat, per contra, considerats sota la categoria de "Cultural".

Taula 1.1: Accions ALT EMPORDÀ

Tipus Acció	Acció	Categoria acció	Sector
D	En elaboració la <i>Guia d'acollida a les persones nouvingudes a la comarca de l'Alt Empordà</i>	RAL	No
D	En elaboració la <i>Guia d'acollida al nouvingut al municipi de Figueres (Ajuntament de Figueres)</i>	RAL	No
C	Entorn @ la dona a Figueres i Marca de l'Ham	SOCECO	No
B	Elaboració del <i>Directori de serveis per l'aprenentatge lingüístic d'adults estrangers</i> .	RAL	Educació
D	Accions integrades per a dones immigrades (Figueres, Roses, Castelló i S. Pere Pescador)	SOCECO	No
B	Actualització de les dades del padró del 2000, 2001, 2002 relacionat a població immigrada que permeti el Departament de Benestar i Família i els ajuntaments conèixer la realitat comarcal	RAL	No
B	Aplicació dels qüestionari per valorar el grau d'integració dels immigrants	RAL	No
B	Elaboració de criteris per a la creació d'una línia d'ajuts per part del Consell Comarcal a projectes d'entitats d'iniciativa social	SOCECO	No
A	Servei de mediació intercultural Format per un mediador marroquí que està a disposició dels diferents serveis i institucions de la comarca, i té la seu al Consell Comarcal: (146 casos atesos al 2001 i 176 al 2002)	CUL	No
D	Campanya de promoció de l'empadronament	RAL	Altres (Empadronament)
B	Coordinacions locals (L'Escala, Vilafant, Roses i Figueres): 30 espais de reunions	RAL	No
B	Elaboració fitxa a diferents idiomes per analitzar les necessitats formatives dels immigrants. Vilafant	SOCECO	No
B	Informe sobre el desenvolupament del programa de formació viària a l'Alt Empordà	RAL	No
B	Informe sobre l'augment de la població immigrada al municipi de Sant Pere Pescador amb	RAL	Treball

	l'arribada de temporers agraris		
C	Cursos i jornades a professionals: Islam i món local (4 hores). Jordi Moreras: 16 participants i 24 participants	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals Eines d'intervenció amb famílies magrebines (12 hores). Amina Bargach (23 assistents i 25 assistents)	RAL	No
C	Jornada de reflexió "Multiculturalitat i educació en el lleure" a Figueres: 35 participants.	CUL	No
D	Assessorament tècnic a les entitats d'immigrants per a l'elaboració de projectes i realització de tràmits administratius en el marc de la convocatòria de subvencions del Consell Comarcal (2002): participació de 10 projectes	RAL	No
D	Seguiment de l'execució dels projectes presentats per les entitats	RAL	No
C	Participació amb un estant de gastronomia intercultural a les Fires de Sta. Creu de Figueres	CUL	No
C	Programa <i>Un espai per trobar-nos, un espai per aprendre</i> . Tallers a les escoles següents (Anicet de Pagès i de Puig de Figueres - Vicenç Vives de Roses (2002))	CUL	Educació
D	Programa <i>Som iguals, som diferents</i> . Realització de 10 sessions a escoles d'ESO a tres centres de Roses i 1 de Figueres	RAL	Educació
C	Taula rodona "Els valors religiosos en la societat d'avui, en una societat laica" a Figueres 38 participants.	CUL	No
A	Posada en marxa del servei d'orientació i informació als treballadors temporers de Sant Pere Pescador 24 casos atesos	SOCECO	Treball
B	Informe/document sobre la proposta d'una mesquita a la Marca de l'Ham	CUL	No

Taula 1.2: Accions BAGES

Tipus Acció	Acció	Categoria acció	Sector
A	Punt d'informació d'habitatge	RAL	Habitatge
A	Servei de mediació intercultural. Format per dos mediadors marroquís (14 hores/setmana que estan a disposició dels diferents serveis i institucions de la comarca)	RAL	No
B	Recollida de dades d'empadronament	RAL	Altres (Empadronament)
C	Organització i participació de la Jornada per la convivència veïnal a Manresa	CUL	No
C	Cursos i jornades a professionals: Les cultures dels nostres alumnes	RAL	Educació
C	Cursos i jornades a professionals: Introducció al fenomen migratori	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals: Eines d'intervenció amb famílies magrebines (12 hores). Amina Bargach	RAL	No
B	Elaboració del protocol del SMI	RAL	No
D	Edició d'un vídeo d'informació sobre els serveis sanitaris	RAL	Sanitat
C	Programa <i>Un espai per trobar-nos, un espai per aprendre</i> . Tallers a les escoles següents: Joventut de Callús	CUL	Educació
C	Programa <i>Vina a la diversitat del barri</i> : Taula rodona sobre convivència intercultural al Centre Cívic "Selves i Carner" de Manresa.	CUL	No
D	Activitats lúdico festives (dances, música, jocs...).	CUL	No
C	Vídeo fòrum sobre convivència en la diversitat: Projecció del film <i>Flores de otro mundo</i> a: Mojà i Súrria .	CUL	No
C	Cursos i jornades a professionals: Islam i àmbit local (4 hores). Jordi Moreras: 10 participants	RAL	No

Taula 1.3: Accions BAIX EBRE

Tipus Acció	Acció	Categoria acció	Sector
C	Es van realitzar algunes gestions per iniciar classes d'alfabetització al municipi de Xerta.	CUL	No
B	S'ha elaborat un projecte per poder sol·licitar una subvenció per realitzar un curs de mediació intercultural	RAL	No
D	Elaboració amb e la Unitat d'Atenció a la Dona i des del grup de treball d'Atenció Primària de la CEI, el programa de "La salut de la dona", de prevenció d'embarassos no desitjats i de malalties de transmissió sexual entre la població immigrada. També té com objectiu que aquest servei es faci més accessible a aquest col·lectiu.	SOCECO	Sanitat
D	Es va col·laborar en l'elaboració del projecte de millora de la casa d'acollida per a temporers que porten a terme Càritas i Creu Roja conjuntament.	SOCECO	Treball
B	Es van fer gestions per portar a terme un projecte per treballar la problemàtica de l'allotjament de temporers amb els empresaris de la comarca.	SOCECO	Treball

B	S'ha elaborat un projecte per portar a terme una Ludoteca Intercultural	CUL	No
D	S'ha organitzat conjuntament amb el Departament de Benestar i Família del Consell Comarcal el Primer Parc Intercultural de Nadal a Tivenys (21/12/2002).	CUL	No
B	S'ha elaborat un projecte per demanar subvenció per al curs de monitors interculturals en el temps del lleure.	RAL	No
B	S'han realitzat gestions i s'han establert els primers contactes per implantar el programa calidoscopi al Baix Ebre.	CUL	No
B	S'han establert els primers contactes amb l'Escola de l'Esplai de Tortosa per treballar conjuntament la formació intercultural dels monitors en el lleure.	RAL	Educació
D	S'ha col·laborat en la Secretaria General de joventut en la creació de la Pàgina web sobre immigració i en l'organització d'algun curs, en un programa de ràdio adreçat a joves	RAL	No
B	S'han establert contactes amb el Coordinador Territorial de joventut de les Terres de l'Ebre per poder treballar conjuntament en alguna activitat adreçada a joves.	SOCECO	No
B	Reunió amb els professionals de la Secretaria d'Afers Religiosos.	RAL	No
B	Elaboració conjuntament amb el Pla Comarcal d'Integració dels Immigrants del Montsià i la Delegació de Periodistes de les Terres de l'Ebre un projecte per treballar conjuntament amb els mitjans de comunicació pel que fa a la sensibilització de la població en general i millorar el tractament que la premsa fa d'aquests temes.	CUL	No
D	S'ha elaborat un tríptic d'acollida en diferents idiomes amb tots els recursos existents a la comarca.	RAL	No
D	Difusió de la <i>Guia Connecta amb Catalunya</i> a tots els municipis. Preparació de la informació que ha de sortir en aquesta guia. Novembre i desembre de 2002	RAL	No
C	Programa <i>Un espai per trobar-nos, un espai per aprendre</i> . Tallers a les escoles següents: Marçal Domingo de Roquetes	CUL	Educació
C	Participació en mitjans de comunicació: Ràdio Tortosa: Explicar que són els Plans i la realitat de la immigració a la comarca.	RAL	NO
C	Cursos a professionals: Curs d'immigració, estrangeria i asil. Manolo Fages (fins)	RAL	No
C	Col·laboració amb l'Ajuntament de Camarles i el Consell Comarcal la primera setmana intercultural a Camarles (Abril 2002)	CUL	No
C	Organitzar de la taula rodona <i>La immigració avui</i> . Camarles	RAL	No
C	Xerrada al CAP de l'Ametlla de Mar: La realitat de la immigració	RAL	Sanitat
C	Realització del <i>curs Islam i àmbit local</i> . (4 hores). Jordi Moreras: 36 persones.	RAL	No
C	Col·laboració en l'organització de la <i>I jornada sobre Nova Ciutadania i àmbit local i multiculturalitat</i> . Tortosa	CUL	No
C	Organització conjuntament amb la CEI i la UOC una taula rodona: <i>El tractament de la nova ciutadania des de l'àmbit local</i> .	RAL	No
C	Cursos a professionals: Eines d'intervenció amb famílies magrebines. (15 hores) Amina Bargach: 10 persones	RAL	No
C	Xerrada sobre els recursos de la comarca per als immigrants (novembre 2002).	RAL	No
C	Xerrada sobre què són els Plans Comarcals d'Immigració	RAL	No
C	Col·laboració en la preparació del curs d'Atenció a la diversitat	CUL	No
C	Participació en mitjans de comunicació: Cadena SER: Explicar la realitat de la immigració a la comarca	RAL	No
C	Participació en mitjans de comunicació: Ona Catalana: Situació dels joves immigrants a la comarca i Parc Intercultural de Tivenys	RAL	No

Taula 1.4: Accions BAIX EMPORDÀ

Tipus Acció	Acció	Categoria acció	Sector
B	Elaboració d'una Proposta de Projecte del Servei de Mediació Intercultural (SMI) que es trameta als EBASPs per al seu coneixement i col·laboració en la concreció d'objectius, metodologies, etc.	RAL	No
B	Concreció dels sistemes d'avaluació del SMI a dur a terme conjuntament amb les EBASPs, (continua en els espais de reunió mensuals) i anual per objectius.	RAL	No
B	Elaboració amb l'escola Pedralta de Sta. Cristina d'un protocol d'intervenció amb pares d'alumnes. 09, 10 i 11/02	RAL	Educació
B	Aplicació del qüestionari per valorar el grau d'integració dels immigrants	RAL	No
C	Cursos a professionals: Jornada de formació i debat: Multiculturalitat al Baix Empordà.	RAL	No
A	Servei de mediació intercultural. Format per una medidora marroquí que està a disposició dels diferents serveis i institucions de la comarca, i té la seu al Consell Comarcal.	RAL	No
B	Elaboració de la memòria d'activitats del SMI, i 2002.	RAL	No
D	Elaboració i edició d'una guia de recursos sobre formació d'adults a diferents idiomes	RAL	No
C	Cursos a professionals: Jornada monogràfica sobre treball social i immigrants	RAL	No

C	Cursos a professionals: Islam i àmbit local. (5 hores). Jordi Moreras (22 participants, 20 participants)	RAL	No
C	Cursos a professionals: Eines d'intervenció amb famílies magrebines. (12 hores). Amina Bargach (26 participants, 24 participants)	RAL	No
C	Cursos a professionals: Comunicació i negociació intercultural. Materials per a la convivència 23 participants	RAL	No
C	Taller formatiu: Habilitats i estratègies per al treball educatiu amb joves i menors en risc social. Girona	RAL	No
C	<i>Realització del seminari: Elements metodològics per a la millora del treball amb població immigrada, per a professionals sanitaris: (del 04/04/02 al 17/06/02)</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Llengua àrab i pacte terapèutic: un objectiu inabastable. ▪ Pautes Culturals i sistematització de coneixements. ▪ Recursos i eines per al treball amb la població magribí. ▪ Característiques de la normativa sanitària vigent, tràmits administratius i dret a l'assistència sanitària. Legislació sobre immigració. 	RAL	Sanitat
B	Sistematització del circuit d'atenció de les demandes del Departament d'Ensenyament. 2n semestre 2002	RAL	Educació
C	Cursos a professionals: Realització de la Cloenda –Avaluació del curs de Comunicació i Negociació Intercultural. Palamós, 32 participants	RAL	No
B	Coordinació amb la Guàrdia urbana de Sta. Crisitina d'Aro per a la realització de dues xerrades informatives a la població immigrada.	CUL	Altres (Guardia Urbana)
C	Programa <i>Un espai per trobar-nos, un espai per aprendre</i> . Tallers a les escoles següents: Torras Jonama de Palafrugell (2002). Reunions:	CUL	No
C	Participació en el programa de TV3 <i>En camp contrari</i> sobre immigració. Emissió	RAL	No
C	Cursos a professionals: Taula rodona sobre <i>Polítiques d'immigració. Models d'integració</i> . (Palafrugell) 50 participants	RAL	No
C	Curs per al diàleg interreligiós. Torroella L'Estartit. Cristianisme. Islam. Judaisme	CUL	No
B	Realització de la reunió de presentació del servei amb els representants de la Secretaria d'Afers religiosos. Generalitat de Catalunya. La Bisbal	CUL	No
B	Col·laboració amb els Mossos d'Esquadra de cara a establir línies de treball conjuntes.	RAL	Altres (Seguretat)
C	Taula rodona: L'empremta de l'islam a Catalunya. Torroella de Montgrí.	CUL	No
C	Taules rodones sobre mediació intercultural: La Bisbal 15/11/02. Palafrugell 19/11/02. Platja d'Aro 26/11/02. Calonge 29/11/02.	CUL	No
C	Participació en la jornada de Treball Dona i immigració a Catalunya. Institut Català de la dona. BCN	SOCECO	No
C	Realització de quatre concerts de música tradicional berber: La Bisbal Palafrugell. Platja d'Aro Calonge	CUL	No
C	Cursos a professionals: Taller: Construint una competència per a la relació intercultural. Platja d'Aro. 28 participants	RAL	No
C	Realització de Cine Fòrums interculturals: SIN RETORNO, Platja d'Aro. PONIENTE, Platja d'Aro,	CUL	No
C	Realització d'un sessió de teatre intercultural amb la companyia Clownfishcat . Obra: A mí què?. Platja d'Aro	CUL	No
C	Cursos a professionals: Participació en el curs sobre interculturalitat impartit als professionals de la Guàrdia urbana de Palafrugell i La Bisbal en col·laboració amb l'Associació UNESCO. Palafrugell	RAL	Altres (Guardia Urbana)
C	Participació en la Setmana solidària. Palafrugell en col·laboració amb l'Oficina d'Atenció al Nouvingut (OAN).	RAL	No
C	Realització d'una entrevista a TV Costa Brava.	CUL	No
C	Curs sobre cuina i cultures mediterrànies. Torroella de Montgrí L'Estartit.	CUL	No
C	Xerrada: Alimentació i cultura a ambdós costats de la mediterrània. Torroella	CUL	No

Taula 1.5: Accions GARRAF

Tipus Acció	Acció	Categoria acció	Sector
B	Realització conjunta d'un projecte d'intervenció en les àrees d'atenció a la dona i pediatria. Projecte Hanane. Pendent d'aprovació.	SOCECO	No
D	Programa "Laburo" d'informació i orientació laboral i legal a immigrants i professionals.	RAL	No
D	Suport del servei de mediació al Club de la feina del CFO la Paperera de Vilanova i la Geltrú.	RAL	No
A	Punt d'informació d'habitatge a la seu del Consell Comarcal.	RAL	Habitatge
C	Cursos carnet de conduir (2000-2001-2002) a Vilanova i la Geltrú i a S. Pere de Ribes.	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals: Jornada sobre comunicació i mediació intercultural	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals: Islam i món local (4 hores). Jordi Moreras: 11 participants	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals:	RAL	No

	Eines d'intervenció amb famílies magrebines. (12 hores). Amina Bargch: (29 assistents, 20 assistents)		
A	Servei de mediació intercultural. Format per dos mediadors magrebis que estan a disposició dels diferents serveis i institucions de la comarca i tenen la seu al Consell Comarcal. Durant l'any 2002 ha realitzat 271 intervencions.	RAL	No
C	Programa <i>Un espai per trobar-nos, un espai per aprendre</i> . Tallers a les escoles següents: Escola Arjau de Vilanova i la Geltrú	CUL	Educació
B	Realització del Projecte Agora. Procés de participació amb les entitats de la comarca per tal de veure quin pot ser el paper del teixit associatiu en la creació d'espais de convivència.	RAL	No
C	Curs sobre <i>tècniques d'intervenció amb famílies magrebines</i> . (12 hores). Amina Bargch 20 assistents	RAL	No
C	Realització d'unes jornades participatives sobre els <i>"Reptes de la convivència al Garraf"</i> .. Vilanova i la Geltrú (60 participants).	CUL	No
C	Realització d'una taula rodona d'experiències (CAP Drassanes i Hospital de Mataró) per a tècnics de l'Alt Penedès i Garraf. Vilafranca de Penedès,	RAL	Sanitat

Taula 1.6: Accions GARROTXA

Tipus Acció	Acció	Categoria acció	Sector
D	Elaboració de la Guia d'acollida al ciutadà nouvingut	RAL	No
D	Bus transversal (Teisa)	RAL	No
A	Oficina de rehabilitació del barri vell d'Olot	RAL	No
C	Casal Xivarri d'aprenentatge de la llengua	CUL	No
C	Xerrades interculturalitat als centres	CUL	No
C	Taula rodona: <i>El català eina d'integració social</i> . (40 assistents)	CUL	No
D	Projecte inserció laboral Consorci Benestar Social	SOCECO	Treball
C	Curs <i>Forma't</i> , formació en interculturalitat	RAL	No
B	Realització del projecte <i>Banc de recursos</i> per informar de material relacionat amb immigració a la Biblioteca Maria Vayreda	RAL	No
B	Reunió cossos seguretat, associacions d'immigrants	RAL	No
C	Cursos de formació professional: Eines d'intervenció amb famílies magrebines. Amina Bargach (12 hores): 24 persones i 16 persones	RAL	No
C	Cursos de formació professional: Islam i món local. (4 hores). Jordi Moreras	RAL	No
B	Elaboració de l'Informe <i>Immigració i Habitatge a Olot</i>	RAL	Habitatge
C	Cursos de formació professional: Formació a tècnics municipals i comarcals. (10 hores) Luis-Miguel Narbona (30 persones)	RAL	No
C	Formació " Immigració i salut ". (5 hores) Joseba Atxotegui: 32 assistents.	RAL	No
C	Conferència: <i>EL perquè de la immigració</i> , a càrrec d'Amina Bargach 40 persones.	CUL	No
C	Cursos de formació professional: Formació Immigració i polítiques locals (5 hores), adreçada a càrrecs electes: 10 persones.	RAL	No
C	Presentació del Projecte Sanduk per Bintou Jarje 25 assistents)	CUL	No

Taula 1.7: Accions LA SELVA

Tipus Acció	Acció	Categoria acció	Sector
A	Servei de mediació intercultural. Format per un mediador marroquí que està a disposició dels diferents serveis i institucions de la comarca.	RAL	No
C	Preparació del concurs literari "acaba el conte".	CUL	No
B	Elaboració d'un Pla de Ciutat Educadora (Arbúcies)	RAL	No
D	Suport en les tasques puntuals de mediació i traducció-interpretació a professionals sanitaris.	RAL	Sanitat
B	Projecte: "Dinamització comunitària intercultural: acompanyament i suport a les associacions d'immigrants".	CUL	No
B	Recull de les dades d'empadronament municipal	RAL	Altres (Empadronament)
C	Cursos i jornades a professionals: Eines d'intervenció amb famílies magrebines. (15 hores) Amina Bargach: (23 participants, 26 participants)	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals: Islam i món local. (5 hores) Jordi Moreras (6 participants)	RAL	No
D	Dinamització d'espais de treball unitari entre els diferents serveis socials i d'acollida. Elaboració de guies d'acollida municipals a: Anglès, Arbúcies, Blanes, Sta. Coloma de Farners, Vilobí d'Onyar i St. Hilari de Sacalm. (2002)	RAL	No

C	Programa <i>Un espai per trobar-nos, un espai per aprendre</i> . Tallers a les escoles següents: Napoleó Soliva de Blanes Pompeu Fabra d'Anglès <ul style="list-style-type: none"> S'han elaborat i traduït protocols i díptics per facilitar la comunicació entre escola i família (St. Hilari) S'han realitzat tasques de mediació per facilitar l'apropament i la participació de les famílies immigrades a l'escola. 	CUL	Educació
B	Projecte: Suport al tractament de la diversitat als centres d'educació primària i secundària	CUL	Educació
D	Suport i assessorament a entitats locals que realitzen tasques de formació d'adults (Anglès, Vilobí, Sta. Coloma) (2002)	RAL	No
D	Accions d'acompanyament de persones immigrades a serveis sindicals per a informació i assessorament (Anglès)	SOCECO	No
B	Dinamització d'un espai de coordinació entre diferents entitats d'iniciativa sociolaboral (Sta. Coloma de Farners)	SOCECO	Treball
B	Suport en el disseny i redacció final d'una proposta formativa per a dones immigrades emmarcada en el programa EQUAL	SOCECO	No
B	Suport en el disseny i redacció final d'un projecte d'inserció sociolaboral per a dones immigrades (Sta. Coloma de Farners)	SOCECO	Treball
B	Projecte: "Habitat. Suport en l'accés i manteniment de l'habitatge a Blanes"	RAL	Habitatge

Taula 1.8: Accions MONTSIÀ

Tipus Acció	Acció	Categoria acció	Sector
B	Diverses reunions a la Sénia per fomentar l'associacionisme, organitzades per l'alcalde i la regidoria de Serveis Socials, en les que es van convocar els immigrants per nacionalitats i d'allí van sortir interlocutors vàlids, escollits per la majoria dels assistents.	RAL	No
C	<i>La implementació comarcal del Pla interdepartamental d'integració dels immigrants de la Generalitat de Catalunya</i> ,	RAL	No
C	Participació en els mitjans de comunicació: revista "el Montsià" del Consell Comarcal del Montsià. Núm. 8.	RAL	No
B	Creació i manteniment d'un fons documental sobre immigració destinat al préstec	RAL	No
B	Gestió del servei de traductors del Departament d'Ensenyament (durant tot l'any).	RAL	No
B	Elaboració de la memòria <i>Formació polivalent per a immigrants extracomunitaris del Montsià</i> , presentada al Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, per demanar una subvenció per finançar un paquet formatiu dirigit a persones en especials dificultats d'inserció al mercat laboral.	RAL	No
C	Participació en una taula rodona sobre immigració a Visió 3 (TV). Gener 2001.	RAL	No
C	Participació a Jornades culturals: Conferència <i>La immigració avui dia</i> al V Congrés de la Gent Gran de Santa Bàrbara (octubre 2002).	CUL	No
C	Juntament amb l'Àrea de Joventut del Consell Comarcal del Montsià, organització, supervisió i gestió de 16 tallers interculturals anuals a 8 centres d'ESO del Montsià (impartits als cursos de 1r i 2n).	CUL	No
C	Cursos a professionals: Immigració, Llei d'estrangeria i Reglament d'aplicació. Manolo Fages Marta	RAL	No
C	Cursos a professionals: La contractació de mà d'obra estrangera per a treballs agrícoles de temporada	RAL	No
C	<i>La immigració estrangera a Ulldecona</i> , Revista Informativa de la vida local Ulldecona. Juny-juliol 2001.	RAL	No
C	Participació a Jornades culturals: Conferència a el <i>Dia de les cultures</i> , d'Ulldecona	CUL	No
C	Curs sobre <i>aspectes culturals i estadístics dels immigrants estrangers a la comarca del Montsià</i> (ABS d'Ulldecona i ABS Sénia)	RAL	No
C	Entrevistes a ràdios locals sobre la immigració al Montsià: Amposta, Deltebre, Tortosa, Santa Bàrbara, Ulldecona i Alcanar. Octubre 2001	RAL	No
C	Conferència: <i>Emigrants espanyols, immigrants estrangers, on hi ha la diferència</i> . Amina Bargach	CUL	No
C	Cursos de formació professional: Eines d'intervenció amb famílies magrebines (12 hores). Amina Bargach: 24 i 25 d'octubre de 2001: 30 assistents, 4 i 5 d'octubre de 2002: 25 assistents	RAL	No
C	Cursos de formació professional: Islam i món local. (5 hores) Jordi Moreras: 27 d'octubre de 2001: 6 participants, 19 de juny de 2002: 19 participants	RAL	No
D	Assessorament i recolzament administratiu per la creació d'una associació d'immigrants magribins a Amposta	RAL	No
C	Participació a Jornades culturals: Mostra gastronòmica i danses típiques a la <i>V'fira de l'oli novell, del cítric i del comerç</i> de Santa Bàrbara	CUL	No
C	<i>El Pla comarcal d'integració dels immigrants del Montsià</i> , Revista "el Montsià" del Consell Comarcal del Montsià. Núm. 9. Desembre de 2001	RAL	No

C	Cursos a professionals: El Reglament d'execució de la Llei 8/2000. Manolo Fages Marta	RAL	No
C	Participació taula rodona EMUTE (Emissores de ràdio les terres de l'Ebre. Gener 2002	RAL	No
C	Col·laboració amb IES de la comarca per oferir informació sobre la immigració al Montsià: IES la Sénia (juny 2002), IES Manuel Sales i Ferré d'Ulldecona (desembre 2002), IES Les Planes de Sta. Bàrbara	RAL	Educació
B	Elaboració d'una base de dades de traductors	RAL	No
B	Informació i assessorament als treballadors socials de la comarca en qüestions d'immigració	RAL	No
B	Recollida de dades estadístiques de cada municipi trimestralment i posterior retorn d'aquestes dades analitzades	RAL	No
C	Programa <i>Un espai per trobar-nos, un espai per aprendre</i> . Tallers a les escoles següents: Ramon i Cajal d'Ulldecona	CUL	No
D	Elaboració de díptics informatius a diferents idiomes (rus, àrab, romanès, anglès i francès) sobre els serveis que presta el CAP, com obtenir la TSI, horaris...	RAL	No
D	Elaboració de díptics informatius en diferents idiomes sobre els drets i deures dels propietaris i llogaters i sobre com adquirir un habitatge, amb la col·laboració de l'Àrea de Serveis a la Joventut del Consell Comarcal del Montsià (2002).	RAL	No
D	Distribució a tots els CAP i ABS del material recollit (ponències, manual per l'atenció primària de la població immigrant, díptic del viatger i altres	RAL	Sanitat
C	Xerrada al CAP I d'Amposta sobre les <i>característiques socio-demogràfiques dels immigrants al Montsià</i>	RAL	Sanitat
B	Inici de contactes amb l'Escola d'Hosteleria Pons de la comarca, per tal de col·laborar quan comencen els cursos de formació.	RAL	No
B	Reunió amb "Calidoscopi" Pla d'actuació per a la interculturalitat en el lleure, de la Secretaria General de la Joventut	CUL	No
D	Assessorament en la preparació d'un curs de llengua catalana dirigit a famílies immigrants, organitzat per Càritas Amposta	CUL	No
A	Creació de l'Oficina d'Atenció i Informació a l'Immigrant	RAL	No
B	Elaboració del projecte per a les accions a realitzar per facilitar l'obtenció del carnet de conduir	RAL	No
B	Recerca d'informació per a les guies d'acollida municipal del Departament de Governació	RAL	No
B	Participació en la Comissió d'alcaldes per a l'entrega i explicació del dossier: <i>La presència musulmana a Catalunya</i> .	RAL	No
C	<i>El Pla comarcal d'integració dels immigrants del Montsià</i> , Revista "el Montsià" del Consell Comarcal del Montsià. Núm. 10. Desembre de 2002.	RAL	No
C	Entrevista a Ràdio Ser Tortosa sobre la immigració al Montsià (desembre de 2002).	RAL	No
B	Reunió informativa a tots els treballadors socials de la comarca sobre aquelles tasques que està portant a terme el Pla comarcal d'integració dels immigrants del Montsià i l'Oficina d'Atenció i informació a l'immigrant.	RAL	No

Taula 1.9: Accions PLA DE L'ESTANY

Tipus Acció	Acció	Categoria acció	Sector
C	Curs de recerca activa de feina per a les dones africanes	SOCECO	Treball
C	Celebració de la II Setmana de la cooperació i la solidaritat.	CUL	No
C	Informació i inici del Programa Calidoscopi	CUL	No
C	Conferències : Sr. Salah Jamal: 65 assistents públic general.	RAL	No
C	Conferències : Sr. Xavier Besalú: 35 assistents públic general.	RAL	No
B	Informe sobre la inserció laboral de les dones africanes al Pla de l'Estany	SOCECO	Treball
B	Projecte de mediació en habitatge amb APIs	RAL	Habitatge
B	Informe sobre la participació escolar dels pares marroquís i gambians a partir de la seva visió i situació.	RAL	Educació
C	Cursos i jornades a professionals: Islam i món local. (5 hores). Jordi Moreras: 13 assistents i 13 assistents.	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals: Eines d'intervenció amb famílies magrebines. (12 hores) Amina Bargach:: 27 assistents i 13 assistents	RAL	No
D	Elaboració i edició del tríptic "Normes de convivència"	CUL	No
A	Servei de mediació intercultural. Format per una mediadora gambiana (8 hores a la setmana) i una mediadora magrebina (15 hores a la setmana) que estan a disposició dels diferents serveis i institucions de la comarca i té la seu al Consell Comarcal. Actuacions any 2002: 144 demandes 214 intervencions 393 contactes amb persones immigrants	RAL	No
C	Programa <i>Un espai per trobar-nos, un espai per aprendre</i> . Tallers a les escoles següents: Verge del Remei de Banyoles: 12 participants	CUL	No
C	Conferències :Sra. Amina Bargach: 70 assistents (joves marroquís).	RAL	No

Taula 1.10: Accions SEGARRA

Tipus Acció	Acció	Categoria acció	Sector
D	En elaboració guies d'acollida local a: Cervera, Guissona, Torà i Sant Guim de Freixenet	RAL	No
D	Elaboració d'un tríptic informatiu de tots els serveis i funcions dels que consta l'Àrea de Serveis Socials.	RAL	No
B	Acord d'incorporar a les reunions mensuals de l'equip de treball social un representant de cada col·lectiu d'immigrants per a elaborar un recull de les necessitats socials, culturals, d'habitatge, laborals, etc. que permeti obtenir informació per a realitzar demandes als organismes municipals i comarcals.	RAL	No
B	Transmissió d'informació als professionals de l'àmbit d'Ensenyament sobre els serveis de reforç escolar i els recursos formatius dels que consta la comarca de la Segarra.	RAL	Educació
C	Conferència a càrrec d'Amina Bargach adreçada a professionals de l'àmbit d'ensenyament.	RAL	Educació
C	Xerrades sobre el procés migratori i trets socio culturals dels països d'origen, realitzades pels mediadors (Alia i Samira), el president de l'Associació Maliense i la traductora búlgara per als alumnes dels IES. (IES La Segarra: xerrada dirigida als alumnes de 1er Batxillerat i 3er ESO - IES Guissona: Xerrada dirigida als alumnes de 1er ESO	CUL	Educació
D	Difusió per part dels mediadors a la població immigrant dels diferents serveis als que es poden adreçar els alumnes en horari extraescolar.	RAL	Educació
B	Participació dels mediadors en les reunions de pares tant a nivell col·lectiu com individual (Reunions informatives Reunions de seguiment de l'alumne)	RAL	Educació
B	Difusió dels serveis lingüístics municipals i comarcals i elaboració de llistats (provisionals) d'alumnes immigrants interessats en accedir a cursos de llengua.	CUL	No
B	Realització de reunions entre l'equip de mediadors i els professionals del servei de Formació d'adults i Càritas Guissona per a realitzar el seguiment i promoure l'assistència continuada dels alumnes immigrants a les classes.	SOCECO	Educació
D	Assessorament dels professionals de Formació d'Adults a les entitats que realitzen cursos de llengua sobre el tipus de material existent.	CUL	Educació
C	Introducció del servei d'acolliment lingüístic del servei de Normalització lingüística dins els taller d'esport i de cuina realitzats a Càritas Cervera.	CUL	No
B	Elaboració de llistats d'immigrants establerts a municipis on no disposen de serveis de formació lingüística (Sant Guim de Freixenet, Torà i Sanatja), que estarien interessats en aprendre la llengua. Transmissió dels llistats al Departament de Benestar i família per tal que s'implantin en aquests municipis.	CUL	No
C	Introducció de mòduls de coneixement de l'entorn en el programa de Formació d'adults, Càritas Guissona i Biblioteca de Guissona.	RAL	No
D	Elaboració d'un pòster informatiu traduït en francès, anglès, romanès, búlgar, àrab i ucraïnès on s'hi reflecteixen les normes bàsiques de funcionament del servei de medicina general del CAP de Cervera.	CUL	Sanitat
D	Elaboració d'un pòster informatiu traduït en àrab i búlgar sobre el funcionament del consultori mèdic de Torà.	CUL	Sanitat
C	Preparació i organització de xerrades sobre hàbits de criança en els CEIPS de Cervera.	RAL	No
C	Realització d'un curs de construcció adreçat a alumnes immigrants.	SOCECO	Educació
C	Realització del Curs de formació en mediació intercultural	RAL	No
A	Inici del servei de mediació intercultural amb seu al Consell Comarcal i format per dos mediadors, un marroquí i l'altre senegalès	RAL	No
C	Programa <i>Un espai per trobar-nos, un espai per aprendre</i> . Tallers a les escoles següents: 49. Fausti Esteve de Guissona	CUL	Educació
C	Cursos i jornades a professionals: Islam i àmbit local (4 hores). Jordi Moreras: 20 participants	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals: Eines d'intervenció amb famílies magrebines (12 hores). Amina Bargach: 19 participants	RAL	No

Taula 1.11: Accions VALLÈS ORIENTAL

Tipus Acció	Acció	Categoria acció	Sector
A	Servei de mediació intercultural: està en funcionament des de 1998. Format per dos mediadors marroquins. Actualment la gestió directa d'aquest servei l'ha assumit el Consell comarcal. Durant l'any 2002 s'han realitzat 361 intervencions: 186 intervencions a nivell individual/familiar i 175 intervencions a nivell comunitari. Per àrees: Ensenyament: 104 Serveis Socials: 157 Cossos seguretat: 5	RAL	No

C	Exposició “Viatge al Magreb” per diferents pobles de la comarca.	CUL	No
C	Cursos i jornades a professionals: Curs de dinamització comunitària i mediació intercultural	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals Jornades d’immigració africana i atenció sociosanitària	RAL	No
D	Accions de dinamització en habitatge i convivència veïnal (S. Feliu Codines i Parets del Vallès).	SOCECO	Habitatge
A	Punt informatiu i de suport a la recerca d’habitatge per a immigrants. Dues tardes a la setmana a l’Oficina comarcal d’habitatge.	SOCECO	Habitatge
C	Cursos carnet de conduir (Canovelles, Cardedeu, Granollers i La Garriga). Coordinació a Granollers, també dels que gestiona Creu Roja a altres municipis.	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals Reforma de la Llei estrangera	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals Plans d’acollida municipals	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals Prevenció i resolució de conflictes	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals Cicle de conferències i taules rodones: <i>El Vallès Oriental al segle XXI. Els municipis i les persones</i> : <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Les societats multiculturals en un món global</i> 30/11/01: 80 assistents. ▪ <i>El paper dels mitjans de comunicació</i> 20/12/01 30 assistents. ▪ <i>Polítiques municipals europees</i> 17/01/02: 50 assistents. ▪ <i>Polítiques d’urbanisme i habitatge</i> 14/02/02: 30 assistents. ▪ <i>El fet migratori en el context dels països d’origen</i> 14/03/02: 60 assistents. ▪ <i>Polítiques municipals catalanes i espanyoles</i> 18/04/02: 40 assistents. 	RAL	No
D	Foment de la participació ciutadana (Canovelles, Cardedeu i la Garriga)	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals Islam i món local (4 hores). Jordi Moreras: 21 assistents - 18 assistents)	RAL	No
C	Cursos i jornades a professionals Eines d’intervenció amb famílies magrebines (12 hores). Amina Bargach: : 26 assistents : 26 assistents	RAL	No
B	Sessió treball amb professionals dels Serveis Socials en referència a la regularització. OFIM.	RAL	No
C	Programa <i>Un espai per trobar-nos, un espai per aprendre</i> . Tallers a les escoles següents: Joan Camps de les Franqueses del Vallès: 8 persones: 5 immigrants i 3 autòctones - Pallerola de Sant Celoni: 7 persones autòctones - Joan Maragall de La Llagosta: 8 persones: 6 immigrants i 2 autòctones.	CUL	Educació
C	Alfabetització a Cànoves i Samalús: 15 persones immigrades.	RAL	No
D	Suport extraescolar. Mollet Vallès: 37 alumnes.	RAL	Educació
D	Creació grup de dones : 15 participants.	SOCECO	No
C	Cursos i jornades a professionals Taller de Comunicació intercultural: 22 assistents.	RAL	No
D	Suport Octubre Multicultural. Granollers	CUL	No

Taula 1.12: Categorització de les Accions

		Alt Empordà	Bages	Baix Ebre	Baix Empordà	Garraf	Garrotxa	La Selva	Montsia	Pla de L'Estany	Segarra	Vallès Oriental
TOTAL ACCIONS 2000-2002		25	14	31	35	14	18	17	42	14	23	21
TIPUS ACCIÓ	Tipus A	2	2	0	1	2	1	1	1	1	1	2
	Tipus B	9	2	9	9	2	3	8	13	3	6	1
	Tipus C	7	8	16	24	8	11	4	23	9	10	13
	Tipus D	7	2	6	1	2	3	4	5	1	6	5
CATEGORIA ACTIVITAT	RAL	14	9	18	22	11	12	9	34	8	13	15
	SOCECO	5	0	4	1	1	1	4	0	2	2	3
	CUL	6	5	9	12	2	5	4	8	4	8	3
SECTOR	No	19	9	25	29	11	16	10	39	10	12	17
	Habitatge	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	2
	Educació	3	2	2	2	1	0	2	1	1	9	2
	Treball	2	0	2	0	0	1	2	0	2	0	0
	Sanitat	0	1	2	1	1	0	1	2	0	2	0
	Altres Sectors	1	1	0	3	0	0	1	0	0	0	0

2. IMPLICACIÓ INSTITUCIONAL

Taula 2: Implicació Institucional (ajuntaments adherits al Pla)

Comarca	Administracions locals signants	Ajuntaments adherits		Nombre de municipis de la comarca	% de Consens a la comarca
Alt Empordà	Consell Comarcal de l'Alt Empordà Ajuntament de Figueres	Castelló d'Empúries L'Escala La Jonquera Llançà	Roses St. Pere Pescador Vilafant	68	11,8%
Bages	Consell Comarcal del Bages Ajuntament de Manresa	Avinyó Balsareny Callús Calders Cardona Castellbell i el Vilar Castellfollit del Boix Fonollosa Moià Monistrol de Calders Monistrol de Montserrat Mura	Navarces Navàs Pont de Vilomara i Rocafort Sallent St.Feliu Sasserra Sant Fruitós de Bages St. Joan de Vilatorrada Sant Salvador de Guardiola Sant Vicenç de Castellet Santpedor Súria	35	68,6%
Baix Ebre	Consell Comarcal del Baix Ebre Ajuntament de Tortosa	Aldover Alfara de Carles Benifallet Camarles Deltebre El Perelló	L'Ametlla de Mar L'Ampolla Paüls Roquetes Tivenys Xerta	14	92,8%
Baix Empordà	Consell Comarcal del Baix Empordà	Begur Calonge Castell d'Aro Forallac La Bisbal d'Empordà Palafrugell Palamós Palau-Sator	Pals Sant Feliu de Guíxols Sta. Cristina d'Aro Torroella de Montgrí Ulla Vall-Llobrega Verges	36	41,6%
Garraf	Consell Comarcal del Garraf Ajuntament de Vilanova i la Geltrú Ajuntament de Sant Pere de Ribes Ajuntament de Sitges	Canyelles Cubelles Olivella		6	100%

Garrotxa	Consell comarcal de la Garrotxa Ajuntament d'Olot	Argelaguer Besalú Beuda Castellfollit de la Roca Les Preses Les Planes d'Hostoles Maia de Montcal Mieres Montagut	Riudaura Sant Ferriol Sant Feliu de Pallerols Sant Jaume de Llierca Sant Joan les Fonts Santa Pau Tortellà La Vall d'en Bas	21	85,7%
La Selva	Consell Comarcal de la Selva Ajuntament de Blanes	Anglès Arbúcies La Cellera de Ter Lloret de Mar Riudarenes Riudellots de la Selva Sant Hilari Sacalm	Sant Julià del Llor i Bonmatí Santa Coloma de Farners Sils Tossa de Mar Vidreres Vilobi d'Onyar	26	53,8%
Montsià	Consell Comarcal del Montsià	Alcanar Amposta Freginals Godall La Galera La Sénia	Masdenverge Mas de Barberans Sant Carles de la Ràpita Sant Jaume d'Enveja Santa Bàrbara Ulldecona	12	100%
Pla de l'Estany	Consell Comarcal del Pla d'Estany Ajuntament de Banyoles	Camós Cornellà de Terri Esponellà Fontcoberta Palol de Revardit	Porqueres Serinyà St.Miquel de Campmajor Vilademuls	11	90,9%
Segarra	Consell Comarcal de la Segarra	Cervera Guissona St. Guim de la Plana Massoteres Santjaume Tarroja de la Segarra Montoliu de la Segarra Els Plans de S ió Sant Ramon Granyanella Granyena de Segarra Ivorra	Sant Ramon Sant Guim de Freixenet Santjaume Les Oluges Montoliu Montornès de Segarra Ribera d'Ondara Talavera Tarroja de Segarra Torà Torrefeta i florejats	21	100%

Vallès Oriental	Consell Comarcal del Vallès Oriental Ajuntament de Granollers Ajuntament de Mollet del Vallès	Caldes de Montbui Canovelles Cardedeu Castellterçol La Garriga La Llagosta La Roca del Vallès Les Franqueses del Vallès Lliçà d'Amunt Llinars del Vallès	Martorelles Montmeló Palautordera Palau de Plegamans Sant Esteve de Palautordera Sant Celoni Sant Feliu de Codines Santa Maria de Palautordera	41	48,8%
------------------------	---	---	---	----	-------

3. COORDINACIÓ

Taula 3: Coordinació (òrgans principals)

Comarca	Òrgan	Data de Creació	Estructura i Composició	Funcions assignades	Reunions realitzades	Altres observacions
Alt Empordà	Consell Rector	26/7/00	<ul style="list-style-type: none"> Delegats territorials dels Departaments de la Generalitat de Catalunya: Benestar i Família, Sanitat, Treball, Governació, Habitatge, Ensenyament President del Consell Comarcal o conseller en qui delegui Alcalde de l'Ajuntament de Figueres o regidor en qui delegui Alcaldes i/o regidors dels ajuntaments adherits al Pla Representants tècnics de la Comissió Tècnica (Directora Tècnica de serveis socials del Consell Comarcal de l'Alt Empordà i el responsable de serveis socials de l'Ajuntament de Figueres) 1 Representant de la Comissió de Participació Directora de l'Òrgan Tècnic d'Immigració del Departament de Benestar i Família Secretari del Consell Rector Tècnic dinamitzador del Pla Comarcal de l'Alt Empordà Mediador Intercultural del Pla 	Veure document de Benestar i Família	2	
	Comissió Tècnica	24/10/00	<ul style="list-style-type: none"> Directora de l'Òrgan Tècnic d'Immigració del Departament de Benestar i Família Un representant del Delegació de Benestar i Família de Girona Directora Tècnica de serveis socials del Consell Comarcal de l'Alt Empordà El Cap de serveis socials de l'Ajuntament de Figueres Tècnic dinamitzador del Pla Comarcal de l'Alt Empordà Mediador Intercultural del Pla 	Veure document de Benestar i Família	4	Es va crear una comissió tècnica local amb els representants tècnics dels ajuntaments adherits. Es varen realitzar 2 reunions

Bages	Consell Rector	8/3/02	<ul style="list-style-type: none"> • El President • un representant del Departament de Benestar Social • Vice-president, un representat del Consell Comarcal • Secretari nomenat pel President del Consell Rector • els vocals, alcaldes o persones delegades per aquests dels ajuntaments adherits al Pla • el representant de la Comissió Tècnica • el representant de la Comissió de Participació • delegats territorials de la Generalitat de Catalunya, en funció dels grups de treball que es creïn 	<p>Dirigir i supervisar l'aplicació del Pla comarcal d'integració dels immigrants.</p> <p>Establir les relacions institucionals necessàries per a la coordinació de les diverses situacions.</p> <p>Analitzar periòdicament la situació dels immigrants i les repercussions de la realitat de la immigració en la comarca.</p> <p>Aprovar, si escau, el diagnòstic, el pla de treball de les actuacions a fer i el calendari d'execució.</p> <p>Aprovar, si escau, l'informe-memòria de les activitats realitzades.</p> <p>Aprovar, si escau, per quatre cinques parts dels membres del Consell rector, la pròrroga del termini d'implementació del Pla, atès que aquest té un termini previst de dos anys.</p>	1	Poca participació política dels Ajuntaments adherits al pla. Necessitat de recordar als municipis no adherits la importància de la seva participació.
	Comissió tècnica	28/01/02	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integrada per la directora de l'òrgan tècnic del Pla Interdepartamental d'immigració del Departament de Benestar Social ▪ la cap de Serveis Socials del Consell Comarcal del Bages ▪ el tècnic d'immigració del Pla de Ciutadania de l'Ajuntament de Manresa ▪ l'equip gestor del Pla de Treball definitiu que serà presentat al Consell Rector. 		2	El pla ha sofert diversos canvis tècnics durant l'any 2002.
	Comissió de participació					Per tal de no duplicar esforços, s'ha optat per no organitzar aquesta comissió, degut a l'existència d'una Taula d'immigració, convocada trimestralment per l'Ajuntament de Manresa.
	Coordinació tècnica		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coordinadora de Serveis Socials de la comarca. ▪ Tècnic d'immigració de l'Ajuntament de Manresa. ▪ Coordinador del pla d'immigració. 		1 al mes des de maig	
	Coordinador del pla.					Durant el mes de maig del 2002 es va produir un relleu en la coordinació del Pla, que finalitzar el mes de desembre.

Baix Ebre	Consell Rector	11/10/02.	Es va constituir un cop aprovat l'estudi-Diagnosi i aprovades les propostes del Pla de treball presentades en l'estudi. Hi formen part la Delegada de Benestar Social de les Terres de l'Ebre <ul style="list-style-type: none"> ▪ El President del Consell Comarcal del Baix Ebre ▪ Alcalde de l'Ajuntament de Tortosa ▪ Un representat polític de cadascun dels ajuntaments adherits al Pla, que al Baix Ebre són tots exceptuant el municipi de l'Aldea 	Les seves funcions són les de dirigir i supervisar l'aplicació del Pla, establir les relacions institucionals necessàries i aprovar les decisions		
	Comissió tècnica	21/09/01 01/07/02 11/10/02	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Directora de l'òrgan tècnic del Pla Interdepartamental d'immigració ▪ Coordinadora de Serveis Socials del Consell Comarcal del Baix Ebre ▪ Coordinador de Serveis Socials de l'Ajuntament de Tortosa ▪ Responsable i tècnic de l'entitat que gestiona el Pla Comarcal del Baix Ebre ▪ ACISI (Associació per la Cooperació la Integració Social i la Interculturalitat) 	És l'òrgan coordinador del Pla,		
	Coordinació Periòdica	Semanal	coordinadora de Serveis Socials del Consell Comarcal	<p>Seguiment amb la coordinadora de Serveis Socials del Consell Comarcal, cada cop que hi ha alguna informació o alguna activitat concreta a fer. Aquest seguiment té una periodicitat setmanal. (Això és possible perquè el Pla està ubicat directament a la seu del Consell Comarcal)</p> <p>Amb el Coordinador de Serveis Socials de l'Ajuntament de Tortosa es realitza una reunió mensual amb caràcter informatiu.</p>		
Baix Empordà	Consell Rector	01/07/00				
Garraf	Consell Rector	06/06/01	Representants polítics dels diferents ajuntaments de la comarca, del consell comarcal i dels departaments de la Generalitat amb competències als àmbits d'intervenció del Pla comarcal	Supervisar les accions que es realitzen al Pla i examinar els plans de treball proposats per l'equip del Pla	2	
	Comissió tècnica	16/11/00	Representants tècnics de les diferents administracions signats de conveni	Valorar les actuacions realitzades, marcar les prioritats dels pla de treball i consensuar les línies d'actuació	4	
Garrotxa	Consell Rector	11/11/01	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Delegats Territorials de la Generalitat de Catalunya ▪ Alcaldes de les entitats impulsores i adherides al pla ▪ Gerent del consell Comarcal ▪ Secretari del Consell Rector ▪ Representant de la Comissió Tècnica ▪ Responsable de l'Oficina de Benestar social de la Garrotxa ▪ Directora-Tècnica del Consorci de Benestar Social de la Garrotxa ▪ Directora de l'Òrgan Tècnic d'Immigració del Departament de Benestar i Família 	<p>-Dirigir i supervisar l'aplicació del pla</p> <p>-Aprovar l'informe i memòries</p> <p>* Totes les funcions que diu el Pla</p>		

	Comissió Tècnica	20/09/01	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gerent del Consell Comarcal ▪ Regidor de Benestar Social del Consell Comarcal ▪ Regidora de Benestar Social de l'Ajuntament d'Olot ▪ Responsable de l'oficina de Benestar Social de la Garrotxa ▪ Directora-Tècnica del Consorci de Benestar Social de la Garrotxa ▪ Directora de l'Òrgan Tècnic d'Immigració del Departament de Benestar i Família 	-Coordinar i fer el seguiment del pla -Cercar fonts de finançament * Totes les funcions que diu el pla		
La Selva	Consell rector	01/10/02	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Delegat de B i F de la Gen; ▪ Representants de les delegacions de la Gen ▪ Consell comarcal; ajuntament de Blanes i ajuntaments adherits. 	Seguiment de les accions del pla, aprovació de la memòria i el pla	1 anual	
Montsià	Consell rector	28/06/01		Dirigir i supervisar l'aplicació del PCIIMontsià Establir les relacions institucionals necessàries per a la coordinació de les diverses actuacions. Analitzar periòdicament la situació dels immigrants i les repercussions de la realitat de la immigració a la comarca. Aprovar, si escau, l'informe-memòria de les activitats realitzades. Aprovar, si escau, el diagnòstic, el pla de treball de les actuacions a fer i el calendari d'execució. Aprovar, si escau, per 4 cinquenes parts dels membres del Consell Rector, la pròrroga del termini d'implementació del Pla, atès que aquest té un termini previst de 2 anys. Si escau, aprovar per majoria absoluta dels seus membres les propostes de modificació del Reglament de Règim Intern.	1	

	Comissió Tècnica	26-11-01		<p>Coordinar el PCIIMontsià.</p> <p>Informar al Consell Rector de les activitats i acords dels grups de treball.</p> <p>Cercar fonts de finançament per les actuacions del Pla.</p> <p>Analitzar periòdicament la situació dels immigrants i les repercussions de la realitat de la immigració en la comarca.</p> <p>Analitzar el diagnòstic, i proposar el Pla de treball de les actuacions a fer i el calendari d'execució.</p> <p>Analitzar l'informe-memòria de les activitats realitzades.</p> <p>Proposar la pròrroga, si cal, del termini d'implementació del Pla.</p>	4	Des del PCIIMontsià es va veure la necessitat de constituir la taula anomenada: <i>Comissió Tècnica interna</i> formada per membres que treballen i estan jugant un paper molt important en matèria d'immigració a la comarca, i per tant, poden realitzar aportacions d'idees molt bones i enriquidores per portar-les a terme (directors i tècnics que treballen en les ONG de la comarca principalment)
	Taula d'habitatge	17/12/01		<p>Analitzar les problemàtiques dels immigrants estrangers en l'àmbit d'habitatge.</p> <p>Proposar actuacions a realitzar.</p> <p>Executar les propostes.</p> <p>Participar en l'elaboració de la guia d'acollida.</p>	2	
	Taula Treball	17/12/01		<p>Analitzar les problemàtiques dels immigrants en l'àmbit laboral</p> <p>Proposar actuacions a realitzar</p> <p>Executar les propostes</p> <p>Participar en l'elaboració de la guia d'acollida municipal</p>		A la taula d'ocupació també s'inclouen tots aquells temes que directament o indirectament tenen que veure o afecten en l'àmbit laboral, com és: <i>l'obtenció de la teòrica del carnet de conduir</i> , el qual és una eina essencial per a que es puguin desplaçar als llocs de treball, o la <i>formació professional</i> com a possible via per a l'obtenció d'un treball.

	Taula Ensenyament	30/01/02		Analitzar les problemàtiques dels immigrants en l'àmbit de l'ensenyament. Proposar actuacions a realitzar Executar les propostes Participar en l'elaboració de la guia d'acollida municipal	3	
	Taula Dona	09/01/02		Analitzar les problemàtiques de la dona immigrant en el país d'acollida Proposar actuacions a realitzar Executar les propostes Participar en l'elaboració de la guia d'acollida municipal.	2	
	Taula Formació d'Adults	18/02/03		Analitzar les problemàtiques dels immigrants en l'àmbit de la formació Proposar actuacions a realitzar. Executar les propostes. Participar en l'elaboració de la guia d'acollida.	1	
Pla de l'Estany	Consell Rector	05/07/00	<ul style="list-style-type: none"> ▪ President Josep M^oSolé ▪ President del Consell Comarcal del Pla de l'Estany ▪ Alcalde de Banyoles ▪ Delegats Territorials de: Benestar i Família, Sanitat, Treball, Ensenyament, Govern, Cap del Servei Territorial d'Arquitectura i Habitatge ▪ Gerent del C.C. ▪ Regidor de l'Àrea d'Acció Social de l'Ajuntament de Banyoles, ▪ Directora del Òrgan Tècnic del Pla 	A partir dels objectius del Pla	3	
	Comissió Tècnica	22/10/99	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Directora del Òrgan Tècnic del Pla ▪ Representant del Dep.de Benestar i Família ▪ Directora EAP, ▪ Gerent C.C. ▪ Regidor i la cap de l'Àrea d'Acció Social de l'Ajuntament de Banyoles, ▪ Coordinadora del Pla 	A partir dels objectius del Pla	7	

Segarra	Consell Rector	04/06/02	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Delegada de Benestar Social de Lleida ▪ President del Consell Comarcal ▪ Representants dels Ajuntaments adherits ▪ Cervera ▪ Granyanella ▪ Granyena de Segarra ▪ Guissona ▪ Ivorra ▪ Massoteres ▪ Montoliu de Segarra ▪ Els Plans de Sió ▪ Sanatja ▪ Sant Guim de Freixenet ▪ Sant Guim de la Plana ▪ Sant Ramon ▪ Tarroja de Segarra ▪ Torà ▪ Torrefeta i Florejacs ▪ Representant de la Comissió Tècnica ▪ Representant de la Comissió de Participació ▪ Delegats territorials de la Generalitat de Catalunya 	<p>Dirigir i supervisar l'aplicació del Pla Comarcal d'integració dels immigrants</p> <p>Establir les relacions institucionals necessàries per a la coordinació de les diverses actuacions</p> <p>Analitzar periòdicament la situació dels immigrants i les repercussions de la realitat de la immigració a la comarca</p> <p>Aprovar el diagnòstic, el Pla de treball de les actuacions a fer i el calendari d'execució</p> <p>Aprovar la pròrroga, si cal del termini d'implementació del Pla</p> <p>Aprovar el Reglament de Règim intern</p> <p>Aprovar la visualització i difusió del Pla</p>	1	
	Comissió Tècnica	15/07/02	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Directora de l'Òrgan Tècnic del Pla Interdepartamental d'immigració de la Generalitat ▪ Coordinadora de Serveis Socials ▪ Representant de la Comissió de Participació ▪ Regidor de Benestar Social 	<p>Coordinar el Pla comarcal d'integració d'immigrants</p> <p>Informar al Consell Rector de les activitats i acords dels grups de treball</p> <p>Cercar fonts de finançament per les actuacions del Pla</p> <p>Analitzar periòdicament la situació dels immigrants i les repercussions de la realitat de la immigració a la comarca</p> <p>Analitzar el diagnòstic i proposar el Pla de treball de les actuacions a fer i el calendari d'execució</p> <p>Analitzar l'informe-memòria de les activitats realitzades</p> <p>Proposar la pròrroga, si cal, del termini d'implementació del Pla.</p>	1	
	Grup de treball de Serveis Socials	12/07/02	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coordinadora de Serveis Socials ▪ Treballadores Socials dels municipis adherits ▪ Educadora Social ▪ Mediadors interculturals ▪ Regidor de Serveis Socials 	<p>Analitzar les problemàtiques dels immigrants estrangers en l'àmbit de Serveis Socials</p> <p>Proposar actuacions a realitzar</p> <p>Executar les propostes</p> <p>Realitzar els qüestionaris de l'OPI</p> <p>Participar en l'elaboració de la Guia d'Acollida municipal</p> <p>Coordinació entre entitats i administracions</p>	2	

	Grup de treball d'Ensenyament	10/07/02	<ul style="list-style-type: none"> Professional de Compensatòria Professionals de l'EAP Professionals del CRP (Centre de Recursos Pedagògics Inspectors Mediadors interculturals Regidoria d'Ensenyament del Consell Comarcal Representants dels centres públics i concertats Representants de les AMPA Representant de la Comissió de Participació Educadora Social 	<p>Analitzar les problemàtiques dels immigrants estrangers en l'àmbit d'Ensenyament</p> <p>Porposar actuacions a realitzar</p> <p>Executar les propostes</p> <p>Participar en l'elaboració de la Guia d'acollida municipal.</p>	2	
	Grup de treball de Formació d'Adults	10/09/02	<ul style="list-style-type: none"> Representant de Serveis Socials Representant de l'Aula d'Adults Representant del Consorci de Normalització lingüística Representant de la Biblioteca de Guissona Representant de la Biblioteca comarcal Representant de Càritas Cervera Representant de Càritas Guissona Representant de la Comissió de Participació Mediadors interculturals 	<p>Analitzar les problemàtiques dels immigrants estrangers en l'àmbit d'Ensenyament</p> <p>Porposar actuacions a realitzar</p> <p>Executar les propostes</p> <p>Participar en l'elaboració de la Guia d'acollida municipal.</p>	2	
	Grup de treball de Sanitat	28/06/02	<ul style="list-style-type: none"> Representant de la Regió Sanitària Responsable de Salut del Consell Comarcal Representant de l'ABS (Àrea Bàsica de la Salut) Professionals del CAP i consultoris mèdics Mediadors interculturals Representant de la Comissió de participació 	<p>Analitzar les problemàtiques dels immigrants estrangers en l'àmbit d'Ensenyament</p> <p>Porposar actuacions a realitzar</p> <p>Executar les propostes</p> <p>Participar en l'elaboració de la Guia d'acollida municipal</p>		
	Grup de treball d'Ocupació		<ul style="list-style-type: none"> Representants de CCOO (CITE), UGT (AMIC) i UP Responsable de l'Àrea laboral del Consell Comarcal Mediadors interculturals Representant de la Comissió de Participació Representants de Formació Ocupacional. 	<p>Analitzar les problemàtiques dels immigrants estrangers en l'àmbit d'Ensenyament</p> <p>Porposar actuacions a realitzar</p> <p>Executar les propostes</p> <p>Participar en l'elaboració de la Guia d'acollida municipal</p>		
	Grup de treball d'Habitatge		<ul style="list-style-type: none"> Representant d'Urbanisme del Consell Comarcal Representants de les finques Mediadors interculturals 	<p>Analitzar les problemàtiques dels immigrants estrangers en l'àmbit d'Ensenyament</p> <p>Porposar actuacions a realitzar</p> <p>Executar les propostes</p> <p>Participar en l'elaboració de la Guia d'acollida municipal</p>		

	Grup de treball de Sensibilització	17/06/02	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cap de premsa del Consell Comarcal ▪ Mediadors interculturals ▪ Representant de la Comissió de participació ▪ Representants de les entitats socials i associacions d'immigrants: Càritas, Creu Roja, Biblioteques, Centre Municipal de Cultura, Associació Senegalesa, Associació de Mali, representant marroquí, representant romanès, representant de l'Associació de Dones Progressistes de la Segarra 	<p>Donar a conèixer el conveni sobre la protecció de la imatge i la cultura als mitjans de comunicació</p> <p>Vetllar pel compliment del conveni</p> <p>Donar a conèixer les activitats que es realitzin en el marc del Pla comarcal d'integració d'immigrants</p> <p>Proposar temes i debats en l'àmbit de la immigració</p> <p>Facilitar la informació als mitjans de comunicació sobre el tema de la immigració.</p>	4	
Vallès Oriental	Consell Rector	01/04/98	Es reuneix un ó dos cops a l'any Inicialment, representants polítics i tècnics del CC,, dels ajuntaments adherits, entitat gestora i Dep. Benestar Social.	Determinar les voluntats i línies generals d'intervenció, i avaluar el funcionament pla.	9	Actualment, repr. polítics tota la comarca i CCVO
	Comissió Tècnica	01/04/98	Es reuneix un cop a l'any La formen tècnics de l'entitat gestora, tècnics municipals i d'entitats	Ajuda a definir l'objectiu i les tècniques d'investigació i donar suport a la recerca.	10	Ara valora i fa propostes i.

4. PARTICIPACIÓ

Taula 4.1: Comissió de Participació

Comarques	Estructura i Composició de la Comissió	Funcions assignades	Reunions realitzades	Acords assolits	Recursos i altres observacions
Alt Empordà	<ul style="list-style-type: none"> Creu Roja de Figueres Càritas Interparroquial de Figueres Associació AL WIFAK de Roses Associació KAWRAL FULADU de Figueres Associació AL JAMMA de Sant Pere Pescador Associació Joan Alzina Associació Làser Unió de pagesos Associació AL HIDAYA de Figueres Associació d'Amics del Poble Saharahui Associació Adnics de Figueres Casal Amistat Cubano Empordanés Coordinadora d'entitats solidària Associació AL QUODS de Figueres Centre Islàmic de l'Escala Mediador intercultural Tècnic dinamitzador del Pla Directora tècnica de serveis socials del Consell Comarcal de l'Alt Empordà Cap de serveis socials de l'Ajuntament de Figueres 	Veure document de Benestar i Família	4	<p>Acords 7/11/00:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Al Wifak participarà al grup de treball d'Habitatge - Adnics participarà al grup de treball d'Ensenyament. - Kawral Fuladu i Càritas participen al grup de treball de Formació d'adults <p>Acords 26/6/01</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaborar un projecte de butlletí informatiu <p>Acords 22/1/02</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaboració de una guia d'acollida comarcal - Edició trimestral del butlletí informatiu Tan Aprop, Tan Lluny - Kawral Fuladu i Al Wifak seran representants al Consell Rector <p>Acords 22/4/02</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presentar esmenes a la guia comarcal - creació d'una subcomissió per acabar de perfilar la guia 	
Bages	<p>Per tal de no duplicar esforços, s'ha optat per no organitzar aquesta comissió, degut a l'existència d'una Taula d'immigració, convocada trimestralment per l'Ajuntament de Manresa.</p> <p>Taula de Sanitat:</p> <ul style="list-style-type: none"> Representants del Servei Català 		1	<p>Definir prioritats en que caldria incidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formació del personal sanitari. • Millorar la relació entre serveis i usuaris. • Donar a conèixer millor els serveis als immigrants. • Possibilitat de crear tallers per a immigrants en àrees específiques. 	

	<ul style="list-style-type: none"> de la Salut. De l'I.C.S. Bages. Hospital General. 				
Baix Ebre	<ul style="list-style-type: none"> AMIC Atzavara Càritas Interparroquial Tortosa Càritas Diocesana de Tortosa Centre de Formació Ocupacional ISSET-Ajuntament de Tortosa CCOO Consell Comarcal del Baix Ebre Divisió d'Atenció Primària Escola de Formació d'Adults (Departament de Benestar Social) Escola Universitària d'Infermeria Hospital Verge de la Cinta ACISI (Pla Comarcal d'Integració dels Immigrants) Unitat Bàsica d'Atenció Social Primària (UBASP) de l'Ajuntament de Tortosa. 	<p>La Comissió de Participació no es va crear específicament per al Pla Comarcal d'Integració dels Immigrants. A la Comarca ja existia des de l'octubre de l'any 2000 una Coordinadora d'Entitats que treballava per la immigració(CEI). L'objectiu principal de la CEI és coordinar les actuacions de les diferents entitats de la comarca del Baix Ebre que treballen per millorar la situació dels immigrants. També promoure iniciatives mitjançant diversos grups de treball, per la millora de la integració socioeconòmica, educativa-cultural i la convivència entre les distintes cultures de la comarca del Baix Ebre i aprofundir en les arrels comuns. Aquesta comissió s'organitza en grups de treball, aquests grups tenen com a principal objectiu analitzar la realitat de la immigració en el seu àmbit, proposar actuacions i executar-les.</p> <p>En aquests moments hi ha els següents grups de treball:</p> <p>Atenció Primària: ens hem anat reunint un cop al mes de gener a desembre exceptuant els mesos d'estiu (1r dimarts de mes). Els temes que s'han treballat han estat els següents: Alberg de Temporers, Programa Atenció a la dona, Tríptic d'Acollida, Assessorament legal a professionals...</p> <p>El grup de sanitat s'han reunint quatre cops i han organitzat diverses jornades formatives.</p> <p>El grup de treball s'han reunint dos</p>	9		

		<p>cops i estant intentant crear una borsa de treball unificada d'àmbit comarcal</p> <p>El grup de societat civil es va crear al mes de desembre i s'han reunit dos cops. Es van entrevistar amb el regidor de Participació Ciutadana i amb el president de la federació d'associació de veïns per organitzar activitats des de les associacions per a sensibilitzar a tota la població.</p> <p>El grup de mitjans de comunicació i sensibilització s'han anat reunint esporàdicament, i han redactat alguns articles de sensibilització, algun programa de ràdio i TV. (Programa ràdio entrecultures, articles de premsa d'Ester Martí i Elena Gubert...)</p> <p>El grup de formació d'adults i alfabetització es va crear al febrer del 2003, la primera reunió va ser el 27 de febrer, S'ha pactat trobar-nos cada dos mesos. La primera reunió va ser per conèixer-nos i la segona serà per intercanviar els materials que s'utilitzen i per buscar altres materials que ens puguin ser d'utilitat.</p> <p>El grup d'Infància i Joventut es va crear també al febrer del 2003. La primera reunió va ser el 28 de febrer del 2003. Es va realitzar una posada en comú de tot el que s'estava realitzant i es va fer una pluja d'idees d'activitats possibles a fer. Aquestes reunions també seran cada dos mesos</p>			
Baix Empordà	Pla comarcal i entitats. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Acisi ▪ Asdiqa ▪ Assembles del GRAMC ▪ Creu Roja 	Treballar necessitats i problemàtiques àmbit immigració i fer propostes			

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Càrites ▪ Mesquites: La Bisbal d'Empordà, Palafrugell, Sant Feliu, Palamos, Torroella, Calonge. 				
Garraf	<p>Les entitats amb les que s'ha tingut contacte en la realització del Pla comarcal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Associacions d'immigrants • Associacions que donen suport als immigrants • Altres entitats interessades en la temàtica 	Consensuar quines estan sent les dificultats més importants en relació a la població immigrada, valorar les actuacions del pla, proposar noves actuacions, coordinar el treball que s'està realitzant	2	Desenvolupar un projecte participatiu amb el que contactar a més entitats i veure quin pot ser el paper del teixit associatiu en relació a l'acollida de la població nouvinguda i en relació a la convivència	En el segon semestre de 2002 es va realitzar el projecte Àgora per tal de veure quin paper poden jugar les entitats en relació a la població nouvinguda.
Garrotxa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creu Roja Olot ▪ Servei d'atenció als immigrants. Càrites ▪ Associació Jamakafo ▪ Associació d'Indis d'Olot ▪ Associació de Mauritàns ▪ Associació Dar-Salam ▪ Comunitat Islàmica de la Garrotxa 	Proposar actuacions a desenvolupar	3	<p>Acords 23/01/02</p> <p>Demanda de local per realitzar les activitats de les associacions.</p> <p>-Demanda de formació, a nivell informàtic i d'organització de l'associació.</p> <p>-Proposta pel tècnic del pla d'elaborar un butlletí amb informació sobre les activitats de les associacions, amb la possibilitat d'inclusió d'articles en diferents llengües.</p> <p>-Ofertament dels cossos de seguretat de participar en una reunió de la comissió per tractar temes de seguretat ciutadana. Ofertament acceptat i en la pròxima reunió participaran.</p> <p>-Propera reunió el dia 13-03-02</p> <p>Acords 13/03/02</p> <p>Sessió desenvolupada envers la relació amb els cossos de seguretat.</p> <p>Els problemes estan en els carnets de conduir i en les assegurances del vehicle.</p> <p>La relació a nivell ciutadà es bona.</p> <p>Proposta per part de Ass. Dar-Salam, per fer classes d'àrab als cossos de seguretat.</p> <p>Acords 18/06/02</p> <p>Demanda d'enterraments islàmics al cementiri municipal</p> <p>Demanda d'un espai per jugar a futbol</p> <p>Demanda d'un terreny per cultivar hort</p>	
La Selva	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comissions de participació en cada municipi per àmbits d'interès ▪ Representants d'entitats locals, ▪ Ajuntament ▪ entitat gestora ▪ serveis socials 	Disseny i execució d'accions	12 aprox.	Cada municipi ahs eguit la seva dinàmica. El que més s'ha consensuat és fer un protocol d'acollida, formació per les persones que han de fer l'acollida	

Montsià		<p>Analitzar les problemàtiques dels immigrants.</p> <p>Proposar actuacions a realitzar</p> <p>Participar en els grups de treball.</p> <p>Col.laborar en aquelles actuacions de difusió, informació i formació tant als col.lectius d'immigrants com a la població d'acollida.</p> <p>Col.laborar en l'elaboració de propostes d'activitats</p> <p>Participar en l'elaboració de la guia d'acollida municipal</p> <p>Aquesta Comissió estudia la vessant més social de la immigració, intentant analitzar les problemàtiques amb les que es pot trobar aquest col.lectiu en tots els àmbits que l'engloben: habitatge, treball, sanitat, formació, ensenyament... i a partir d'aquí arribar a les solucions més adients</p>	2	<p>S'acorda contactar amb immigrants per tal que escriguin articles a les publicacions comarcals i/o locals, donant a conèixer el seu punt de vista del fet migratori i el perquè emigren.</p> <p>A tots els membres els sembla perfecte i creuen que pot ajudar a difondre les diferents cultures i així afavorir que la gent conegui els avantatges de la immigració com a fet enriquidor.</p> <p>S'acorda contactar amb immigrants d'altres nacionalitats que tenen també un pes important a la comarca: romanesa i equatoriana per tal de incloure'ls com a dos membres més de la comissió de participació.</p> <p>S'acorda contactar amb immigrants que poguessin participar en xerrades divulgatives i inclús en cursos de cuina.</p> <p>S'acorda enviar un correu electrònic a treballadors socials, educadors socials, treballadores familiars i als CAPs de salut, per tal que ells facin propostes dels temes sobre els quals els agradaria fer formació, per així fer la recerca d'immigrants per poder fer formació.</p> <p>S'acorda convocar la propera reunió quan els cursos <i>per a l'obtenció de la teòrica del carnet de conduir</i> hagin començat i s'hagin portat a terme les gestions anomenades en els punts anteriors.</p>	
Pla de l'Estany	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Banyoles solidària ▪ Dones cristianes de Banyoles ▪ Càrites ▪ Ateneu Obert de la Dona ▪ Meragemu ▪ AMB el Pont ▪ Arrachad ▪ Al Fula ▪ Associació de veïns La Farga ▪ BAI ▪ Mossos d'Esquadra 	A partir dels objectius del Pla	14	Per a l'any 2003 : Projecte de sensibilització	A partir del pressupost del pla
Segarra	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Representant de l'Associació Senegalesa Urgell-La Segarra ▪ Persones representatives dels diversos col.lectius ▪ Representant de l'Associació de Mali ▪ Representant de Càritas Cervera ▪ Representant de Càritas Guissona ▪ Representant de Càritas Torà ▪ Representant de Creu Roja Cervera ▪ Representant del Centre 	<p>Analitzar les problemàtiques dels immigrants estrangers</p> <p>Proposar actuacions a realitzar</p> <p>Participar en els grups de treball</p> <p>Col.laborar en aquelles actuacions de difusió, informació i formació tant als col.lectius d'immigrants com a la població d'acollida.</p> <p>Col.laborar en l'elaboració de propostes d'activitats</p> <p>Participar en l'elaboració dels qüestionaris de l'OPI.</p>	4	<p>Estructura de les guies d'acollida de Cervera, Guissona, Torà i Sant Guim de Freixenet.</p> <p>Organització de la Jornada Intercultural dins de la setmana cultural de Cervera.</p> <p>Introducció del Servei d'Acol·liment lingüístic dins de Càritas Cervera i Guissona.</p> <p>Elaboració d'un quadre on hi consten totes les entitats i associacions de la comarca amb les funcions i serveis corresponents.</p> <p>Organització de la jornada de divercultura els mesos d'abril, maig i juny a Cervera.</p> <p>Proposta d'organització d'una jornada intercultural a Guissona.</p>	<p>Finançament de les pròpies entitats i Pla Comarcal.</p> <p>Subvencions.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Municipal de Cultura. ▪ Representant de la Biblioteca comarcal. ▪ Representant de la Biblioteca de Guissona ▪ Representant de l'Associació de Dones Progressistes de la Segarra. ▪ Mediadors interculturals. 	Participar en l'elaboració i difusió de la Guia d'Acollida municipal.		Organització de treball en xarxa entre totes les entitats, associacions i serveis de l'Administració local i comarcal.	
Vallès Oriental	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sindicats ▪ Creu Roja ▪ Càritas ▪ Amics de l'Àfrica ▪ entitat gestora ▪ CCVO ▪ altres entitats. 	Reforçar els vincles, si cal generar-los entre les agències autòctones (institucionals i civils) i les associacions d'immigrants.	8	Projecte Carnet de conduir. Debat sensibilització	

Taula 4.2: Tipologia d'entitats adherides a la Comissió de Participació

Comarques	ONG's		Associacions d'Immigrants		Organitzacions d'Interès		Representants institucionals		Total
Alt Empordà	5	26,3%	7	36,8%	3	15,7%	4	21%	19
Bages									
Baix Ebre	2	15,4%			4	30,7%	7	53,8%	13
Baix Empordà	3	50%	1	17%	2	33%			6
Garraf									
Garrotxa	1	12,5%	4	50%	2	25%	1	12,5%	8
La Selva									
Montsià									
Pla de l'Estany	4	36,4%	4	36,4%	2	18%	1	9%	11
Segarra	2	16,6%	2	16,6%	4	33,3%	4	33,3%	12
Vallès Oriental	2	28,6%	1	14,3%	2	28,6%	2	28,6%	7

5. IMPLICACIÓ ADMINISTRATIVA (TÈCNICA)

Comarca	Taula 5.1: Implicació Administrativa(Taules de Treball creades)
Alt Empordà	<ul style="list-style-type: none"> - Formació adults - Serveis socials - Habitatge - Educació - Treball
Bages	<ul style="list-style-type: none"> - Serveis Socials - Sensibilització - Habitatge - Educació - Treball - Sanitat

Baix Ebre	<ul style="list-style-type: none"> - Atenció primària - Societat civil - Treball - Sanitat
Baix Empordà	<ul style="list-style-type: none"> - Serveis socials - Infants i joves - Formació d'adults - Habitatge - Treball - Sanitat
Garraf	<ul style="list-style-type: none"> - Formació d'adults - Educació - Sanitat
Garrotxa	<ul style="list-style-type: none"> - Educació - Sanitat
La Selva	<ul style="list-style-type: none"> - Serveis socials - Cooperació - Habitatge - Educació - Treball - Sanitat
Montsià	<ul style="list-style-type: none"> - Dona - Formació - Formació adults - Habitatge - Educació - Treball - Sanitat
Pla de l'Estany	<ul style="list-style-type: none"> - Mediació intercultural - Inserció laboral - Convivència - Habitatge
Segarra	<ul style="list-style-type: none"> - Serveis Socials - Formació d'adults - Educació - Sanitat
Vallès Oriental	<ul style="list-style-type: none"> - Sensibilització - Inserció laboral - Serveis Socials - Educació - Sanitat

Taula 5.2: Implicació Administrativa (categorització de les Taules de treball)

Comarca	Habitatge	Educació	Treball	Sanitat	Total per Comarca (en aquests sectors)
Alt Empordà	✓	✓	✓		3
Bages	✓	✓	✓	✓	4
Baix Ebre			✓	✓	2
Baix Empordà	✓		✓	✓	3
Garraf		✓		✓	2
Garrotxa		✓		✓	2

La Selva	✓	✓	✓	✓	4
Montsià	✓	✓	✓	✓	4
Pla de l'Estany	✓				1
Segarra		✓		✓	2
Vallès Oriental		✓		✓	2
Total per Sector (% en relació a les comarques)	6 (54,5%)	8 (72,7%)	6 (54,5%)	9 (81,8%)	29

II. ORIENTACIONS GENERALS PER A L'ENFOCAMENT COMARCAL DE LA INTEGRACIÓ

ENFOCAMENT CONTEXTUAL: INTEGRACIÓ I TERRITORI

6. Quins objectius bàsics assenyalaria com a prioritaris per aconseguir la plena integració dels immigrants a la seva comarca? (assenyali un màxim de cinc objectius)

Comarca	Taula 6: Objectius Bàsics	Categoria	Sector
Alt Empordà	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elaboració d'un pla d'acollida a nivell comarcal 2. Formació i informació dels responsables polítics i tècnics de les diferents àrees dels ajuntaments en relació la immigració 3. Formació per a les persones immigrants quant al coneixement de la llengua del país receptor i de les costums del país 4. Afavorir l'accés a la vivenda. Elaboració de polítiques d'habitatge 5. Accions de sensibilització vers la població autòctona 	<ol style="list-style-type: none"> 1. RAL 2. RAL 3. CUL 4. SOCECO 5. RAL 	<ol style="list-style-type: none"> 1. NO 2. NO 3. EDUCACIÓ 4. HABITATGE 5. NO
Bages	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realització d'un tractament transversal en els diferents àmbits d'actuació del fet migratori (habitatge, sanitari, educatiu, laboral, social). 2. Participació activa dels diferents municipis en el Pla d'Immigració. 3. Coordinació dels diferents institucions per assolir els objectius comuns. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. RAL 2. RAL 3. RAL 	<ol style="list-style-type: none"> 1. NO 2. NO 3. NO
Baix Ebre	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regularització de la documentació 2. Habitatge digne 3. Participació en la vida social 4. Adquisició de la llengua i la cultura 	<ol style="list-style-type: none"> 1. RAL 2. SOCECO 3. CUL 4. CUL 	<ol style="list-style-type: none"> 1. NO 2. HABITATGE 3. NO 4. CULTURA
Baix Empordà	[Cap Informació]		

Garraf	<ol style="list-style-type: none"> 1. Marc legal que reconeixés a tota la població immigrada, tendir a una igualtat de drets i deures que la població amb nacionalitat espanyola. 2. Un mercat laboral amb menys explotació laboral i legal. 3. Existència d'una mercat de vivenda accessible i adequada. 4. Disposar d'uns recursos de primera acollida forts i coordinats. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. RAL 2. SOCECO 3. SOCECO 4. RAL 	<ol style="list-style-type: none"> 1. NO 2. TREBALL 3. HABITATGE 4. NO
Garrotxa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Afavorir l'accés al mercat de l'habitatge 2. La promoció laboral 3. Els recursos per afavorir una ràpida immersió lingüística i cultural dels infants i joves 4. Aconseguir un nivell educatiu exitós dels nens i joves per tal de poder incorporar-se a nivell social i laboral de manera adequada 5. Proporcionar una bona acollida als nouvinguts 	<ol style="list-style-type: none"> 1. SOCECO 2. SOCECO 3. RAL 4. RAL 5. RAL 	<ol style="list-style-type: none"> 1. HABITAGE 2. TREBALL 3. CULTURAL 4. EDUCACIÓ 5. NO
La Selva	<p>Bàsicament són els mateixos temes que per la resta de nou vinguts a un municipi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Que se'ls faciliti el tema de l'habitatge: hi ha molts abusos en aquest tema. 2. Que millorin les condicions laborals 3. Que es millori la situació legal 4. Que es respecti el temps que necessiten per l'assimilació de les normes d'aquí i se'ls acompanyi 5. Que la gent del municipi no els vegi com estranys i els faciliti la integració <p>Cada municipi té la seva particularitat en l'acollida de nou vinguts</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. SOCECO 2. SOCECO 3. RAL 4. CUL 5. CUL 	<ol style="list-style-type: none"> 1. HABITATGE 2. TREBALL 3. NO 4. NO 5. NO
Montsià	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tenir una situació administrativa regular. 2. Conscienciació de la població autòctona, estrangera i dels mitjans de comunicació: <i>(De la població autòctona:</i> pensar que són igual a nosaltres (drets i deures), tenir empatia, pensar que han de viure en condicions dignes, no al paternalisme, facilitar la participació social, lúdica i associativa. <i>De la població estrangera:</i> Necessitat d'aprendre el català, formació ocupacional, necessitat de comunicar-se amb els autòctons, participació comunitària (associacions, social i lúdica), no anar de víctimes. <i>Dels mitjans de comunicació:</i> Mirar de fer un millor tractament de les notícies d'immigració, tenint més cura en l'utilització de les paraules a l'hora de redactar o donar una notícia, per tal que no adquireixin un caire d'alarma per a la societat autòctona, com: avalanxa, allau..., ja que les notícies són les que formen l'opinió de la gent. Treure notícies també positives de la immigració no només les negatives: estan contribuint a millorar el nostre Estat de Benestar, a l'augment de la natalitat, riquesa cultural,...) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. RAL 2. CUL 	<ol style="list-style-type: none"> 1. NO 2. NO
Pla de l'Estany	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formació en llengua. Alfabetització. 2. Formació professional. 3. Formació en valors democràtics. 4. Una política d'habitatge més eficaç a nivell estatal. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. CUL 2. SOCECO 3. CUL 4. SOCECO 	<ol style="list-style-type: none"> 1. CULTURA 2. TREBALL 3. NO 4. HABITATGE

Segarra	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promoure l'ús i l'aprenentatge de la llengua catalana com a mecanisme bàsic d'integració en la vida social del context d'acollida. 2. Fomentar la participació dels immigrants en la xarxa de serveis i recursos dels que disposa la comarca. 3. Implementar actuacions que facilitin la regularització de la situació de l'immigrant a fi de poder cobrir les seves necessitats bàsiques i estar en una situació prou estable per a impregnar-se dels trets identificatius de la cultura receptora. 4. Organitzar accions de sensibilització entre la població autòctona i immigrant que contribueixin al coneixement mutu, l'intercanvi, l'enriquiment personal i col·lectiu i en darrer terme a l'adopció d'actituds i pautes de comportament que permetin la integració. 5. Introduir la figura del mediador intercultural com a mecanisme d'aproximació i enllaç amb la població autòctona i la xarxa de serveis i recursos del territori. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. CUL 2. RAL 3. RAL 4. CUL 5. RAL 	<ol style="list-style-type: none"> 1. CULTURA 2. NO 3. NO 4. CULTURA 5. NO
Vallès Oriental	[Cap Informació]		

7. Creieu que els immigrants coneixen la realitat comarcal de Catalunya? Quines són les tres accions prioritàries que inclouríeu per a que els immigrants coneguin la comarca on viuen?

Comarca	Coneixen la realitat comarcal	Taula 7: Accions Prioritàries per a que els immigrants coneguin la comarca
Alt Empordà	No	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elaborar materials específics per a conèixer la zona, amb informació sobre recursos i serveis 2. Xerrades informatives en les associacions d'immigrants existents, i fent participar als líders d'aquestes associacions en la seva divulgació 3. Conèixer la llengua del país d'acollida
Bages	No	<ol style="list-style-type: none"> 1. Un primer pas podria ser oferir-los certa informació en el moment de l'empadronament. 2. Posteriorment a l'empadronament, quan al municipi hi hagués un número predeterminat d'immigrants, es podrien organitzar unes xerrades informatives sobre les característiques del territori que els acull, seria un bon moment per resoldre dubtes de tots els àmbits. 3. Dins de la mateixa xerrada informativa, pensem que estaria bé oferir-los cert material (tríptics, fulletons, etc) per poder consultar un cop fossin als seus domicilis.
Baix Ebre	No	<ol style="list-style-type: none"> 1. Crear espais de relació de les diferents cultures
Baix Empordà	No	<ol style="list-style-type: none"> 1. Un bon pla d'acollida

Garraf	No	1. Realització de petits tallers de primera acollida per a persones empadronades en la que un dels temes fos la comarca on s'han establert i la divisió territorial de Catalunya i Espanya.
Garrotxa	No	1. Els materials que suposin una informació de recursos i serveis de la comarca 2. El participar en associacions i en la xarxa social de la comarca 3. El coneixement de la llengua per conèixer el país
La Selva	No	1. No crec que la conegui, de totes formes tenen necessitats més urgents que cobrir abans de conèixer la realitat comarcal de Catalunya.
Montsià	No	1. Elaborar complertes Guies d'Acollida Municipals on contin tots els serveis i recursos bàsics de cada municipi de la comarca: col·legis, centres docents, centres de salut, dispensaris, cossos de seguretat, punts d'informació... així com també contingui una breu explicació de la nostra cultura i costums: festes assenyalades, història del municipi, llocs importants per visitar per la seva tradició històrica... 2. Participacions comunitàries. 3. Oficina d'Atenció i informació a l'immigrant des d'on puguin tindre una visió de l'estat laboral de la comarca: quin sector és el que demanda més mà d'obra estrangera a la comarca, tipologia d'empreses, on es troben ubicades.... Així com del mercat de la vivenda, del funcionament del nostre sistema...
Pla de l'Estany	No	1. Sessions informatives sobre els equipaments i funcions comarcals 2. Dia de portes obertes 3. Contactes amb les associacions d'immigrants
Segarra	No	1. Elaborar guies d'acollida municipals i comarcals, en les que hi consti de manera consensuada entre els professionals, la xarxa de serveis i recursos dels que disposa el territori 2. Introduir el coneixement de l'entorn en tots els serveis d'acolliment i formació lingüística. 3. Introduir la figura del mediador intercultural com a mecanisme d'aproximació de l'immigrant a l'enganatge de serveis, recursos, edificis emblemàtics, etc, del territori receptor.
Vallès Oriental	[Cap Informació]	

8. Segons la vostra administració, la immigració agreuja problemes existents a la comarca o en planteja de nous? Raoni breument la seva resposta

Comarca	Taula 8: Immigració: agreuja problemes o en crea de nous?	
Alt Empordà	Evidentment agreuja problemes existents, així com en planteja de nous. L'Alt Empordà és una comarca amb una manca d'habitatges de protecció oficial, de lloguer i de compra, molt gran. L'accés a la vivenda és un problema per tothom. Pràcticament no existeixen pisos de lloguer i els que hi ha són cars o bé en males condicions d'habitabilitat. El problema de l'atur estacionari també és un problema per a tots els ciutadans i la vinguda d'immigrants ho agreuja. S'agreugen els problemes escolars, derivats de la matriculació de nens estrangers, ja que les escoles no estan preparades per atendre la diversitat en l'àmbit	Ambdues

	educatiu.	
Bages	Podríem dir que no és tant el fet d'agreuja o crear nous problemes sinó el fet de que es van creant noves necessitats inherents en col·lectius immigrants. Necessitats que no tenen perquè tenir connotacions negatives. Treballem per a modificar la idea preconcebuda que manté la població en general "immigració igual a problema". Ara bé si relacionem el fet de dissenyar, planificar i organitzar polítiques d'immigració com a problemes, doncs la immigració planteja nous problemes	Crea de Nous
Baix Ebre	En planteja de nous. La nostra administració no estava preparada per fer front a aquesta nova situació.	Crea de Nous
Baix Empordà	En planteja de nous	Crea de Nous
Garraf	L'arribada de població immigrada no fa més que possà de manifest moltes d'aquelles problemàtiques que estan enquistades a la nostra societat (manca de vivenda social, mercat laboral explotador, manca de serveis sanitaris, educatius, etc.). Tot i això, l'arribada d'aquesta població comporta noves dificultats tant en la seva atenció com en situacions concretes que es puguin plantejar.	Ambdues
Garrotxa	Les dues. Planteja nous reptes provinents d'una major diversitat cultural i lingüística i agreuja situacions ja existents com l'escàs parc d'habitatge o la manca de recursos per atendre la diversitat en l'àmbit de l'ensenyament	Ambdues
La Selva	Crec que posa en evidència aspectes: no hi ha control contra els preus de lloguer abusius i les condicions de l'habitatge; la precarietat del mercat laboral; la legislació actual sobre la immigració; les polítiques socials no estan pensades per cobrir les necessitats de les famílies amb menys recursos(hi ha mancances d'escoles bressols públiques a partir de 0 anys per poder facilitar la integració de la dona al mercat laboral)... L'experiència dels serveis socials, que l'àmbit de competència de l'àrea de benestar social demostra que els immigrants no van al servei pel fet de ser immigrant si no perquè tenen dificultats econòmiques per arribar acobririr les necessitats bàsiques, perquè no troben habitatge..., és a dir per les mateixes dificultats i problemes que la resta d'usuaris del servei. Per tant es pot entendre que el que no està resolt és una política social o del benestar no pas el tema de la immigració.	Agreuja Problemes
Montsià	En planteja de nous. Perque les administracions locals tenim que treballar per a la acollida i la integració d'aquest col·lectiu, per exemple implantant els Plans Comarcals per a que puguin donar resposta a les noves necessitats que es plantejen amb l'arribada dels immigrants: sensibilitzar la població autòctona i estrangera, donar-los-hi una formació lingüística i ocupacional per a que puguin treballar a segons quins tipus de treball que requereixen d'una formació prèvia... Les administracions locals ens trobem amb la problemàtica de que som nosaltres els que rebem al nostre territori aquest col·lectiu, quan les competències en matèria d'estrangeria les té totes l'Estat i nosaltres tenim que seguir les directrius que ens marca el Govern Central. Les administracions locals tindrien que tindre més competències adquirides, ja que som nosaltres qui hem d'afrontar l'acolliment d'aquest col·lectiu. Tot i això, Catalunya s'ha preocupat pel tema i compta amb la presència dels Plans Comarcals.	Crea de Nous
Pla de l'Estany	Sobre tot posa de manifest els problemes existents. En primer lloc: falta de recursos en el camp social	Agreuja Problemes
Segarra	Segons la nostra perspectiva, el fenomen de la immigració aporta nous reptes a l'Administració i fa que adopti les estratègies adequades, per a intentar potenciar i introduir nous professionals, recursos i serveis, que donin resposta a les necessitats i demandes plantejades per la població immigrant nouvinguda i la que ja està arrelada al territori. Des de l'Administració local i comarcal no es concebeix el fenomen de la immigració com un problema o agreujant de les situacions existents sinó que s'entén com un procés de transformació de la població i el territori que requereix nous mecanismes que destinats a a la promoció d'una realitat formada per ciutadans de diverses cultures.	Crea de Nous
Vallès Oriental	[Cap Informació]	Crea de Nous

ENFOCAMENT SECTORIAL: INTEGRACIÓ I ESFERES PÚBLIQUES

Taula 9: Anàlisi per Sectors

	Sectors	Alt Empordà	Bages	Baix Ebre	Baix Empordà	Garraf	Garrotxa	La Selva	Montsià	Pla de l'Estany	Segarra	Vallès Oriental
Quina és la principal problemàtica del sector?	Habitatge	Manca d'habitatges de lloguer i dificultat d'accés	Dificultat per accedir a l'habitatge, per part de la població immigrant	Manca d'habitatge	Característiques del mercat de l'habitatge Negativa propietaris a llogar pisos Tracte abusiu	Especulació immobiliària i discriminació	Escàs parc d'habitatge de lloguer i dificultats d'accés	Preus abusius, manca d'habitatges de lloguer, habitatges sense les condicions mínimes per viure-hi	La principal problemàtica és que hi ha molt poques cases o pisos per llogar als municipis on més concentració d'immigrants hi ha: La Sénia, Uldecona, Alcanar... i si a més a més s'afegeix la discriminació per part de molts propietaris a l'hora de llogar un habitatge a segons quins col·lectius, això dificulta encara més la recerca d'un habitatge digne. El col·lectiu magrebí és el que té més dificultats a l'hora d'accedir a un habitatge, i aquests són els que s'emporten la pitjor part, ja que molts, sobretot a Alcanar, estan vivint en cases molt velles, pagant preus desorbitants i en unes condicions realment precàries: cases a punt de caure, viuen en espais molt reduïts un nombre important de persones, no gaudeixen de les mínimes condicions que tot habitatge requereix....	Manca d'habitatges de lloguer	Dificultats per trobar pisos de lloguer. Manca d'una política de construcció de pisos de protecció oficial. Absència de plans de rehabilitació de zones urbanes degradades.	Manca habitatge lloguer. Dificultats de la comprensió dels codis culturals

Quina és la principal problemàtica del sector?	Educació	Pocs recursos escolars per atendre la diversitat	La dificultat a l'hora d'integrar un alumne nouvingut		Dificultats amb l'idioma Concentració alumnes immigrants. Dificultat relació amb famílies	Manca de recursos adequats	L'immersió lingüística i cultural dels infants i joves nouvinguts	Manca de professorat als centres per fer l'adaptació (idioma, al grup; a les assignatures...) L'idioma	Desconeixement per part dels pares dels alumnes immigrants del sistema educatiu a Catalunya, moltes vegades per barreres idiomàtiques; i la manca de contacte professor-pare immigrant. Per part del col·lectiu marroquí hi ha una desvinculació més forta amb l'escola, ja que ells pensen que els valors i l'educació la tenen que adquirir a partir d'altres estaments. L'absentisme per part dels joves immigrants sobretot a secundària, i sobretot reflectit en el col·lectiu marroquí i en la dona. La no participació dels infants i joves d'origen immigrant en les entitats d'educació en el lleure.	Possibilitat d'amuntegament dels nens d'origen immigrant en un o dos centres	Dificultats d'acceptació de l'alumnat d'origen marroquí. Dificultats de comunicació amb l'alumne i la família nouvinguda. Manca o absència d'estratègies d'acolliment adreçades a l'alumne i a la família nouvinguda. Poca transmissió de coneixements sobre la cultura d'origen de l'alumnat immigrant. Poca participació dels pares immigrants a l'escola.	Goteig coninuuu d'alumnes. Dificultats de la comprensió dels codis culturals
Quina és la principal problemàtica del sector?	Treball	Treball estacionari. Condicions precàries de la dona en la seva inserció laboral. Manca de cursos de formació ocupacional per aquests col·lectius	Dificultat en l'àmbit legislatiu a l'hora de contractar persones immigrants.	Situacions irregulars	Divisió ètnica del mercat laboral Accés restringit. Contractes precaris	Marc legal no adequat a la realitat	La inserció laboral de la dona immigrant i la promoció laboral	Precarietat en els contractes; treball negre; legislació actual; Incompatibilitat del carnet de conduir seu amb el nostre L'idioma	Una de les problemàtiques principals és que l'empresari necessita mà d'obra per a treballar, sobretot en tasques agrícoles, i es troba que, en moltes ocasions els immigrants que hi ha a la comarca regularitzats no li són suficient, llavors si s'acolleix al contingent que s'aprova cada any, es troba en que en moltes ocasions la burocràcia és molt lenta i els treballadors arriben tard o són insuficients. Fa falta una major implicació dels petits i mitjans empresaris en l'estipulació de places dels contingents. Tot l'exposat en el primer punt afavoreix l'economia sumergida i l'explotació en el treball: amb salaris molt baixos, excés d'hores,... La manca de formació ocupacional per a desenvolupar algun tipus de treball	Poca competència lingüística	Manca de serveis de formació professional. Dificultats de comunicació lingüística amb els treballadors de nova incorporació. Manca de relacions amb els serveis i recursos laborals. Manca de serveis d'assessorament i orientació jurídica.	Dificultats en regularitzar les situacions. La llengua

Quina és la principal problemàtica del sector?	Sanitat	Manca de polítiques de prevenció i d'informació vers aquest col·lectiu	Les dificultats de comunicació entre els usuaris i els professionals		Dificultats d'oferir una correcta atenció sanitària a la població immigrant.	Manca de recursos adequats	L'ús incorrecte dels circuits	L'idioma	Un dels principals problemes són els problemes de comunicació lingüística i cultural, el que comporta el no poder expressar amb claredat la simptomatologia. l'escassa formació del personal sanitari sobre les característiques socioculturals dels pacients.	Poca competència lingüística	Dificultats en l'adquisició de les pautes de funcionament del centre mèdic i mal ús del servei d'urgències. Dificultats de comunicació que interfereixen en la realització del diagnòstic. Dificultats en l'adopció de pautes de comportament preventives per part del col·lectiu immigrant	Es tracten malalties. Dificultats de coordinació i participació amb altres serveis i dificultats d'entendre altres conceptes de salut.
Col·labora amb altres administracions i/o entitats responsables per aconseguir la integració en aquest sector	Habitatge	A la ciutat de Figueres hi ha una comissió interdepartamental			Amb ajuntaments.	Ara mateix no. Ho hem intentat fer	Departament d'urbanisme. Ajuntament d'Olot.		Hi ha una col·laboració estreta amb els Tècnics d'Urbanisme del Consell Comarcal del Montsià i de l'Ajuntament d'Amposta, així com amb el Tècnic d'habitatge de l'àrea de Joventut del Consell Comarcal. Tanmateix hi ha una coordinació amb les entitats no governamentals que treballen a la comarca amb immigració (Creu Roja Alcanar, Càritas la Ràpita...); així com també amb la Senyora Àngels Canals del Departament d'Habitatge de la Secretaria per la Immigració.	Sí		Sí, exp. Mollet Granollers, Caldes i Parets
Col·labora amb altres administracions i/o entitats responsables per aconseguir la integració en aquest sector	Educació	A la ciutat de Figueres hi ha una comissió interdepartamental. Es facilita el servei de mediació intercultural	Sí, Bages per Tothom.	Sí	Amb Ensenyament	Sí, compensatòria i centres escolars	Sí col·labora amb l'Institut Municipal d'Educació amb centres escolars	Caritas, escola d'adults, entitats locals	Sí, amb els professionals del Centre de Recursos Pedagògics d'Amposta, els directors dels centres públics, educadors socials dels EBASP, el professional de compensatòria, el Departament d'Ensenyament, assistents socials...	Sí	Es col·labora amb membres representants de tots els centres escolars de la comarca i amb els professionals externs (SEDEC, Compensatòria, Serveis Socials, etc) Amb els regidors d'ensenyament dels Ajuntaments i amb els inspectors de zona del Departament d'Ensenyament) Es treballa també amb les entitats socials que ofereixen serveis extraescolars.	Compensatòria i escoles..

Col·labora amb altres administracions i/o entitats responsables per aconseguir la integració en aquest sector	Treball	Es treballa estretament amb els serveis de promoció econòmica i dinamització laboral			Servei d'orientació laboral.	Sí. CFO i insertores laborals dels municipis	Col·laborem amb el departament de promoció econòmica		Responsable d'Unió de Pagesos Tècnic de Creu Roja Alcanar Empresaris de la comarca OTG Servei Català de Col·locació Oficina d'Atenció i Informació a l'Immigrant	Sí	Es col·labora amb membres representants de l'àmbit laboral dels Ajuntaments i Consell Comarcal. Amb la orientadora laboral de Càritas. Amb entitats promotores d'actuacions laborals del Fons Social Europeu. Amb els sindicats més representatius a la comarca.	Promoció econòmica i OFIM
Col·labora amb altres administracions i/o entitats responsables per aconseguir la integració en aquest sector	Sanitat	Es facilita el servei de mediació intercultural	Sí, Bages per Tothom.	Sí	CABE	Sí. CAPs de salut, Hospitals, centre de salut mental i entitats	Es treballa conjuntament amb les àrees bàsiques i l'hospital comarcal		La Regió sanitària Els treballadors socials de la comarca Diferents professionals dels centres de salut	Sí	Es col·labora amb professionals del CAP de Cervera i els consultoris municipals. Amb els representants de la Delegació de Sanitat de Lleida. Amb representants de Serveis Socials i entitats d'iniciativa social.	És el menys treballat

Indiqui quin paper específic té la comarca en aquest sector i avaluï les accions que ha dut a terme											
Habitatge											
	S'han de fomentar les polítiques municipals en aquest tema	Com a pont entre la població immigrant i el servei d'habitatge del CC: informació, assessorament,...		Poca	Punt informatiu d'habitatge i jornades sobre la temàtica que mai van acabar de funcionar per la complexa situació d'aquesta temàtica.			En principi la taula d'habitatge centra la seva atenció en oferir un habitatge digne als treballadors agraris de temporada que realitzen la seva feina principalment a Alcanar. La acció duta a terme és informar i adjuntar la convocatòria que cada any surt publicada al DOGC "Per a la concessió de subvencions destinades a la construcció, l'habilitació, les reformes, l'ampliació o el condicionament d'allotjaments per a treballadors temporers". La valoració no és bona, ja que no hi ha interès per part de l'Ajuntament interessat. Una altra acció que s'està portant a terme és la distribució de díptics informatius en diferents idiomes en matèria d'habitatge sobre els drets i deures tant del propietari com del llogater; i sobre els passos a seguir a l'hora de la compra d'una vivenda; així com també contractes de lloguer del pis en diferents idiomes i amb paraules menys tècniques per a que l'immigrant pugui entendre sense dificultat el que estar signant. La valoració penso que serà molt positiva encara que no s'ha acabat de portar a terme.	Poca competència a nivell local		Conèixer la realitat i a partir d'aquí fer propostes de millora

Indiqui quin paper específic té la comarca en aquest sector i avaluï les accions que ha dut a terme	Educació	S'han de potenciar les accions de formació d'adults i les accions de suport escolar per a nens i nenes d'incorporació tardana a l'escola que sempre han estat a iniciativ a dels ens locals sense massa suport del govern autonòmic	Support a l'equip docent en quant a formació. Ofertar el servei de traducció i mediació en casos que ho requereixen.		Coordinar accions	El servei comarcal de mediació hi ha intervingut i intervé en les escoles i instituts de forma molt valorada. Ara mateix estem iniciant un programa de tallers de convivència entre pares i mares.	Accions com casals de llengua als mesos no lectius per infants i joves nous, projectes d'inserció lingüística i cultural.	S'ha de recórrer a voluntariat per reforç	Properament es vol endegar el projecte Calidoscopi de la Secretaria General de la Joventut per tal de promoure la participació dels infants i joves d'origen immigrant en les entitats en el lleure o, altres entitats que treballen amb joves i/o infants dintre de l'àmbit educatiu i d'oci fora de l'escola: Centres oberts, associacions esportives, excursionistes, etc... S'està portant a terme el taller: pares/mares autòctons/estrangers al CEIP Ramon i Cajal d'Ulldecona per tal de fomentar la relació entre els pares/mares autòctons/estrangers. L'experiència està sent força positiva i té molta acceptació per part dels pares. El Pla comarcal gestiona el servei de traductors del Departament d'Ensenyament, amb una demanda important. Valoració positiva.	Col·laboració en l'aplicació del Programa d'escolarització extensiva	Té un pes molt important, i en concret els professionals de l'Àrea de Serveis Socials que s'encarreguen d'intervenir, coordinar-se i fer el seguiment amb tots els centres escolars de la comarca i amb els professionals dels serveis externs. Intervencions de Serveis Socials i els mediadors interculturals en casos d'absentisme, necessitat de traducció lingüística i interpretacions culturals, organització de grups de pares, etc. Els mediadors per la seva part han assistit a reunions individuals i col·lectives de pares. Han realitzat xerrades en els centres escolars. Han dinamitzat els tallers interculturals de pares. Han participat en jornades de la diversitat a nivell escolar. Han intervingut conjuntament amb els professionals del centre o amb Serveis socials en casos individuals d'alumnes immigrants... L'avaluació que han realitzat els professionals, els alumnes i les famílies immigrants ha estat molt positiva.	

Indiqui quin paper específic té la comarca en aquest sector i avalui les accions que ha dut a terme											
Treball											
		Suport i assessorament legal.		Coordinar accions i impulsar projectes: EQUAL	Es va realitzar un projecte específic anomenat Laburo (d'orientació laboral i legal) coordinat amb els serveis laborals de la comarca i que es pot valorar com a satisfactori. Actualment el servei de mediació està col·laborant molt amb els CFO i està valorant-se molt la seva tasca	Serveis d'insecció laboral amb amplia presència del col·lectiu immigrant	Es fan programes de suport a la integració laboral, carnet de conduir.	Curs de Tècniques agrícoles de 200h de duració amb una capacitat de 9 persones becades. Les classes tenen lloc a l'Escola de Capacitació Agrària d'Amposta. Els immigrant que formen el curs són persones que es troben a l'atur, algunes tenen el permís de treball i de residència i altres només el de residència. Quan finalitze el curs hi ha la possibilitat de que puguin incorporar-se al món laboral, treballant al camp, ja que segons unes enquestes efectuades als pagesos de la comarca hi ha molta demanda en aquest sector. Els que tenen només el permís de residència podran obtenir el permís de treball. La valoració del curs és molt bona. Els alumnes no falten a classe i tenen molt interès. La majoria del curs és pràctic. Curs per a l'obtenció de la teòrica del carnet de conduir dirigit a persones neolectores de la comarca (tant immigrants com autòctons). S'està portant a terme a Ulldesona i Amposta. La demanda ha estat molt alta. La capacitat màxima és de 20 alumnes per curs, i comten amb un professor de llengua que els explica termes més tècnics del llibre d'autoescola, i amb un professor d'autoescola. La duració del curs és de 6 mesos. Els llibres i el material, així com l'examen està adaptat a aquest tipus de persones. Els immigrants extracomunitaris es veuen amb la problemàtica de que els seus carnets de conduir no els convaliden quan arriben al nostre país, i aquest representa per a ells i per a tothom una eina essencial per a desplaçar-se al seu lloc de treball. La valoració força positiva amb una alta acceptació. Va haver-hi demanda tant per part dels empresaris com dels propis immigrants.	Promoció, organització i difusió dels cursos de formació	Des del Consell Comarcal conjuntament amb entitats promotores d'un programa europeu i amb els ajuntaments s'han organitzat cursos de construcció i soldadura per a alumnes immigrants. S'ha treballat amb les empreses per a la inserció laboral dels alumnes. S'ha elaborat una proposta per a implementar un servei d'acollida i d'assessorament jurídic amb la col·laboració d'un sindicat. S'han elaborat projectes per a realitzar un programa de formació a dones immigrants i autòctones. Es treballa amb les entitats socials per a elaborar noves propostes en l'àmbit laboral. L'avaluació de les actuacions ha estat positiva, però es manifesten dificultats en la recerca d'empreses que vulguin inserir els alumnes que han realitzat els cursos.	

Indiqui quin paper específic té la comarca en aquest sector i avalui les accions que ha dut a terme										
Sanitat										
Manque n polítiques de prevenció	El CC com a suport als professionals i usuaris: assessorament, informació. Formació en temes relacionats amb els immigrants.		Coordinar accions. Oferir Mediator	Des de gener de 2002 s'està realitzant una taula de treball en l'àmbit sanitari a on es troben tots els serveis sanitaris de les comarques de l'Alt Penedès i del Garraf, així com a representants dels diferents municipis per tal de estudiar plegats les dificultats que hi han i quin tipus d'actuació cal fer. Es valora l'espai de coordinació però es troba a faltar capacitat d'actuació.	Formació dels professionals per atendre població diversa		<p>Distribució a tots el CAP i ABS del material recollit: ponències, manual per a l'atenció primària de la població immigrant, díptic del viatger i altres. Valoració positiva.</p> <p>Elaboració de díptics informatius sanitaris que s'entregaran als CAP de la comarca per a la seva corresponent difusió al col·lectiu immigrant, en diferent idiomes, informant dels serveis que presta el centre, la forma d'obtenir la targeta sanitària...</p> <p>Elaboració per part d'un grup de millora format per professional sanitari dels CAP Ulldecona, la Sénia, la treballadora social i la coordinadora del Pla comarcal. Traducció dels mateixos per part del Pla comarcal, i edició dels díptics l'ICS (Institut Català de la Salut)</p> <p>Curs als diferents CAP de la comarca sobre: Les característiques sociodemogràfiques dels immigrants del Montsià, l'estudi Diagnosi i altres aspectes relacionats amb l'àmbit sanitari. Valoració molt bona</p>	Promoció, organització i difusió dels cursos de formació	Des del Consell Comarcal s'ha endegat línies d'actuació transversals entre professionals del CAP i els consultoris mèdics amb l'objectiu d'elaborar instruments que permetin una millor adaptació de l'immigrant als centres sanitaris. Entre aquests s'han elaborat pòsters informatius traduïts en diferents idiomes, missatges informatius de cada servei traduïts en diferents idiomes, s'han generat una proposta des del CDIAP per organitzar un grup de dones immigrants i autòctones embarassades, en el que diversos professionals transmetran informacions concretes i especialitzades.	
									Els mediadors interculturals han participat en la consulta com a mecanismes de traducció i interpretació de la informació.	L'avaluació és positiva, però encara manquen més recursos que permetin una millor integració en els centres sanitaris.

Establir una escala de prioritats de l'1 (més imp.) al 4 (menys imp.) per a la integració	Habitatge	2	2	2	1	1	Legislació de control sobre els propietaris que lloguen. Baixar els preus dels lloguers		3	1	Creació d'una borsa d'habitatges de lloguer en la que les institucions esdevinguin intermediadores entre els propietaris i els llogaters. Construir pisos de protecció oficial que permetin l'accés de persones amb baix nivell adquisitiu a una vivenda. Rehabilitació de zones urbanes degradades per a la construcció d'habitatges. Promoure la masoveria urbana.	1
Establir una escala de prioritats de l'1 (més imp.) al 4 (menys imp.) per a la integració	Educació	3	3	3	1	4	Dotar de més professionals i material els centres educatius públics		4	1	Elaboració de programes d'activitats en els que es treballin els objectius de l'educació cívica i intercultural. Introducció d'un mediador intercultural en tots els centres escolars per a afavorir l'adaptació dels alumnes, les famílies immigrants i autòctones i el propi professorat. Promoure activitats que fomentin el coneixement de les característiques representatives d'altres cultures. Introduir formació específica pels professionals de l'educació: instruments, recursos, tractament de la diversitat, etc.	3
Establir una escala de prioritats de l'1 (més imp.) al 4 (menys imp.) per a la integració	Treball	1	1	1	1	2	Millorar les condicions laborals		2	1	Implementació de cursos on s'apregui un ofici. Treballar amb les empreses per la inserció laboral dels alumnes. Crear serveis d'informació, orientació i assessorament laboral. Sensibilitzar els empresaris sobre la contractació de treballadors d'origen africà.	2

Establir una escala de prioritats de l'1 (més imp.) al 4 (menys imp.) per a la integració											2	Introducció de la figura d'un mediador especialitzat en l'àmbit de sanitat per evitar dificultats lingüístiques i culturals. Editar tríptics informatius traduïts en diferents idiomes tant del funcionament dels serveis generals coms dels especialitzats. Introduir actuacions de prevenció a partir de l'organització de grups d'usuaris immigrants i autòctons. Introduir cursos de formació per a professionals sanitaris sobre medicina social.	4
	Sanitat	4	4	4	1	3				1			

ENFOCAMENT SOCIAL: INTEGRACIÓ I CIUTADANIA

10. Participació social dels immigrants:

Taula 10: Participació Social dels Immigrants (l'associacionisme)

Comarca	Problemes principals en la relació entre l'associacionisme i l'administració comarcal	Comenti la frase següent: "l'ideal seria que les associacions d'immigrants desapareguessin i que els immigrants s'incorporessin a la xarxa d'associacions existents a la Comarca"	
Alt Empordà	El Pla Comarcal va generar unes expectatives entre les associacions d'immigrants que en definitiva no s'han complert. Per altra banda hi ha hagut problemes per establir contactes amb els representants de les associacions, i que aquests siguin realment els representants de les associacions. Les associacions també veuen a l'administració com uns ens que els subvencionarà activitats que ja fan i això per ells és molt important.	Les associacions d'immigrants no tenen perquè desaparèixer, penso que tenen una funció important dins la comunitat i que ara, en un moment de flux importat d'immigració, és bo que hi siguin. El problema és de lideratge, i que els líders siguin els representants. D'aquí un temps possiblement els immigrants ja puguin formar part d'altres associacions, alguns potser ara ja en formen i no en són conscients, per exemple l'AMPA de l'escola, o d'altres d'esportives, associacions de veïns, etc. Les associacions d'immigrants poden ser clau en el procés d'integració dels immigrants.	No
Bages	Poca comunicació per influència de diferent factors, temps, professionals - dedicació, dinàmica interna de la pròpia associació, és adir, motivació per fer coses noves, innovar, nous reptes, tradició en les tasques...	No penso que sigui l'ideal, crec que l'ideal seria assegurar que qualsevol persona pogués participar a qualsevol entitat. Segurament les entitats que hi ha presents en el nostre territori no cobreixen tots els interessos que es poden despertar en la nostra societat. Les entitats són un reflex de la vida quotidiana, igual que la nostra vida evoluciona també ha de variar el teixit associatiu.	No
Baix Ebre	L'associacionisme dels immigrants està començant a organitzar-se .	Crec que cap associació és excloent. L'ideal seria que es complementessin.	No
Baix Empordà	Dificultats de comunicació	Correcta	Sí
Garraf	Manca d'associacions de col·lectius immigrants i mixtes. La dificultat de contactar amb associacions que representin una part significativa de la població immigrada.	No crec en cap cas que hagin de desaparèixer les associacions d'immigrants. Crec que l'ideal seria que aparexeixin noves associacions mixtes en les quals es promogués la creació d'espais de relació.	No
Garrotxa	Dificultats per establir punts de contacte o persones i associacions que esdevinguin referents i el fet de que no esdevingui una prioritat l'associacionisme	L'ideal seria la incorporació dels immigrants a les associacions ja existents en el territori, però no és necessari la desaparició d' associacions pròpies per temes que poden ser específics especialment en el procés d'integració .	Sí
La Selva	En la majoria de taules de participació no assisteixen els immigrants, d'alguna manera segueixen la dinàmica de la majoria de ciutadans, és a dir, sempre són pocs i els mateixos. Hi ha associacions a diversos municipis i poc a poc van participant en els actes locals (festes locals...)	Depèn de la finalitat de l'associació, si l'associació d'immigrants té la finalitat de mantenir viu un sentiment de lligam amb la seva terra d'origen i amb els seus companys de "viatge" no està pas renyit amb formar part de l'associació de veïns o de pares de l'IES.	

Montsià	<p>La falta de comunicació entre les administracions locals i les associacions d'immigrants que hi ha a la comarca. Moltes vegades les administracions locals no saben la finalitat d'aquestes associacions d'immigrants.</p> <p>A la comarca ens consta que hi ha dos associacions: A Amposta una formada per marroquins i una altra romanesa. Actualment a Amposta també s'està constituint una altra formada per argentins. Normalment la finalitat d'aquestes associacions és l'ajuda mútua als seus compatriotes, ser un lloc de reunió, promoure la seva cultura, entre d'altres.</p>	Seria perfecte perquè hauriem aconseguit una integració plena.	Sí
Pla de l'Estany	De vegades no està clar qui ha de portar la iniciativa i de promoure diferents activitats	Completament d'acord	Sí
Segarra	<p>L'organització dels immigrants en forma d'associacions és el millor mètode per a transmetre informació a tots o a la majoria dels membres del col·lectiu, amb major garantia d'arribar sense interferències. Al mateix temps es constitueix com un grup amb estructura pròpia i amb uns objectius determinats, que intenta assolir amb fonts econòmics propis o externs (subvencions locals, comarcals, autonòmiques, de fundacions, etc).</p> <p>L'Administració comarcal pot respondre a les demandes d'un grup de persones amb estatuts que els avalen com a associació, amb un conjunt de propostes d'actuació, que duren a terme en el cas de disposar de fonts de finançament.</p> <p>En contraposició a l'anterior, amb els col·lectius immigrants que no estan organitzats en associacions resulta força difícil la comunicació, especialment si es vol arribar a tothom o rebre demandes del conjunt de persones del mateix origen. No disposen de cap seu a la que es puguin dirigir l'Administració o els professionals dels diversos àmbits, les sol·licituds s'elaboren en petit grup i de manera poc consensuada amb la resta de membres, podent arribar a situacions de conflicte dins el propi col·lectiu d'origen.</p> <p>Des de la nostra experiència, podem dir que l'associacionisme es constitueix com el millor mecanisme d'enllaç amb l'administració, malgrat això, existeix, també, la possibilitat de resultar contraproductiu si ens trobem amb associacions amb una sèrie de dirigents o líders negatius que porten el grup a realitzar accions allunyades de l'eix de la convivència, el respecte mutu i la integració.</p>	<p>L'ideal seria que es produís una combinació de les dues situacions, que l'immigrant constituís les seves associacions, però que alhora, formés part de les existents a la comarca.</p> <p>La població immigrant quan pensa en fer una associació, un dels objectius principals és el de disposar d'un espai de trobada amb tots els membres del mateix origen per organitzar activitats (menjars, balls, tertúlies, etc), que els apropin al seu context cultural i els facin sentir per moments en el seu lloc d'origen. Les sensacions que sorgeixen en aquestes situacions, segons el que ens han manifestat, solament es poden compartir amb persones que provenen del mateix país, sense excloure l'entrada i la participació dels ciutadans autòctons.</p> <p>Un fet que es considera bàsic, entre la població autòctona, per assolir un bon nivell d'integració amb persones procedents d'altres països, és que aquestes participin en les associacions comarcals i municipals a fi i efecte de conèixer, compartir i identificar-se amb els trets socioculturals propis del context d'arribada.</p> <p>La realitat de la nostra comarca és que gairebé cap de les persones autòctones participen en les associacions d'immigrants i gairebé cap de les immigrants s'incorporen a les associacions locals o comarcals. Davant això, podem afirmar que encara manca molt treball a fer per a que les associacions esdevinguin interculturals i desaparegui la bifurcació entre associació local i immigrant.</p> <p>Avui, els membres dels diferents col·lectius cerquen un espai d'encontre propi on no s'hi barregin components d'altres cultures, malgrat no rebutjar de manera explícita l'entrada de ningú.</p>	
Vallès Oriental	La manca d'apropament	No crec que això fóra l'ideal, si que seria bo que els immigrants a banda d'estar associats, aquestes també fossin mixtes, també formin part d'altres entitats i associacions del municipi.	No

11. Temes bàsics per a un enfocament comarcal de la integració (senyali la seva resposta amb un subratllat)

Taula 11: Temes Bàsics per un enfocament comarcal de la integració

Comarca	Les polítiques d'integració són un assumpte que hauria d'estar destinat. <i>(als immigrants/als ciutadans/als dos per igual)</i>	La majoria dels conflictes a la comarca per a integrar als immigrants són de tipus <i>(Socioeconòmic/Recursos Administratius i Legals/Cultural)</i>
Alt Empordà	Als dos per igual	Sòcioeconòmic
Bages	Als dos per igual	[Cap Informació]
Baix Ebre	Als dos per igual	Sòcioeconòmic
Baix Empordà	Als dos per igual	Sòcioeconòmic
Garraf	Als dos per igual	Sòcioeconòmic
Garrotxa	Als dos per igual	Sòcioeconòmic
La Selva	Als dos per igual	Recursos Administratius i Legals
Montsià	Als dos per igual	Recursos Administratius i Legals
Pla de l'Estany	Els ciutadans	Recursos Administratius i Legals
Segarra	Als dos per igual	Recursos Administratius i Legals
Vallès Oriental	Els ciutadans	Sòcioeconòmic

12. Creu que un enfocament comarcal de la integració ha de centrar-se en fer polítiques especialment destinades als immigrants? Raoni breument la seva resposta.

Comarca	Taula 12: L'enfocament comarcal ha de centrar-se en polítiques específiques?	
Alt Empordà	Aquest és l'error, no podem treballar només per a la població immigrada. Hem de treballar amb tota la població i informar i formar a la població autòctona.	Genèriques
Bages	Penso que no és l'enfocament més correcte, penso que les polítiques s'ha de destinar a solventar els problemes de marginació social, els quals tenen la seva arrel en dificultats socioeconòmiques.	Genèriques
Baix Ebre	No, han d'anar adreçades a tota la població en general. La integració serà possible en la mesura que es treballin certes actituds de les persones autòctones.	Genèriques
Baix Empordà	No, les polítiques han d'anar adreçades a tota la població.	Genèriques
Garraf	Les polítiques que s'han de realitzar han d'anar en dues línies. Per una banda treballar la primera acollida en diferents nivells: coneixement de l'entorn i la llengua, solucionar els tràmits adequats (empadronament, matriculació de nens a l'escola, etc.). Aquestes han d'entendres com a recursos pont que facilitin la incorporació de la població immigrada als circuits normalitzats. Per una altra banda cal treballar per a enfortir el teixit social i els espais de relació entre la població autòctona i la novinguda (entenent que existeix també una arribada important de població autòctona de BCN).	Ambdues
Garrotxa	Ha de centrar-se en polítiques destinades a tota la població, per afavorir la igualtat d'accés a la informació, serveis, recursos, de tots les ciutadans independentment de l'origen	Genèriques
La Selva	Tal com he dit més amunt, la immigració el que posa de manifest és una política social deficient, ja que posa de manifest sobretot els problemes que afecten a la majoria de famílies amb pocs recursos econòmics. Crec que s'ha de fer accions específiques quan hi hagi un tema concrec i puntual, però no polítiques d'integració d'immigrants. Els immigrants són ciutadans que arriben buscant millors condicions socioeconòmiques per a ells i els seves famílies, condicions que no tenen en els seus països d'origen, no cal fer res especial per ells, el que cal és una política social de no exclusió. Les polítiques locals tenen com a marc les polítiques autonòmica i estatal, en la mesura que aquestes són integradores ho seran les locals, l'àmbit local on té més capacitat de fer accions és en la funció de millorar i facilitar la participació, solidaritat, convivència, en aquest sentit des del Pla comarcal i des de l'àmbit local ja s'està fent.	Genèriques
Montsià	No. Fer només polítiques destinades als immigrants pot fomentar la creació de "guetos", i al mateix temps podem caure en l'anomenada discriminació positiva. Tant els propis immigrants com els autòctons poden sentir-se discriminats.	Genèriques
Pla de l'Estany	En condicions ideals, les polítiques d'integració haurien de ser dissenyades a nivell global i no específicament pels immigrants. No obstant això, ens trobem en un període de transició quant la immigració a Catalunya i encara es necessiten serveis i activitats específiques, com ara servei de mediació intercultural, campanyes de sensibilització, cursos d'alfabetització, etc.	Ambdues
Segarra	Les línies d'actuació que promou l'Administració per a promoure la integració van dirigides a la implementació d'accions que impliquin la participació conjunta de població autòctona i immigrant, tot i ser conscients de la necessitat de realitzar alguns programes enfocats concretament a les necessitats que plantegen persones procedents d'altres cultures i que en el cas de la població receptora ja estan cobertes. Amb l'aplicació de programes destinats a tota la població es té com a objectiu bàsic desmitificar el fenomen de la immigració com un problema i	Genèriques

	donar el màxim possible de facilitats per a incentivar el coneixement de la resta de cultures que comparteixen el territori i que ja formen part de la vida social de la comarca. L'aplicació d'una política d'integració destinada únicament a la població immigrant aborda la realitat des d'una perspectiva unidireccional i no dona resposta a les necessitats i demandes de tots els habitants del territori.	
Vallès Oriental	El municipi ha de fer una política adreçada als seus ciutadans, això comporta que conegui la tipologia de ciutadans que conformen el municipi i a partir d'aquí des de les diferents àrees del municipi es planifiquin els serveis, programes... tenint en compte a tots els ciutadans.	Genèriques

III. AVALUACIÓ DELS INFORMES DIAGNOSI ELABORATS I DE LA SEVA IMPLEMENTACIÓ

AVALUACIÓ DE LA PLANIFICACIÓ

13. Considereu els plans comarcals com una eina eficaç a l'hora de desenvolupar les polítiques públiques d'immigració arreu del territori? En quina mesura creieu que els plans comarcals d'integració estan duent a terme d'una forma satisfactòria els objectius pels quals van ser creats?

Comarca	Taula 13: Plans Comarcals. Instrument eficaç?	
Alt Empordà	Penso que són una bona eina, i que haurien de poder crear discurs sobre el tema i afavorir la reflexió constant. També crec que s'haurien de repensar. Parteixen d'un model de participació poc eficaç i no disposa de cap recurs per tirar endavant iniciatives, cosa que dificulta tot tipus de feina. Els agents socials i tothom que participa en el Pla, estan cansat de pensar i discutir sobre el mateix, sabem les mancances, les possibles accions a realitzar però que gairebé mai es poden materialitzar perquè no es disposen de suficients recursos per fer-ho.	
Bages	Sí perquè donen coherència a les polítiques del territori. No podem fer una avaluació concisa dels resultats dels objectius, donat que a la comarca del Bages la implantació del Pla és relativament recent, data del 2000-2001. En aquest temps, bàsicament es va elaborar la Diagnosi, ara és quan es portarà a terme les línies més concretes d'actuació.	
Baix Ebre	Penso que els plans, per iniciar un treball per a la integració són una bona eina, ja que donen suport i directrius a les administracions locals. Però que un cop superat el primer temps de funcionament, que variarà en funció de la comarca, han de ser les administracions comarcals les que assumeixin plenament els plans.	
Baix Empordà	Penso que a la nostra comarca hem tingut un problema important al ser una entitat externa a la comarca la gestora del pla comarcal. Penso que al gestionar-lo directament millorarem molt.	
Garraf	Poden ser-ho si a mida que es va avançant en el Pla comarcal es poden anar ampliant els recursos per tal de donar continuïtat i reforçar les accions iniciades. Els plans comarcals poden dispersar-se molt en moltes temàtiques i no aprofundir massa en cap. Per altra banda els municipis a on s'intervé tenen realitats molt significatives de manca de recursos. La part més interessant crec que està sent el crear espais de coordinació que abans no existien, tant en un mateix àmbit, com de forma transversal. L'altra part satisfactòria es poder treballar	

	amb una inèrcia participativa.
Garrotxa	<p>Haurien de ser una eina eficaç en quan a la suma d'esforços i el treball conjunt de les diferents administracions i agents socials d'un territori, però precisament, en aquest punt que pot ser el més engrescador del Pla, és on més falla.</p> <p>Per començar els plans haurien de ser transversals i no penjats precisament dels departaments de benestar social, que ja comporten unes connotacions molt clares.</p>
La Selva	Són el marc de referència de la política de la Generalitat, el fet d'acotar la gestió a una entitat contractada directament per la Generalitat (ara sembla que està canviat) amb un pressupost que no ha tingut en compte la realitat de la comarca, ja que és igual per a totes les comarques limita les accions que puguin desenvolupar.
Montsià	<p>Sí. Va ser una bona iniciativa del Departament de Benestar i Família el poder implantar noves infraestructures per fer front a les noves demandes que comporta la presència de la immigració, així com de poder tindre el pla comarcal com a punt de referència per poder donar resposta als ajuntaments de la comarca.</p> <p>Gràcies a l'Informe Diagnosi que el pla comarcal ha elaborat s'han pogut analitzar i estudiar les necessitats en matèria d'immigració en el territori i establir unes pautes a seguir per a actuar en la resolució d'aquestes necessitats/demandes.</p> <p>El Departament de Benestar i Família delega als Consells Comarcals per adaptar els plans comarcals a la realitat de cada territori, i treballar les demandes existents.</p> <p>Els plans comarcals són molt satisfactoris, encara que moltes vegades voldríem que anessin més depresa en la consecució dels seus objectius, però evidentment portar qualsevol acció a terme requereix el seu temps.</p> <p>D'altra banda la participació dels ajuntaments en el pla comarcal és molt satisfactòria, així com de les entitats de la comarca que treballen en aquest tema. A més a més les relacions del Consell Comarcal amb el Departament de Benestar i Família són molt bones.</p>
Pla de l'Estany	<p>Sí</p> <p>En la mesura en la que les condicions reals ho permeten (per exemple: Habitatge)</p>
Segarra	<p>Els plans comarcal d'integració responen a la necessitat d'enllaçar les bases polítiques d'immigració a nivell autonòmic amb les polítiques de l'administració local, que és considerat l'organisme públic més proper a la població. Les accions que es duen a terme des del marc dels plans, per una part parteixen de la Generalitat i s'apliquen en les administracions locals i per l'altra, els Ajuntaments i Consells Comarcals, les modifiquen o adapten a fi i efecte que esdevinguin més operatives en el propi context. Segons els resultats, l'Administració autonòmica rep la informació necessària per anar elaborant una política d'integració més adaptada al territori.</p> <p>Les accions dutes a terme des del marc del Pla Comarcal s'originen des de les demandes i necessitats plantejades en el territori, per tant esdevé una eina eficaç, que en la mesura del possible, intenta donar respostes focalitzades als diversos àmbits d'actuació i potenciar les actuacions que es duen a terme dins d'aquests.</p> <p>Cal tenir en compte que els Plans comarcals no es creen amb la idea de ésser l'únic mecanisme per donar resposta al fenomen de la immigració sinó que es planteja com un instrument dinamitzador dels serveis i recursos existents.</p> <p>En resposta a les accions realitzades dins el marc del Pla en la comarca de la Segarra, es pot destacar com punts positius, l'adopció de línies de treball transversal tant a nivell local com comarcal mitjançant els grups de treball i les comissions. Els membres representatius de cada una han participat de manera conjunta en l'organització de les accions i s'han implicat en cada una d'elles per tal d'assolir els resultats esperats.</p>
Vallès Oriental	A la nostra comarca es va iniciar a l'any 1998, en aquells moments va ajudar a reflexionar sobre el fenomen migratori incipient. A partir d'aquí s'han iniciat processos de treball, mai suficients, en els diferents municipis de la comarca i a la comarca en general.

14. S'ha organitzat alguna jornada de discussió de l'Informe? A quines conclusions es va arribar?

Comarca	Taula 14: Jornades de discussió de l'Informe Diagnosi
Alt Empordà	No, però no cal. El diagnòstic va evidenciar una realitat que de tothom era coneguda. Com sempre falta la voluntat de fer-hi alguna cosa
Bages	L'Informe es va presentar al Consell Rector al 8 de març de l 2002. Conclusions: La comarca del Bages necessita d'eines de sensibilització, formació i informació per als seus professionals i la seva ciutadania, incloent-hi aquelles persones novingudes que tenen en molts casos dificultats de comunicació i pateixen situacions de precarietat i d'exclusió social.
Baix Ebre	No
Baix Empordà	No
Garraf	Es va realitzar un retorn de la informació i de l'Informe i una discussió del mateix que posteriorment van ser incorporades al mateix. Es va arribar a la conclusió que era molt exhaustiu el treball realitzat per àmbits però que per tal que fos útil calia haver fet un informe més reduït o com a mínim un resum del mateix.
Garrotxa	S' han organitzat comissions de discussió de l' Informe. Les conclusions són que no aporta cap novetat, que ja coneixem la realitat. Les dificultats són com fer- hi front.
La Selva	No s'ha fet cap jornada
Montsià	Una reunió de consens de l'Informe-Diagnosi del Montsià a Tarragona on hi eren presents: la Sra. Montserrat Solé (Directora de l'òrgan tècnic d'immigració), la Sra. Montse Soronelles, tutora de l'estudi i com a representant de la Universitat Rovira i Virgili, la Sra. Marita Martínez (Coordinadora de serveis socials) i la Sra. Eva Pla, llavors Coordinadora del Pla comarcal d'integració dels immigrants del Montsià. - Presentació i exposició de l'Informe-Diagnosi a nivell polític - Presentació de l'Informe-Diagnosi als mitjans de comunicació, premsa i al públic en general. Més que arribar a unes conclusions en concret, la presentació de l'Informe-diagnòstic sobretot a nivell polític va ser tot un descobriment a nivell estadístic, és a dir, existia la idea de que hi havia més immigració de la que realment reflexaven les estadístiques, també es va desmitificar la idea preconcebuda de que els immigrants venien al nostre territori a prendre la feina als d'aquí. En general va haver-hi una bona acceptació.
Pla de l'Estany	Sí. Es desconeix
Segarra	L'avaluació de les accions proposades en el Pla de treball de l'Informe Diagnosi s'han anat realitzant en les reunions dels diferents grups de treball i en les comissions. Està previst convocar el Consell Rector, en el que hi són presents tots els representants polítics del Consell Comarcal, els Ajuntaments adherits, la Generalitat i membres de les comissions, amb l'objectiu d'avaluar les accions que donen resposta a les propostes plantejades en l'Informe Diagnosi..

Vallès Oriental	Si, es van fer jornades informatives. Es van donar pautes generals de com estava la situació al municipis.
------------------------	--

15. Quin grau de satisfacció i de coneixement tenen els immigrants respecte els plans? Quin ha sigut el grau de participació real en l'elaboració i aplicació dels plans? Quin paper han jugat els immigrants en tot el procés?

Comarca	Taula 15: Grau de Participació dels Immigrants
Alt Empordà	El pla va generar unes expectatives massa grans. Semblava que podria ser la solució als problemes i no ha estat així. Tot i que es va intentar explicar-los bé la finalitat, les accions previstes i el que podria ser la seva participació, no van acabar de veure com el Pla podria millorar la seva situació, i en definitiva no disposarien de suport econòmic per dur a terme les activitats que fan dins la seva associació. Això els va desmotivar molt.
Bages	El coneixement dels immigrants respecte el Pla com a programa i disseny és baix, no obstant coneixen els recurs als quals tenen drets, això s'observa en l'atenció primària on s'adrecen per sol·licitar els recursos: habitatge, aliments, ajuts econòmics... El grau de participació s'ha produït en un nivell mig. S'ha realitzat entrevistes i enquestes sobre diferents temes. Els immigrants han estat considerats com a població diana del Pla, tant objecte com subjecte, és a dir s'estan implicant en la participació. A la comarca es comença a observar associacions d'immigrants que defensen i ajuden a millorar la seva situació socioeconòmica
Baix Ebre	Poc. S'han entrevistat immigrants de diferent procedència per a la realització de l'estudi.
Baix Empordà	En tenen poc coneixement. L'entitat gestora va reconèixer que la participació dels immigrants en el pla va ser el punt més flac.
Garraf	Baix. Una part de població ha tingut coneixement de les actuacions realitzades (mediació intercultural, cursos de llengua per al permís de conduir, projecte Laburo, punt informatiu d'habitatge) però poques vegades de l'existència del pla com a tal. En la seva elaboració va existir participació d'algunes persones immigrades i entitats. En la seva posada en marxa han continuat implicant-se aquests i s'han incorporat noves persones.
Garrotxa	Poc grau de coneixement. Han participat en la comissió de participació. Esdevenen participacions molt puntuals per determinats temes. Com que les persones que venen no són referents de col·lectiu, per molt que siguin càrrecs en la seva associació, han acabat sent els únics coneixedors dels plans.

La Selva	En la fase d'estudi es fan fer entrevistes a alguns immigrants (sobre tot representats d'associacions), En al fase de taules de participació, hi participen en els municipis on ja hi ha participaven. En d'altres municipis els ha ajudat a agrupar-se i crear associacions pròpies.
Montsià	<p>Els immigrants no saben realment la finalitat i els objectius que contempla el Pla comarcal, així com tampoc la seva estructura i els òrgans que el comprenen; però cada vegada més tenen coneixement de les actuacions que estar portant a terme el Pla: curs per a l'obtenció de la teòrica del carnet de conduir, taller de pares/mares autòctons/estrangers, l'Oficina d'Atenció i informació a l'immigració...</p> <p>La participació del col·lectiu immigrant en l'elaboració del Pla va ser molt alta (per a respondre a tots els qüestionaris sobre els diferents àmbits que es divideix el Pla, un noi marroquí va col·laborar en passar a net algunes de les entrevistes...), així com també per part dels professionals de serveis socials, sanitat, ensenyament... Ara actualment, comencen a formar part de la Comissió de participació que contempla la vessant més social, ficant damunt de la taula totes aquelles problemàtiques en que es troben en els diferents àmbits i que pateixen en primera persona. (formen part de la Comissió de participació, un noi Ucraïnès i un marroquí; està previst incloure una noia romanesa i un noi equatorià).</p>
Pla de l'Estany	<p>Fora de les associacions dels immigrants hi ha un desconeixement del Pla i dels seus objectius. El servei més visible per a ells és el de la mediació intercultural.</p> <p>Relativament alt.</p> <p>A través dels seus representants de les associacions han pogut expressar la seva opinió.</p>
Segarra	<p>Els immigrants que disposen de més informació sobre el Pla comarcal són els representants de les associacions, que assisteixen a les reunions de la comissió de participació. En el cas dels representants dels grups culturals que no estan associats, la transmissió de la informació no és tan operativa i es focalitza als membres més afins.</p> <p>Des de fa poc, s'està realitzant reunions amb membres de tots els col·lectius amb l'objectiu de que disposin d'informació sobre el Pla comarcal i les accions que s'estan realitzant.</p> <p>Els immigrants en tot moment s'han mostrat interessats en participar en les accions d'integració, la resposta ha estat menor quan ho han fet en accions que impliquen un interval de temps molt llarg.</p>
Vallès Oriental	Els immigrants han estat presents en la Comissió de Participació. A nivell general no crec que tinguin massa informació dels plans.

16. Valoració de l'Informe-Diagnosi de la seva comarca: Podria dir quins són els punts forts i febles?

Taula 16: Valoració de l'Informe Diagnosi

Comarca	5 punts forts	5 punts febles
Alt Empordà	<ol style="list-style-type: none"> 1. Coneixement exhaustiu de la situació de la immigració a la comarca 2. Transversalitat de les propostes 3. Detecció de les necessitats 4. Implicació dels agents socials 5. Dinamització de la comunitat 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objectius molt amplis i poca concreció en el territori 2. Grans expectatives i pocs resultats 3. Poca implicació de les institucions i dels responsables polítics 4. Ubicació del Pla als serveis socials 5. Manca de finançament. Es detecten les necessitats però no és possible fer-hi front
Bages	<ol style="list-style-type: none"> 1. Permet observar el treball a realitzar, d'una manera global. 2. Ordenació de recursos. 3. Facilita l'estructuració del treball a realitzar. 4. Esdevenir un recurs per altres temàtiques. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Factor temps. La planificació pot quedar inutilitzada per la realitat. 2. Poca implicació de certs sectors de la societat, acostumats a treballar en la quotidianitat. 3. Endarrerix la posada en pràctica de certes iniciatives.
Baix Ebre	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aprofundeix en la realitat 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poca difusió 2. No s'han tractat tots els temes per igual
Baix Empordà	<ol style="list-style-type: none"> 1. Descripció quantitativa de la població immigrant 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Descripció qualitativa població immigrant.
Garraf	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tocar tots els àmbits 2. la participació de la gent entrevistada en tot el procés d'elaboració 3. estudiar els discursos existents a la comarca respecte la immigració 4. profunditzar en les dificultats i demandes 5. establir propostes concretes d'actuació 	<ol style="list-style-type: none"> 1. no estan representats tots els àmbits d'actuació de la mateixa manera. 2. poques entitats contactades. 3. els mapes de relacions socials no van ser entesos i per tant útils.
Garrotxa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Compromís de les institucions del territori 2. Xarxa professional compromesa 3. Plantejament transversal 4. Recollida d'informació 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poca participació de la població immigrada 2. Millorar les conclusions d'habitatge 3. Millorar l'estudi del món laboral 4. Poca iniciativa i originalitat en les propostes 5. Moltes expectatives i pocs resultats
La Selva	<ol style="list-style-type: none"> 3. Va servir per apropar-nos les necessitats dels immigrants Va servir escoltar als agents socials locals 4. Va ser un punt d'inici per connectar amb els municipis en relació al tema 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Va crear expectatives en alguns aspectes.
Montsià	<ol style="list-style-type: none"> 1. Disposar de la Diagnosi com a punt de partida, com a referent per poder portar a terme les accions adients. 2. Per a caminar. 3. Eina de treball molt important. 4. Establiment d'una col·laboració més estreta amb el ajuntaments. 5. Participació dels immigrants 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Es tindria que actualitzar permanentment.
Pla de	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fer participar la majoria dels agents socials de la comarca en l'elaboració de l'Informe 	<ol style="list-style-type: none"> 1. No tornar a consensuar-ho, una vegada fetes les entrevistes. 2. Posar el problema de l'habitatge com un dels objectius prioritaris,

l'Estany	<ol style="list-style-type: none"> 2. Posar el problema de l'habitatge com un dels objectius prioritaris 3. innovacions en l'àmbit de l'habitatge, al incloure els API 4. Exhaustiva anàlisi del camp d'ensenyament 	<p>encara que la competència local en aquest camp és molt poca</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Incloure unes estadístiques irrelevantes (poc representatives)
Segarra	<ol style="list-style-type: none"> 1. Transversalitat dels professionals implicats en els diversos àmbits de treball 2. Introducció de la figura dels mediadors en tots els àmbits d'actuació. 3. Introducció de la necessitat d'elaborar eines i crear serveis d'acolliment. 4. Obtenció de dades quantitatives i qualitatives de la realitat de la comarca en l'àmbit de la immigració. 5. Presa de contacte amb professionals, població immigrant i població autòctona. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dificultats per cercar recursos econòmics per implementar accions. 2. Manca de competències de l'administració local en les lleis que regeixen el fenomen de la immigració. 3. Discurs políticament correcte d'alguna de les persones entrevistades. 4. Necessitat de renovació de les dades quantitatives davant un fenomen de transformació. 5. Necessitat d'introduir el mediador en la fase de Diagnosi.
Vallès Oriental	<ol style="list-style-type: none"> 1. Punt de partida, inici de reflexió en temes d'immigració. Consolidació de projectes comarcals. 2. S'inicia un procés de canvi de visió dels immigrants, com una part més de la ciutadania. 3. Accessibilitat a tenir informació d'altres experiències i projectes a Catalunya i fora de Catalunya. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. No actualitzat, no es va fer a tota la comarca, primària sensació de ser xuclats per la gent del pla. 2. Dificultats per entendre el pla com un projecte municipal, que va més enllà d'una regidoria. 3. Dificultats en l'entitat gestora a situar-se com a part de l'administració.

AVALUACIÓ DE LA IMPLEMENTACIÓ

17. Podeu fer una relació de les propostes plantejades en els Informes que s'estan aplicant en l'actualitat? Hi ha hagut iniciatives d'actuació que no varen estar previstes als Informes?

Comarca	Taula 17: Implementació de l'Informe Diagnosi
Alt Empordà	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cursos de formació per a agents socials de diferents disciplines que treballen en el territori amb l'objectiu d'aprofundir en el coneixement de la immigració i en la millora de les seves intervencions ▪ Funcionament del Servei de mediació intercultural ▪ Observatori de la immigració
Bages	<p>Ambit Sanitari:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Crear mecanismes de coordinació i millora d'informació entre els diferents agents que treballen en l'àmbit de la salut. ▪ Dotar d'informació i recursos al personal sanitari, que permetin millorar la comunicació professional/pacient. ▪ Promoure el coneixement del funcionament del sistema sanitari públic entre el col·lectiu immigrant, per millorar l'ús. ▪ Promoure la formació del personal sanitari en temes d'interculturalitat i migració.

	<p>Ambit d'Ensenyament:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Donar a conèixer programes i experiències d'interculturalitat en l'ensenyament. ▪ Explorar les necessitats en ensenyament per possibles vies d'actuació. ▪ Consolidació del servei de mediació i traducció. <p>Dinamització de la convivència veïnal:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sensibilització al teixit veïnal sobre el fet migratori. ▪ Implicar a les entitats locals (ajuntaments, associacions, ONG's) en la dinamització de les relacions intercomunitàries. <p>Dinamització comunitària del col·lectiu immigrant.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Millorar el coneixement sobre la situació del col·lectiu immigrant. ▪ Potenciar el coneixement, la coordinació i la relació entre les diferents entitats de la comarca i els col·lectius d'immigrants. ▪ Promoure l'associacionisme en el col·lectiu immigrant que de moment no compta amb uns referents clars. <p>Donada la situació del Pla a la comarca del Bages, queda pendent recollir d'altres iniciatives.</p>
Baix Ebre	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Acolliment (tríptic) ▪ Formació ▪ Infància, adolescència i joventut (temps de lleure) ▪ Escola de pares i mares ▪ Formació d'adults. Coordinar l'oferta ▪ Mitjans de comunicació <p>No previstes</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dones.Educació sexual i planificació familiar. Conèixer els recursos
Baix Empordà	Les que més s'han aplicat són les de formació dels tècnics, tant de serveis socials, com sanitaris com d'ensenyament.
Garraf	[Cap Informació]
Garrotxa	*mirar accions
La Selva	Els plans d'acollida i les taules de participació i l'organització el col·lectiu
Montsià	<p><u>PROPOSTES D'ACTUACIÓ PER A LA INTEGRACIÓ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Tràmits administratius</u> <ul style="list-style-type: none"> - Cal crear una oficina d'informació, assessorament i gestió administrativa per donar suport a l'immigrant, a partir de recursos propis o amb la col·laboració d'altres organitzacions. Ha de vetllar pels drets i deures de l'immigrant. - Crear un punt de l'habitatge i de treball i ambdues borses, tenint en compte la coordinació amb tots els recursos laborals i d'habitatge públics i privats amb presència comarcal. ▪ <u>La llengua</u> <ul style="list-style-type: none"> - Organitzar o fomentar l'organització de cursos de formació en llengua catalana i castellana en l'àmbit comarcal.... (Curs per a l'obtenció de la teòrica del carnet de conduir comprèn una part d'aprenentatge d'una de les llengües; s'ha donat suport material i idees a Càritas Amposta per a endegar un curs de català, s'ha constituït la taula de formació d'adults recientment)

	<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar la implementació de cursos de llengua catalana per a immigrants adults, amb la implicació directa del Consorci de normalització lingüística. (La responsable de Normalització lingüística del Consell Comarcal forma part de la taula de Formació d'Adults; Normalització lingüística ha deixat material per al curs de català que ha començat Càritas Amposta) ▪ <u>El carnet de conduir</u> - Elaborar des del Pla, un projecte d'accions formatives que inclogui l'aprenentatge de la teoria del carnet de conduir a partir de material audiovisual i de l'aprenentatge de la llengua, amb l'objectiu de potenciar la seva inserció laboral. (2 cursos: un a Ulldecona i l'altre a Amposta) ▪ <u>Exclusió de la dona (especialment la marroquina) de l'entorn normalitzat</u> - Crear o potenciar programes destinats a la formació de dones immigrants, perquè es puguin integrar a tots els nivells (Col.laboració amb l'Àrea de Dona del Consell Comarcal en un projecte d'alfabetització de dones, al municipi d'Alcanar, realitzat per l'associació de dones d'Alcanar; s'està buscant subvenció per endegar-ho) ▪ <u>Desconeixement per part dels immigrants de la cultura del país d'acollida. Manca d'interrelació amb els autòctons</u> - Fomentar la participació de l'immigrant en la cultura d'acollida: les festes, tradicions... (Participació en les Jornades culturals a Ulldecona organitzat per Creu Roja Ulldecona i l'Ajuntament d'Ulldecona; Festa gastronòmica inclosa la cultura catalana. Jornada d'intercanvi cultural (ucraïnesos, lituans i autòctons). Mostra gastronòmica i danses típiques en el marc de V fira de l'oli novell, del cítric i del Comerç de Santa Bàrbara.... - Potenciar la creació d'associacions d'immigrants que els representin. (Diverses xerrades a Càritas la Ràpita, s'ha ajudat a la creació d'una associació de magrebins a Amposta...) ▪ <u>Desconeixement dels autòctons de la població immigrant acollida.</u> - Jornades diverses per donar a conèixer la realitat migratòria de la comarca (Taules rodones, a les ràdios comarcal, participació en la ponència "La immigració avui dia" en el V Congrés de la Gent Gran de Santa Bàrbara, articles a les revistes municipals i comarcals.... - Organitzar l'acolliment de nens d'altres països (en especials dificultats). (Col.laboració en l'Àrea de Dona del Consell Comarcal en la campanya d'acollida de nens saharauis...) ▪ <u>Altres</u> - Organitzar des del Pla un curs de mediadors interculturals..... (Actualment s'està mirant de fer un conjuntament amb la Ribera d'Ebre) <p><u>PROPOSTES D'ACTUACIÓ ALS SERVEIS SOCIALS</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Manca informació sobre qüestions culturals, polítiques, socials... de la diversitat migrant acollida</u> - Curs sobre la intervenció en famílies immigrants dirigit a professionals dels serv. Socials. (Sí) ▪ <u>Desconeixement global del fet migratori a nivell comarcal</u> <p>(Els dos punts que contempla aquest apartat es van portar a terme)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Manquen elements d'aproximació entre el servei i els subjectes d'interès</u>
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Des dels Serveis Socials s'hauria de poder contactar amb els diversos col·lectius migrants per tal de conèixer la situació real en què es troben.... (s'està contactant amb ells per a col·laborar en la Comissió de Participació) - Establir reunions periòdiques entre els representants dels immigrants i els tècnics dels Serveis socials (Comissió de Participació) - Utilitzar la figura del madiador intercultural del Pla comarcal (es va utilitzar i no va funcionar. Ara substitueixen d'alguna manera a aquesta figura diferents traductors immigrants que col·laboren amb nosaltres) <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Manca informació sobre aspectes juridicoadministratius per assessorar als immigrants</u> <p>(D'aquest apartat s'han portat a terme tots els punts menys l'últim)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Manca de temps per conèixer, detectar, planificar i elaborar projectes.....</u> - Mantenir una estreta col·laboració amb el Pla comarcal i implicar-se amb les seves actuacions, per tal d'ampliar recursos.... (Sí) ▪ <u>Dispersió de serveis, desconeixement...</u> - Fomentar una estreta col·laboració amb les ONG locals, intercanviant informacions.... (sí) • <u>Manca una eina que contingui tots els serveis i recursos comunitaris....</u> - Col·laborar en el disseny d'una guia de recursos comunitaris comarcal i municipal redactada en diferents idiomes... (s'està fent) <p><u>PROPOSTES D'ACTUACIÓ EN L'ÀMBIT D'HABITATGE</u></p> <p>Les actuacions realitzades fins al moment potser no són exactament les que es contemplen en l'Estudi-Diagnosi, però sí tenen a veure en les necessitats detectades:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Díptics informatius en matèria d'habitatge sobre els drets i deures tant del llogater com del propietari en diferents idiomes, així com els passos a seguir per a la compra d'una vivenda. - S'ha informat i s'ha adjuntat als regidors de serveis socials la convocatòria "per a la concessió de subvencions per a la reforma, l'habilitació... d'un espai per a treballadors temporers". <p><u>PROPOSTES D'ACTUACIÓ EN L'ÀMBIT DEL TREBALL</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Desconeixement de gran part de la població autòctona del fenomen migratori</u> - Jornades formatives dirigides a la població autòctona sobre els diversos col·lectius immigrants assentats a la comarca.... (es repeteix a un altre punt: V Congrés de la Gent gran a Santa Bàrbara...) ▪ <u>Manca un servei comarcal d'atenció, informació i assessorament a l'immigrant</u> - Crear un servei comarcal d'atenció, informació i assessorament a l'immigrant (Sí) ▪ <u>Problemes de comunicació lingüística i cultural</u> - Des del Pla s'ha de fomentar l'aprenentatge de les llengües d'acollida a partir de la derivació cap a cursos de llengua per a adults ... (Sí)
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Manca de formació especialment en el col·lectiu magrebí</u> - Des del Pla s'ha de vetllar per la formació ocupacional... (Curs de Tècniques agrícoles) - Es necessari organitzar un curs de mediadors interculturals (s'està mirant de fer un conjuntament amb la Ribera d'Ebre) ▪ <u>Manca homologació dels permisos de conduir</u> - Elaborar, des del Pla, un projecte d'accions formatives que inclogui l'aprenentatge de la teoria del carnet de conduir.... (Sí) ▪ <u>Manca de previsió en els treballs agrícoles de temporada</u> - Conèixer i difondre entre els ens públics comarcals i empresaris del sector de l'agricultura, el programa d'ajuts addicionals per a la creació o millora d'allotjaments.... (La convocatòria: "per a la concessió de subvencions per a la reforma, l'habilitació... d'un espai per a treballadors temporers"). ▪ <u>Manquen línies clares d'actuació en matèria d'estrangeria</u> - Formació continuada dels professionals que treballen amb immigrants. (S'han portat a terme diferents cursos sobre legislació en matèria d'estrangeria i altres) ▪ <u>Hi ha una distorsió de la realitat</u> - És imprescindible que els mitjans de comunicació no inflin tant les notícies, donant a la immigració un aire de "reality show", sinó que parlin objectivament de les dades reals, promocionant la convivència entre les persones (S'està treballant el tema conjuntament amb el Consell Comarcal del Baix Ebre; es va fer una reunió amb alguns mitjans de comunicació de les Terres de l'Ebre, per tornar a revisar el manual d'estil que va elaborar el col·legi de Periodistes de Catalunya, on hi consten 10 manaments de com tractar les notícies d'immigració, però no s'està complint per part dels periodistes. S'està intentant que els mitjans de comunicació també escriguin articles sobre, per exemple: el curs per a l'obtenció de la teòrica del carnet de conduir, el curs de Tècniques agrícoles, s'ha escrit algun article sobre el taller pares/mares autòctons/estrangers, sobre el dol migratori....) <p><u>PROPOSTES D'ACTUACIÓ EN L'ÀMBIT SANITARI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Problemes de comunicació lingüística i cultural</u> - Motivar l'aprenentatge de les llengües d'acollida (Sí) ▪ <u>Manca de normativització</u> - Cal potenciar el coneixement de sistema sanitari i el seu funcionament a l'immigrant.... (Díptics informatius sanitaris en diferents idiomes) - Aconseguir i difondre, a tots els centres sanitaris, els materials editats en altres regions sanitàries, que puguin facilitar l'aprenentatge del sistema i l'educació sanitària dels immigrants estrangers.... (Es va distribuir a tots els CAP i ABS material recollit en ponències, manual per a l'atenció primària de la població immigrant, díptic del viatger i altres) ▪ <u>Manca d'informació del personal sanitari sobre qüestions culturals, polítiques....de la diversitat migrant acollida</u>
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Millorar la identificació i caracterització de la població immigrant en el territori, a través de la recollida de dades sociodemogràfiques (estudi-Diagnosi) i difondre-la als centres sanitaris (s'han fet xerrades, encara que farien falta fer-hi més) <p><u>PROPOSTES D'ACTUACIÓ A L'EDUCACIÓ D'ADULTS IMMIGRANTS</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Desconeixement del català i del castellà</u> - Fomentar cursos de formació en llengua catalana i castellana a nivell comarcal (Si) ▪ <u>Problemes de gestió dels diferents nivells d'aprenentatge</u> - Fomentar la coordinació i la col.laboració entre els diferents serveis de formació d'adults comarcals (Al mes de gener es va constituir la taula de Formació d'Adults) ▪ <u>Desconeixement de la cultura del país d'acollida</u> - Elaborar un projecte educatiu que tingui en compte que tot procés d'aprenentatge comporta un procés d'interiorització, de comprensió de l'entorn i de socialització. Es tracta que a través de l'ensenyament de la llengua es promogui el diàleg intercultural amb tot el que comporta (taller pares/mars autòctons/estrangers que s'està portant a Ulldecona) <p><u>PROPOSTES D'ACTUACIÓ A L'EDUCACIÓ DELS FILLS D'IMMIGRANTS</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Tractament insuficient de la diversitat cultural en els projectes educatius i curriculars dels centres...</u> - Incorporar l'educació intercultural i antiracista en els programes pedagògics dels centres (taller interculturals als centres d'ESO de la comarca). - Fomentar més activitats i taller interculturals. ▪ <u>Relació insuficient o nul.la entre l'escola i la família</u> - El Pla comarcal ha de constituir-se com a eina de difusió del Servei de Traductors del Departament d'Ensenyament i col.laborar amb aquest.... (Es fa) ▪ <u>Relacions deficientes entre els joves autòctons i immigrants</u> - Potenciar les activitats esportives i/o de lleure que permetin les relacions interpersonals entre els nens i joves de diferents nacionalitats (estar previst endegar el projecte Calidoscopi de la Secretaria General de la Joventut)
Pla de l'Estany	En gran mesura es segueixen els objectius prioritàris del diagnòstic Si, campanyes de sensibilització, organització de cursos de formació...
Segarra	Totes les propostes plantejades en l'Informe s'han pogut aplicar, algunes s'han millorat i implementat de forma més extensa.
Vallès Oriental	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Servei de mediació intercultural. ▪ OFIM

	<ul style="list-style-type: none"> Projecte de Carnet de Conduir Un espai per trobar-nos un espai per aprendre Recollida anual de dades d'empadronament. Tots els municipis de la comarca formen part del pla d'immigració Accions de sensibilització envers la diferència a tota la comarca <p>NO PREVISTES:</p> <ul style="list-style-type: none"> Grup de treball de professionals de la comarca d'Immigració. Projecte de participació ciutadana intercanvi cultural al barri dels Estalvis a Cardedeu Alfabetització a Cànoves i Samalús. Altres projectes de participació i sensibilització a diferents municipis de la comarca
--	--

18. Respecte la implementació administrativa: Hi ha hagut prou recursos materials i personals per endegar iniciatives d'acció?

Comarca	Taula 18: Recursos Materials i Personals
Alt Empordà	No hi ha hagut
Bages	En la realitat concreta del Pla, a la comarca del Bages, podem manifestar que ha mancat recursos personals, aspecte que en l'actualitat ja ha quedat solventat.
Baix Ebre	No
Baix Empordà	No
Garraf	No
Garrotxa	[Cap Informació]
La Selva	Els recursos bàsicament són l'aportació econòmica que dona la Generalitat perquè es desenvolupin el Pla i amb la contractació de l'entitat gestora ja queden gastats.
Montsià	Sí. En quant als recursos personals la comunicació interdepartamental tant dins com fora del Consell Comarcal és molt important per portar a terme un bon treball, així com la derivació als propis departaments de la Generalitat de Catalunya. La xarxa d'Atenció Primària amb que contenen els

	Consells Comarcals també juga un paper essencial.
Pla de l'Estany	No sempre
Segarra	Pocs recursos econòmics per endegar accions i dificultats d'implicació per part dels diferents Departaments. Alguns professionals desconeixien les línies econòmiques del propi Departament.
Vallès Oriental	No, es van crear unes expectatives de tenir professionals de suport i referència i el que es va obtenir, és més feina sense contrapartida. Fet que dificulta la consolidació dels projectes.

19. S'han pogut coordinar les actuacions amb els agents socials? Han participat? Amb quines organitzacions tant públiques com privades es pot dir que s'ha cooperat d'una forma especialment positiva i en quins aspectes? Ha existit una coordinació/col·laboració entre els diferents Consells Comarcals durant la posada en funcionament i aplicació dels Plans?

Comarca	Taula 19: Coordinació interadministrativa i interorganitzacional
Alt Empordà	Penso que els agents socials han participat de manera activa en els grups de treball com en les activitats formatives. Lamentablement les accions de la Pla, i degut al seu caràcter gairebé testimonial en el territori, va fer que els agents socials no veiessin uns resultats i la seva participació va anar disminuint. No hi hagut coordinació entre els consells comarcals i tampoc transferència de coneixements. El fet que el Pla es portés a terme des d'una entitat gestora ha comportat que la informació sempre se centrés a partir d'aquesta amb el departament de Benestar i Família i no es va generar mai un clima de col·laboració entre els diferents plans, cosa que hagués estat, sens dubte, un enriquiment.
Bages	Al Bages, s'han iniciat les coordinacions amb els agents socials. Alguns d'ell ja han col·laborat de manera participativa en la implementació del Pla. S'ha col·laborat positivament amb l'Ajuntament de Manresa, amb Bages per Tothom, amb Creu Roja, amb el Servei Català de la Salut, l'ICS Bages, l'Hospital General, AAVV Plaça Catalunya, Moianès Solidari, Ajuntament de Súria i Escola Joventut de Callús. Els aspectes treballats han estat els següents: traspàs d'informacions, traduccions, formacions, possibles futures intervencions, activitats de convivència veïnal, programes específics per a les escoles.
Baix Ebre	Si. Han participat i col·laborat Creu Roja, Càritas, Sindicats, Atzavara, Departaments de Sanitat, Ensenyament,... Ens hem coordinat amb el C.C. del Montsià
Baix Empordà	No
Garraf	Sí han participat. Serveis socials dels ajuntaments, CAPS de la comarca, sindicats, CFO, etc. S'ha realitzat una coordinació permanent amb el Consell comarcal de l'Alt Penedès pel que fa al Pla comarcal d'immigració.
Garrotxa	Els agents socials han participat activament en les comissions de participació i grups de treball de sanitat i ensenyament.. Han col·laborat organitzacions públiques en la realització d'actes, com l'Institut municipal d'educació, l'institut de cultura d'Olot, la Fundació d'Estudis Superiors, la Fundació Garrotxa

	<p>Lider, el Centre de Formació d'Adults, el Consorci per a la Normalització Lingüística, les escoles, la xarxa de salut, els cossos de seguretat i en la participació en les pròpies comissions. Pel que fa a organitzacions privades, han participat també les que formen part de les comissions i són ONG o bé en alguns casos puntuals participació d'empresaris.</p> <p>A més de les reunions de coordinació dels tècnics del Pla que s'organitzaven des del Departament de Benestar i Família, no hi ha hagut coordinació entre els diferents plans.</p> <p>Si que s'ha parlat en alguna ocasió dels plans entre els coordinadors de serveis socials de les comarques gironines perquè realitzem coordinacions periòdiques.</p>
La Selva	<p>L'entitat gestora té la funció de coordinar les accions i dinamitzar la participació de les entitats socials locals en les taules de participació local.</p> <p>Entre els consells no hi ha hagut cap coordinació.</p>
Montsià	<p>Les actuacions s'estan portant a terme sense cap problema, amb una col·laboració molt satisfactòria per a que les accions vagin endavant tant a nivell polític, d'administracions, departaments... L'exemple el tenim en que s'han endegat els cursos per a l'obtenció de la teòrica del carnet de conduir a dos municipis, i s'espera començar al mes de setembre un altre; en la bona predisposició per part del Departament d'Ensenyament i de Benestar i Família per a la execució dels tallers pares/mares autòctons/estrangers, o del Departament de Treball i dels ajuntaments per a la creació del servei de l'Oficina d'Atenció i informació a l'immigrant... El Montsià es destaca per ser una comarca molt participativa.</p> <p>S'ha cooperat i s'està cooperant amb moltes organitzacions, però podríem destacar C.C.O.O. de Tarragona amb qui hi ha un conveni de col·laboració per realitzar pràctiques amb la responsable de l'Oficina d'estrangeria. Realment a la comarca hi ha molt poques organitzacions i/o entitats que treballen el tema de la immigració (Càritas i Creu Roja bàsicament), a diferència de per exemple el Baix Ebre que comprèn tota una xarxa d'entitats i organitzacions, pel que se'n fa necessari la coordinació també amb institucions de fora de la comarca.</p> <p>No hi hagut massa coordinació entre Consells Comarcals durant la posada en funcionament del Pla (una mica amb el Consell Comarcal del Tarragonès), més aviat s'ha treballat independentment. És ara, en l'aplicació dels Plans que hi ha una major coordinació, sobretot amb el Consell Comarcal de la Conca de Barberà, de la Ribera d'Ebre i del Baix Ebre.</p>
Pla de l'Estany	<p>Sí</p> <p>Sí</p> <p>A més del Consell Comarcal del Pla de l'Estany i de l'Ajuntament de Banyoles, s'ha col·laborat amb les entitats cíviques de la comarca.</p> <p>Es desconeix</p>
Segarra	<p>Les coordinacions han dels professionals implicats en els mateixos àmbits d'intervenció han estat positives, manca, però, la coordinació amb els representants de cada àmbit d'actuació.</p> <p>La coordinació amb la resta de Consells Comarcals s'ha realitzat per iniciativa pròpia i el coneixement d'altres accions ha estat a través de l'Òrgan tècnic d'immigració de la Generalitat.</p>
Vallès Oriental	<p>Els agents socials han participat en els processos, especialment els dos sindicats majoritaris UGT, CCOO. La resta ha sigut esporàdicament.</p> <p>S'ha fet diferents reunions amb d'altres Consells Comarcals d'intercanvi.</p>

20. En quins àmbits d'intervenció o sectors s'estan obtenint millors resultats? Quins han estat els factors claus d'èxit i fracàs de les iniciatives que s'han portat endavant?

Comarca	Taula 20: Resultats i factors d'èxit o fracàs de les accions
Alt Empordà	El servei de mediació intercultural ha obtingut resultats molt satisfactoris, ja que és un servei que s'ha ofert als diferents serveis: socials, sanitaris i ensenyament. La formació dels agents socials també han estat molt satisfactoris
Bages	L'àmbit d'intervenció on s'han aconseguit millors resultats ha estat el de les traduccions. Pensem que l'èxit de les iniciatives es troba en la necessitat de donar resposta a l'acolliment dels nous vinguts, el fracàs de les iniciatives fins el moment creiem que es deu a la manca de recursos personals, que fins fa poc presentava el Pla a la comarca del Bages.
Baix Ebre	Infància i adolescència Escola de pares i mares Dones
Baix Empordà	Àmbits sanitari i de serveis socials. Gràcies a la col·laboració dels professionals
Garraf	Mediació intercultural. La necessitat d'aquest recurs per a una bona atenció a la població immigrada d'origen marroquí i comptar amb un mediador intercultural amb actituds i coneixements molt adequats.
Garrotxa	Els àmbits on s'han obtingut bons resultats es el la formació de professionals, tant de l'administració, com la sanitat i l'ensenyament. Així com en la coordinació d'actuacions. Es difícil l'intervenció en projectes on les competències no recauen en l'àmbit local o comarcal.
La Selva	La formació per a professionals de serveis socials, sanitat, ensenyament s'ha valorat molt positivament; les intervencions del traductor-mediador també s'han valorat positivament.
Montsià	<p>Millors resultats: (alguns)</p> <ul style="list-style-type: none"> - La formació dels professionals de serveis socials - Sensibilització: <ul style="list-style-type: none"> • Tallers interculturals destinats a la sensibilització del fet migratori a la comarca dirigit als alumnes de primers i segon d'ESO del Montsià. • Jornades i xerrades de sensibilització a la població autòctona: participació en el V Congrés de la Gent Gran de Santa Bàrbara amb la ponència La immigració avui dia i posteriors grups de treball; Entrevistes a ràdio Amposta i Càdena Ser, xerrades als professionals dels Centres de salut de la comarca ... - El servei específic que L'Oficina d'Atenció i Informació a l'immigrant està oferint des del 16 de setembre de 2002 en la resolució de dubtes concrets que presenta el col·lectiu immigrant i empresaris: aspectes administratius-legals específics (permisos de treball, residència, empadronament...), borsa de treball, informació sobre els recursos i serveis de la comarca... <p>Factors d'èxit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La bona predisposició i interès per part dels professionals de serveis socials en assistir-hi als cursos de formació.

	<ul style="list-style-type: none"> - La bona relació amb les entitats que treballen a la comarca amb immigració (Càritas la Ràpita, Creu Roja Alcanar...) i ajuntaments a l'hora de la recerca de gent per omplir cursos de formació ocupacional dirigit a la població immigrant, com el de Tècniques agrícoles amb un total de 200 hores, que s'està impartint a l'Escola de Capacitació Agrària amb un total de 9 alumnes becats i que posteriorment els servirà per poder introduir-se dins del món laboral. O el cursos Per a l'obtenció de la teòrica del carnet de conduir que recientment han començat a Amposta i Ulldecona amb una duració de 6 mesos i amb un total de 20 alumnes. - Bona predisposició per part del Departament d'Ensenyament, el Departament de Benestar i Família, els IES de la comarca i els ajuntaments per a que puguin portar-se a terme els taller pares/mares autòctons/estrangers. - El bon servei que està prestant l'Oficina d'Informació i Atenció a l'immigrant, ja que cada vegada són més les persones que venen a efectuar algun tipus de consulta. - La bona predisposició dels professionals que formen part de les taules o grups de treball que hi ha constituïts des del Pla comarcal: personal sanitari, d'ensenyament, entitats de la comarca, professionals dels serveis socials, personal de diferents departaments del propi Consell Comarcal (Àrea de Joventut)...
Pla de l'Estany	Inserció laboral i social de les dones. Qualsevol iniciativa que compta amb el consens social (administracions + entitats cíviques o associacions) es pot portar a terme; en el moment en el que alguna de les parts implicades no respon, el projecte fracassa
Segarra	Les accions considerades més positives, s'han dut a terme des dels àmbits d' Ensenyament, Formació d'Adults, les entitats d'iniciativa social i Serveis socials. Com a factor d'èxit, destaquem la implicació conjunta d'immigrants i professionals.
Vallès Oriental	Consolidació del servei de mediació que ha permès un treball de sensibilització i participació comunitària. Han fracassat aquells projectes que no s'han viscut com a propis. Falta de lideratge polític, normalment han sigut els tècnics que han pres la iniciativa, la qual cosa dificulta la consolidació i la implicació d'altres àrees municipals.

21. Quins han sigut els punts forts i febles de la implementació?

Taula 21: Valoració de la Implementació

Comarca	Punts forts	Punts febles
Alt Empordà	<ol style="list-style-type: none"> 1. Coneixement dels recursos i ordenació 2. El funcionament del servei de mediació intercultural 3. Detecció de les necessitats i coneixement de la situació de la immigració a la comarca 4. Implicació dels agents socials 5. Transversalitat 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poca implicació dels ajuntaments de la comarca 2. Ubicació als serveis socials 3. Creació de falses expectatives 4. Manca de finançament 5. Manca de definició de polítiques locals en l'àmbit de la immigració
Bages	<ol style="list-style-type: none"> 1. La necessitat que presenta actualment la nostra societat d'actuar davant del fet migratori. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desajustament que és produeix de la "teoria" a la pràctica.
Baix Ebre	<ol style="list-style-type: none"> 1. Implicació diferents agents 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poc suport polític
Baix Empordà	<ol style="list-style-type: none"> 1. Col.laboració professionals 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pocs recursos econòmics

Garraf	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predisposició per part de molts professionals. 2. Treballar una temàtica que preocupa. 3. Creació d'espais de coordinació 4. Comptar amb una experiència notable en plans d'aquest tipus per part de l'entitat gestora Desenvolupament comunitari 5. Poder treballar amb metodologies participatives i de xarxa social 	<ol style="list-style-type: none"> 1. manca de predisposició per part d'altres professionals. 2. Dificultat d'intervenir més properament a tots els municipis de la comarca. 3. Dificultats de que la informació arribi d'abaix a d'alt i a d'alt a baix. 4. Manca de recursos alhora d'implementar actuacions.
Garrotxa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bona predisposició dels Professionals de serveis personals: sanitat, ensenyament,... 2. Implicació de les institucions locals 3. Treball transversal 4. Bon clima de convivència 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poca implicació dels serveis que no són serveis a les persones : habitatge promoció econòmica, 2. Poca implicació del col·lectiu Immigrant 3. L'administració autonòmica, amb els seus diferents departament no han assumit el compromís de les accions que planteja el pla. 5. El consell rector hauria de ser l'òrgan a on s'assumissin els compromisos tant per part dels diferents departament de la Generalitat com de les administracions locals, i no es fa.
La Selva	[Cap Informació]	
Montsià	<ol style="list-style-type: none"> 1. El Pla comarcal d'integració dels immigrants del Montsià 2. L'Oficina d'Informació i Atenció a l'immigrant 3. La sensibilització a la població autòctona sobre el fenomen de la immigració 4. La col·laboració, participació i bona predisposició dels ajuntaments 5. Edició de material en diferents llengües i idiomes 6. Formació als professionals que treballen directament amb el col·lectiu immigrant. 7. Participació dels immigrants 	<ol style="list-style-type: none"> 1. L'Oficina d'Atenció i informació a l'immigrant tindria que oferir un servei itinerant, establint un horari i uns dies d'atenció al públic a aquells municipis del Montsià on es cregui convenient la seva presència, per a així apropar més el servei i tenir una major accessibilitat per a l'usuari. 2. Més formació ocupacional i idiomàtica dirigida al col·lectiu immigrant. 3. Més sensibilització a la població autòctona sobre el fenomen de la immigració 4. Constitució de la taula de sanitat (es constituirà el dia 1 d'abril). Encara que no s'ha constituït s'ha treballat en aquest àmbit: elaborant uns díptics informatius en diferents idiomes per a informar al col·lectiu immigrant sobre: com funcionen els centres de salut, passos a seguir per fer-se la targeta sanitària, serveis que presten els centres de salut... S'han donat xerrades i cursos sobre les Característiques sociodemogràfiques dels Immigrants del Montsià al personal sanitari de la comarca, ... 5. La taula d'Ensenyament i de dona necessita reconduir-se, fomentar l'interès dels professionals que les constitueixen, proposar noves iniciatives i idees.
Pla de l'Estany	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vincular la majoria de les entitats cíviques de la comarca amb el Pla 2. Posar en marxa el Servei de Mediació Intercultural 3. Col·laborar estretament amb els centres escolars de la comarca 4. "Sacrificar" formalismes per tal d'agilitar el funcionament del Pla 	[Cap Informació]
Segarra	<ol style="list-style-type: none"> 1. Implicació professional per àmbits. 2. Les accions transversals. 3. Implicació dels immigrants en les accions. 4. Futura previsió de pressupost de les diferents administracions en accions integradores. 5. Accions que amb el temps acaben essent normalitzadores. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Delegació de responsabilitats a la responsable del Pla. 2. Dificultats per fer accions en els municipis petits. 3. Accions en l'àmbit d'habitatge i de treball no efectuades per manca de línies d'actuació. 4. La situació legal no acompanya algunes de les accions. 5. Les Administracions no adopten polítiques transversals.

Vallès Oriental	1. Interès, motivació dels tècnics 2. Creació d'espais de reflexió	1. Lideratge, projecte extern que no es viu com a propi. Manca de recursos.
------------------------	---	---

22. Quin és el tipus de suport que rep dels òrgans comarcals que valora més (polític / tècnic / econòmic / altres)?

Taula 22: Tipus de Suport rebut pels òrgans comarcals

Comarca	Polític	Tècnic	Econòmic	Altres
Alt Empordà		✓		
Bages		✓*		
Baix Ebre		✓		
Baix Empordà		✓		
Garraf				A nivell polític el donar suport a les actuacions que es realitzen aprovant els plans de treball i actuacions concretes. A nivell tècnic participant activament en moltes de les accions que es realitzen.
Garrotxa		✓		
La Selva				El consell comarcal no disposa de recursos econòmics pròpis per fer accions concretes, hi ha el suport material, informàtic i dels tècnics de l'àrea de benestar social.
Montsià	[Cap Informació]			
Pla de l'Estany	✓			

Segarra				La valoració política comporta valoració econòmica i tècnica. Bones accions a nivell tècnic afavoreixen la visió política sobre el fenomen de la immigració.
Vallès Oriental	[Cap Informació]			

* el tipus de suport que seria positiu

IV. RELACIÓ D'ASSISTENTS A LA JORNADA

Comarques / Ajuntaments	Assistents
Alt Empordà	Rosa Guixé Valls
Bages	Florinda Mérida M. Alba Simón i Sort
Baix Ebre	Montse del Aguila
Baix Empordà	Montserrat Gudayol
Garraf	Carme Crous
Garrotxa	Xavier Casademont
La Selva	Teresa Fernández
Montsià	Alicia Accensi (gerent)
Pla de l'Estany	Josep Cortada (gerent)
Segarra	M ^a Capdevila (tècnica)
Vallès Oriental	Montserrat Rossinès
Banyoles	Mariona Grivé i Teixidor
Granollers	Montse Masó (tècnica)
Tortosa	Ismael Eixarch
Manresa	Josep Vilarmau

V. AGRAÏMENTS

Per a elaborar aquest estudi hem rebut el suport de moltes persones i institucions. Voldríem fer explícits els nostres agraïments a tots els responsables dels Plans per el seu interès i per haver participat a la Jornada del 27 de març, a l'*Institut d'Estadística de Catalunya*, a l'Armand Giménez per la seva col·laboració constant, i a la Montserrat Solé, un exemple clar que les polítiques d'immigració depenen sobretot de persones amb nom propi. Estic segur que tots reconeixen que la Montserrat Solé no solament és una de les "històriques" sinó també el seu nivell d'auto-exigència per a combinar la reflexió amb la pràctica i la participació.
